

MEB'İN YENİ
100'Ü

ÖZETİN
ÖZETİ

ETKİNLİKLER

8. SINIF

SÜREÇ
ODAKLI

YAZILI
SENARYOLARI

AKILLI
TAHTA

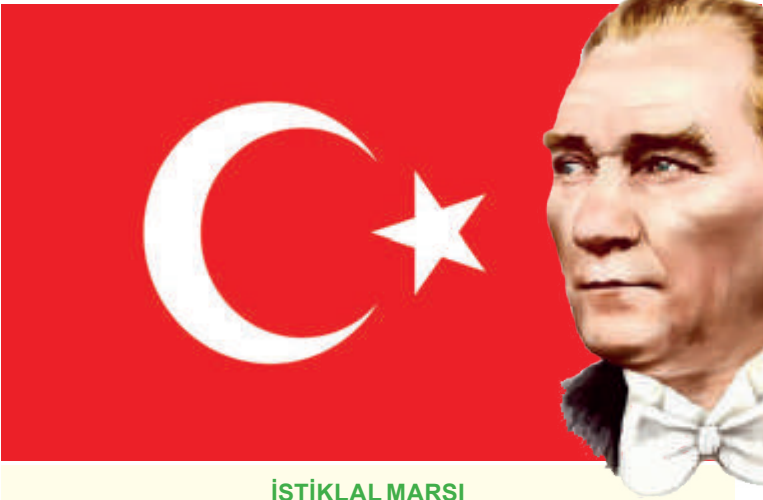
Karekod Çözümlü
**T.C. İnkılap Tarihi ve
Atatürkçülük
Defterim**

Çözümler için
karekodu okutunuz.

Ekstra Ücretsiz
Dijital Platform
3000
Çözümlü Soru
ve Sınırsız
Deneme
Sınavları

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazife atılmak için içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin. Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hiyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakrızaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

8. SINIF

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Editör Yayınevine aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan; kitabın tümünden veya bölümlerinden, yönerge-lerinden, ölçme araçlarından, etkinliklerinden ve kitaptaki modellemelerden esinlenmek, bunları taklit etmek veya benzerini yapmak suçtur. Aynı zamanda elektronik yollarla, fotokopi yoluyla, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz veya dağıtılamaz.

Editör

Turgut MEŞE

Yazar

Komisyon

Sertifika No

40447

Baskı ve Cilt

Data Dijital Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayinevi.com

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

- ▶ AVRUPA'DA YAŞANAN DEĞİŞİM 6
- ▶ OSMANLI DEVLETİ'NDE YENİDEN YAPILANMA 9
- ▶ MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE ÖĞRENİM HAYATI 12
- ▶ MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN KİŞİLER 13
- ▶ MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI 16
- ▶ BİR KAHRAMAN DOĞUYOR 20

2. ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

- ▶ I. DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİNDE GENEL DURUM 24
- ▶ I. DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI DEVLETİ 27
- ▶ OSMANLI DEVLETİ'NİN I. DÜNYA SAVAŞI'NDA YER ALDIĞI CEPHELER 29
- ▶ I. DÜNYA SAVAŞI'NIN SONA ERMESİ VE SONUÇLARI 30
- ▶ MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI (30 EKİM 1918). 31
- ▶ PARİS BARIŞ KONFERANSI - İZMİR'İN İŞGALİ 32
- ▶ BAĞIMSIZLIK DÜŞÜNCESİ VE CEMİYETLER 33
- ▶ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVLARI 38
- ▶ ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK 48
- ▶ TÜRK MİLLETİNİN BÜYÜK MECLİSİ AÇILIYOR 55
- ▶ BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI ÇIKAN AYAKLANMALAR 56
- ▶ BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN AYAKLANMALARA KARŞI ALDIĞI ÖNLEMLER 57
- ▶ UYGULANMAYAN BİR ANTLAŞMA: SEVR 57

3. ÜNİTE: MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

- ▶ DOĞU VE GÜNEY DÜŞMANA DİRENİYOR 62
- ▶ BATI CEPHESİ'NDE TÜRK HALKININ MÜCADELESİ VE DÜZENLİ ORDUNUN BAŞARILARI 66
- ▶ KÜTAHYA - ESKİŞEHİR SAVAŞLARI 71
- ▶ SAKARYA'DA DİRİLEN ULUS 72
- ▶ 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI 73
- ▶ SAKARYA'DA DİRİLEN ULUS 86
- ▶ BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN SAVAŞI 87
- ▶ BATI CEPHESİ'NDE TÜRK HALKININ MÜCADELESİ VE DÜZENLİ ORDUNUN BAŞARILARI 89

- ▶ BAĞIMSIZLIĞIN TEMİNATI: LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI 90
- ▶ MİLLÎ MÜCADE'NİN SANATA VE EDEBİYATA YANSIMALARI 94

4. ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

- ▶ ÇAĞDAŞ TÜRKİYE'NİN TEMELİ ATATÜRK İLKELERİ . 100
- ▶ SİYASİ ALANDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER . 104
- ▶ HUKUK ALANINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER 108
- ▶ EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANLARINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER 109
- ▶ TOPLUMSAL ALANDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER 113
- ▶ EKONOMİ ALANINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER 117
- ▶ SAĞLIK ALANINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER 120
- ▶ HEDEFİMİZ ÇAĞDAŞ UYGARLIK 121
- ▶ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINI OLUŞTURAN TEMEL ESASLAR 123

5. ÜNİTE: DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

- ▶ ÇOK PARTİLİ YAŞAMA GEÇİŞ DENEMELERİ 128
- ▶ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVLARI 130
- ▶ MUSTAFA KEMAL'E SUİKAST GİRİŞİMİ- TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER 139
- ▶ DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI 140

6. ÜNİTE: ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

- ▶ ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TEMEL İLKELERİ VE AMAÇLARI 145
- ▶ ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASINDA YAŞANAN GELİŞMELER 147
- ▶ HATAY'IN TÜRKİYE'YE KATILMASI 153

7. ÜNİTE: ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

- ▶ ATATÜRK SON YOLCULUĞUNDA 157
- ▶ İNSAN ESERLERİ İLE YAŞAR 159
- ▶ İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI 160
- ▶ İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ . . 162
- ▶ 2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI 163
- ▶ CEVAP ANAHTARI 172

ÜNİTE BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE ÖĞRENİM HAYATI

- Çocukluk Dönemi
- Öğrenim Hayatı

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

- 31 Mart Olayı
- Picardie (Pikardi) Manevraları
- Trablusgarp Savaşı
- Balkan Savaşları

AVRUPA'DA YAŞANAN DEĞİŞİM

- Avrupa'da Yaşanan Değişim
- Osmanlı Devleti'nde Yeniden Yapılanma

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN KİŞİLER

AVRUPA'DA YAŞANAN DEĞİŞİM

Avrupa'da Yaşanan Değişim

- ➔ Coğrafi Keşifler sayesinde Avrupa'da ekonomik kalkınma gerçekleşti.
- ➔ Rönesans ile birlikte bilim, sanat ve edebiyat gelişti.
- ➔ Reform hareketleri Avrupa'yı Katolik Kilisesi'nin baskısından kurtardı, Avrupa'da "Aydınlanma Çağı" başladı.
- ➔ Bilimsel gelişmelerin ardından buharlı makineyi icat eden Avrupa'da Sanayi İnkılabı başladı.
- ➔ Sanayi İnkılabı Avrupa'da sömürge yarışını başlattı.
- ➔ Ham madde ve pazar arayışının hız kazanması I. Dünya Savaşı'na zemin hazırladı.

Osmanlı Devleti'nde Yeniden Yapılanma

- ➔ Coğrafi Keşifler'in ardından Sanayi İnkılabı'nın etkisiyle Osmanlı ekonomisi ağır yara aldı.
- ➔ Osmanlı, giderlerini karşılamak için Avrupa'dan borç aldı.
- ➔ Osmanlı Devleti, bir süre sonra borçlarını ödeyemeyince Duyun-u Umumiye kuruldu ve alacaklı devletler Osmanlı gelirlerine el koydu.
- ➔ 1789 Fransız İhtilali'nin etkisiyle Osmanlı topraklarında özellikle Balkanlar'da milliyetçi hareketler başladı.
- ➔ Osmanlı dağılmayı önlemek için Tanzimat ve Islahat fermanlarını yayınladı.
- ➔ Türk tarihinde ilk kez anayasal düzene geçilerek meşrutiyet ilan edildi.
- ➔ Ancak 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nı bahane eden II. Abdülhamit I. Meşrutiyet Dönemi'ne son verdi.
- ➔ İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin baskısı sonucu 1908'de II. Meşrutiyet Dönemi'ne geçildi.
- ➔ 1909'da 31 Mart İsyanı'nın bastırılmasının ardından II. Abdülhamit tahttan indirildi.
- ➔ İttihat ve Terakki Cemiyeti I. Dünya Savaşı'na kadar ülke yönetiminde söz sahibi oldu.

Osmanlı'yı Dağılmaktan Kurtarmak İçin Ortaya Atılan Fikir Akımları

Osmanlıcılık

- ➔ Osmanlı sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturmayı amaçlar.

İslamcılık

- ➔ Müslüman milletler arasında iş birliğini geliştirmeyi ve bütün Müslümanları Osmanlı halifesi etrafında toplamayı amaçlar.

Türkçülük

- ➔ Türk toplulukları arasındaki iş birliğinin geliştirilmesini amaçlamıştır. Milli Mücadele'nin kazanılmasında etkili olan fikir akımıdır.

Batıcılık

- ➔ Avrupa'daki gelişmelerin örnek alınmasını savunmuştur. Cumhuriyet Dönemi'nde inkılapların yapılmasında etkili olan fikir akımıdır.

MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE ÖĞRENİM HAYATI

Çocukluk Dönemi

- ➔ 1881'de Selanik'te dünyaya geldi.
- ➔ Babası gümrük memurluğu yapan Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım'dır.
- ➔ Mustafa'nın doğduğu Selanik, Avrupa'daki gelişmelerin yakından takip edildiği ve Batı ülkeleriyle etkileşimin yoğun yaşandığı bir şehirdi.

Öğrenim Hayatı

Mustafa Kemal'in Gittiği Okullar

Mahalle Mektebi

- ➔ Annesinin isteği üzerine gittiği dini ve geleneksel eğitim veren okuldur.
- ➔ Yarıda bırakmıştır.

Şemsi Efendi İlkokulu

- ➔ Babasının isteği üzerine gittiği okuldur.
- ➔ Yeni yöntemlerle eğitim görmüştür.

Selanik Mülkiye Rüştiyesi

- ➔ Sivil eğitim veren orta-okuldur.
- ➔ Asker olmak istediği için yarıda bırakmıştır.

Selanik Askeri Rüştiyesi

- ➔ Askerlik hayatının başladığı okuldur.
- ➔ Matematik öğretmeni "Kemal" ismini vermiştir.

Manastır Askeri İdadisi

- ➔ Edebiyata ve tarihe ilgi duyduğu okuldur.

İstanbul Harp Okulu

- ➔ Teğmen olarak mezun olduğu okuldur.

İstanbul Harp Akademisi

- ➔ Kurmay yüzbaşı olarak mezun olduğu okuldur.

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

Şam

- ➔ 5 Şubat 1905'te Şam'daki 5. Orduya atandı.
- ➔ İlk askeri görevidir.
- ➔ Arkadaşlarıyla Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu.

Picardie (Pikardi) Manevraları

- ➔ 1910'da Fransa'da gerçekleşen İngiliz ve Fransız birliklerinin düzenlediği askeri tatbikatlara katıldı.
- ➔ Bilgisiyle yabancı subayların dikkatini çekti.

Selanik

- ➔ 13 Ekim 1907'de Manastır'da 3. Ordu'ya Kurmay olarak atandı.
- ➔ Selanik Redif Fırkası'nın Kurmay başkanı oldu.
- ➔ İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu.

Trablusgarp Savaşı

- ➔ İtalya, sömürge amacıyla Trablusgarp'i işgal etti.
- ➔ Derne ve Tobruk'ta başarılı savaşlar yaptı.
- ➔ Trablusgarp Savaşı Mustafa Kemal'in ilk savaş deneyimidir.

31 Mart Olayı

- ➔ Hareket Ordusu'nda Kurmay yüzbaşı olarak görev aldı.
- ➔ 13 Nisan 1909'da İstanbul'da meşrutiyet yönetimine son vermek amacıyla çıkan "31 Mart Olayı"nı bastırdı.

Balkan Savaşları

- ➔ I. Balkan Savaşı'nda Gelibolu Yarımadası'nda görev aldı.
- ➔ II. Balkan Savaşı'nda Edirne savunmasına katıldı.
- ➔ Balkan Savaşları sonrasında Sofya Ataşemiliterliğine atandı (1913).

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN KİŞİLER

- ➔ Tevfik Fikret
- ➔ Batıcılık
- ➔ Namık Kemal
- ➔ Vatan Sevgisi
- ➔ Mehmet Emin Yurdakul
- ➔ Milliyetçilik
- ➔ Ziya Gökalp
- ➔ Türkçülük
- ➔ Voltaire
- ➔ Laiklik
- ➔ J. J. Rousseau
- ➔ Ulusal İrade
- ➔ Montesquieu
- ➔ Demokrasi

1.

Etkinlik

Avrupa'da Yaşanan Değişim

Avrupa'da ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisi altına alan aşağıdaki gelişmeleri, verilen bilgilerden yola çıkarak örnekteki gibi boşluklara yazınız.

Coğrafi Keşifler

Aydınlanma Çağı

Rönesans Hareketleri

Reform Hareketleri

Fransız İhtilali

Sanayi İnkılabı

1

Coğrafi Keşifler

15 ve 16. yüzyıllarda Avrupalılar tarafından yeni ticaret yollarının bulunması amacıyla başlatılan ve yeni kıtaların bulunmasıyla gerçekleşmiş keşiflerdir.

2

Rönesans Hareketleri

Kelime anlamı "yeniden doğuş" demektir. Avrupa'da Orta Çağ sonrasında; siyasi, kültürel, politik, bilim, sanat, mimari ve eğitim alanlarında meydana gelen gelişmelerdir.

3

Reform Hareketleri

16. yüzyılda bozulan Katolik Kilisesinde yapılan düzenleme hareketleridir. Kiliseye yeniden düzenleme vermek anlamında dinsel bir harektir.

5

Fransız İhtilali

Dünyada eşitlik, adalet, demokrasi, insan hakları ve milliyetçilik gibi kavramlar hızla yayılmıştır.

4

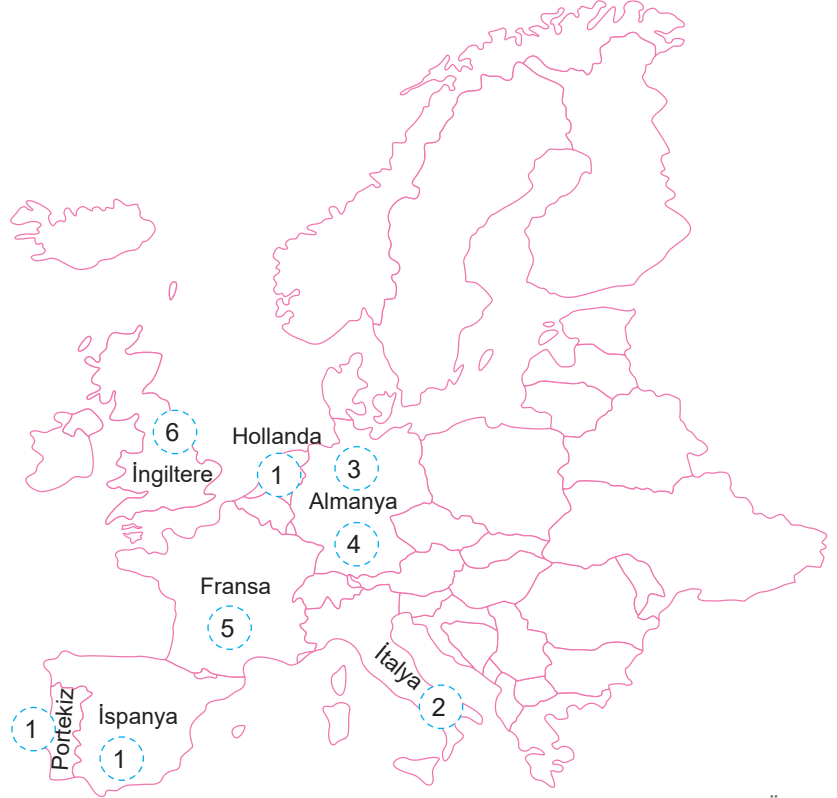
Aydınlanma Çağı

17 ve 18. yüzyıllarda Avrupa'da ortaya çıkan, her konuda akla ve bilime önem veren düşüncenin olduğu döneme denir.

6

Sanayi İnkılabı

XVIII. yüzyılda Avrupa'da başlayan demir ve kömürün asıl enerji kaynağı ve ham maddeyi oluşturduğu bir makineleşme çağıdır. Şehirlerde nüfus artmış, işçi sınıfı ortaya çıkmıştır.

Gelişmelerde Etkili Olan Ülkeler

2.

Etkinlik

Avrupa'da Yaşanan Değişim

Verilen kavramların hangi devrimin etkisiyle ortaya çıktığını ait olduğu yere yazınız.

Ham madde

Adalet

Sömürgecilik

Özgürlük

Eşitlik

Pazar arayışı

Fabrika

İnsan hakları

FRANSIZ İHTİLALİ

SANAYİ İNKILABI

Adalet

İnsan Hakları

Özgürlük

Eşitlik

AVRUPA'DA YAŞANAN
DEĞİŞİM

Ham madde

Pazar arayışı

Fabrika

Sömürgecilik

3.

Etkinlik

Avrupa'da Yaşanan Değişim

Aşağıdaki açıklamalara verilen kavramlardan uygun olanı örnekteki gibi yazınız.

Aydınlanma Çağı

Fransız İhtilali

Coğrafi Keşifler

Reform Hareketleri

Rönesans Hareketleri

Sanayi İnkılabı

1

Aydınlanma Çağı

Avrupa'da Rönesans'tan sonra aklın ve bilimin egemen olduğu yüzyıldır. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler Sanayi İnkılabı'nın temelini oluşturdu.

2

Coğrafi Keşifler

Yeni kıtalarda değerli madenlerin Avrupa'ya getirilmesi sağlandı. Avrupa'da ticaret canlandı ve zenginlik arttı. İslam ülkeleri yoksullaştı.

3

Rönesans Hareketleri

Avrupa'da ekonomik kalkınmayla bilim, sanat ve edebiyat gelişti ve dogmatik düşünceler sorgulanmaya başlandı.

4

Reform Hareketleri

Kilise sorgulanmaya başladı. Katolik Kilisesine ve din adamlarına olan güven azaldı. Dinin etkisinde olmayan özgür bir araştırma ortamının oluşmasına katkı sağladı.

5

Fransız İhtilali

Yayılan milliyetçilik akımının etkisiyle Osmanlı ve Avusturya - Macaristan gibi çok uluslu devletler dağılma sürecine girdi.

6

Sanayi İnkılabı

Büyük fabrikalar kuruldu. Daha az insan gücüyle daha fazla seri ve kaliteli üretimin önü açıldı. Özellikle dokuma sanayisi oldukça gelişti.

4.

Etkinlik

Avrupa'da Yaşanan Değişim

Aşağıdaki soruları cevaplayarak doğru harfe ulaşınız. Bulduğunuz harfleri en alttaki kutuya örnekteki gibi yazarak şifreyi bulunuz.

1

Fransız İhtilali'nin getirdiği fikir akımlarından hangisi Osmanlı Devleti'nin parçalanmasına yol açmıştır?

Cumhuriyetçilik

D

Milliyetçilik

S

2

Makineleşme ilk olarak İngiltere'de hangi sektörde uygulamaya başlanmıştır?

Dokumacılık

Ö

Ulaşım

R

3

Köyden kente göçlerin artması Sanayi İnkılabı'nın hangi alan-daki sonucudur?

Sosyal

M

Siyasi

A

4

Fransız İhtilali'nden sonra yayınlanan bildiri hangisidir?

İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi

Ü

Magna Carta Bildirisi

K

5

Fransa'da halkın hangi hapishaneye saldırıp siyasi mahkumları serbest bırakması ihtilali başlatmıştır?

Arthur

C

Bastil

R

6

Özgür düşünceyi ve aklı ön plana çıkaran döneme verilen isim hangisidir?

Aydınlanma Çağı

G

Reform Hareketleri

F

7

Teknolojik buluşların üretimde uygulanmasıyla hangi gelişme yaşanmıştır?

Sanayi İnkılabı

E

Fransız İhtilali

N

8

Modern buhar makinesini geliştirerek Sanayi İnkılabı'na zemin oluşturan bilim adamı hangisidir?

James Watt

C

David Hume

O

9

Fransız İhtilali ile hangi rejim yıkılmıştır?

Cumhuriyet

M

Krallık

İ

ŞİFRE

1

S

2

Ö

3

M

4

Ü

5

R

6

G

7

E

8

C

9

İ

5.
Etkinlik

Osmanlı Devleti'nde Yeniden Yapılanma

Balık kılıçığında verilen soruların cevabının hangi kavram olduğunu bulunuz.

1. Fransız İhtilali ile yayılan hangi akım, Osmanlı'da Müslüman olmayan topluluklara kendi kültürel kimliklerini koruma imkânı getirmiştir?

Milliyetçilik

2. Türk tarihinde ilk kez çok partili hayata hangi dönemde geçilmiştir?

II. Meşrutiyet

3. Tanzimat Fermanı'nı yetersiz gören Avrupa devletleri baskı kurunca Osmanlı hangi fermanı ilan etmiştir?

Islahat Fermanı

4. I. Meşrutiyet'in ilanında rol oynayan cemiyet hangisidir?

Genç Osmanlılar

5. Osmanlı Devleti'nde ilk defa padişahın gücü üstünde kanun gücünün varlığının kabul edildiği gelişme hangisidir?

Tanzimat Fermanı

6. Türk tarihinde ilk defa anayasal düzene hangi dönemde geçilmiştir?

I. Meşrutiyet

7. Birinci ve İkinci Meşrutiyet'in ilanında rol oynayan padişah kimdir?

II. Abdülhamit

8. Tanzimat ve Islahat fermanlarını ilan eden padişah kimdir?

Sultan Abdülmecit

9. Padişahın ülkeyi anayasaya dayalı olarak halkın seçtiği meclis ile yönetmesine ne denir?

Meşrutiyet

10. İkinci Meşrutiyet'in ilanında rol oynayan cemiyet hangisidir?

İttihat ve Terakki

I. Meşrutiyet

II. Meşrutiyet

Sultan Abdülmecit

Genç Osmanlılar

Islahat Fermanı

Meşrutiyet

Milliyetçilik

Tanzimat Fermanı

II. Abdülhamit

İttihat ve Terakki

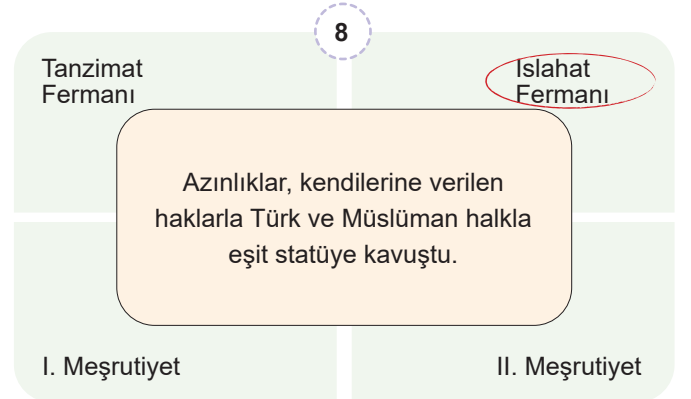
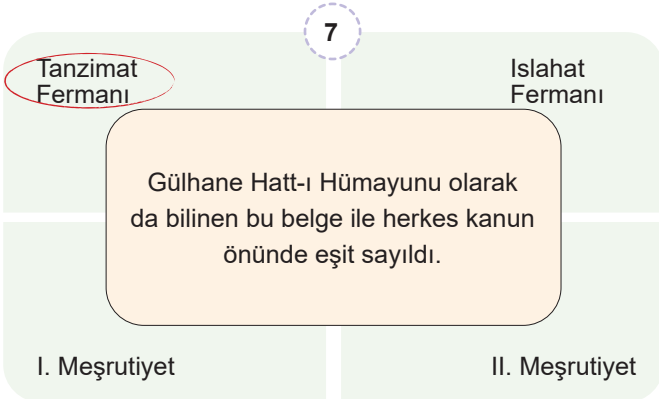
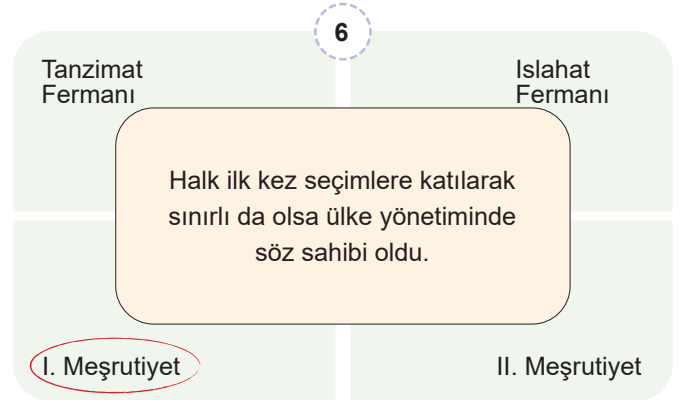
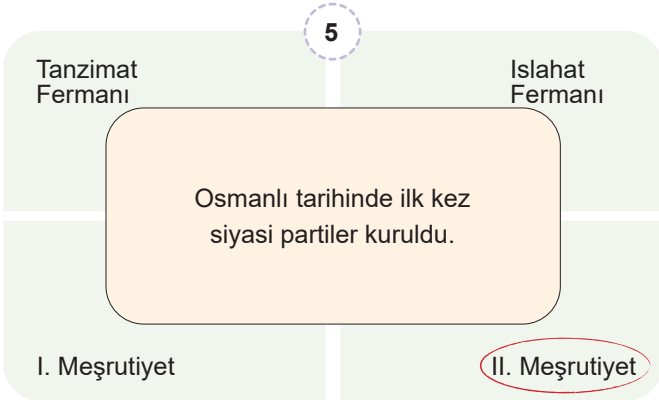
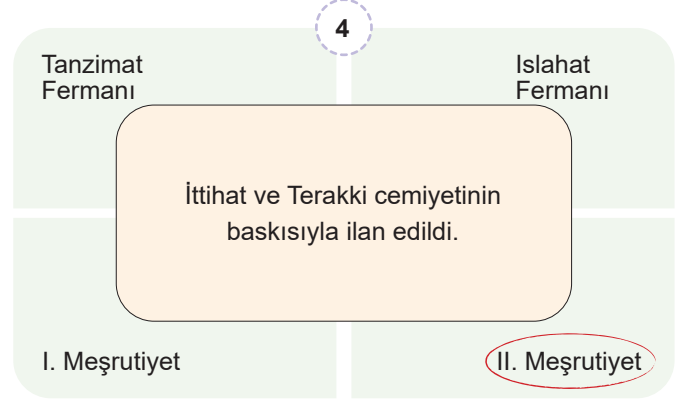
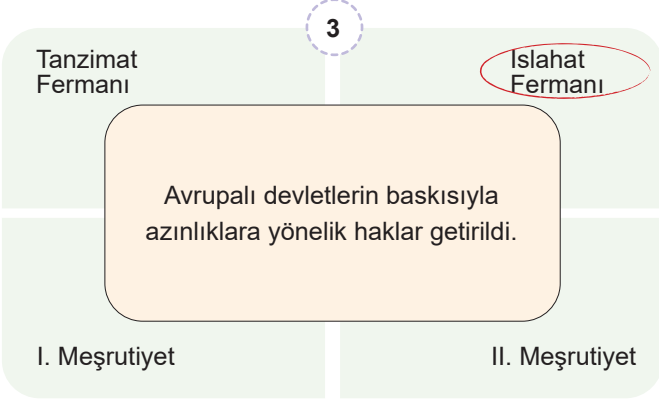
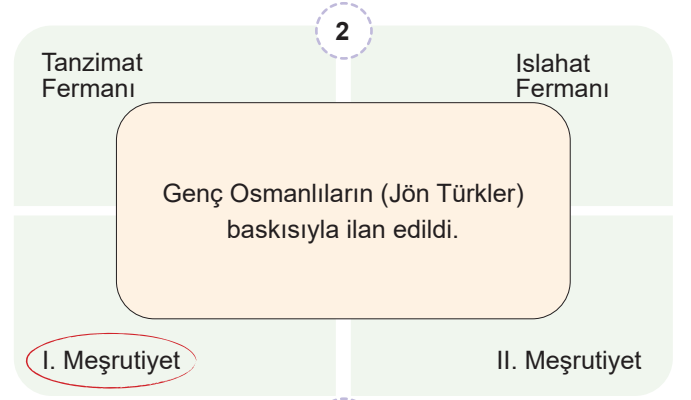
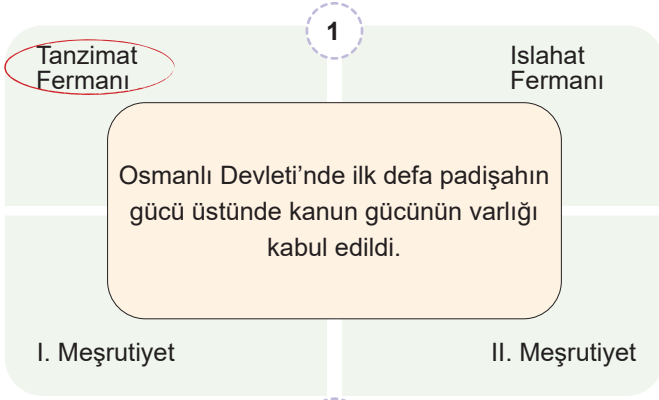

6.

Etkinlik

Osmanlı Devleti'nde Yeniden Yapılanma

Aşağıdaki diyagramda Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme hareketleriyle ilgili ifadelerin hangi kavrama ait olduğunu daire içine alarak belirtiniz.

7.
Etkinlik

Osmanlı Devleti'nde Yeniden Yapılanma

Konuşma kartlarındaki ifadelerin hangi fikir akımı (Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük, Batıcılık) ile ilgili olduğunu yazınız. Bu etkinliği iki arkadaşınızla birlikte grup halinde yapınız. Herkes üç kartı değerlendirecektir.

<p>1. <i>Osmanlıcılık</i></p> <p>Genç Osmanlılar (Jön Türkler) tarafından savunulmuştur.</p> <p>Azınlıklara haklar verilerek devleti dağılmaktan kurtarmayı amaçlamıştır.</p>	<p>2. <i>İslamcılık</i></p> <p>II. Abdülhamit Dönemi'nde devlet politikası olarak uygulanmıştır.</p> <p>I. Dünya Savaşı'nda Arapların İngilizlerle iş birliği yapmasıyla önemini kaybetmiştir.</p>	<p>3. <i>Batıcılık</i></p> <p>Abdullah Cevdet, Celal Nuri ve Tevfik Fikret tarafından savunulmuştur.</p> <p>Avrupa'nın bilim ve tekniğinin alınması gerektiğini savunmuştur.</p>
<p>4. <i>Türkçülük</i></p> <p>İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından savunulmuştur.</p> <p>I. Dünya Savaşı'nda Kafkas Cephesi'nin açılmasında etkili olmuştur.</p>	<p>5. <i>Osmanlıcılık</i></p> <p>Namık Kemal, Ziya Paşa ve Mithat Paşa tarafından savunulmuştur.</p> <p>Tanzimat ve Islahat fermanlarıyla Kanun-i Esasi'nin ilan edilmesinde etkili olmuştur.</p>	<p>6. <i>Türkçülük</i></p> <p>Orta Asya Türkleri ile birleşerek büyük Türk birliği kurma fikridir.</p> <p>Milli Mücadele'nin kazanılmasında etkili olmuştur.</p>
<p>7. <i>İslamcılık</i></p> <p>Mehmet Akif, Said Halim Paşa ve Cemallettin Afgani tarafından savunulmuştur.</p> <p>Tüm Müslümanların halifenin etrafında toplanması gerektiğini savunmuştur.</p>	<p>8. <i>Batıcılık</i></p> <p>Cumhuriyet Dönemi'nde yapılan inkılaplarda etkili olmuş fikir akımıdır.</p> <p>Modern ve çağdaş bir Türk toplumu oluşturmayı amaçlamıştır.</p>	<p>9. <i>Osmanlıcılık</i></p> <p>Osmanlı sınırları içinde yaşayan herkesi eşit hale getirerek Osmanlı milleti oluşturmayı savunmuştur.</p> <p>Balkan savaşlarının kaydedilmesiyle milliyetçilik fikri karşısında önemini kaybetmiştir.</p>

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

İfadeler	Gruptaki Arkadaşlarınızın İsimleri	
<p>☆☆☆☆ İyi ☆☆☆ Orta ☆ Geliştirilebilir</p>
Fikir akımlarının özelliklerini doğru tahmin edebilme
Grup üyeleri ile yardımlaşma
Gruptaki görevini yerine getirme

8.

Etkinlik

Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı

Aşağıda Selanik'in kültürel, sosyal ve ekonomik durumu ile ilgili bilgiler verilmiştir. Numaralandırılmış bilgileri ilgili olduğu alana yazınız.

Selanik Şehrinin Özellikleri

1. Farklı etnik ve dini kökenden gelen toplulukların birlikte yaşadığı bir şehirdir.
2. Çeşitli dillerde basılan gazete, dergi ve kitapları takip etme imkânı bulunan şehirdir.
3. Ege Denizi kıyısında yer alan bir liman kentidir.
4. Şehirde Türk okullarının yanında çok sayıda yabancı okul da vardır.
5. Canlı bir ticaret hayatının geliştiği şehirde işlek bir demir yolu hattı bulunuyordu.
6. Şehirde nüfusun çoğunluğunu Türkler oluşturmaktaydı.

Kültürel Durum

2, 4

Sosyal Durum

1, 6

Ekonomik Durum

3, 5

9.

Etkinlik

Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı

Aşağıda Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü okullar, okulların bulunduğu şehirler ve bu okullara başlama tarihleri verilmiştir. Bilgilerin karşısında verilen şemadan yararlanarak boşlukları örnekteki gibi doldurunuz.

1. Eğitimine başladığı okul, şehir ve yıl hangisidir?

Mahalle Mektebi - Selanik - 1886

2. "Kemal" adının verildiği okul, şehir ve yıl hangisidir?

Askeri Rüştiye, Selanik, 1893

3. Babasının isteği üzerine gittiği okul, şehir ve yıl hangisidir?

Semsi Efendi Okulu, Selanik, 1886

4. Türk yazarları okuyarak Türk milliyetçiliği fikrinin etkisinde kaldığı okul, şehir ve yıl hangisidir?

Askeri İdadî, Manastır, 1896

5. El yazısıyla bir okul gazetesi çıkardığı okul, şehir ve yıl hangisidir?

Harp Okulu, İstanbul, 1899

6. Kurmay yüzbaşı rütbesiyle mezun olduğu okul, şehir ve yıl hangisidir?

Harp Akademisi, İstanbul, 1902

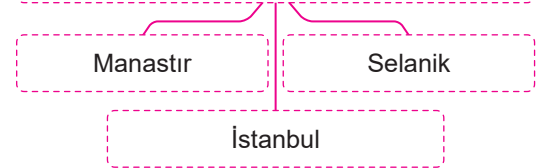
7. Asker olmak için yarıda bıraktığı okul hangisidir?

Mülkiye Rüştiyesi, Selanik, 1893

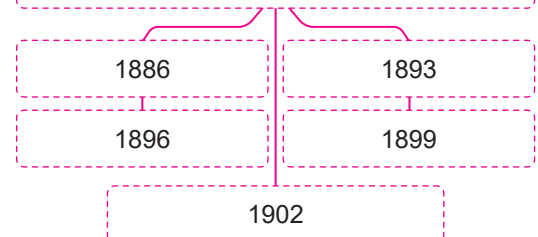
Okullar

Şehirler

Yıllar

10.
Etkinlik

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Kişiler

Aşağıda yazar ve düşünürlerin Mustafa Kemal'i verilen fikirlerden hangileri yönünden etkilediğini örnekteki gibi yazınız. (Not: Aynı fikir birden fazla yere yazılabilir.)

Bağımsızlık

Demokrasi

Vatanseverlik

İnkılapçılık

Milliyetçilik

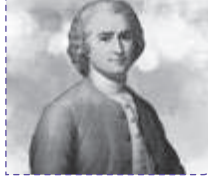

1

**NAMIK
KEMAL**

Mustafa Kemal'in okuyup etkilendiği düşünürlerden biridir. Vatan sevgisi ve hürriyet gibi konuları coşkun bir şekilde işleyen Namık Kemal, genç Mustafa'nın kalbinde vatan sevgisi ve hürriyet aşkı gibi duyguların yerleşmesine yardımcı olmuştur.

Bağımsızlık - Vatanseverlik

2

**J.J.
ROUSSEAU**

Mustafa Kemal'in, Fransız İhtilali'ni hazırlayan düşünürler arasında en çok etkilendiği kişidir. Mustafa Kemal bu Fransız düşünürün bütün eserlerini incelemiş onun cumhuriyetçi ve özgürlükçü fikirlerinden etkilenmiştir.

Bağımsızlık - Demokrasi

3

**TEVFİK
FİKRET**

Batı medeniyetinin örnek alınması gerektiğini savunan Tevfik Fikret'in bu yöndeki fikirleri, Mustafa Kemal üzerinde özellikle Cumhuriyet Dönemi'nde yenilikler yapılırken etkili olmuştur. Mustafa Kemal "Ben inkılap ruhunu ondan aldım." diyerek Tevfik Fikret'ten nasıl etkilendiğini ifade etmiştir.

İnkılapçılık

4

**ZİYA
GÖKALP**

Eserlerinde ve düşüncelerinde Türkçülüğü ve Türk milliyetçiliğini önemli ölçüde yansıtan Ziya Gökalp; toplum bilimci, yazar, şair ve siyasetçidir. Mustafa Kemal'in özellikle milliyetçilik, tarih, dil alanlarındaki fikir ve düşüncelerinin olgunlaşmasını sağlamıştır.

Milliyetçilik - Vatanseverlik

5

MONTESQUIEU

En önemli eseri "Kanunların Ruhu Üzerine" adlı eseridir. Mustafa Kemal'in etkilendiği bu Fransız düşünür kuvvetler ayrımı esasını ortaya atmıştır. Mustafa Kemal de yeni kurduğu devlette cumhuriyet rejimini esas alarak yasama, yürütme ve yargıyı birbirinden ayrı tutmuştur.

Demokrasi

6

**MEHMET
EMİN
YURDAKUL**

Mustafa Kemal'in fikirlerinin oluşumunda etkili olan düşünürlerden biri de Mehmet Emin Yurdakul'dur. "Ordunun Destanı" adlı şiirinde Mustafa Kemal'e de yer veren Yurdakul, eserlerinde vatan, millet ve millî birlik gibi kavramları yoğun bir şekilde işlemiştir.

Vatanseverlik - Milliyetçilik

11.

Etkinlik

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Kişiler

Aşağıda anlamı verilmiş Atatürk'ün kişilik özelliklerinin metinde hangi cümleye ait olduğunu bulup yazınız.

1.	Hırslı olması	
Cesur olması	Hedefini gerçekleştirmek için yılmadan çalışmak, hedefinden vazgeçmemektir.	Evrenselliği
	İdealistliği	

İdealistliği (Ne kadar zengin ve refah içinde olursa olsun, bağımsızlıktan yoksun bir millet, medeni insanlık karşısında usak olmak mevkiinden yüksek bir davranışa hak kazanamaz.)

3.	Vatanseverliği	
İyi kalpliliği	Halkı için her şeyi yapmaktır.	Sabırlı olması
	Disiplinli olması	

Vatanseverliği (Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize başka kuvvetler kaim olabilir.)

4.	Açık sözlülüğü	
Mantıklılığı	Bir şeyi önceden tahmin etmek, öngörmektir.	Eğitimselliği
	İleri görüşlülüğü	

İleri görüşlülüğü (Yolunda yürüyen bir yolcunun yalnız ufku görmesi kâfi değildir. Muhakkak ufkun ötesini de görmesi ve bilmesi lazımdır.)

Ne kadar zengin ve refah içinde olursa olsun, bağımsızlıktan yoksun bir millet, medeni insanlık karşısında usak olmak mevkiinden yüksek bir davranışa hak kazanamaz. / Atatürk; yönetim, eğitim, hukuk, askerlik ve ekonomik gibi pek çok konuda milletini aydınlatmıştır. / Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize başka kuvvetler kaim olabilir. / Yolunda yürüyen bir yolcunun yalnız ufku görmesi kâfi değildir. Muhakkak ufkun ötesini de görmesi ve bilmesi lazımdır. / Artık duramayız. Sürekli ileri gideceğiz. Geriye ise hiç gidemeyiz. Millet açıkça bilmelidir: Uygarlık öyle güçlü bir ateştir ki ona uzak kalanları yakar ve yok eder. / Millet üzüntü ve keder bilmemelidir. Önderlerin vazifesi, hayatı neşe ve şevkle karşılamak hususunda milletlerine yol göstermektir.

2.	Çok yönlülüğü	
İnkılapçılığı	Farklı alanlarda bilgili ve etkili olmaktır.	Liderliği
	Kararlılığı	

Çok yönlülüğü (Atatürk; yönetim, eğitim, hukuk, askerlik ve ekonomik gibi pek çok konuda milletini aydınlatmıştır.)

5.	İnkılapçılığı	
Rehberliği	Yenilik yapmak, yenilik tarafı olmaktır.	Yöneticiliği
	Gerçeği arama gücü	

İnkılapçılığı (Artık duramayız. Sürekli ileri gideceğiz. Geriye ise hiç gidemeyiz. Millet açıkça bilmelidir: Uygarlık öyle güçlü bir ateştir ki ona uzak kalanları yakar ve yok eder.)

6.	Çok Cepheliliği	
Gerçekçılığı	İnsanları idare edebilme ve yönetebilme yeteneğidir.	Liderliği
	Metotlu Çalışması	

Liderliği (Millet üzüntü ve keder bilmemelidir. Önderlerin vazifesi, hayatı neşe ve şevkle karşılamak hususunda milletlerine yol göstermektir.)

12.
Etkinlik

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Olaylar ve Kişiler

Aşağıda Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen Türk ve Fransız düşünürlerin isimlerini ait olduğu yere örnekteki gibi yazınız.

J. J. Rousseau

Mehmet Emin
Yurdakul

Montesquieu

Ziya Gökalp

Voltaire

Namık Kemal

1

Fransız yazar, düşünür, filozof ve politika teorisyenidir. Modern demokrasi anlayışına temel oluşturan "Toplumsal Sözleşmesi" adlı eseriyle ün kazanmıştır.

J. J. Rousseau

2

Eserlerinde ve düşüncelerinde Türkçülüğü ve Türk milliyetçiliğini önemli ölçüde yansıtan toplum bilinci, yazar ve siyasetçidir. Mustafa Kemal'in "Fikirlerimin babası" dediği düşünürdür. Mustafa Kemal'i özellikle milliyetçilik, tarih ve dil alanlarında etkilemiştir.

Ziya Gökalp

3

Milli şair olarak bilinir. Türkçülük akımını savunur. Mustafa Kemal Manastır'da öğrenci iken bu şairin "Ben bir Türk'üm, dilim, cinsim uludur." mısrasıyla başlayan şiirini okuduğunda "Şiirlerinde bana milli benliğimin gururunu tattıran ilk anlatımı buldum." demiştir.

Mehmet Emin Yurdakul

4

Fransız düşünür, filozof ve yazardır. "Özgürlük adaletten başka bir şey değildir." sözüyle özgürlüğün önemini vurgulamıştır. Din ve ifade özgürlüğünü savunur. Atatürk'ün laiklik, bilimsellik ve akılcılık hakkında fikirlerinin gelişmesini sağlamıştır.

Voltaire

5

Mustafa Kemal'in "Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir." sözünü söylemesinde etkili olan yabancı düşünürdür. Mustafa Kemal, bu yazarın "Kanunların Ruhu" eserini ayrıntılı olarak incelemiş ve bu eserin cumhuriyetin bir erdem rejimi olduğunu anlatan bölümleri üzerinde özellikle durmuştur.

Montesquieu

6

"Vatan Şairi" olarak bilinir. Vatan ve millet kavramları üzerinde önemle duran ünlü bir yazardır. Yazdığı eserler birçok Türk gencini etkilediği gibi Mustafa Kemal'i de derinden etkilemiştir. Önemli eserleri arasında; İntibah, Vatan Yahut Silistre ve Cezmi bulunmaktadır.

Namık Kemal

13.
Etkinlik

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

Aşağıdaki bilgilerin Mustafa Kemal'in askerlik görevinde bulunduğu (Şam, Trablusgarp, Manastır, Sofya, Fransa) yerlerden hangilerine ait olduğunu yazınız.

Görev Yaptığı Yerler

Bilgiler

1

Fransa

1910 yılında Picardie (Pikardi) Manevraları adıyla düzenlenen askeri tatbikata Osmanlı ordusunu temsilen Mustafa Kemal de katılmıştır.

2

Manastır

Mustafa Kemal 3. Ordu Karargâhı'na atanmıştır. Burada İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne üye olmuştur.

3

Sofya

Balkan savaşlarından sonra Osmanlı elçiliğinde ataşemiliter olarak görev yapmıştır. Burada Avrupa devletlerinin temsilcileri ile görüşmeler yapmış, parlamento çalışmalarını takip etmiştir.

4

Trablusgarp

Mustafa Kemal'in ilk askerî başarısıdır. Buraya gönüllü olarak gitmiştir. Yerli halkı İtalyanlara karşı teşkilatlandırmıştır.

5

Şam

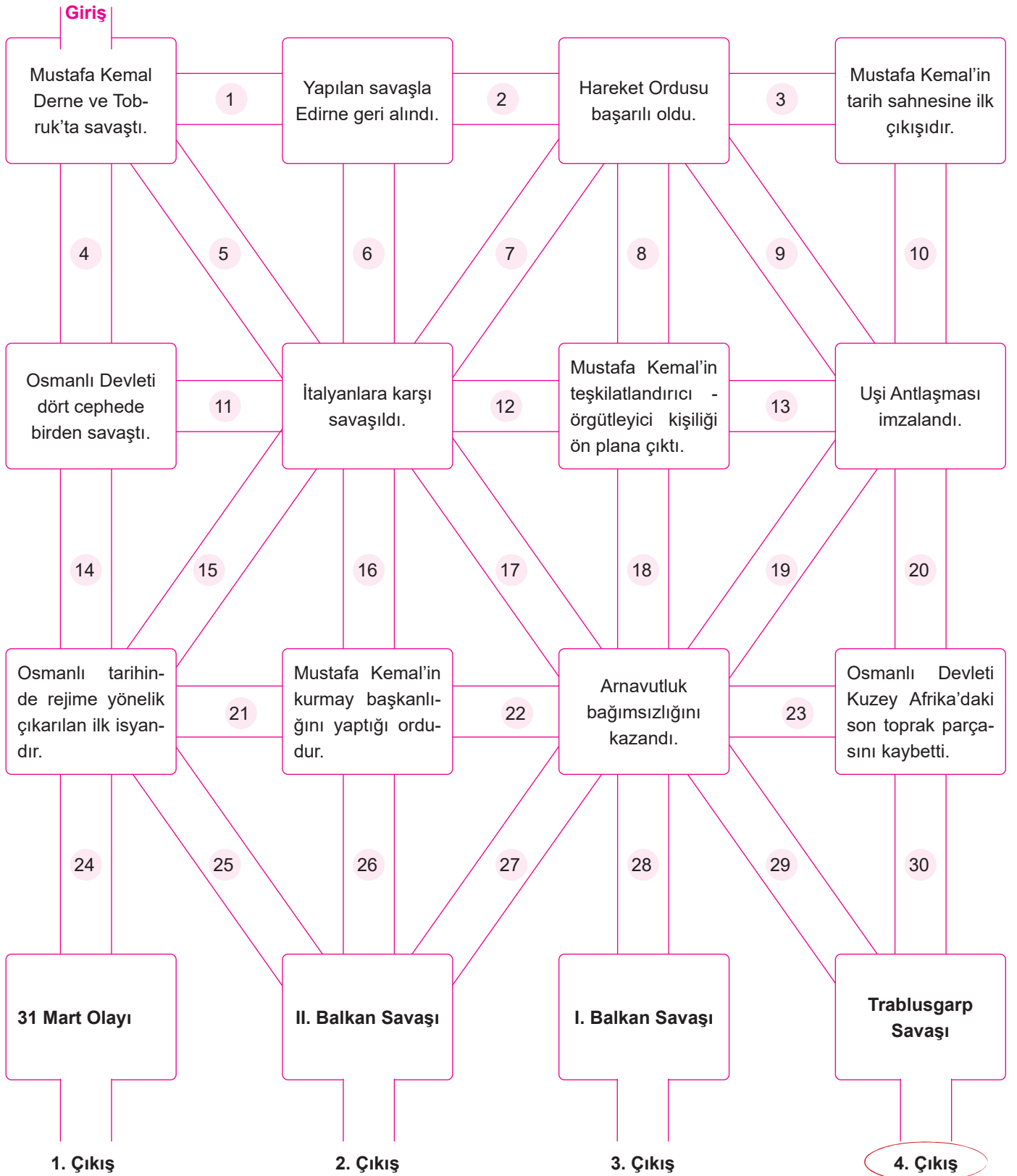
Mustafa Kemal'in ilk görev yeridir. 5. Ordu'da görev yapmıştır. Devletin merkezi kontrolünün giderek zayıfladığını burada görmüştür. Burada Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurmuştur.

14.
Etkinlik

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili girişteki bilgiden hareket ederek hangi çıkışa ulaşacağımızı bulalım.

15.
Etkinlik

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

Aşağıdaki haritalara göre soruları örnekteki gibi cevaplayınız.

I. Balkan Savaşı Öncesinde Balkanlar

I. Balkan Savaşı Sonrasında Balkanlar

1 I. Balkan Savaşı sonrasında Osmanlı Devleti'nin batıdaki sınırını belirleyen hattın adı nedir?

Midye - Enez

2 Osmanlı Devleti I. Balkan Savaşı'nda hangi devletlerle mücadele etmiştir?

Sırbistan, Yunanistan,
Bulgaristan, Karadağ

3 I. Balkan Savaşı sonucunda en fazla toprağı hangi devlet almıştır?

Bulgaristan

4 I. Balkan Savaşı sonucunda Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olan devlet hangisidir?

Arnavutluk

5 I. Balkan Savaşı sonucunda en fazla toprak kaybeden devlet hangisidir?

Osmanlı Devleti

6 I. Balkan Savaşı sonucunda önceden Osmanlı'ya ait Ege'deki adalara hangi devlet sahip olmuştur?

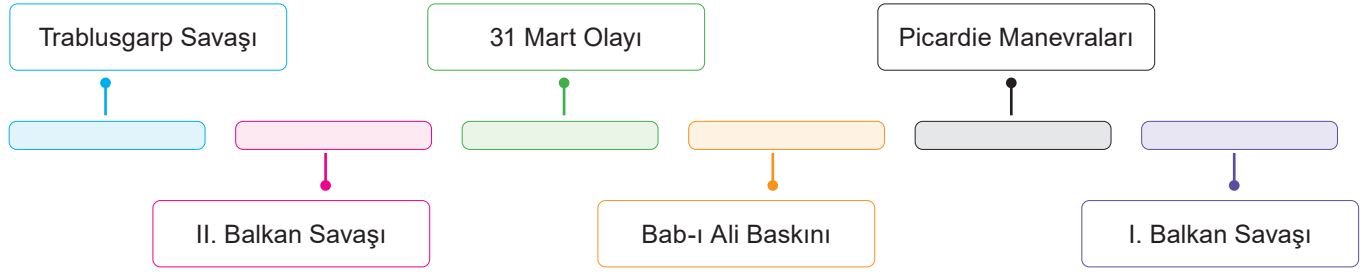
Yunanistan

16.
Etkinlik

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

Aşağıda Mustafa Kemal'in askerlik hayatında yer alan gelişmeler ile ilgili soruları, verilen kavramlardan faydalanarak cevaplayınız.

I. Balkan Savaşı	1. Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ'ın Rusya'nın teşvikiyle birleşerek Osmanlı Devleti'ne saldırdığı savaş hangisidir?	6. Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı yaptığı ilk savaşı hangisidir?	Trablusgarp Savaşı
Bab-ı Ali Baskını	2. İttihat ve Terakki Partisi'nin yönetiminde söz sahibi olduğu aynı zamanda Osmanlı tarihinde ilk sivil hükümet darbesi olarak nitelendirilen olay hangisidir?	7. Mustafa Kemal'in Kurmay başkanlığını yaptığı Hareket Ordusuyla katıldığı olay hangisidir?	31 Mart Olayı
31 Mart Olayı	3. Osmanlı tarihinde rejimi değiştirmeye yönelik ilk isyan olarak bilinen olay hangisidir?	8. Sırbistan, Yunanistan, Karadağ ve Romanya ile Edirne'yi geri almak isteyen Osmanlı Devleti'nin Bulgaristan'a açtıkları savaş hangisidir?	II. Balkan Savaşı
I. Balkan Savaşı	4. Hangi savaş Londra Antlaşması ile sona ermiş ve Osmanlı bu antlaşma ile Balkan topraklarını Edirne de dâhil olmak üzere kaybetmiştir?	9. Osmanlı, Balkanlardaki Türklerin haklarını korumak amacıyla Bulgaristan, Yunanistan ve Sırbistan ile hangi savaşın sonucunda antlaşma imzalamıştır?	II. Balkan Savaşı
Picardie Manevraları	5. Mustafa Kemal'in Osmanlı Devleti'ni temsilen Fransa'da yapılacak askeri manevraları izlemek amacıyla katıldığı askeri tatbikat hangisidir?	10. Mustafa Kemal hangi savaşa katılmak için savaşın yapılacağı bölgeye "Mustafa Şerif" adında gazeteci kimliği ile gitmiştir?	Trablusgarp Savaşı
a. 31 Mart Olayı b. Picardie Manevraları c. Trablusgarp Savaşı	11. Kutucuklarda verilen gelişmeleri kronolojik olarak sıralayınız?	d. I. Balkan Savaşı e. Bab-ı Ali Baskını f. II. Balkan Savaşı	

17.
Etkinlik

Bir Kahraman Doğuyor

Derecelendirme puanlama anahtarını öğrenci kendisi etkinlikleri kontrol ederek yapacaktır. Ödev kontrolü sonucunda aldığı puanı tablonun altına yazarak öğrencinin kendisini değerlendirmesini sağlayacaktır. Öz değerlendirme formunu da öğrenci dolduracaktır. (1-16 arası etkinlikler değerlendirilecektir.)

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Bu puanlamadan en çok 12, en az 3 puan alınabilir.

Öğrencinin Puanı:

Ölçütler	Mükemmel (4)	İyi (3)	Orta (2)	Geliştirilmeli (1)
Avrupa'da yaşanan değişim	Fransız İhtilali'nin sonuçları doğru yapılmıştır.	Sanayi İnkılabı ile ilgili kavramlardan 6 doğru yapılmıştır.	Aydınlanma Çağı ile 5 hata yapılmıştır.	Rönesans ve Reform hareketlerinin etkileri ile ilgili gelişmelerin yarısı yanlış yapılmıştır.
Osmanlı Devleti'nde yeniden yapılanma	Fransız İhtilali'nin Osmanlı'ya etkilerinin tamamı doğru cevaplanmıştır.	Tanzimat Fermanı ile ilgili ifadelerin 8 tanesi doğru bulunmuştur.	Islahat Fermanı'nın 5 veya 6 tanesi doğru bulunmuştur.	I. ve II. Meşrutiyet ile ilgili gelişmelerin çoğunluğu bulunamamıştır.
Mustafa Kemal	Çocukluk dönemi ve etkilendiği şehirler ile ilgili soruların tamamı doğru yapılmıştır.	Öğrenim hayatında bazı hatalar yapılsa en az 10 sonucu doğru bulunmuştur.	Etkilendiği fikir adamaları ile ilgili 2 veya 3 doğru bulunmuştur.	Askerlik hayatı ile ilgili gelişmelerin çoğunluğu bulunamamıştır.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bu form kendinizi değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre kendinizi değerlendiriniz. Buna göre; "5: Çok iyi, 4: İyi, 3: Orta, 2: Kabul edilebilir,

1: Geliştirilmesi gerekli" olarak dereceleyniz.

Bu puanlamadan en çok 30, en az 6 puan alınabilir.

Aldığım Puan:

Performans görevi öncesi/süreci/sonrası davranışlar	
Avrupa'daki gelişmelerin ortaya çıkardığı kavramları biliyorum.	
Aydınlanma Çağı'na nasıl geçildiğini biliyorum.	
Avrupa'daki gelişmelerin Osmanlı Devleti'ni nasıl etkilediğini biliyorum.	
Mustafa Kemal'in çocukluğu ve gençliği döneminde Avrupa ve Osmanlı Devleti'ndeki gelişmeleri biliyorum.	
Mustafa Kemal'in okuduğu okulları ve etkilendiği yerli ve yabancı aydınları biliyorum.	
Mustafa Kemal'in askerlik hayatında aldığı görevleri ve yaptığı mücadeleleri biliyorum.	

ÜNİTE

MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

BAĞIMSIZLIK DÜŞÜNCESİ VE CEMİYETLER

- Kuvay-ı Milliye Hareketi
- Milli Varlığa Düşman Cemiyetler
- Milli Cemiyetler

UYGULANMAYAN BİR ANTLAŞMA: SEVR

- Sevr Antlaşması

I. DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI DEVLETİ

- I. Dünya Savaşı Öncesinde Genel Durum
- I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti
- Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda Yer Aldığı Cepheler
- I. Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi ve Sonuçları
- Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)
- Paris Barış Konferansı
- İzmir'in İşgali
- İşgaller Karşısında Osmanlı Yönetiminin Tutumu
- İşgaller Karşısında Mustafa Kemal'in ve Halkın Tutumu

ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK

- Mustafa Kemal'in Samsun'a Çıkışı
- Havza ve Amasya Genelgesi
- Erzurum ve Sivas Kongresi
- Amasya Görüşmeleri
- Temsil Kurulunun Ankara'ya Gelişi
- Milli Mücadele Basını
- Son Osmanlı Mebusan Meclisinin Toplanması
- Türk Milletinin Büyük Millet Meclisi Açılıyor
- Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkan Ayaklanmalar
- Büyük Millet Meclisinin Ayaklanmalara Karşı Aldığı Önlemler

I. DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİNDE GENEL DURUM

Genel Nedenler

- Sömürgecilik ve bloklaşma
- Ham madde ve pazar rekabeti
- Silahlanma yarışı
- Milliyetçilik

	İtilaf Devletleri	İttifak Devletleri
Savaş Öncesi	İngiltere, Fransa, Rusya	Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, İtalya
Savaş Sonrası	İngiltere, Romanya, Rusya, ABD, İtalya, Sırbistan, Japonya, Yunanistan, Fransa	Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Osmanlı, Bulgaristan

Özel Nedenler

- İngiltere ve Almanya arasındaki Alsas Loren kömür yatakları
- Almanya ve İngiltere'nin sömürge rekabeti
- Rusya'nın Panislavizm, Avusturya'nın Pancermenizm politikası

I. Dünya Savaşı Öncesinde Genel Durum

- Tarafsızlığını ilan etti.
- Boğazları ulaşımına kapattı.
- Ülkede seferberlik ilan etti.
- Kapitülasyonları kaldırdığını duyurdu.

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girme Nedenleri

- Diplomatik yalnızlıktan kurtulmak
- Kaybettiği topraklarını geri almak
- Turancılık idealini gerçekleştirmek

Almanya'nın Osmanlı'nın Savaşa Girmesini İstemesinin Nedenleri

- Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan yararlanma
- Halifenin dini gücünden faydalanma
- Cephe yükünden kurtulma

OSMANLI DEVLETİ'NİN I. DÜNYA SAVAŞI'NDA YER ALDIĞI CEPHELER

Cepheler

Taarruz Cepheleri

- Kafkas Cephesi
- Kanal Cephesi

Savunma Cepheleri

- Çanakkale Cephesi
- Irak Cephesi
- Suriye - Filistin Cephesi
- Hicaz - Yemen Cephesi

Yardım Cepheleri

- Galiciya Cephesi
- Makedonya Cephesi
- Romanya Cephesi

I. DÜNYA SAVAŞI'NIN SONA ERMESİ VE SONUÇLARI

- ABD'nin İtilaf Devletleri tarafından savaşa girmesinin ardından Wilson İlkeleri'nin yayınlanmasıyla savaş sona erdi.

Savaşın Genel Sonuçları

- İtilaf Devletleri kazandı.
- Milli devletler kuruldu.
- Milletler Cemiyeti kuruldu.
- İmparatorluklar yıkıldı.
- Avrupa'nın siyasi haritası değişti.
- Yeni rejimler ortaya çıktı.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI (30 EKİM 1918)

- Boğazlar açık olacak ve İtilaf Devletleri işgal edecek. (Amaç: Osmanlı toprak bütünlüğünü bozmak)
- Osmanlı ordusu terhis edilecek. (Amaç: Osmanlı Devleti'ni savunmasız bırakmak)
- İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden herhangi bir durum hâlinde istedikleri bölgeleri işgal edebilecekler. (Amaç: İşgallere hukuki zemin oluşturmak)
- Doğudaki altı ilde karışıklık çıkarsa işgal edilecek. (Amaç: Doğuda bir Ermeni devleti kurmak)
- Bütün haberleşme istasyonları İtilaf Devletlerince denetim altına alınacak. (Amaç: Türklerin birleşerek direnişe geçmesini engellemek)

İlk İşgaller

İngilizler: Musul, Urfa-Maraş (Sonradan Fransa'ya bıraktı), Samsun, Çanakkale, Kars, Batum, Ardahan

Fransızlar: Adana, Mersin, Urfa, Maraş

İtalyanlar: Antalya, Konya

Yunanlılar: İzmir ve çevresi

İşgallere Karşı Tepkiler

İstanbul Hükümeti: İşgallere sessiz kaldı.

Mustafa Kemal: Bağımsızlık mücadelesini başlattı.

Anadolu halkı: Cemiyetler kurarak yaşadıkları bölgeyi savundular.

Azınlıklar: Yaşadıkları yerlerde devlet kurmayı amaçladılar.

BAĞIMSIZLIK DÜŞÜNCEİ VE CEMİYETLER

Kuvay-ı Milliye

Kurulma Nedeni

- Anadolu'nun yer yer işgal edilmesi
- İstanbul Hükümeti'nin işgallere tepkisiz kalması
- Ordunun terhis edilmesi
- Azınlıkların zararlı faaliyetleri

Önemi

- Ulusal bilincin gelişmesine katkıda bulundular.
- Düşmanı oyaladılar.
- TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları bastırdılar.

Milli Cemiyetler

- Milli bilinci uyandırdılar.
- Bölgesel hareket ettiler.
- Sivas Kongresi'nde Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştiler.
 - ⇒ Trakya Paşaeli ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
 - ⇒ Redd-i İlhak Cemiyeti
 - ⇒ Kilikalılar Cemiyeti
 - ⇒ Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
 - ⇒ Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti

Milli Vartığa Düşman Cemiyetler

- Türklerin kurduğu cemiyetlerdir.
- İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri destekledi.
- Manda ve himayeyi savundular.
- Saltanata bağlıdılar.
 - ⇒ Sulh ve Selameti Osmaniye Cemiyeti
 - ⇒ İngiliz Muhipleri Cemiyeti
 - ⇒ Wilson Prensipleri Cemiyeti
 - ⇒ Kürt Teali Cemiyeti
 - ⇒ İslam Teali Cemiyeti
 - ⇒ Hürriyet ve İtilaf Cemiyeti

Azınlıkların Kurduğu Cemiyetler

- İtilaf Devletleri tarafından desteklendiler.
- Bağımsız devlet kurmayı amaçladılar.
- İşgallere zemin hazırladılar.
- Buldukları bölgelerde Türkleri göçe zorladılar.
 - ⇒ Mavri Mira Cemiyeti
 - ⇒ Etnik-i Eterya Cemiyeti
 - ⇒ Taşnak ve Hınçak Cemiyetleri
 - ⇒ Makabi-Alyans-İsrailit Cemiyeti
 - ⇒ Pontus Rum Cemiyeti

1.

Etkinlik

I. Dünya Savaşı Öncesinde Genel Durum

I. Dünya Savaşı'nın aşağıdaki nedenlerini genel ve özel nedenler olarak ayırıp örnekteki gibi yazınız.

1

Fransız İhtilali

Genel

2

Alsas - Loren sorunu

Özel

3

Sömürgecilik yarışı

Genel

4

Panslavizm Politikası

Özel

5

Milliyetçilik akımı

Genel

6

Sanayi İnkılabı

Genel

7

Almanya - İngiltere rekabeti

Özel

8

Silahlanma yarışı

Genel

9

Bloklama

Genel

2.

Etkinlik

I. Dünya Savaşı Öncesinde Genel Durum

Verilen devletleri aşağıdaki boşluklara örnekteki gibi yazınız. (Not: Aynı devlet birden fazla yere yazılabilir.)

Sırbistan

Japonya

Yunanistan

İngiltere

Fransa

Osmanlı Devleti

Rusya

Romanya

ABD

İtalya

Almanya

Avusturya-Macaristan İmp.

Brezilya

Bulgaristan

Savaş Öncesi Bloklar

İtilaf Devletleri

İttifak Devletleri

1

İngiltere

2

Fransa

3

Rusya

1

Almanya

2

İtalya

3

Avus.-Mac. İmp.

Savaş Sırasındaki Bloklar

İtilaf Devletleri

İttifak Devletleri

1

İngiltere

6

Yunanistan

1

Almanya

2

Fransa

7

Sırbistan

2

Osmanlı Devleti

3

İtalya

8

Romanya

3

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu

4

Rusya

9

Brezilya

4

Bulgaristan

5

ABD

10

Japonya

3.
Etkinlik

I. Dünya Savaşı Öncesinde Genel Durum

Aşağıdaki bilgilerin hangi devletlere ait olduğunu yazıp bulduğunuz devletleri harita üzerinde örnekteki gibi gösteriniz.

Almanya

Fransa

İtalya

Avusturya-
Macaristan

İngiltere

Rusya

	Bilgiler	Devletler
1	Siyasi birliğini geç tamamlamış ve sömürgeler elde etmek için Akdeniz'de yayılma politikası izlemiştir.	<i>İtalya</i>
2	Slav ırkından ve Ortodoks mezhebinden olan milletleri Panславizm politikasıyla bir bayrak altında toplamaya çalışmıştır.	<i>Rusya</i>
3	1871 Sedan Savaşı'nda kaybettiği Alsas - Loren Bölgesi'ni Almanya'dan geri almak istemiştir.	<i>Fransa</i>
4	Dünyanın en büyük sömürgeci devleti olmuş ve sömürgecilik yarışında rakibi olan Almanya'yla çıkar çatışması yaşamıştır.	<i>İngiltere</i>
5	Sanayisine ham madde ve pazar bulabilmek için İngiltere'nin ve Uzak Doğu'daki Japonya'nın sömürgelerine göz dikmiştir.	<i>Almanya</i>
6	Sınırlarını genişletmek aynı zamanda Balkan coğrafyasında ve Doğu Avrupa'da egemenlik kurmak istemiştir.	<i>Avusturya - Macaristan</i>

4.

Etkinlik

1. Dünya Savaşı Öncesinde Genel Durum

Aşağıdaki bilgilerin verilen devletlerden hangisine ait olduğunu bulunuz.

5.

Etkinlik

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti

Aşağıdaki boşluklara verilen ifadelerden uygun olanları yazınız.

Kaybettiği toprakları geri almak

Osmanlı Devleti'nin halifelik gücünden yararlanmak

Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan yararlanmak

Goben-Midilli

Savaşın süresi uzamıştır.

Siyasi yalnızlıktan kurtulmak

Rusya

İttihat ve Terakki Hükümetinin Alman hayranlığı

Turancılık idealini gerçekleştirmek

Savaş geniş alanlara yayılmıştır.

Cephe yükünden kurtulmak

Gizli antlaşmalar yürürlüğe girmiştir.

İngiltere Kıbrıs'ı resmen işgal etmiştir.

Orta Doğu petrollerine ulaşmak

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti

Osmanlı'nın Savaşa Girmek İstemesinin Nedenleri	<i>Kaybettiği toprakları geri almak</i>
	<i>Siyasi yalnızlıktan kurtulmak</i>
	<i>İttihat ve Terakki Hükümetinin Alman hayranlığı</i>
	<i>Turancılık idealini gerçekleştirmek</i>
Almanya'nın Osmanlı'yı Yanında Savaşa Sokmak İstemesinin Nedenleri	<i>Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan yararlanmak</i>
	<i>Cephe yükünden kurtulmak</i>
	<i>Osmanlı Devleti'nin halifelik gücünden yararlanmak</i>
	<i>Orta Doğu petrollerine ulaşmak</i>
Osmanlı'nın Savaşa Girmesine Yol Açan Gemilerin İsimleri	<i>Goben - Midilli</i>
Osmanlı'ya Ait Gemilerin, Limanlarını Bombaladığı Devlet	<i>Rusya</i>
Osmanlı'nın Savaşa Girmesiyle Yaşanan Gelişmeler	<i>Savaşın süresi uzamıştır.</i>
	<i>İngiltere Kıbrıs'ı resmen işgal etmiştir.</i>
	<i>Savaş geniş alanlara yayılmıştır.</i>
	<i>Gizli antlaşmalar yürürlüğe girmiştir.</i>

6.

Etkinlik

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti

Haritada numaralandırılmış alanların hangi cephelere (Çanakkale, Kafkas, Kanal, Irak, Suriye, Hicaz - Yemen, Galiçya, Romanya, Makedonya) ait olduğunu yazınız.

1 Müttefiklere yardım cephesidir. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda Lehistan bölgesinde Alman, Macar ve Avusturya kuvvetleriyle birlikte Ruslara karşı savaştı.

Galiçya Cephesi

2 Müttefiklere yardım cephesidir. Alman ordusuyla birlikte hareket eden Osmanlı birlikleri Romanya'nın ele geçirilmesini sağladı.

Romanya Cephesi

3 Müttefiklere yardım cephesidir. Bulgar ordusu ile Osmanlı kuvvetleri Sırpıları yenilgiye uğrattılar.

Makedonya
Cephesi

4 Savunma cephesidir. İtilaf Devletleri Rusya'ya yardım götürmek ve İstanbul'u alarak Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak için bu cepheyi açtı.

Çanakkale Cephesi

5 Taarruz cephesidir. Osmanlı Devleti Orta Asya'da yaşayan Müslüman Türkleri Rus egemenliğinden kurtarmak için bu cepheyi açtı.

Kafkas Cephesi

6 Savunma cephesidir. İngiltere, Musul - Kerkük petrolerini ele geçirmek ve Anadolu'nun doğusunu işgal etmiş olan Rusya'yla birleşmek amacıyla bu cepheyi açtı.

Irak Cephesi

7 Savunma cephesidir. Osmanlı'nın Kanal Cephesi'nde başarısız olması üzerine bölgedeki Araplardan destek alan İngilizlerin Sina Yarımadası'nı işgal etmesi üzerine açıldı.

Suriye Cephesi

8 Taarruz cephesidir. Osmanlı, Mısır'ı geri almak, Almanlar ise Süveyş Kanalı'nı ele geçirek İngiltere'nin sömürgelerini kesmek amacıyla bu cepheyi birlikte açtı.

Kanal Cephesi

9 Savunma cephesidir. İngilizlerle iş birliği yapan Mekke Emiri Şerif Hüseyin ile mücadele edilmiştir.

Hicaz - Yemen
Cephesi

7.
Etkinlik

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda Yer Aldığı Cephe

Aşağıda verilen bilgilerin I. Dünya Savaşı'ndaki cepheleden (Kafkas, Kanal, Çanakkale, Suriye, Irak, Hicaz - Yemen Cephesi) hangilerine ait olduğunu yazınız.

Cephe	Taraflar	Açılma Nedeni	Önemli Özelliği	Sonuç
1 <i>Kafkas</i> <i>Cephesi</i>	Osmanlı Rusya	Osmanlı Devleti tarafından Bakü petrolerini ele geçirmek için açılmıştır.	İlk taarruz cephesidir. Binlerce Türk askeri şehit olmuştur. Ermeni Tehcir Kanunu uygulanmıştır.	Rusya Doğu Anadolu'yu (Van, Muş, Erzincan, Bitlis, Erzurum, Trabzon) işgal etmiştir.
2 <i>Kanal</i> <i>Cephesi</i>	Osmanlı İngiltere	İngiliz sömürgelerine giden yolları kesmek ve Mısır'ı İngilizlerden almak için açılmıştır.	Almanların isteği üzerine açılmıştır.	Türk kuvvetleri başarısız olunca geri çekilmiştir.
3 <i>Suriye</i> <i>Cephesi</i>	Osmanlı İngiltere	Kanal Harekatı'nın başarısız olmasından sonra İngiltere'nin Suriye'ye doğru harekete geçmesiyle açılmıştır.	Yıldırım Orduları Komutanlığına atanan Mustafa Kemal Osmanlı kuvvetlerini toplayıp savunma hattı oluşturmuştur.	Osmanlı Devleti başarısız olmuştur.
4 <i>Çanakkale</i> <i>Cephesi</i>	Osmanlı - İngiltere - Fransa - İtalya	İtilaf Devletleri tarafından savaşı kısa sürede bitirmek ve Rusya'ya yardım götürmek amacıyla açılmıştır.	Anadolu'nun dört bir yanından gelen Türk askeri vatanı için şehit olmuştur. Bu cephe Milli Mücadele'nin esin kaynağı olmuştur.	Başarılı olunan tek cephe. Bu cephe I. Dünya Savaşı'nın uzamasına neden olmuştur.
5 <i>Irak</i> <i>Cephesi</i>	Osmanlı İngiltere	İngilizler tarafından Irak petrolerini ele geçirmek ve Kafkaslar üzerinden Rusya'ya yardım götürmek amacıyla açılmıştır.	İngilizlerin 10 bin kişilik askeri birliği esir alınmıştır.	İngilizler sömürgelerinden gelen yardımlar sayesinde başarıya ulaşmıştır. Osmanlı Devleti başarısız olmuştur.
6 <i>Hicaz - Yemen</i> <i>Cephesi</i>	Osmanlı İngiltere	Mekke ve Medine bölgesini savunmak için İngilizlerle mücadele edilmiştir.	Osmanlı Devleti'nin kutsal topraklar olan Mekke ve Medine bölgesini savunmak için yaptığı savunma savaşıdır.	Osmanlı Devleti başarısız olmuştur. Kutsal topraklar Araplara bırakılmıştır.

8.

Etkinlik

I. Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi ve Sonuçları

İtilaf Devletleri'nin Mondros Ateşkes Antlaşması'na göre işgal ettikleri yerleri haritadan yararlanarak yazınız.

	İşgalciler	İşgal Edilen Osmanlı Toprakları
1	İngilizler	Musul, Rakka, Çanakkale, Samsun, Merzifon, İzmit, Adapazarı, Eskişehir
2	Fransızlar	Suriye, Mersin, Maras, Urfa, Antep, Antakya, Adana, Edirne, Zonguldak, Bursa, Balıkesir
3	İtalyanlar	Aydın, Muğla, Burdur, Isparta, Antalya
4	Yunanlar	İzmir, Manisa, Midye
5	Ermeniler	Kars, Sarıkamış
6	Gürcüler	Artvin
7	İtilaf Devletlerinin Birlikte İşgal Ettiği Yerler	İstanbul

9.
Etkinlik

I. Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi ve Sonuçları - Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Aşağıdaki ifadelerin Mondros Ateşkes ve Wilson İlkeleri'nden hangileriyle ilgili olduğunu yazınız.

Maddeler	Wilson İlkeleri / Mondros Ateşkes Antlaşması
1 Çanakkale ve İstanbul boğazları açılacak ve bu yerdeki istihkâmlar İtilaf Devletlerince işgal edilecekti.	Mondros Ateşkes Antlaşması
2 Devletler arasında gizli antlaşmalar yapılmayacak, ittifaklar oluşturulmayacak, devletler arası ilişkilerde açıklık politikası izlenecektir.	Wilson İlkeleri
3 Sınırların denetlenmesi ve iç düzenin korunması için gerekli olan birlikler dışında, Osmanlı orduları terhis edilecek; bütün savaş gemilerine, ordunun taşıt, araç, geç, silah ve cephanesine el konacaktır.	Mondros Ateşkes Antlaşması
4 Yenener, yenilenlerden toprak ve savaş tazminatı almayacaktır.	Wilson İlkeleri
5 İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden herhangi bir durum hâlinde istedikleri bölgeleri işgal edebileceklerdir.	Mondros Ateşkes Antlaşması
6 Doğudaki altı ilde karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri de işgal edebileceklerdir.	Mondros Ateşkes Antlaşması
7 Osmanlı İmparatorluğu'nun Türk olan bölgelerine egemenlik hakkı verilecek, Osmanlı yönetiminde yaşayan diğer uluslara çoğunlukta oldukları bölgelerde kendi geleceklerini belirleme hakkı tanınacaktır.	Wilson İlkeleri
8 Boğazlar bütün devletlere açık tutulacak, bu durum uluslararası denetim altında olacaktır.	Wilson İlkeleri
9 Bütün haberleşme istasyonları (telsiz, telgraf vb.) İtilaf Devletlerince denetim altına alınacaktır.	Mondros Ateşkes Antlaşması
10 Devletler arasındaki sorunlar barış yoluyla çözümlenecek ve bu amaçla Milletler Cemiyeti kurulacaktır.	Wilson İlkeleri
11 Osmanlı Devleti'nin elindeki tüm savaş tutsakları serbest bırakılacak, buna karşılık Türk tutsaklar İtilaf Devletleri buyruğunda kalacaktır.	Mondros Ateşkes Antlaşması

10.
Etkinlik

I. Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi ve Sonuçları - Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Aşağıdaki yorumların Mondros Ateşkes Antlaşması'nın hangi maddesine ait olduğunu verilen örnekteki gibi bulunuz.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI'NIN MADDELERİ	YORUMLAR
1 İtilaf Devletleri yağ, kömür ve mazot gibi ihtiyaçlarını Osmanlı Devleti'nden temin edecek.	Osmanlı deniz gücünün kontrol altına alınması amaçlanmıştır. 4
2 Osmanlı ordusu terhis edilecek, orduya ait silah, cephane, araç-gereç ve taşıtlar İtilaf Devletlerinin emrine verilecek.	Osmanlı Devleti sömürge konumuna düşürülmüştür. 1
3 Bütün haberleşme, ulaşım araç ve gereçleri İtilaf Devletlerinin kontrolüne verilecek.	İleride kurulması amaçlanan Ermeni devletine zemin hazırlamayı amaçlamıştır. 5
4 Donanma İtilaf Devletlerinin göstereceği limanlarda gözetim altında tutulacak.	Ulusal bir mücadelenin başlatılmasının önüne geçilmek istenmiştir. 3
5 Doğudaki altı vilayette (Sivas, Elâzığ, Diyarbakır, Bitlis, Erzurum, Van) karışıklık çıkarsa bu iller işgal edilebilecektir.	Osmanlı Devleti'ni savunmasız hâle getirmeyi ve işgalleri kolaylaştırmayı amaçlamıştır. 2

11.
Etkinlik

Paris Barış Konferansı - İzmir'in İşgali

Aşağıdaki ifadeleri verilen kavramlarla (İzmir, Milletler Cemiyeti, Hasan Tahsin, Amiral Bristol Raporu, Süleyman Fethi Bey) tamamlayınız.

1 Paris Barış Konferansı'nda Yunanlılara verilmesi planlanan şehirdir.	<i>İzmir</i>
2 İzmir'in haksız bir şekilde işgaline dayanamayıp Yunanlara ilk kurşunu sıkan Hukuk-u Beşer Gazetesi'nin başyazarıdır.	<i>Hasan Tahsin</i>
3 Paris Barış Konferansı'nda dünya barışını korumak amacıyla kurulmuş teşkilattır.	<i>Milletler Cemiyeti</i>
4 İzmir işgalinde "Yaşasın Venizelos!" diye bağırmadığı için şehit edilen kurmay albaydır.	<i>Süleyman Fethi Bey</i>
5 İzmir işgalinde Türk milletinin haklı olduğunu gösteren ilk uluslararası belgedir.	<i>Amiral Bristol Raporu</i>

12.
Etkinlik

Bağımsızlık Düşüncesi ve Cemiyetler

Aşağıda verilen soruları kavramlardan yararlanarak cevaplayınız.

Yunanistan

Paris Barış Antlaşması

Hatay/Dörtyol

Mondros Ateşkes

İzmir

Fransa

1

İşgallere karşı ilk silahlı direniş nerede başlamıştır?

Hatay / Dörtyol

2

Kuva-yı Milliye hangi antlaşma ile başlayan işgallere karşı kurulmuştur?

Mondros Ateskes

3

Kuva-yı Millîye'nin Batı Cephesi'nde savaştığı devlet hangisidir?

Yunanistan

4

Kuva-yı Milliye ilk kez hangi şehirde direnişe başladı?

İzmir

5

Kuva-yı Millîye'nin Güney Cephesi'nde savaştığı devlet hangisidir?

Fransa

6

İzmir hangi antlaşma gereği Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir?

Paris Barış Antlaşması

13.
Etkinlik

Bağımsızlık Düşüncesi ve Cemiyetler

Aşağıdaki kavram haritasında boş bırakılan yerleri doldurunuz.

Cemiyetler

Yararlı (Milli) Cemiyetler

- ... *Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti*
- *Redd-i İlhak Cemiyeti*
- *İzmir Müdafaa-i Hukuk-u Osmaniye Cemiyeti*
- *Kilikyalılar Cemiyeti*
- *Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti*
- *Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti*
- *Milli Kongre Cemiyeti*
- *Müdafaa-i Vatan Cemiyeti*

Zararlı Cemiyetler

Millî Varlığa Düşman Cemiyetler

- *İngiliz Muhipleri Cemiyeti*
- *Wilson Prensipleri Cemiyeti*
- *Kürt Tealî Cemiyeti*
- *Tealî İslam Cemiyeti*
- *Hürriyet ve İtilaf Fırkası*
- *Sulh ve Selameti Osmaniye Fırkası*

Azınlıkların Kurduğu Cemiyetler

- Rumların Kurduğu Cemiyetler
- *Mavri Mira*
- *Pontus Rum*
- *Etnik-i Eteryâ*
- Ermenilerin Kurduğu Cemiyetler
- *Hıncak*
- *Taşnak*
- Yahudilerin Kurduğu Cemiyetler
- *Alyans İsrailit*
- *Makabi*

14.
Etkinlik

Bağımsızlık Düşüncesi ve Cemiyetler

Aşağıdaki bilgilerin milli varlığa düşman cemiyetlerden hangilerine ait olduğunu yazınız.

Wilson İlkeleri Cemiyeti

1

Halide Edip, Yunus Nadi, Refik Halit gibi Osmanlı aydınlarının kurduğu cemiyet işgallere karşı çıkmış, kurtuluşun Amerikan mandasına girerek gerçekleşebileceğini savunmuştur.

Hürriyet ve İtilaf Fırkası

2

İttihat ve Terakki Fırkası'na karşı kurulmuştur. I. Dünya Savaşı sonrası iktidara gelmiştir. İttihatçı bir hareket olarak gördükleri Millî Mücadele'nin karşısında yer almışlardır.

Kürt Teali Cemiyeti

3

İngilizlerin desteğiyle kurulan bu cemiyet, Wilson İlkeleri'ne dayanarak doğu illerinde bağımsız bir Kürt devleti kurmayı amaçlamıştır.

İngiliz Muhipleri Cemiyeti

4

İngiltere'nin desteğiyle İstanbul'da bazı medrese hocalarının önderliğinde kurulmuştur. Halifeliğin ve saltanatın güçlendirilmesini amaçlayan bu cemiyet Millî Mücadele hareketine karşı çıkmıştır.

Sulh ve Selamet-i Osmaniye Fırkası

5

Devletin varlığını devam ettirmesi için padişahın emir ve isteklerine uyulması gerektiğini savunmuştur.

Teali İslam Cemiyeti

6

İstanbul'daki bazı medrese hocaları tarafından kurulmuş ve devletin dini esaslara bağlı kalınarak ve hilafetin güçlendirilerek kurtulabileceğini savunmuştur.

15.
Etkinlik

Bağımsızlık Düşüncesi ve Cemiyetler

Aşağıdaki amacı verilen azınlık cemiyetlerini örnekteki gibi doldurunuz.

	Cemiyetin Adı	Kim Tarafından Çıkarıldığı	Amacı
1	<i>Mavri Mira</i>	<i>Rumlar</i>	İstanbul'da Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurmak
2	<i>Pontus Rum</i>	<i>Rumlar</i>	Karadeniz Bölgesi'nde bir Rum devleti kurmak
3	<i>Etnik-i Eterya</i>	<i>Rumlar</i>	İzmir'de Büyük Yunanistan'ı kurmak
4	<i>Hunçak - Tasnak</i>	<i>Ermeniler</i>	Doğu Anadolu'da bağımsız bir Ermeni devleti kurmak
5	<i>Hunçak - Tasnak</i>	<i>Ermeniler</i>	Çukurova'da bağımsız bir Ermeni devleti kurmak
6	<i>Alyans - İsrailit, Makabi</i>	<i>Yahudiler</i>	Filistin'de bir Yahudi devleti kurmak

16.
Etkinlik

Bağımsızlık Düşüncesi ve Cemiyetler

Aşağıdaki bilgilerin milli cemiyetlerden hangilerine ait olduğunu yazınız.

Erzurum Kongresi'nin toplanmasına öncülük etti. Anadolu'nun doğusunda bir Ermeni devleti kurulmasına engel olmaya çalıştı. Bu amaçla bölgeden kesinlikle göç edilmemesi kararını aldı.

1

*Doğu Anadolu
Müdafaa-i Hukuk
Cemiyet*

İzmir'de kurulan ilk cemiyettir. Türklerin çoğunlukta olduğunu, dünya kamuoyuna basın yoluyla duyurmaya çalıştı.

2

*İzmir Müdafaa-i
Hukuk-u Osmaniye
Cemiyeti*

Doktor Esat Paşa (Işık) tarafından kurulan bu cemiyet, Türkler hakkında dünyada yapılan olumsuz propandaya basın yayın yoluyla karşı koymaya çalıştı.

3

*Milli Kongre
Cemiyeti*

Doğu Trakya'nın Yunanlara verilmesine ve Mavri Mira Cemiyeti'nin zararlı çalışmalarına engel olmak için çalıştı.

4

*Trakya Pasaeli
Müdafaa-i Hukuk
Cemiyeti*

Karadeniz kıyılarında hak iddia eden Pontusçu Rumlar ile Ermenilere karşı mücadele amacıyla kuruldu.

5

*Trabzon
Muhafaza-i
Hukuk-u Milliye
Cemiyeti*

Adana ve çevresinde Fransız ve Ermeni işgallerine karşı koydu.

6

*Kilikyalılar
Cemiyeti*

İzmir'in işgal edilmesine karşı çıktı. Bu bölgenin Türklere ait olduğunu kanıtlamak için çalışmalar yaptı. Silahlı direnişe destek verdi. Balıkesir ve Alaşehir kongrelerini düzenledi.

7

*Redd-i İlhak
Cemiyeti*

Sivas'ta kuruldu. Memleketin bağımsızlık ve bütünlüğünü savunmak, bütün Anadolu'nun birliği için çalışmak amacıyla mitingler düzenledi.

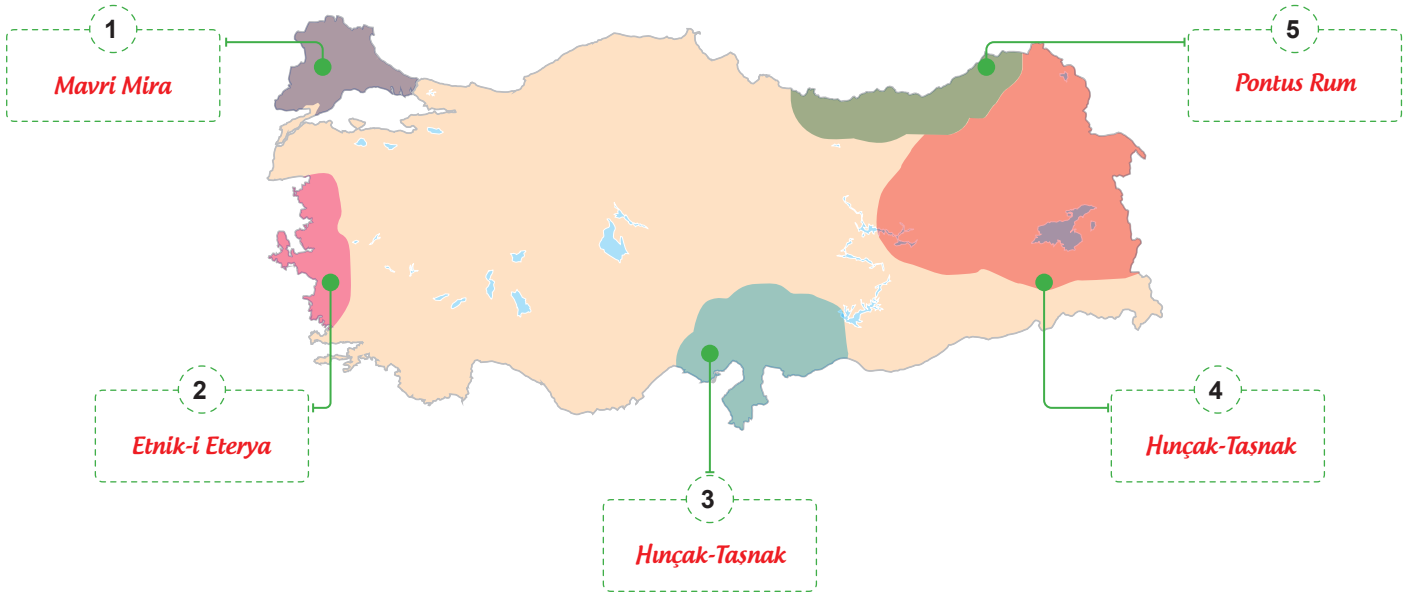
8

*Anadolu Kadınları
Müdafaa-i Vatan
Cemiyeti*

17.
Etkinlik

Bağımsızlık Düşüncesi ve Cemiyetler

Haritadaki bölgelerde faaliyet gösteren azınlık cemiyetlerinin (Mavri Mira, Etnik-i Eterya, Hınçak - Taşnak, Pontus Rum) isimlerini ait olduğu kutuya yazınız.

18.
Etkinlik

Bağımsızlık Düşüncesi ve Cemiyetler

Aşağıdaki bilgilerin verilen cemiyetlerden hangisine ait olduğunu bulunuz.

<p>Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti</p> <p>5, 8, 10</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fransız- Ermeni iş birliğine karşı mücadele eden cemiyettir. 2. Bölgedeki milli direnişi teşkilatlandırmak için Balıkesir ve Alaşehir'de kongreler düzenleyen cemiyettir. 3. Çukurova bölgesinin işgalini engellemek için kurulan cemiyettir. 4. Kuvay-ı Milliye hareketinin başlamasını sağlayan cemiyettir. 5. Amacı, vatansaver Türk kadınları harekete geçirerek Milli Mücadeleye destek sağlamak olan cemiyettir. 6. İzmir'in Yunanlılara verilmesini önlemeye çalışan cemiyettir. 7. Erzurum Kongresi'ni düzenleyen cemiyettir. 8. Sivas valisinin eşi Melek Reşit Hanım öncülüğünde Sivas'ta kurulan cemiyettir. 9. Çıkardığı Le Pays (Vatan) gazetesi ile doğu illerinin Türk yurdunun ayrılmaz bir parçası olduğunu vurgulayan cemiyettir. 10. Cepheye cephane taşıyan gönüllü kadınlara öncülük eden cemiyettir. 11. Milli Mücadele'nin önde gelen yayın organı olan Albayrak gazetesini çıkaran cemiyettir. 12. Adana'da Ermeni ve Fransızlara karşı halkı örgütleyen cemiyettir. 	<p>Redd-i İlhak Cemiyeti</p> <p>2, 4, 6</p>
<p>Kilikyalılar Cemiyeti</p> <p>1, 3, 12</p>		<p>Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti</p> <p>7, 9, 11</p>

19.
Etkinlik

Bağımsızlık Düşüncesi ve Cemiyetler

Aşağıda özellikleri verilen cemiyetlerin hangileri olduğunu boş bırakılan alanlara yazınız.

Trakya - Paşaeli

Teali İslam

Mavri Mira

Etnik-i Eterya

Kürt Teali

Milli Kongre

Pontus - Rum

Hürriyet ve İtilaf

Kilikyalılar

Makabi ve Alyans-İsrailit

İngiliz Muhipleri

Taşnak ve Hınçak

Wilson Prensipleri

İzmir Müdafaa-i Hukuk

Sulh ve Selamet-i Osmaniye

Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk

Trabzon Muhafaza-i Hukuk

	Cemiyetler	Yararlı / Zararlı	Özellikler
1	<i>Etnik-i Eterya</i>	Zararlı	Batı Anadolu'da Yunan devletini kurmayı amaçlamışlardır.
2	<i>İzmir Müdafaa-i Hukuk</i>	Yararlı	İzmir'i Yunan işgaline karşı savunmuştur.
3	<i>Teali İslam</i>	Zararlı	Ülkenin dini esaslara bağlı kalarak halifeyi güçlendirmekle kurtulacağına inanmışlardır.
4	<i>Kürt Teali</i>	Zararlı	Doğuda bir Kürt devleti kurmayı amaçlamışlardır.
5	<i>Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk</i>	Yararlı	Doğu Anadolu'yu Ermeni işgaline karşı korumayı amaçlamışlardır.
6	<i>Trakya Paşaeli</i>	Yararlı	Trakya bölgesini Yunan işgaline karşı korumayı amaçlamışlardır.
7	<i>Mavri Mira</i>	Zararlı	Bizans İmparatorluğu'nu yeniden canlandırmayı amaçlamışlardır.
8	<i>Hürriyet ve İtilaf</i>	Zararlı	İttihat ve Terakki Fırkası'na karşı 1911'de kurulmuştur.
9	<i>Sulh ve Selamet-i Osmaniye</i>	Zararlı	Ülkenin kurtuluşunun padişaha sıkı sıkıya bağlı kalmakla kurtulacağına inanmışlardır.
10	<i>İngiliz Muhipleri</i>	Zararlı	İstanbul'da kurulmuş ve İngiliz mandasını savunmuşlardır.
11	<i>Taşnak ve Hınçak</i>	Zararlı	Doğu Anadolu ve Çukurova bölgelerinde Ermeni devleti kurmayı amaçlamışlardır.
12	<i>Trabzon Muhafaza-i Hukuk</i>	Yararlı	Trabzon ve çevresini Rum ve Ermeni örgütlerine karşı savunmuştur.
13	<i>Kilikyalılar</i>	Yararlı	Çukurova ve çevresini Fransız ve Ermeni iş birliğine karşı korumuşlardır.
14	<i>Wilson Prensipleri</i>	Zararlı	İstanbul'da kurulmuş ve ABD mandasını savunmuştur.
15	<i>Milli Kongre</i>	Yararlı	İstanbul'da kurulmuş Milli Mücadele'yi basın yayın yoluyla savunmuştur.
16	<i>Pontus Rum</i>	Zararlı	Doğu Karadeniz'de Trabzon merkezli bir Rum devleti kurmayı amaçlamıştır.
17	<i>Alyans İsrailit - Makabi</i>	Zararlı	İtilaf Devletleriyle iş birliği yapmış ve Filistin bölgesinde Yahudi devleti kurmayı amaçlamıştır.

1. Yeni Çağ'da, Güzel sanatlar ve bilim alanındaki gelişmeleri içeren Rönesans ile birlikte insan aklını küçümseyen, eleştiriyi yasaklayan dogmatik düşüncenin yerini deneye, gözleme ve sorgulamaya dayanan özgür düşünce aldı. Din adamlarının devlet ve toplum üzerindeki egemenliğine tepki olarak ortaya çıkan Reform hareketleriyle de Avrupalılar kilisenin baskısından kurtuldu ve aklın ön plana çıktığı özgür bir düşünce ve değerler sisteminin oluşmasına zemin hazırladı. 18. yüzyıldaki bu düşünce yapısı Avrupa'da insanı merkeze alan, akla ve gerçeğe dayalı bir hayat anlayışını ortaya çıkardı. Avrupa'da 18. yüzyılda gelişen, önceki dönemlerin ön yargı ve ideolojilerinden uzak, bilgiye dayalı özgür ve akılcı düşünceyi temsil eden bu döneme Aydınlanma Çağı denildi.

Buna göre Aydınlanma Çağı hangi düşünce sistemini getirmiştir? Açıklayınız. (10 Puan)

Aydınlanma Çağı dogmatik düşüncenin yerine aklın ön plana çıktığı deneye, gözleme ve sorgulamaya dayanan özgür düşünceyi getirmiştir.

2. Fransız İhtilali'yle (1789) birlikte hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik gibi fikirler dünyaya yayıldı. Özellikle milliyetçilik fikri çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkiledi. Fransızlar milliyetçilik fikrini "Her millete bir devlet" sloganıyla dış politikada bir araç olarak kullandılar. Bu fikrin en fazla etkilediği devletlerden biri Osmanlı Devleti oldu. Milliyetçilik fikrinden etkilenen azınlıklar, Avrupalı devletlerin de kışkırtmasıyla isyan etmeye başladılar. Osmanlı Devleti milliyetçilik akımının etkisiyle isyan eden azınlıkların devlete bağlılığını sağlamak için demokratikleşme yoluna gitti.

Osmanlı Devleti'nin attığı bu demokratikleşme hareketlerini yazınız. (4x3 = 12 Puan)

- a) *Tanzimat Fermanı*
- b) *Islahat Fermanı*
- c) *I. Mesrutiyet*
- d) *II. Mesrutiyet*

3. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek amacıyla devletin sınırları içinde yaşayanları hangi din veya millettense olursa olsun kaynaştırarak bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlar. Bu düşünceyi savunanlar, Genç Osmanlılar Cemiyeti adı altında örgütlendiler. Başlıca temsilcileri Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa'dır. Cemiyet, Devleti yıkılmaktan kurtarmak için haklar bakımından herkesin eşit olması gerektiğini savundu. Ancak bu fikir akımı çeşitli ulusların Osmanlı Devleti'nden ayrılmasıyla başarısız olmuştur.

Hakkında bilgi verilen fikir akımını yazınız. (7 Puan)

Osmanlılık

4. “Selânik Mülkiye Rüştiyesinde iken mahallemizdeki Binbaşı Kadri Bey’in oğlu Ahmet askerî rüştiyeye (ortaokul) devam ediyor ve askerî üniforma giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giyinmeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Subay olmak için önce askerî rüştiyeye girmek gerektiğini anlıyordum. O sırada annem Selânik’e gelmişti. Askerî Rüştiyeye girmek istediğimi ona söyledim. Annem asker olmamı istemiyordu. Sınav zamanı ona sezdirmeden rüştiyeye giderek sınava girdim.”

Mustafa Kemal’in çocukluk yıllarına ait bu hatırası onun askerlik mesleğine ilgi duymasında neyin etkili olduğunu göstermektedir? Yazınız (10 Puan)

Cevresi / Yakın çevresi

5. II. Meşrutiyet’in ilanından kısa bir süre sonra 13 Nisan 1909’da İstanbul’daki avcı taburlarında çıkan isyan kısa sürede şehre yayıldı. Bu olay Rumi takvime göre 31 Mart 1325’te başladığı için “31 Mart Vakası (Olayı)” olarak adlandırılır. Meşrutiyet yönetimine karşı çıkanların ve İstanbul’daki ordu mensuplarının da içinde yer aldığı bu isyanı bastırmak için Selânik’te “Hareket Ordusu” hazırlandı. Komutanlığını Mahmut Şevket Paşa’nın yaptığı bu ordunun kurmay başkanlığını ise Mustafa Kemal üstlendi. Mustafa Kemal, bu ordunun kuruluşunda yer almış ve aynı zamanda bu orduya Hareket Ordusu adını da vermişti.

Mustafa Kemal’in Hareket Ordusunun kuruluşunda yer alması onun hangi kişilik özelliğini ortaya koymuştur? Yazınız. (10 Puan)

Teskilatçılığını

6. Tarihin en büyük savaşlarından biri olan I. Dünya Savaşı, Avrupa’da başlamasına rağmen kısa sürede diğer kıtalara da yayılarak “Dünya Savaşı” adını aldı. 1914 yılında başlayan ve dört yıl süren savaşın sonunda çok uluslu imparatorluklar yıkılırken dünya siyasi haritası da yeniden çizildi.

Bu savaşın genel nedenlerini yazınız. (4x4 = 16)

- a) *1789 Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımının etkisi*
- b) *Sanayi İnkılabı’nın sonucunda ham madde ve pazar arayışının artması*
- c) *Sömürgecilik yarışı*
- d) *Devletler arası bloklaşma ve silahlanma yarışı*

7. “Sanayi İnkılabı’nı ilk gerçekleştiren ve en fazla sömürgeye sahip olan devletiz, “üzerinde güneş batmayan ülke” olarak tanındık. Sömürgelerimizi elimizde tutmak için güçlü bir donanmamız vardı. Orta Doğu petrol alanları, oldukça ilgimizi çekiyordu.”

Metinde I. Dünya Savaşı’na giren hangi devlet başkanına ait konuşması verilmiştir? Yazınız. (5 Puan)

İngiltere

8. Tablodaki bilgilerin I. Dünya Savaşı'ndaki hangi cepheye ait olduğunu yazınız. (5x2 = 10 Puan)

a) Osmanlı Devleti'nin Ruslara karşı Sarıkamış Harekâtı'nı başlattığı cephe.	<i>Kafkas Cephesi</i>
b) Osmanlı Devleti'nin Mısır'ı geri almak için Almanlarla birlikte açtığı cephe.	<i>Kanal Cephesi</i>
c) İtilaf Devletlerinin Karadeniz'e geçip müttefikleri Rusya'ya yardım göndermek amacıyla açtıkları cephe.	<i>Çanakkale Cephesi</i>
d) Osmanlı kuvvetlerinin Kut'ül-Amâre'de bulunan General Townshend (Tavzın) komutasındaki çok sayıda İngiliz askerini esir aldı cephe.	<i>Irak Cephesi</i>
e) Mekke Emiri Şerif Hüseyin'in Osmanlı Devleti'ne isyan etmesi üzerine Osmanlı Devleti'nin Kutsal toprakları korumak amacıyla savaştığı cephe.	<i>Hicaz-Yemen Cephesi</i>

9. Osmanlı Devleti adına Bahriye Nazırı Rauf Bey (Orbay) ile İtilaf Devletleri adına İngiliz Amiral Calthorpe (Kaltrop) arasında Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda demirli bulunan Agamemnon Zırhlısı'nda Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandı (30 Ekim 1918). Böylece Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'ndan çekilmiş oldu. Bu antlaşmanın en önemli maddesi 7. Madde olarak bilinen "İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden bir durum olursa herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecektir." maddesi idi.

İtilaf Devletleri bu maddeyi hangi amaca yönelik hazırlamışlardır? Açıklayınız. (10 Puan)

Osmanlı topraklarının işgaline hukuki zemin hazırlamayı amaçlamıştır.

10. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından başlayan işgallere karşı ülkenin çeşitli yerlerinde halk, cemiyetler kurarak ülke topraklarının haksız bir şekilde işgal edilmesini telgraflar çekerek ve mitingler düzenleyerek protesto etmeye başladı. Aynı zamanda işgalcilere karşı Kuvâ-yı Millîye'yi kurdular.

Kuvâ-yı Millîye'nin tanımını yapınız. (10 Puan)

Kuvâ-yı Millîye, milli kuvvetler demektir. Milis kuvvetler olarak da adlandırılmaktadır. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Osmanlı ordusunun dağıtılması, ülkenin dört bir yandan işgal edilmesi ve Osmanlı hükûmetlerinin işgallere sessiz kalması üzerine, Türk halkının vatanseverlik duygusuyla bir araya gelerek oluşturduğu bölgesel ve düzensiz direniş kuvvetlerine denir.

1. Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı ile sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Avrupa'daki fabrikalarda seri bir şekilde, bol miktarda ve düşük fiyatla üretilen mallar, Osmanlı pazarını istila etti. İnsanlar, ithal ürünleri satın almaya yöneldiler. Bu durum zamanla el tezgahlarının ve küçük atölyelerin kapanmasına neden olurken aynı zamanda Osmanlı ham maddesini işleyen değil ihraç eden ülke konumuna gelerek ekonomisi Avrupa devletlerine bağımlı hale getirdi.

Metinde Osmanlı Devleti'nin Avrupalı devletler için hangi duruma düştüğünden söz edilmektedir? Açıklayınız. (15 Puan)

Sanayi İnkılabı Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın ham madde kaynağı ve açık pazarı haline gelmesinde önemli rol oynadı.

2. "Okulda iken en çok matematik dersine ilgi duydum. Kısa zamanda matematik öğretmenim kadar bilgi sahibi oldum. Derslerimden daha zor işlerle ilgileniyordum. Matematikle ilgili sorular yazıyordum. Matematik öğretmeni de bu sorulara yazılı olarak cevap veriyordu. Öğretmenimin ismi Mustafa idi. Birgün bana 'Oğlum, senin de ismin Mustafa, benim de. Bu böyle olmayacak. Arada bir fark olmalı. Bundan sonra senin adın Mustafa Kemal olsun.' dedi. O zamandan beri adım gerçekten Mustafa Kemal kaldı."

Mustafa Kemal'in bu hatırası hangi okulda yaşanmıştır? Yazınız. (5 Puan)

Selânik Askeri Rüstiyesi

3. Mustafa Kemal'in düşünce yapısından etkilendiği vatan şairidir. Türk milliyetçiliğinin öncülerindedir. Hem yazar hem de şair olarak tanınır. "İntibah" adlı romanı ile "Vatan Yahut Silistre" isimli tiyatrosu kısa sürede halk tarafından tanınmasını sağlamıştır. Vatan sevgisi ve hürriyet gibi konuları coşkulu bir şekilde işleyen şair, genç Mustafa'nın kalbinde vatan sevgisi ve hürriyet aşkı gibi duyguların yerleşmesine yardımcı olmuştur.

Metinde Mustafa Kemal'in düşünce yapısında etkili olan hangi şairden söz edilmiştir? Yazınız. (5 Puan)

Namık Kemal

4. İtalyan işgaline karşı savaşmak için gönüllü Türk subayları arasında yer alan Mustafa Kemal kılık değiştirerek Mustafa Şerif takma adıyla bir gazeteci olarak işgal bölgesine gitti. Burada yerli halkı teşkilatlandırarak onları İtalyanlara karşı direnişe geçirdi. Derne ve Tobruk'ta uygulanan bu taktik başarılı oldu ve İtalyanlar sahil şeridinden öteye geçemediler.

Metinde verilen bilgi Mustafa Kemal'in de yer aldığı hangi savaştan söz etmektedir? Yazınız. (5 Puan)

Trablusgarp Savaşı

5. I. Balkan Savaşı ile ilgili aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

- a) Savaşın temel nedeni nedir? *Osmanlı Devleti'ni Balkanlardan tamamen atmak* (4 Puan)
- b) Savaşa katılan Balkan devletleri hangileridir? *Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ* (4 Puan)
- c) Savaşın ardından hangi antlaşma yapılmıştır? *Londra Antlaşması* (1 Puan)
- d) Savaşın hangi sonucu II. Balkan Savaşı'na neden olmuştur? *Bulgaristan'ın en fazla pay alan devlet olması* (4 Puan)

6. I. Dünya Savaşı başladığı sırada Osmanlı Devleti'nin sergilediği tutumu açıklayınız (4x3 = 12 Puan)

- Tarafsızlığını ilan etti.*
- Boğazları ulaşma kapattı.*
- Ülke genelinde seferberlik başlattı.*
- Kapitülasyonları kaldırdığını duyurdu.*

7. I. Dünya Savaşı sonlarına doğru ABD başkanı Wilson (Vilsın), savaşın sonunda kalıcı bir barışın sağlanabilmesi amacıyla 14 maddeden oluşan Wilson İlkeleri'ni açıkladı. Bu maddelerden biri de "Yenilen devletlerden savaş tazminatı ve toprak alınmayacak." maddesi idi. Bu madde ile sömürgecilik faaliyetleri sona erdi. Ancak İtilaf Devletleri bu faaliyetlerini başka bir anlayış getirerek uygulamaya devam ettiler.

Bu yeni anlayışın adını yazınız. (10 Puan)

Manda ve himaye

8. İtilaf Devletleri Mondros Ateşkes Antlaşması'nda yer alan "Tüm telsiz, telgraf hatlarının kontrolü; Toros tünelleri ve bütün demir yollarının denetimi İtilaf Devletleri tarafından sağlanacaktır." maddesiyle neyi amaçlamıştır? Yazınız. (10 Puan)

İtilaf Devletleri yapacakları işgallere karşı Türk milletinin birleserek direnise geçmesini engellemeyi amaçlamıştır.

9. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgaller karşısında Damat Ferit Paşa Hükümetinin sessiz kalması Türk halkını harekete geçirdi. Türk halkı Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri kurarak işgaller karşısında teşkilatlanmaya ve sesini duyurmaya çalıştı. Bu cemiyetlerden biri de Redd-i İlhak Cemiyeti'dir.

Bu cemiyet hakkında kısaca bilgi veriniz? (15 Puan)

İzmir ve çevresinin Yunanlara verilmesini önlemek için kuruldu. Bölgedeki millî direnişi teşkilatlandırmak için Batıkesir ve Alasehir'de kongreler düzenledi. Batı Cephesi'nin oluşturulmasında önemli rol oynadı.

10. Türkler tarafından kurulan millî varlığa düşman cemiyetleri tam bağımsızlığa inanmayarak kurtuluşun ancak güçlü bir devletin manda ve himayesine girmekle olacağına inanmışlardır. Saltanat ve halifelik makamlarının devamını savunan bu cemiyetler Anadolu'daki Millî Mücadele hareketine karşı çıkmışlardır.

Sözü edilen bu cemiyetlerden beş tanesini yazınız. (5x2 = 10 Puan)

- Hürriyet ve İtilaf Fırkası*
- Wilson Prensipleri Cemiyeti*
- Kürt Tealî Cemiyeti*
- Sulh ve Selameti Osmanîye Fırkası*
- Tealî İslam Cemiyeti*

1. Fransız İhtilali'nin getirdiği akımının etkisiyle zayıflayan Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak isteyen aydınlar ilk olarak din, dil, ırk fark etmeksizin herkesi kanun önünde eşit tutan fikrini ortaya attılar fakat dağılmaya engel olamadılar. Böylece Balkan toplulukları Osmanlı Devleti'nden ayrıldı. Müslüman milletlerin de Osmanlı'dan kopmaması için II. Abdülhamit Dönemi'nde fikri uygulanmıştır. Bu arada milli bir kültür hareketi olarak başlayan ve İttihat ve Terakki tarafından II. Meşrutiyet Dönemi'nde iç politikada akımı uygulamaya konulmuştur. Ancak bu fikir akımlarının hiçbiri devletin dağılmasını engelleyememiştir.

Metinde boş bırakılan alanlara gelmesi gereken fikir akımlarını sırasıyla yazınız (4x2 = 8 Puan)

..... *Milliyetçilik* / *Osmanlıcılık* / *İslamcılık* / *Türkçülük*

2. XIX. yüzyılda Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alınarak giderler karşılanmaya çalışıldı. İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınan borçlar büyük oranda israf edildi. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelerek iflas etti. Bunun üzerine alacaklı devletler –Osmanlı yönetiminin çağrısıyla– bir araya gelerek Düyûn–u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular (1881). Osmanlı gelir kaynaklarının büyük bir kısmına el koyan bu teşkilat, vergileri topluyor ve alacaklı devletler arasında paylaşıyordu.

Buna göre Düyûn–u Umûmiye teşkilatı Osmanlı Devleti açısından nasıl bir olumsuz sonuç doğurmuştur? Açıklayınız (10 Puan)

..... *Osmanlı Devleti Düyûn-u Umûmiye teşkilatının etkisiyle ekonomik bağımsızlığını kaybetti.*

3. Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası'ndan sonra subayların siyasete karışmasının tehlikelerini sezmişti. Subaylar arasında yayılan partililik düşüncesi orduda düzen ve disiplinin bozulmasına neden olmuştu. Mustafa Kemal bu durumun gelecekte, vatanın bekası için tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini belirtmişti. Bu nedenle ordunun siyasetten uzak durması gerektiği yönündeki düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmıştı. Nitekim Balkan Savaşları sırasında Mustafa Kemal'in öngörülleri gerçekleşmiş ve ordumuz içinde yaşanan siyasi çekişmeler Balkan Savaşlarının kaybedilmesinde büyük bir etken olmuştur.

Bu metinden Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğinden söz edilmiştir? Yazınız (5 Puan)

..... *İleri görüştülüğü*

4. Mustafa Kemal, bu okulda geleceğin ünlü hatip ve şairi Ömer Naci ile tanıştı ve arkadaş oldu. Ömer Naci, Mustafa Kemal'e Tefik Fikret'in ve Namık Kemal'in eserlerini tanıtmış ve sevdirmişti. Yakın arkadaşı Ali Fethi'nin (Okyar) Fransızcaya hâkimiyeti oldukça ileri bir seviyedeydi. Onun aracılığıyla Rousseau, Voltaire ve Montesquieu gibi Aydınlanma Çağı Fransız düşünürlerin eserleriyle tanıştı. Bu düşünürlerinin eserlerini okuyarak demokrasi, millî egemenlik, özgürlük, eşitlik, hukukun üstünlüğü gibi kavramları öğrenme fırsatı bulmuştu.

Sözü edilen bu okulun adını yazınız. (5 Puan)

..... *Manastır Askeri İdadisi*

5. I. Dünya Savaşı'nın başladığı günlerde Osmanlı Devleti ordu ve donanmasını iyileştirmekle uğraşmaktaydı. Savaşın başlangıcında tarafsızlığını açıklayan Osmanlı Devleti aynı zamanda seferberlik ilan etti. Bu durum, yakın bir gelecekte savaşa girme ihtimalinin olduğunu göstermekteydi ve öyle de oldu Osmanlı Devleti 29 Ekim 1914 tarihinde savaşa girdi.

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesinin nedenlerini yazınız. (4x3 = 12 Puan)

- a) *Siyasi yalnızlıktan kurtulmak*
- b) *Kaybedilen toprakları geri almak*
- c) *Kapitülasyonlardan kurtulmak*
- d) *İttihat ve Terakki Partisinin Alman hayranlığı*

6. Almanya'nın Osmanlı Devleti'nin kendi yanında savaşa katılmasını istemesinin amaçlarını açıklayınız (15 Puan)

Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesiyle birlikte yeni cepheler açılacak bu sayede Almanya'nın bazı cephelerdeki savaş yükü hafifleyecekti. Osmanlı Devleti'nin coğrafi konumundan yararlanılarak İngilizlerin yolu kesilecekti. İslam dünyasının dini halifesi olan Osmanlı padişahının gücünden faydalanılarak İngilizlerin sömürgeleriyle bağlantıları koparılacaktı.

7. Çanakkale Boğazı'nın stratejik öneminin farkında olan Osmanlı yöneticileri, bu Boğaz'a "başkent kalesi" gözüyle bakmış ve tabyalar inşa ederek Boğaz'da gerekli savunma tedbirlerini almışlardı. İngilizler daha savaş başlamadan önce Çanakkale Boğazı'na yönelik saldırı planları hazırlamışlardı. Savaş başladıktan sonra bu planlarını müttefikleriyle birlikte uygulamaya koydular.

İtilaf Devletleri, Çanakkale Savaşları ile neleri hedeflemişlerdir? Açıklayınız. (3x5=15 Puan)

- a) *Çanakkale Boğazı'nı geçip İstanbul'u işgal ederek Osmanlı Devleti'ni teslim almayı*
- b) *Karadeniz'e geçip müttefikleri Rusya'ya yardım göndermeyi*
- c) *Elde edecekleri zafer sayesinde savaşa girmemiş devletleri kendi yanlarında savaşa çekmeyi hedeflemişlerdir.*

8. 1918 yılı sonlarına doğru İttifak Devletleri'nin savaşı kaybedeceği ortaya çıkmıştır. Wilson İlkeleri'nin de etkisiyle önce Bulgaristan ateşkes isteyerek I. Dünya Savaşı'ndan çekildi. Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi, Osmanlı Devleti'nin Almanya ile kara bağlantısını kopardı. Savaşı sürdürmekte daha fazla zorlanan Osmanlı Devleti, ardından Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve en son Almanya ateşkes isteyerek savaştan çekildi. Böylece I. Dünya Savaşı İttifak Devletlerinin yenilgisiyle sonuçlanmış oldu.

I. Dünya Savaşı'nın sonuçlarından beş tanesini yazınız (5x2 = 10 Puan)

- a) *Şehirler yakılıp yıkılmış, milyonlarca insan hayatını kaybetmiştir.*
- b) *Büyük ekonomik kayıplar yaşanmıştır.*
- c) *Bazı ülkelerde yeni rejimler (Komünizm, Fasizm, Nazizm) ortaya çıkmıştır.*
- d) *Tanklar, kimyasal silahlar ve denizaltılar ilk kez kullanılmıştır.*
- e) *Sömürgeciliğin yerini manda ve himaye sistemi almıştır.*

9. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgaller karşısında Damat Ferit Paşa Hükümetinin sessiz kalması Türk halkını harekete geçirdi. Türk halkı işgaller karşısında teşkilatlanmaya ve sesini duyurmaya çalıştı. Bu doğrultuda Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Redd-i İlhak Cemiyeti ve Kilikyalılar Cemiyeti gibi farklı bölgelerde milli cemiyetler kurdular. Ancak bölgesel hareket etmeleri işgaller karşısında yapılacak direnişi zayıflatacağından tüm cemiyetlerin bir çatı altında birleştirilerek ulusal bir bağımsızlık mücadelesi yapılması amaçlandı.

Bna göre milli cemiyetler nerede ve hangi isim altında birleştirilerek ulusal bir kimlik kazanmıştır? Yazınız (2x5 = 10 Puan)

- a) *Sivas Kongresi*
- b) *Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti*

10. Türk milletinin bağımsız yaşama arzusunun ve vatanseverlik duygusunun eseri olarak ortaya çıkan bu direniş hareketine "Kuvâ-yı Millîye hareketi" denir. Kuvâ-yı Millîye birlikleri daha ziyade terhis edilen Osmanlı ordusunun subay kadroları yönetiyordu. Terhis edilen askerlerin de yer aldığı bu birliklere eli silah tutan kadın-erkek bütün vatanseverler katılabiliyordu. Büyük çoğunluğunu sivil halkın oluşturduğu bu birliklerin ihtiyaçları da yine halk tarafından karşılanıyordu.

Kuvâ-yı Millîye'nin ortaya çıkmasının nedenlerini açıklayınız (10 Puan)

Mondros Ateşkes Antlaşması gereği ordumuzun terhis edilmesi, Anadolu'nun yer yer işgal edilmesi, işgallere karşı İstanbul Hükümetinin tepkisiz kalması, Türk milletinin bağımsızlığına düşkün olması, azınlık cemiyetlerinin buldukları bölgelerde Tür halkına şiddet ve baskı uygulamaları

ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK

➔ Mustafa Kemal İstanbul Hükümeti tarafından olağanüstü yetkilerle donatılmış 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a gönderilmiştir.

Havza Genelgesi (28 Mayıs 1919)

- ➔ İşgallere karşı protesto mitingleri düzenlenecek.
- ➔ Azınlıklara zarar verilmeyecek.
- ➔ İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletlerine protesto telgrafları çekilecek.

Önemi

- ➔ İşgallere karşı ilk ulusal tepki verilmiştir.
- ➔ Milli bilincin uyandırılması amaçlanmıştır.
- ➔ Mustafa Kemal'in işgallere karşı ilk resmi tepkisidir.

Erzurum Kongresi (23 Temmuz - 7 Ağustos 1919)

- ➔ Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
- ➔ İstanbul Hükümeti bağımsızlığı sağlayamadığı takdirde bu amacı gerçekleştirmek için geçici bir hükümet kurulacaktır.
- ➔ Kuvay-ı Milliye'yi etkin, milli iradeyi hakim kılmak esastır.
- ➔ Manda ve himaye kabul edilemez.
- ➔ Mebusan Meclisi açılmalıdır.
- ➔ Azınlıklara siyasi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

Önemi

- ➔ Toplanma amacı bölgesel, aldığı kararlar bakımından ulusal bir kongredir.
- ➔ İlk kez milli sınırlardan söz edilmiştir.
- ➔ Temsil Heyeti adıyla 9 kişiden oluşan ve başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı geçici bir hükümet kurulmuştur.
- ➔ Tam bağımsızlıktan söz edilmiştir.
- ➔ İstanbul Hükümetinin denetlenmesi amaçlanmıştır.

Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919)

- ➔ Vatanın bütünlüğü milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- ➔ İstanbul Hükümeti üzerine düşen görevi yerine getirememektedir.
- ➔ Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- ➔ Her türlü etki ve denetimden uzak milli bir kurul oluşturulacaktır.
- ➔ Sivas'ta milli bir kongre toplanacaktır.

Önemi

- ➔ Milli Mücadele'nin gerekçesi, yöntemi ve amacı belirtilmiştir.
- ➔ Milli egemenliğe vurgu yapılmıştır.
- ➔ Temsil Heyetinin kurulacağı fikri ortaya atılmıştır.
- ➔ Milli Mücadele halka mal edilmiştir.

Sivas Kongresi (4 - 11 Eylül 1919)

- ➔ Erzurum Kongresi kararları aynen kabul edilmiştir.
- ➔ Temsil Heyeti ulusal kurul hâline dönüştürülerek üye sayısı 9'dan 16'ya çıkarılmıştır.
- ➔ Ali Fuat Paşa Batı Anadolu'daki Kuvay-ı Milliye birliklerinin başına komutan olarak atanmıştır.
- ➔ Manda ve himaye kesin olarak reddedilmiştir.

Önemi

- ➔ Her bakımdan ulusal bir kongredir.
- ➔ Tüm ulusal güçler Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirilmiştir.
- ➔ Kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla İrade-i Milliye gazetesi çıkarılmıştır.

Amasya Görüşmeleri (20 - 22 Ekim 1919)

İstanbul Hükümeti temsilcisi Salih Paşa ile Temsil Heyeti başkanı Mustafa Kemal arasında yapılmıştır.

- ➔ Meclisin toplanmasına karar verildi.
- ➔ Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin varlığı kabul edildi.
- ➔ İstanbul Hükümeti'nin İtilaf Devletleriyle yapacağı görüşmeleri Temsil Heyeti'nin uygun gördüğü temsilcilerin gönderilmesine karar verildi.

Önemi

- ➔ Temsil Heyetinin varlığı İstanbul Hükümeti tarafından resmen kabul edildi.
- ➔ İstanbul Hükümeti görüşme kararlarından sadece Mebusan Meclisinin açılmasını onayladı.

Ankara'nın Merkez Seçilmesi (27 Aralık 1919)

- ➔ Henüz işgal edilmediği için güvenli bir yer olması
- ➔ Ankara halkının Milli Mücadele taraftarı olması
- ➔ Batı Cephesi'ne yakın olması
- ➔ Ulaşım ve haberleşme imkânlarının kolay olması
- ➔ İstanbul'daki siyasi gelişmelerin takip edilmesi açısından bu şehre yakın olması

Mebusan Meclisi'nin Toplanması (12 Ocak 1920) ve Misak-ı Milli Kararları (28 Ocak 1920)

Mebusan Meclisi'nde kabul edilen Misak-ı Milli kararlarında şu maddeler yer almıştır.

- K** Siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır. (Kapitülasyonlar)
- A** Azınlık hakları komşu ülkelerdeki Müslümanlara verilen haklar kadar olmalıdır. (Azınlık)
- B** İstanbul'un güvenliğinin sağlanması şartıyla Boğazlar dünya ticaretine açık olacak. (Boğazlar)
- S** Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal olmayan yerler birbirinden ayrılmaz bütündür. (Sınırlar)
- A** Arap memleketlerinin durumu, halkın vereceği oya göre belirlenecektir. (Arap İlleri)
- R** Kars, Ardahan, Batum ve Batı Trakya'da halk oyuna başvurulacaktır. (Referandum)

Türk Milletinin Büyük Meclisi Açılıyor

- ➔ Hükümet kurmak zorunludur. (Temsil Heyetinin görevi sona ermiştir.)
- ➔ Geçici Hükümet başkanı ve padişah vekili atamak doğru değildir. (Kalıcıdır ve bağımsız hareket edecektir.)
- ➔ Yasama ve yürütme yetkisi TBMM'ye aittir. (Güçler birliği ilkesine bağlıdır.)
- ➔ Meclis başkanı hükümetin de başkanıdır. (Meclis hükümet sistemiyle çalışır.)

Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkan Ayaklanmalar

- ➔ İstanbul Hükümetinin çıkardığı ayaklanmalar
- ➔ İstanbul Hükümeti ile İtilaf Devletlerinin kışkırtmasıyla çıkan ayaklanmalar
- ➔ Azınlıkların çıkardığı ayaklanmalar
- ➔ Kuvay-ı Milliye'nin çıkardığı ayaklanmalar

Büyük Millet Meclisinin Ayaklanmalara Karşı Aldığı Önlemler

- ➔ Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarıldı.
- ➔ İstiklal Mahkemeleri kuruldu.
- ➔ Milli Mücadele lehine fetva yayınlandı.

UYGULANMAYAN BİR ANTLAŞMA: SEVR (10 AĞUSTOS 1920)

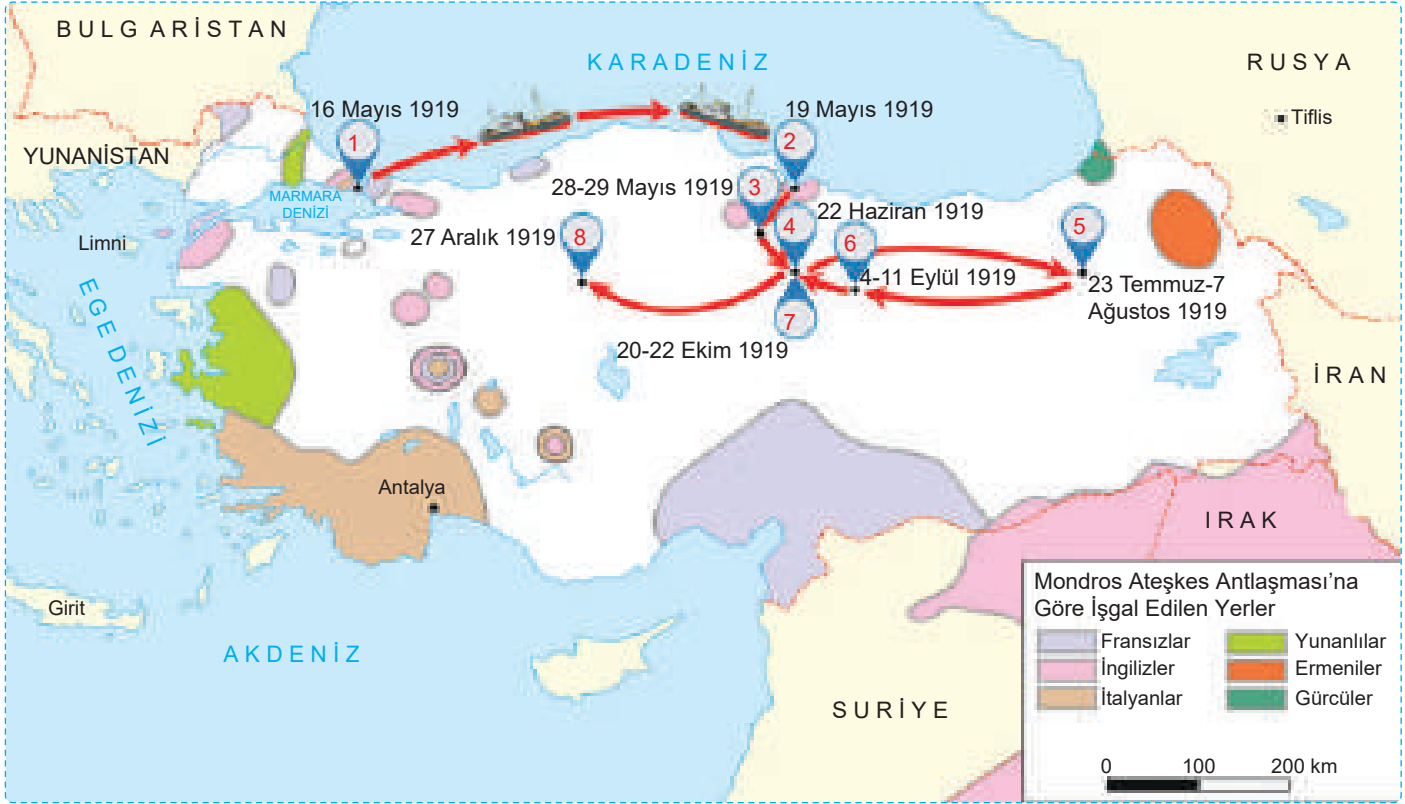
- ➔ Azınlıkların hakları, gözetilmesi şartıyla İstanbul Türklerin elinde kalacak.
- ➔ Boğazlar Komisyonu kurulacak.
- ➔ Doğu Anadolu'da Ermenistan ve Kürdistan devletleri kurulacak.
- ➔ Osmanlı savaş tazminatı ödeyecek.
- ➔ Doğu Trakya, Batı Anadolu ve Ege Adaları Yunanistan'a bırakılacak.
- ➔ Suriye Fransa'ya, Arabistan ve Irak İngiltere'ye, Güneybatı Anadolu İtalya'ya bırakılacak.
- ➔ Kapitülasyonlar ve azınlık hakları genişletilecek.
- ➔ Osmanlı ordusu elli bini geçmeyecek, zorunlu askerlik kaldırılacak.

Önemi: Meclis tarafından onaylanmadığı için hukuki geçerliliği yoktur.

20.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Aşağıda Mustafa Kemal'in İstiklâl yolculuğu verilmiştir. Verilen tarihlerin ait olduğu gelişmeyi boş bırakılan yerlere örnekteki gibi yazınız.

1

16 Mayıs 1919

İstanbul'dan ayrılış

5

23 Temmuz - 7 Ağustos 1919

Erzurum Kongresi

2

19 Mayıs 1919

Samsun'a çıkış

6

4 - 11 Eylül 1919

Sivas Kongresi

3

28 - 29 Mayıs 1919

Havza Genelgesi

7

20 - 22 Ekim 1919

Amasya Görüşmesi

4

22 Haziran 1919

Amasya Genelgesi

8

27 Aralık 1919

Ankara'nın merkez seçilmesi

21.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Aşağıdaki açıklamaların başına kutucuklarda verilenlerden uygun olanı yazınız. (Not: Kutucuklarda verilenler birden fazla yere yazılabilir.)

Samsun Raporu

Havza Genelgesi

9. Ordu Müfettişliği

Amasya Genelgesi

1 9. Ordu Müfettişliği

Mustafa Kemal'in Samsun'a olağanüstü yetkilerle donatılıp gönderildiği görevdir.

2 Samsun Raporu

Mustafa Kemal'in Doğu Karadeniz'deki genel durum hakkında İstanbul Hükümetini bilgilendirdiği belgedir.

3 Amasya Genelgesi

Erzurum'da bir kongrenin toplanacağı duyurulmuş ve Sivas'ta ulusal bir kongrenin toplanmasına karar verilmiştir.

4 Amasya Genelgesi

İlk kez milli egemenlikten söz edilmiş ve Temsil Heyetinin kurulması fikri dile getirilmiştir.

5 Havza Genelgesi

Milli Mücadele'nin ilk genelgesidir.

6 9. Ordu Müfettişliği

Mustafa Kemal'e verilen bu görevle Anadolu'daki Milli Mücadele engellenmeye çalışılmıştır.

7 Havza Genelgesi

Halkın işgallere karşı protesto mitinglerini düzenlemeye çağrılmasıyla milli bilincin uyandırılması amaçlanmıştır.

8 9. Ordu Müfettişliği

Mustafa Kemal'in Samsun'a gönderilmesinin nedenlerinden biri de bu yetkiyle Doğu Karadeniz'deki Türk - Rum çatışmasına son vermektir.

9 Amasya Genelgesi

Milli Mücadele'nin gerekçesi, amacı ve yöntemi belirtilmiştir.

10 Samsun Raporu

Mustafa Kemal, İstanbul Hükümetine gönderdiği yazıyla İzmir işgalinin haksızlığını dile getirmiştir.

22.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Amasya Genelgesi'nin maddelerini ilişkili olduğu kutucuklara maddelerin numaralarını yazarak belirtiniz. (Not: Numaralar birden fazla kutucukta kullanılabilir.)

AMASYA GENELGESİ

1. Vatanın bütünlüğü, milletin istiklâli tehlikededir.
2. İstanbul Hükümeti, üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum, milletimizi âdeta yok olmuş göstermektedir.
3. Milletin istiklâlini, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
4. Milletin içinde bulunduğu bu duruma göre harekete geçmek ve haklarını yüksek sesle cihana işittirmek için her türlü tesir ve denetimden uzak milli bir heyetin varlığı zaruridir.
5. Anadolu'nun her bakımdan emniyetli yeri olan Sivas'ta bir kongre toplanacaktır.
6. Kongreye katılacak delegeler, Müdafaa-i Hukuk, Redd-i İlhak cemiyetleri ve belediyeler tarafından seçilecektir.

GEREKÇE

1, 2

YÖNTEM

3

AMAÇ

3

TEMSİL HEYETİ
OLUŞTURMA FİKRİ

4

MİLLÎ EGEMENLİK

3, 5, 6

23.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Aşağıdaki maddelerin Havza ve Amasya genelgelerden hangilerine ait olduğunu yazınız. (Not: Aynı genelgeler birden fazla yere yazılabilir.)

Amasya Genelgesi

İlk kez millî egemenlik ilkesine üstü kapalı olarak vurgu yapılmıştır.

1

Amasya Genelgesi

İstanbul Hükümeti'ne ve işgal-
lere karşı çıkılmasını
isteyen bir ihtilal çağrısı niteli-
ğindedir.

2

Havza Genelgesi

Mustafa Kemal işgallere karşı
mitingler düzenlenmesini iste-
yerek milli bilinci uyandırmayı
amaçlamıştır.

3

4

Havza Genelgesi

İzmir'in işgali başta olmak
üzere tüm işgallere karşı halk-
tan protesto mitingleri düzen-
lenmeleri istenmiştir.

5

Havza Genelgesi

İtilaf Devletlerinin temsilcile-
rine ve İstanbul Hükümetine
uyarı telgrafları çekilmiştir.

6

Amasya Genelgesi

Osmanlı Hükümeti ikaz edil-
miş, bu tehlike ile mücadele
etmek için halka çağrı yapılmıştır.

24.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Aşağıdaki diyagramda verilen soruları cevaplayınız.

Sorular	Milli Mücadele Hazırlık Dönemi	Cevaplar
1. Temsil Heyeti'nin tüm vatani temsil eder hâle getirildiği kongre hangisidir?		<i>Sivas Kongresi</i>
2. İstanbul Hükümetinin Temsil Heyetini resmen tanıdığı gelişme hangisidir?		<i>Amasya Görüşmeleri</i>
3. Hem toplanış hem de aldığı kararlar bakımından ulusal olan kongre hangisidir?		<i>Sivas Kongresi</i>
4. Manda ve himayenin ilk kez reddedildiği kongre hangisidir?		<i>Erzurum Kongresi</i>
5. Hangi kongrede alınan kararla Ali Fuat Paşa Batı Cephesi Kuvayı-milliyeye Komutanlığı'na getirilmiştir?		<i>Sivas Kongresi</i>
6. Toplanış bakımından bölgesel, alınan kararlar yönüyle ulusal olan kongre hangisidir?		<i>Erzurum Kongresi</i>
7. İlk kez milli sınırlardan bahsedilen kongre hangisidir?		<i>Erzurum Kongresi</i>
8. Ülkede seçimlerin yapılarak Mebusan Meclisinin açılması kararı nerede alınmıştır?		<i>Amasya Görüşmeleri</i>
9. Temsil Heyetinin aldığı kararları halka duyurmak için hangi kongrede alınan kararlar doğrultusunda İrade-i Milliye Gazetesi çıkarılmıştır?		<i>Sivas Kongresi</i>
10. Mustafa Kemal Milli Mücadele ile ilgili kararları İstanbul Hükümetine nerede kabul ettirmeye çalışmıştır?		<i>Amasya Görüşmeleri</i>
11. Temsil Heyetinin ilk kez oluşturulduğu kongre hangisidir?		<i>Erzurum Kongresi</i>
12. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin ve Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti'nin ortaklaşa düzenledikleri kongre hangisidir?		<i>Erzurum Kongresi</i>
13. Kurtuluş Savaşı'nın tek bir merkezden yönetilmesinin amaçlandığı ve milli birlik, beraberliğin sağlandığı kongre hangisidir?		<i>Sivas Kongresi</i>
14. İstanbul Hükümeti yapacağı antlaşmalarda Temsil Heyetinin onayını alacağını nerede kabul etmiştir?		<i>Amasya Görüşmeleri</i>
15. Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin kurulmasını önlemek amacıyla toplanan kongre hangisidir?		<i>Erzurum Kongresi</i>

25.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Aşağıda verilen boşlukları örnekteki gibi doldurunuz.

YÖNERGE

Pac-Man'de oyuncu, bir labirent içerisinde hareket ederek Erzurum ve Sivas kongreleriyle ilgili diskleri bitirmeye çalışır. Hedefi numaralandırılmış hayaletleri yiyerek çıkışa ulaşmaktadır. Numaralandırılmış hayaletlerin hangi kongrelere ait olduğunu örnekteki gibi boş bırakılan alanlara yazınız.

Manda ve himaye fikri ilk kez reddedildi.

Temsil Heyetinin üye sayısı 9 kişiden 16 kişiye yükseltilmiştir.

Doğu Anadolu'da bir kongrenin toplanacağı Amasya Genelgesi ile duyuruldu.

Kongrede milli sınırlardan ilk kez bahsedildi.

Temsil Heyeti ilk kez oluşturuldu ve başkanlığına Mustafa Kemal getirildi.

Mustafa Kemal'in başkanlığındaki Temsil Heyeti ulusal bir hâle gelmiştir.

Yerel direniş cemiyetleri tek bir çatı altında birleştirildi.

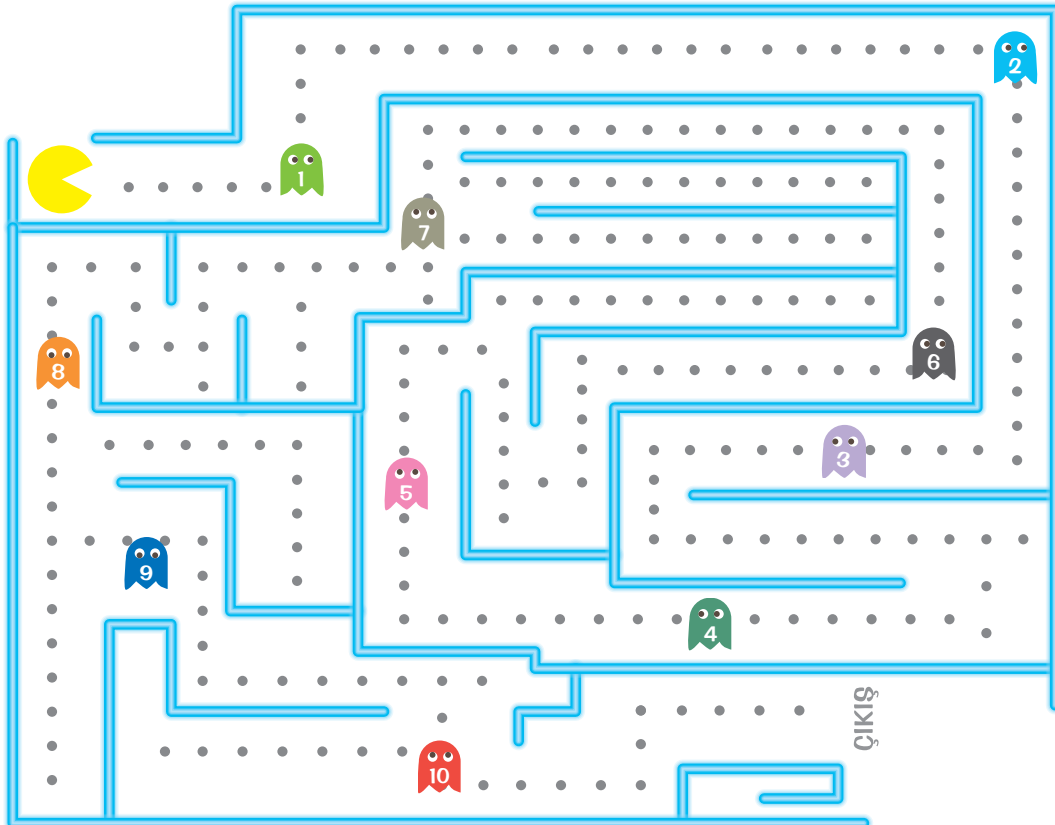
Toplanış bakımından bölgesel, aldığı kararlar bakımından ulusal bir kongredir.

13 Eylül 1919'da İrade-i Milliye adında bir gazete çıkarıldı.

Mandacılık düşüncesi kesin olarak reddedildi.

ERZURUM
KONGRESİ1
2
3
7
9SİVAS
KONGRESİ4
5
6
8
10

26.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Ankara'nın Milli Mücadele'ye merkez seçilmesinin nedenlerinin hangi alanla ilgili olduğunu belirtiniz.

Coğrafi Konumu	Siyasi	Askeri	Ulaşım	İletişim
Ankara'nın Merkez Seçilmesinin Nedenleri	1. Anadolu'nun merkezinde yer alması			Coğrafi konumu
	2. Milli Mücadele'yi destekleyen bir kolordunun olması			Askeri
	3. İstanbul ve diğer şehirlerle haberleşme imkânının daha fazla olması			İletişim
	4. Mebusan Meclisinin çalışmalarını yakından takip edebilecek kadar İstanbul'a yakın olması			Siyasi
	5. Yunanlılarla savaşılan Batı Cephesi'ne yakın olması			Askeri
	6. Demir yolu ağına sahip olması			Ulaşım

27.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Aşağıdaki açıklamaları verilen gazetelerden (İrade-i Milliye, Açığsöz, Hakimiyet-i Milliye, Anadolu Ajansı) hangilerine ait olduğunu yazınız.

<p>Sivas Kongresi'nde alınan kararları halka duyurmak, içte ve dışta kamuoyu oluşturup Temsil Kurulu adına yayın yapmak için Mustafa Kemal tarafından kurulan ilk Milli Mücadele gazetesidir.</p> <p>1. <i>İrade-i Milliye</i></p>	<p>5 Kasım 1919'da Kastamonu'da kurulan bu gazete Millî Mücadele'yi destekleyen yayın organları arasında yer almıştır. Milli Mücadele süresince yazılarıyla Türk ordusuna ve Türk ulusuna bağımsızlık ve ülkenin kurtuluşu için destek vermiştir.</p> <p>3. <i>Açığsöz</i></p>
<p>Mustafa Kemal'in emriyle Milli Mücadele'yi içten ve dıştan savunmak için Ankara'da 6 Nisan 1920'de kurulmuştur. Halide Edip Adivar ve Yunus Nadi kuruluşunda etkili olmuştur.</p> <p>2. <i>Anadolu Ajansı</i></p>	<p>10 Ocak 1920'de Millî Mücadele konusunda halkı bilgilendirmek için Mustafa Kemal'in emriyle Ankara'da kurulmuştur. BMM Hükümetinin yarı resmi yayın organıdır. Cumhuriyet'in ilanından sonra Ulus adını almıştır.</p> <p>4. <i>Hakimiyet-i Milliye</i></p>

28.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Misak-ı Milli kararlarında yer alan konuların ilk harflerinden oluşan bir şifre verilmiştir. Buna göre aşağıdaki kararların hangi konuyla ilgili olduğunu örnekteki gibi yazınız.

ŞİFRE: KABSAR

Kapitülasyonlar

1. Siyasi, adli ve mali gelişmemizi engelleyen sınırlandırmalar kaldırılmalıdır.

Azınlıklar

2. Ülkemizdeki azınlıklara, komşu ülkelerindeki Müslümanların hakları kadar hak verilecektir.

Boğazlar

3. İstanbul, Marmara ve halifenin güvenliği sağlandığı takdirde, Boğazlar trafiğe açılacaktır.

Sınırlar

4. Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığında işgal edilmemiş toprakların tamamı, bütündür, parçalanamaz.

Arap illeri

5. Arap topraklarının geleceği bölge halkının vereceği oylara göre belirlenecektir.

Referandum

6. Kars, Ardahan, Batum ve Batı Trakya'da gerekirse halk oylaması yapılacaktır.

29.
Etkinlik

Adım Adım Bağımsızlık

Aşağıdaki açıklamaların cevabını bulunuz.

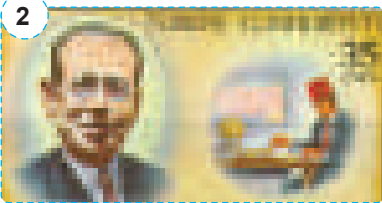
1

28 Ocak 1920'de son kez toplandı.

Osmanlı Mebusan Meclisi

2

İstanbul'un resmen işgalini Mustafa Kemal'e ilk kez haber verdi.

Manastırlı Hamdi Bey

3

Mebusan Meclisinin Misak-ı Milli'yi kabul etmesiyle 16 Mart 1920'de yaşanan olaydır.

İstanbul'un Resmen İşgali

30.
Etkinlik

Türk Milletinin Büyük Meclisi Açılıyor

Aşağıdaki açıklamaların karşısındaki boşluğu doldurunuz.

Mustafa Kemal	Şerif Bey	Güçler Birliği	24 Nisan 1920
Meclis Hükümeti	Teşkilat-ı Esasiye	Kurucu Meclis	Temsil Heyeti
Milli Egemenlik	Damat Ferit Paşa	23 Nisan 1920	Halk Meclisi

1	Büyük Millet Meclisinin açılma tarihidir.	➔	23 Nisan 1920
2	“Meclis içinden seçilen bir heyet; hükümet işlerine bakar, Meclis başkanı hükümetin de başkanıdır.” önergesinin ortaya koyduğu sistemdir.	➔	Meclis Hükümeti
3	Büyük Millet Meclisi açıldığı gün meclise geçici başkanlık yapan mebusdur.	➔	Şerif Bey
4	Yeni bir devletin temelini attığı için Meclisin sahip olduğu özelliğidir.	➔	Kurucu Meclis
5	Meclisin yasama ve yürütme yetkilerini kendisinde topladığı sistemdir.	➔	Güçler birliği
6	Mustafa Kemal'in Meclisin işleyişi için hazırladığı önergenin yürürlüğe girdiği tarihtir.	➔	24 Nisan 1920
7	Büyük Millet Meclisinin ilk resmi başkanıdır.	➔	Mustafa Kemal
8	Büyük Millet Meclisinin açılmasıyla görevi sona eren kuruldur.	➔	Temsil Heyeti
9	Büyük Millet Meclisinin temel ilkesidir.	➔	Milli Egemenlik
10	Büyük Millet Meclisinin açılmasıyla meclise karşı her türlü olumsuz eylemde bulunan sadrazamdır.	➔	Damat Ferit Paşa
11	İçinde toplumun her kesimini temsil eden mebusların yer almasıyla meclisin sahip olduğu özelliğidir.	➔	Halk Meclisi
12	Büyük Millet Meclisinin yeni bir devletin temelini attığını kanıtlayan anayasasıdır.	➔	Teşkilat-ı Esasiye

31.
Etkinlik

Türk Milletinin Büyük Meclisi Açılıyor

Verilen cümleleri tabloda ilgili oldukları kavramların altına örnekteki gibi yazınız.

- 23 Nisan 1920'de açılan BMM yasama, yürütme ve yargı yetkilerini kendinde toplamıştır.
- Meclis başkanı aynı zamanda hükümetin de başkanıdır. Tüm bakanlar meclis tarafından teker teker seçilir. Amaç hızlı hareket etmektir.
- BMM; asker, memur, din adamı, çiftçi, tüccar, aşiret başkanı gibi toplumun her kesimini temsil etmiştir.
- BMM'nin öncelikli amacı vatanın bütünlüğünü korumak ve milletin bağımsızlığını sağlamaktır.
- BMM kendisine karşı ayaklanmalara katılanları cezalandırmak 29 Nisan'da "Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nu" çıkardı.
- Büyük Millet Meclisi, yeni bir devletin temelini atmıştır.
- Meclis bünyesinde azınlıklardan herhangi bir milletvekili bulunmamaktadır. Tamamı Türk kökenli milletvekillerinden oluşmaktadır.
- Savaş ortamında kurulduğu için gerektiğinde demokratik uygulamaları askıya alan bir meclistir.

Savaş Meclisi

4

Halk Meclisi

3

Güçler Birliği İlkesi

1

Olağanüstü Meclis

8

Kurucu Meclis

6

Milli Meclis

7

Meclis Hükümeti

2

Yasama Yetkisi

5

32.
Etkinlik

Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkan Ayaklanmalar

Aşağıda Birinci TBMM'ye karşı çıkarılan isyanları örnekteki gibi doldurunuz.

	İsyan	Kim Tarafından Çıkarıldı?	Hangi Bölgede Çıkarıldı?
1	Milli Aşiret Ayaklanması	<i>İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği</i>	<i>Güneydoğu Anadolu</i>
2	Ahmet Anzavur İsyanı	<i>İstanbul Hükümeti</i>	<i>Marmara Bölgesi</i>
3	Bolu, Düzce, Hendek ve Adapazarı Ayaklanması	<i>İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği</i>	<i>Marmara ve Batı Karadeniz</i>
4	Yozgat Ayaklanması	<i>İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği</i>	<i>İç Anadolu</i>
5	Ermeni İsyanları	<i>Azınlıklar</i>	<i>Doğu Anadolu</i>
6	Çerkez Ethem Ayaklanması	<i>Kuvay-ı Milliye</i>	<i>Batı Anadolu</i>
7	Afyon Ayaklanması	<i>İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği</i>	<i>Batı Anadolu</i>
8	Kuvay-ı İnzibatiye İsyanı	<i>İstanbul Hükümeti</i>	<i>Marmara Bölgesi</i>
9	Demirci Mehmet Efe Ayaklanması	<i>Kuvay-ı Milliye</i>	<i>Batı Anadolu</i>
10	Cemil Çeto Ayaklanması	<i>İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği</i>	<i>Güneydoğu Anadolu</i>
11	Konya Ayaklanması	<i>İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği</i>	<i>İç Anadolu</i>
12	Koçgiri Ayaklanması	<i>İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği</i>	<i>Doğu Anadolu</i>
13	Rum İsyanları	<i>Azınlıklar</i>	<i>Doğu Karadeniz</i>

33.
Etkinlik

Büyük Millet Meclisinin Ayaklanmalara Karşı Aldığı Önlemler

Büyük Millet Meclisinin ayaklanmalara karşı aldığı önlemlerin neler olduğunu yazınız.

1

Ayaklanmaları bastırmak için çıkarılan kanundur.

Hıyanet-i Vatanîye Kanunu

2

İsyancıların yargılanması için kurduğu mahkemedir.

İstiklâl Mahkemeleri

3

Ankara Müftüsü Rıfat Börekçi başkanlığında oluşturduğu heyettir.

İrsad (Öğüt)

4

Halkın aydınlatılması konusunda haber yapan ajanstır.

Anadolu Ajansı

5

Asker kaçaklarının cezalandırılması için çıkarılan kanundur.

Firari Kanunu

34.
Etkinlik

Uygulanmayan Bir Antlaşma: Sevr [10 Ağustos 1920]

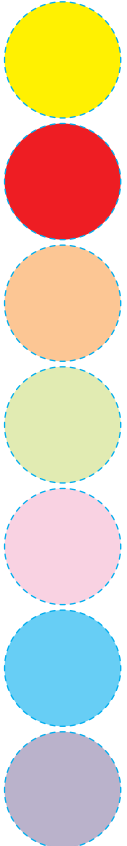
Sevr Antlaşması'nın aşağıda verilen maddelerinin ekonomik, askeri, siyasi alanlarından hangileriyle ilgili olduğunu yazınız.

	Maddeler	İlgili Oluğu Alan
1	Kapitülasyonlar genişletilerek tüm devletlere verilecek.	<i>Ekonomik</i>
2	Ordunun tank, top, ağır makineli tüfek ve uçağı bulunmayacak.	<i>Askeri</i>
3	Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacak.	<i>Siyasi</i>
4	Deniz gücü 13 küçük gemiyi geçmeyecek.	<i>Askeri</i>
5	Osmanlı maliyesi İtilaf Devletlerinin kontrolünde olacak.	<i>Ekonomik</i>
6	Boğazlar Türklerin yer almadığı bir komisyona bırakılacak.	<i>Siyasi</i>
7	Arabistan, Musul dahil İngilizlere bırakılacak.	<i>Siyasi</i>
8	Türk ordusunun sayısı elli bin kişiyi aşmayacak.	<i>Askeri</i>
9	Osmanlı Devleti savaş sonrası tazminat ödeyecek.	<i>Ekonomik</i>

35.
Etkinlik

Uygulanmayan Bir Antlaşma: Sevr [10 Ağustos 1920]

Haritadaki renkli alanların hangi devletlere (İngiltere, Fransa, Ermenistan, Yunanistan, Osmanlı, İtalya) ait olduğunu örnekteki gibi yazınız.

Boğazlar Bölgesi

Yunanistan

Fransa

İtalya

İngiltere

Ermenistan

Osmanlı

3.

ÜNİTE

MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

BATI CEPHESİ'NDE TÜRK HALKININ MÜCADELESİ VE DÜZENLİ ORDUNUN BAŞARILARI

- Düzenli Ordunun Kurulması
- Birinci İnönü Savaşı
- Teşkilat-ı Esasiye Kanunu
- Londra Konferansı
- Afganistan ile Dostluk ve Dayanışma Antlaşması
- İstiklal Marşı'nın Kabulü
- Moskova Antlaşması
- İkinci İnönü Savaşı

SAKARYA'DA DİRİLEN ULUS

- Mustafa Kemal'in Başkomutanlığa Getirilmesi
- Tekalif-i Milliye Emirleri
- Sakarya Meydan Savaşı
- Kars Antlaşması
- Ankara Antlaşması

BAĞIMSIZLIĞIN TEMİNATI: LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI

- Lozan Barış Antlaşması

DOĞU VE GÜNEY DÜŞMANA DİRENİYOR

- Doğu Cephesi
- Güney Cephesi

KÜTAHYA - ESKİŞEHİR SAVAŞLARI VE EĞİTİM ORDUSU

- Kütahya - Eskişehir Savaşları
- Maarif (Eğitim) Kongresi

BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN SAVAŞI

- Mudanya Ateşkes Antlaşması

MİLLÎ MÜCADELE'NİN SANATA VE EDEBİYATA YANSIMALARI

- Milli Mücadele'nin Sanata ve Edebiyata Yansımaları

DOĞU VE GÜNEY DÜŞMANA DİRENİYOR**Doğu Cephesi**

- ➔ Ermenilere karşı açıldı.
- ➔ 15. Kolordu Komutanı Kâzım Karabekir Paşa TBMM Hükümeti adına savaştı.
- ➔ Savaşı kaybeden Ermeniler barış istemek zorunda kaldı.
- ➔ Yapılan Gümrü Antlaşması (3 Aralık 1920) ile Kars ve çevresi TBMM'ye bırakıldı.
- ➔ Aras Nehri - Çıldır Gölü iki devlet arasında sınır kabul edildi.
- ➔ Ermenistan I. TBMM'yi tanıyan ilk devlet oldu.

Güney Cephesi

- ➔ Urfa, Antep, Maraş, Adana ve Mersin halkı Fransız-Ermeni iş birliğine karşı savaştı.
- ➔ Bölge halkının oluşturduğu Kuvâ-yı Milliye birlikleri başarılı direniş sergiledi.
- ➔ Kılıç Ali, Ali Saip Bey, Şahin Bey, Sütçü İmam ve Rıdvan Hoca bölgedeki mücadelelerde öne çıkan sembol kahramanlardır.
- ➔ Verilen başarılı mücadele sonucunda Antep'e "Gazi", Maraş'a "Kahraman", Urfa'ya "Şanlı" unvanı verildi.

BATI CEPHESİNDE TÜRK HALKININ MÜCADELESİ VE DÜZENLİ ORDUNUN BAŞARILARI

- ➔ Cephede ilk zamanlarda Kuvay-ı Milliye birlikleri savaştı.
- ➔ Yunanlılara karşı savaşıldı.
- ➔ Gediz Muharebesi sonrası düzenli ordu kuruldu.
- ➔ Kurtuluş Savaşı'nın kader cephesidir.

1. İnönü Savaşı (6 - 10 Ocak 1921)

- ➔ Yunanlılara karşı alınan ilk zaferdir.
- ➔ Londra Konferansına çağrılan TBMM İtilaf Devletleri tarafından hukuken tanındı.
- ➔ Afganistan ile Dostluk ve Dayanışma Antlaşması (1 Mart 1921) imzalandı. TBMM'yi tanıyan ilk İslam devletidir.
- ➔ İstiklal Marşı kabul edildi. (12 Mart 1921)
- ➔ TBMM'yi tanıyan ilk büyük Avrupalı devlet Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması (16 Mart 1921) imzalandı.

İkinci İnönü Savaşı (23 Mart - 1 Nisan 1921)

- ➔ Yunanlılara karşı ikinci kez zafer elde edildi.
- ➔ Fransa, Zonguldak'ı boşalttı.
- ➔ İtalya, Anadolu'dan çekilme kararı aldı.
- ➔ "Siz orada sadece düşmanı değil Türk ordusunun makus talihini de yendiniz." sözüyle Mustafa Kemal, İsmet Paşa'yı kutladı.
- ➔ Fransa, TBMM ile görüşmelere başladı.

KÜTAHYA - ESKİŞEHİR SAVAŞLARI VE EĞİTİM ORDUSU (10 - 24 TEMMUZ 1921)

- ➔ Düzenli ordunun Batı Cephesi'nde kaybettiği tek savaştır.
- ➔ Mustafa Kemal ordunun yok olmasını engellemek için orduyu Sakarya Nehri'nin doğusuna çekti.
- ➔ Yaşanan olumsuzlukların giderilmesi için TBMM tarafından Başkomutanlık Yasası çıkarıldı. (5 Haziran 1921)
- ➔ Mustafa Kemal bu yasayla meclisin yasama ve yürütme yetkisini üzerine aldı.

Maarif Kongresi (15 - 21 Temmuz 1921)

- ➔ 250 kadar kadın ve erkek öğretmenin bir araya geldiği kongredir.
- ➔ Mustafa Kemal'in katıldığı kongrede yeni Türk devletinin eğitim sisteminin temellerini atılmıştır.

Tekalif-i Milliye Emirleri (7 - 8 Ağustos 1921)

- ➔ Mustafa Kemal'in çıkardığı Başkomutanlık yetkisi dahilinde olağanüstü bir yasadır.
- ➔ Sakarya Savaşı öncesi ordunun her türlü ihtiyacının giderilmesi amacıyla uygulanmıştır.

SAKARYA'DA DIRİLEN ULUS - BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN SAVAŞI

Sakarya Meydan Muharebesi (23 Ağustos - 13 Eylül 1921)

- Türk ordusu Mustafa Kemal'in "Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O satıh bütün vatandır." ifadesinde yer alan savaş taktiği ile büyük bir zafer elde etti.
- Türk ordusunun II. Viyana Kuşatması ile başlayan geri çekilmesi sona erdi.
- Mustafa Kemal'e TBMM tarafından mareşallik rütbesi ve gazilik unvanı verildi.
- Doğu sınırını kesinleştiren Ermenistan, Gürcistan, Azerbaycan ile TBMM arasında Kars Antlaşması imzalandı. (13 Ekim 1921)
- TBMM Hükümeti - Fransa arasında yapılan Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921) ile Hatay hariç güney sınırımız belirlendi.
- İtalya Anadolu'yu tamamen boşalttı.

Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Savaşı

- "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!" emriyle başlayan taarruz Yunanlıların İzmir'de denize dökülmesiyle sona erdi.
- Büyük Taarruz ile Kurtuluş Savaşının askeri safhası sona erdi.

Mudanya Ateskes Antlaşması (11 Ekim 1922)

- İstanbul ve Boğazların yönetimi TBMM'ye bırakıldı.
- Osmanlı Devleti hukuken sona erdi.
- Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazlar savaş yapılmadan alındı.

BAĞIMSIZLIĞIN TEMİNATI: LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI

Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923)

- Türkiye'yi İsmet Paşa başkanlığındaki heyet temsil etti.
- Mustafa Kemal heyetten kapitülasyonlar ve Ermeni meselesi konusunda taviz vermemelerini istedi.
- Konferansta gündeme gelen konular şunlardır: Yabancı okullar, Musul meselesi, savaş tazminatı, borçlar, adalar, sınırlar, Boğazlar, kapitülasyonlar ve nüfus mübadelesidir.
- Konferansta kesin olarak çözülen konu kapitülasyonlardır. Kesin olarak çözülemeyen konu Musul meselesidir.
- Türk milletinin I. Dünya Savaşından beri devam eden kurtuluş mücadelesi siyasi zaferle sonuçlandı.
- İtilaf Devletleri yeni Türk devletinin varlığını kabul etti ve bağımsızlığını tanıdı.
- Türklerin bağımsızlık mücadeleleri sömürge altında yaşayan uluslara örnek oldu.

MİLLÎ MÜCADELE'NİN SANATA VE EDEBİYATA YANSIMALARI

- Milli Mücadele; roman, hikâye, şiir, resim, heykel, tiyatro ve sinema gibi alanlara konu olmuştur.
- Halide Edip'in "Ateşten Gömlek" eseri, Halil Dikmen'in İstiklâl Savaşında "Mermi Taşıyan Kadınlar" tablosu Milli Mücadele'yi anlatan eserlere örnektir.

1.

Etkinlik

Doğu ve Güney Düşmana Direniyor

Verilen bilgilerin hangi cephelere ait olduğunu aşağıdaki kutucuklara bilgilerin numaralarını yazarak bulunuz.

15. Kolordu komutanı Kâzım Karabekir cephe komutanıdır.
- Ankara Antlaşması ile cephe kapanmıştır.
- Bu cephede Rıdvan Hoca ve Şahin Bey gibi kahramanlar bölge halkına öncülük etmiştir.
- Bu cephede Ermenilerle savaşılmıştır.
- Bu cephede savaşlar Gümrü Antlaşması ile sona ermiştir.
- Bu cephede TBMM Hükümeti Misak-ı Milli'den taviz vermiştir.
- Bu cephede TBMM Hükümeti uluslararası alanda ilk siyasi başarısını elde etmiştir.
- Bu cephede mücadele eden şehirler daha sonra TBMM tarafından unvanlar verilerek ödüllendirilmiştir.
- Bu cephede Fransız – Ermeni iş birliğine karşı savaşılmıştır.
- Bu cephede yenilgi ile ayrılan Ermeniler Sevr Antlaşması'nı reddetmiştir.
- Bu cephenin açıldığı bölgede ilk işgalleri Çarlık Rusya yapmıştır.
- Düzenli ordunun savaşmadığı bu cephede düşmana karşı mücadeleler bölge halkının oluşturduğu Kuvay-ı Milliye birlikleri ile yapılmıştır.

Doğu Cephesi

1, 4, 5, 7, 10, 11

Güney Cephesi

2, 3, 6, 8, 9, 12

2.
Etkinlik

Doğu ve Güney Düşmana Direniyor

İpuçlarından yola çıkarak bulmacalardaki gizli sözcükleri örnekteki gibi bulunuz.

S	G	Ü	E	G	A	H
A	U	M	R	K	N	İ
C	D	N	Ü	L	K	T
R	O	T	R	O	A	Ü
N	Ğ	J	Ü	Ş	R	Y
O	U	R	Ü	Z	A	C

1

İpucu: Ermenilerin Doğu Anadolu'dan vazgeçtiği antlaşma

R	F	B	A	C	A	H
A	U	L	G	K	N	İ
Z	D	G	Ü	L	K	T
U	O	K	A	O	K	Ü
N	Ğ	P	R	Z	M	A
Ü	U	R	Ü	Z	İ	B

4

İpucu: Antep'e TBMM tarafından verilen unvan

K	D	S	M	G	A	H
O	U	N	D	Ş	Ğ	Ü
Ğ	D	M	A	L	K	T
T	O	K	S	O	A	Ü
N	Ğ	R	R	Ş	R	Y
S	U	R	F	Z	A	C

2

İpucu: Kâzım Karabekir'in komutanı olduğu cephe

G	M	D	A	C	I	U
A	A	L	Ş	L	N	Y
Z	R	T	L	M	K	Z
İ	Ş	A	N	O	K	Ü
N	A	D	L	Ş	M	Y
Ü	O	R	İ	Z	A	L

5

İpucu: Urfa'ya TBMM tarafından verilen unvan

K	F	S	R	G	A	H
A	U	N	D	O	A	U
Z	D	H	A	T	A	Y
İ	M	K	S	E	V	Y
M	Ğ	R	R	Ş	R	Y
S	U	R	F	Z	A	C

3

İpucu: Misak-ı Milli'den taviz verilen şehirdir.

G	M	N	E	Y	A	C
A	A	L	Ş	K	N	E
Z	R	T	Ü	M	K	P
İ	A	K	N	O	K	H
N	Ş	D	R	Ş	M	E
K	A	R	S	Z	A	L

6

İpucu: Fransızlar tarafından işgal edilen şehir

3.

Etkinlik

Doğu ve Güney Düşmana Direniyor

Aşağıdaki bilgilerin Güney Cephesi'ndeki kahramanlarımızdan (Rıdvan Hoca, Şahin Bey, Ali Saip Bey, Sütçü İmam) hangilerine ait olduğunu yazınız.

1. Maraş'ı işgal için gelen Fransız askerlerden cesaret alan bir grup Ermeni, sokakta evine gitmekte olan Müslüman bir kadına sataşarak başındaki örtüyü çıkarmak istedi. Bunu gören kahramanımız Ermeni eşkıyalarından birini öldürdü. Bu gelişme Maraş halkını ayaklandırdı. Böylece kahramanımız Maraş'ta bağımsızlık mücadelesinin öncüsü oldu.

Sütçü İmam

2. Fransızlar Antep'i işgal edince, Kilis Kuvay-ı Milliye komutanı olarak işgal kuvvetleriyle çarpıştı. Uzun süre, Fransızların Antep'e destek kuvvet göndermesine engel oldu. Bostancı sırtlarında Fransızları Antep'e sokmamak için kahramanca savaşırken şehit düştü.

Şahin Bey

3. Urfa'da Fransızlardan destek alan Ermeniler, onur kırıcı ve halkı kışkırtan davranışlarda bulundular. Urfa Jandarma Tabur Komutanlığına atanan kahramanımız oluşturulan üç bin kişilik bir kuvvetle şehri Fransız işgalinden kurtardı.

Ali Saip Bey

4. Maraş Kalesi'ndeki Türk bayrağının indirilmesinin ardından ertesi gün Cuma namazı için Ulu Cami'de toplanan Maraş halkına "Hürriyeti elinden alınmış bir millet cuma namazı kılamaz." diyerek halkı direnişe geçiren kahramanımızdır.

Rıdvan Hoca

4.

Etkinlik

Doğu ve Güney Düşmana Direniyor

Aşağıdaki yönergeye göre etkinliği yapınız.

PUAN TOPLAMACA

Aşağıdaki tabloda Doğu ve Güney cepheleri ile ilgili birer ipucu veriyoruz. Bu ipucu yetmezse ikinci, o da yetmezse üçüncü ipucunu da veriyoruz. Verdiğimiz ipuçlarıyla cevapları yazıyorsunuz. Birinci ipucuyla bulduğunuzda 100, ikinciyle bulduğunuzda 50, üçüncüyle bulduğunuzda ise 25 puan alacaksınız. Kolay gelsin.

	I. İpucu	II. İpucu	III. İpucu	Cevap	Puan
1	TBMM adına Doğu Cephesi'nin komutanlığını yaptı.	Savaşlarda yetim kalan çocukların yetiştirilmesine katkı sağladığı için kendisine "Yetimlerin babası" unvanı verildi.		<i>Kâzım Karabekir</i>	50
2	Urfa'nın ileri gelenlerinden bir grup Ali Saip Bey öncülüğünde bir araya geldiler.	Urfa'da Müdafaa-i Hukuk Cemiyetini kurdular.	Bu cemiyeti kuranların sayısı Urfa halkı tarafından bu gruba isim olarak verildi.	<i>Onikiler</i>	25
3	Rusya bu antlaşmayla Birinci Dünya Savaşı'ndan çekilmiştir.	Rusya; Kars, Ardahan ve Batum'u Osmanlı Devleti'ne geri vermiştir.		<i>Brest - Litovsk Antlaşması</i>	50
4	Fransız askerlerinin Türk kadınların yolunu kesmesi üzerine tabancasıyla ateş açmıştır.	Maraş'ın kahramanlarından biridir.		<i>Sütçü İmam</i>	50
5	Doğu bölgelerinde Ermeni iddialarının haksız olduğunu ortaya koyan rapordur.			<i>General Harbord Raporu</i>	100
6	Kars ve çevresinde Ermenilerle yapılan savaş sonrasında imzalanan antlaşmadır.	Kağızman, Iğdır, Oltu ve Kulp BMM Hükümetine bırakılmıştır.	TBMM'nin ilk siyasi başarısıdır.	<i>Gümrü Antlaşması</i>	25

5.

Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

Aşağıdaki soruları; Erzurum Kongresi, İsmet Paşa, Ali Fuat Paşa, Gediz Muharebesi, İzmir, Mondros, Balıkesir - Alaşehir ve Milli Kongre Cemiyeti ifadelerini kullanarak cevaplayınız.

1	İşgallere karşı halkın başlattığı direnişe Kuvay-ı Milliye ismini kim verdi?	⇒	Milli Kongre Cemiyeti
2	Sivas Kongresi'nde alınan karar doğrultusunda Kuvay-ı Milliye'nin başına hangi komutan atanmıştır?	⇒	Ali Fuat Paşa
3	Kuvay-ı Milliye'nin kurulmasına hangi kongrede karar verilmiştir?	⇒	Balıkesir - Alaşehir Kongresi
4	Kuvay-ı Milliye'nin kaldırılmasının ardından düzenli orduyu kurma görevi hangi komutana verilmiştir?	⇒	İsmet Paşa
5	Kuvay-ı Milliye'nin bölgesellikten çıkarılıp ulusal kimliğe kavuşturulması fikrini ortaya koyan kongre hangisidir?	⇒	Erzurum Kongresi
6	Kuvay-ı Milliye hangi antlaşmayla başlayan işgallere tepki olarak kurulmuştur?	⇒	Mondros
7	Kuvay-ı Milliye'nin kaldırılıp düzenli ordunun kurulmasını hızlandıran gelişme hangisidir?	⇒	Gediz Muharebesi
8	Kuvay-ı Milliye ilk kez hangi işgale karşı tepki olarak doğmuştur?	⇒	İzmir

6.

Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

I. İnönü Savaşı'nın ardından yaşanan gelişmeleri ulusal ve uluslararası sonuçlar şeklinde yazınız.

	Birinci İnönü Savaşı'nın Sonuçları	Ulusal/Uluslararası
1	TBMM İtilaf Devletleri tarafından Londra Konferansı'na davet edilmiştir.	Uluslararası
2	Halkın düzenli orduya ve Büyük Millet Meclisi Hükûmetine olan güveni artmıştır.	Ulusal
3	Afganistan ile dostluk antlaşması imzalanmıştır.	Uluslararası
4	Başarısından dolayı Albay İsmet Bey'e generallik rütbesi verilmiştir.	Ulusal
5	Yeni Türk devletine resmiyet kazandıran Teşkilat-ı Esasiye Kanunu kabul edilmiştir.	Ulusal
6	Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması imzalanmıştır.	Uluslararası
7	İstiklal Marşı mecliste milli marş olarak kabul edilmiştir.	Ulusal
8	BMM'nin ve Mustafa Kemal'in otoritesi artmıştır.	Ulusal

7.
Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

Aşağıda Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun bazı maddeleri ve bu maddelerin yorumları verilmiştir. Yorumların karşısına gelmesi gereken maddeleri harflerle belirtiniz.

a.

Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.

c

Güçler birliği ilkesi

b.

Meclis başkanı hükümetin de başkanıdır.

d

Yeni bir devletin kurulduğunun kanıtı

c.

Yasama ve yürütme yetkisi TBMM'ye aittir.

b

Milli egemenlik ilkesi

d.

Türkiye Devleti Büyük Millet Meclisince yönetilir.

a

Meclis Hükümeti sistemi

8.
Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

Londra Konferansı ile ilgili verilen soruların cevaplarını örnekteki gibi yazınız.

LONDRA KONFERANSI

1

Konferansın TBMM açısından önemi nedir?

İtilaf Devletleri TBMM'yi ilk kez hukuken tanımıştır.

2

Konferansta hangi antlaşma gündeme gelmiştir?

Sevr

3

Hangi savaştan sonra toplanmıştır?

1. İnönü Savaşı

4

TBMM adına kim katılmıştır?

Bekir Sami Bey

5

İstanbul Hükümeti adına kim katılmıştır?

Sadrazam Tevfik Paşa

9.

Etkinlik

Batı Cephesinde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordusunun Başarıları

Harfleri karışık verilmiş sözcükleri örnekteki gibi düzenleyerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.

			Bilgiler
1	EHA KMESERMFİOYT	<i>Mehmet Akif Ersoy</i>	İstiklal Marşı'nın yazarı kimdir?
2	NAFTAGASİN	<i>Afganistan</i>	Misak-ı Milli'yi tanıyan ilk Müslüman devleti hangisidir?
3	SOMAVOK	<i>Moskova</i>	Afganistan ile dostluk antlaşmasının imzalandığı şehir hangisidir?
4	LHALADUMHHPUSİ	<i>Hamdullah Suphi</i>	Milli bir marşın yazılması için ortaya öneri atarak yarışma düzenleyen Milli Eğitim Bakanı kimdir?
5	KESARİ	<i>Askeri</i>	TBMM'nin Afganistan'a subay göndermesiyle iki devlet arasında hangi alanda ilişkiler gelişmiştir?
6	NÜMANEKSOÖGRİZ	<i>Osman Zeki Üngör</i>	İstiklal Marşı'nın bestekârı kimdir?
7	TÜRLÜKLE	<i>Kültürel</i>	TBMM'nin Afganistan'a öğretmen göndermesi iki ülke arasında hangi alanda ilişkileri geliştirmiştir?
8	KİTSİLALARMŞI	<i>İstiklâl Marsı</i>	Yeni Türk devletinin bağımsızlık sembolü hangisidir?
9	AOKARMHANRDUMUZA	<i>Kahraman Ordumuza</i>	İstiklâl Marşı kimin adına yazılmıştır?

10.

Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

Aşağıdaki bilgileri karşılayan cevapları örnekteki gibi kutucuklara yazınız.

MOSKOVA ANTLAŞMASI'NIN MADDELERİ	1	İki tarafın tanımadığı uluslararası bir antlaşmayı diğeri de tanımayacak	Boğazların geleceği	6	YORUMLAR
	2	Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya arasında imzalanan antlaşmalar geçersiz sayılacak	Misak-ı Milli	5	
	3	Batum Gürcistan'a bırakılacak	Ortak hareket etme	1	
	4	Sovyet Rusya milli ve ekonomik gelişmemizi engelleyen siyasi, mali ve adli her türlü sınırlandırmaları yok sayacak	Sevr Antlaşması'nın reddedilmesi	2	
	5	Sovyet Rusya Türkiye kavramı içindeki sınırları tanıyacak	Kapitülasyonların reddedilmesi	4	
	6	Boğazlarla ilgili hususlar, Karadeniz'e kıyısı olan devletler arasında yapılacak konferansta belirlenecektir.	Misak-ı Milli'den taviz	3	

11.
Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

Aşağıda verilen yönergeye göre "ŞİFRE"yi bulunuz.

Yönerge: Etkinliğe 1. sorudan başlayınız. Cevapladığınız sorunun doğru cevabını karşılayan sayılar, çözeniz gereken bir sonraki soruyu belirtmektedir. Doğru cevabın yanında yazan harfler ise şifreyi oluşturan harfleri belirtmektedir. Bu harfler kullanılarak şifre bulunacaktır. En son soruda 1. soruya tekrar dönülürse şifre bulunmuştur.

1. Birinci İnönü Savaşı'nın yapıldığı cephe hangisidir?

B	Batı	4
R	Doğu	9

2. TBMM'nin İtilaf Devletleri tarafından hukuksal açıdan tanındığı konferans?

L	San Remo	10
I	Londra	5

3. Yunanlılara karşı Birinci ve İkinci İnönü Savaşlarını kazanan komutan hangisidir?

D	Kâzım Karabekir	8
S	İsmet İnönü	7

4. Ulusumuzun bağımsızlık isteğini dile getiren marşın adı hangisidir?

C	Osmanlı Marşı	3
A	İstiklal Marşı	6

5. Düzenli ordunun kazandığı ilk savaş hangisidir?

K	İkinci İnönü	11
C	Birinci İnönü	9

6. Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra toplanan konferans hangisidir?

T	Londra	2
K	Paris	5

7. Afganistan ile dostluk antlaşmasının imzalanması TBMM'nin hangi alanda güçlenmesini sağlamıştır?

E	Milli Kültür	10
İ	Dış Politika	1

8. Yeni Türk devletinin ilk anayasası hangisidir?

E	Teşkilat-ı Esasi	3
A	Kanun-i Esasi	9

9. Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra antlaşma imzalanan Müslüman devlet hangisidir?

E	Afganistan	11
N	İran	1

10. Batum'un Gürcistan'a bırakıldığı antlaşma hangisidir?

H	Moskova	8
R	Gümrü	2

11. Çerkez Ethem İsyanı'nın tamamen bastırıldığı savaş hangisidir?

S	İkinci İnönü	3
P	Birinci İnönü	10

ŞİFRE

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

B

A

T

I

C

E

P

H

E

S

I

12.
Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

Verilen kavramların aşağıdaki bilgilerden hangilerine ait olduğunu bulunuz.

Fransa

Sovyet Rusya

Kuvay-ı Milliye

İtalya

Moskova Antlaşması

Teşkilat-ı Esasiye

Afganistan Dostluk Ant.

İstiklal Marşı

II. İnönü Muharebesi

BATI CEPHESİ MÜCADELELERİ

Moskova Antlaşması

TBMM ve Sovyet Rusya'nın dış politikada ortak hareket etme kararı aldığı, ayrıca Misak-ı Milli'den taviz verilen antlaşmadır.

İtalya

TBMM Hükümeti bu devlet aracılığıyla Londra Konferansı'na davet edilmiştir. Böylece TBMM Misak-ı Milli'yi duyurma imkânına kavuşmuştur.

Teşkilat-ı Esasiye

I. İnönü Savaşı'ndan sonra egemenliğin millete ait olduğunun vurgulandığı anayasadır. Meclis hükümeti sistemi benimsenmiştir.

İstiklal Marşı

Savaşta halka ve orduya moral vermek amacıyla Mehmet Akif Ersoy tarafından yazılmış ve yeni Türk devletinin bağımsızlık sembolü olmuştur.

Fransa

II. İnönü Muharebesi'nin ardından Ankara'ya ateşkes görüşmeleri için heyet gönderen itilaf devletidir.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

II. İnönü Muharebesi

"Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makus talihini de yendiniz". sözünün söylendiği ve düzenli ordunun kazandığı ikinci savaştır.

Kuvay-ı Milliye

Halk tarafından kurulan silahlı direniş örgütleridir. Bir merkezden koordine edilmeyen ve askeri disiplinden yoksun birliklerdir.

Afganistan Dostluk Antlaşması

İki Müslüman devlet arasında imzalanan antlaşma ile eğitim ve askeri alanlarda iş birliği yapılmıştır.

Sovyet Rusya

Kapitülasyonları reddeden ilk devlettir.

13.
Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1	İkinci İnönü Savaşı hangi cephede yaşanmıştır?	<i>Batı Cephesi</i>
2	İkinci İnönü Savaşı'nın galip tarafı hangi devlettir?	<i>TBMM</i>
3	İkinci İnönü Savaşı'nın ardından düşman birliklerine karşı Dumlupınar bölgesinde taarruza geçmesine rağmen başarısız olan komutan kimdir?	<i>Refet Bele</i>
4	İkinci İnönü Savaşı'nın ardından Fransa işgal ettiği hangi şehirden çekilmiştir?	<i>Zonguldak</i>
5	İkinci İnönü Savaşı kimler arasında yapılmıştır?	<i>TBMM - Yunanlılar</i>
6	İkinci İnönü Savaşı'ndan sonra işgal ettiği yerlerden çekilme kararı alan devlet hangisidir?	<i>İtalya</i>
7	İkinci İnönü Savaşı hangi antlaşmayı TBMM'ye kabul ettirmek için yapılmıştır?	<i>Sevr</i>
8	Mustafa Kemal "Siz orada, yalnız düşmanı değil, milletin makus talihini de yendiniz." diyerek hangi komutanı kutlamıştır?	<i>İsmet Paşa</i>

14.
Etkinlik

Kütahya - Eskişehir Savaşları ve Eğitim Ordusu

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1	Mustafa Kemal, ordumuzu yeniden düzene sokmak ve daha fazla kayıp vermemek için hangi nehrin doğusuna çekmiştir?	<i>Sakarya Nehri</i>
2	Yunanlıların Ankara yakınlarına kadar gelmesi üzerine TBMM'nin hangi şehre taşınması gündeme gelmiştir?	<i>Kayseri</i>
3	TBMM'de yaşanan tartışmalar sonucunda meclis Mustafa Kemal'e hangi yetkiyi vermiştir?	<i>Baskomutanlık Yasası</i>

15.
Etkinlik

Kütahya - Eskişehir Savaşları ve Eğitim Ordusu

Soruların doğru cevaplarını bularak aşağıdaki cevaplar kutusuna yazınız.

1. Maarif Kongresinin toplandığı şehir hangisidir?

Ankara

İstanbul

2. Dönemin maarif vekili kimdir?

Hamdullah Suphi

Saffet Arıkan

3. Eğitim politikasının belirlendiği kongre hangisidir?

Lozan

Maarif

4. Maarif Kongresi hangi savaş sırasında toplanmıştır?

Eskişehir - Kütahya

Sakarya

CEVAPLAR

1. *Ankara*2. *Hamdullah Suphi*3. *Maarif*4. *Eskişehir - Kütahya*16.
Etkinlik

Sakarya'da Dirilen Ulus

Kutucuklarda verilen kavramların aşağıdaki bilgilerden hangisine ait olduğunu bulunuz.

Tekalif-i Milliye
Emirleriİstiklal
Mahkemeleri

Başkomutanlık

Başkomutanlık
Yasası

Yasama

1. *Baskomutanlık
Yasası*

Meclisin bütün yetkilerinin üç aylığına Mustafa Kemal'e devredildiği yasadır.

2. *Tekalif-i Milliye
Emirleri*

Mustafa Kemal'in Sakarya Savaşı öncesi ordunun ihtiyaçlarının karşılanması için çıkardığı yasadır.

3. *İstiklal
Mahkemeleri*

Tekalif-i Milliye Emirleri'nin sağlıklı bir şekilde uygulanması için kurulan mahkemelerdir.

4. *Yasama*

Mustafa Kemal ordunun ihtiyaçlarının halk tarafından karşılanması için çıkardığı emirlerinde TBMM'nin bu yetkisini kullanmıştır.

5. *Baskomutanlık*

Erzurum Kongresi'nden beri sivil olan Mustafa Kemal bu görevle tekrar askerlik mesleğine geri dönmüştür.

1. Samsun ve çevresinde Pontus Rumlarıyla Türkler arasında yaşanan çatışmalar nedeniyle İngilizler, İstanbul Hükümeti'nden Trabzon, Erzurum, Sivas, Van vilayetleri ile Erzincan ve Samsun müstakil sancaklarında asayişin sağlanmasını istedi. Bunun üzerine Osmanlı Hükümeti 30 Nisan 1919 tarihinde Mustafa Kemal'i 9. Ordu Müfettişliği görevine getirdi. Mustafa Kemal Paşa'ya görevi sırasında bütün askeri ve sivil makamlara emretme yetkisi de verildi.

Buna göre Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişliği kapsamındaki görevlerini açıklayınız (10 Puan)

- a) *Bölgede iç güvenliğin sağlanması, yerleştirilmesi ve güvenliği bozan olayların ortaya çıkış sebeplerinin araştırılması*
- b) *Bölgedeki silah ve cephanenin toplatılarak muhafaza altına alınması*
- c) *Bölgede yer aldığı iddia edilen Türk direniş kuvvetlerinin dağıtılması*

2. Mustafa Kemal Paşa Havza'ya ulaştıktan sonra halkla toplantı yapmış, toplantı sonunda Havza Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin açılmasını sağlamıştır. Mustafa Kemal Paşa Havza'dan kolordu komutanlarına gizli bir telgraf göndermiştir. Bu telgrafta, Anadolu'da yaşanan işgallerin mitingler yapılarak ve İtilaf Devletleri ile Osmanlı Hükümetine telgraflar çekilerek protesto edilmesini ayrıca Hristiyan halka karşı düşmanca tavır alınmamasını istemiştir. Bu telraftan sonra yurdun birçok yerinde mitingler düzenlenmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal Havza Genelgesi ile öncelikle işgallere karşı neyi amaçlamıştır? Yazınız (10 Puan)

Milli bilinci uyandırmayı

3. Mustafa Kemal, 22 Haziran 1919'da Ali Fuat (Cebesoy) Paşa, Rauf (Orbay) Bey ve Refet (Bele) Bey gibi yakın arkadaşlarının imzası ve Konya'da bulunan Cemal Paşa ile Erzurum'da bulunan Kâzım (Karabekir) Paşa'nın da onayıyla Amasya Genelgesi'ni yayımladı. Genelgede Millî Mücadele'nin geleceği açısından çok önemli olan kararlar yer almıştır. Bu kararlardan iki tanesi Millî Mücadele'nin gerekçe ve yöntemini ortaya koymuştur.

Bu kararları yazınız. (2x5 = 10 Puan)

Gerekçe: *Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.*

Yöntem: *Millî Mücadele'nin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.*

4. Sivas Kongresi'nde de ülke genelindeki tüm millî cemiyetlerin Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirilmesi ve Temsil Heyeti'nin sadece Doğu Anadolu'yu değil tüm yurdu temsil etmesi gibi kararlar alınmıştır.

Kongrede böyle kararların alınması Millî Mücadele'nin yürütülmesi açısından nasıl bir yöntemin amaçlandığının ortaya koymuştur? Açıklayınız (10 Puan)

Millî Mücadele'nin bir merkezden yürütülmesi ve daha etkili çalışmalar yapılması amaçlandı.

5. 28 Ocak 1920 tarihinde Mebusan Meclisi, tarihî görevini yerine getirerek Millî Mücadele hareketinin ilkelerini ortaya koymuş ve Misak-ı Millî ile Türk vatanının sınırlarını çizmiştir. Milletimiz “tam bağımsızlık” hedefinde ilerleyeceğini dünya kamuoyuna duyurmuştur.

Misak-ı Milli kararlarında hangi konulara yer verildiğini yazınız. (5x2 = 10 Puan)

- a) *Millî sınırlar*
- b) *Boğazlar*
- c) *Kapitülasyonlar*
- d) *Halk oylaması (Referandum)*
- e) *Azınlıklar*

6. İstanbul'un resmen işgali ve Mebusan Meclisinin dağıtılması üzerine millî egemenliğe dayalı bir devlet kurmayı amaçlayan Mustafa Kemal, Anadolu'da millî bir meclis kurmak için çalışmalarına başladı. 23 Nisan 1920 tarihinde Ankara'da Büyük Millet Meclisi açıldı. 24 Nisan 1920 tarihinde Mustafa Kemal meclis başkanlığına seçildi ve aynı gün mecliste kabul edilen önergesiyle meclisin çalışma prensipleri oluşturuldu. Bu önergenin “Büyük Millet Meclisinin üstünde bir kuvvet yoktur.” maddesi ile Osmanlı yönetimi yok sayılmıştır. Bir diğeri ise “Büyük Millet Meclisi yasama ve yürütme yetkilerini kendisinde toplamıştır.”

Bu iki ilke Büyük Millet Meclisinin hangi özeliğe sahip olduğunu göstermektedir? Yazınız. (10 Puan)

- a) *İhtilalci*
- b) *Güçler birliği ilkesine sahip olması*

7. Sevr Antlaşması Osmanlı Devleti'ni paramparça edip Türk milletini de yok etmeyi hedefleyen bir ölüm fermanıdır. Avrupalı devletler, asırlardır hayalini kurdukları “Türkleri yok etme” planlarının gerçekleşeceğini düşünmüşlerdir. Ancak bu antlaşma ölü doğmuş, hiçbir zaman yürürlüğe girmemiştir.

Sevr Antlaşması'nın hukuki geçerliliğinin olmamasının gerekçesini açıklayınız. (10 Puan)

Osmanlı Anayasası'na (Kanun-i Esasi) göre uluslararası bir antlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için meclis tarafından onaylanması gerekmektedir. Oysaki Sevr Antlaşması, fiilen işbaşında olmayan Mebusan Meclisi tarafından onaylanmamıştır. Osmanlı Hükümeti tarafından “Saltanat Şurası” adı altında oluşturulan bir komisyon tarafından bu antlaşma onaylanmısa da hukuki geçerliliği yoktur.

8. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra ordunun dağıtılması ve Osmanlı yönetiminin işgallere karşı tedbir alamaması, işgallerin artarak devam etmesine neden oldu. İtilaf Devletleri Sevr Antlaşması'nın imzalanmasıyla Osmanlı Devleti'ni parçalama girişimlerine hız verdi. Ancak, Türk milleti bu antlaşmayı kabul etmedi. Vatan topraklarını savunmak için doğuda Ermenilere, güneyde Fransızlara ve Ermenilere, batıda ise Yunanlara karşı bağımsızlık savaşını başlattı.

Buna göre Milli Mücadele sürecinde TBMM Hükümetini tanıyan ilk devletin ve yapılan antlaşmanın adını yazınız. (2x5 = 10 Puan)

- a) *Ermenistan*
- b) *Gümrü Antlaşması*

9. Sevr Antlaşması'nı BMM Hükümeti'ne kabul ettirmek için harekete geçen Yunan kuvvetleri 9 Ocak 1921 tarihinde İnönü mevkiindeki Türk mevzilerine saldırdı. Savaşta Batı Cephesi Komutanı İsmet Bey Yunan ordusunu durdurmayı başardı. Yunanlar 10 Ocak 1921'de bölgeden çekilmeye başladı. Böylece düzenli ordu I. İnönü Savaşı ile ilk zaferini kazanmış oldu.

Bu zaferin ardından toplanan konferansın adını ve önemini yazınız. (2x5 = 10 puan)

- a) *Londra Konferansı*
- b) *İtilaf Devletleri TBMM'nin varlığını ilk kez hukuken tanımıştır.*

10. Taraflar, birbirlerine zorla kabul ettirilmek istenen bir antlaşmayı tanımayacaklardır. Türkiye, Batum'u Gürcistan'a bırakacaktır. Boğazlarla ilgili hususlar, Karadeniz'e kıyısı olan devletler arasında yapılacak bir konferansla belirlenecektir. Taraflar, iki taraf arasında bugüne kadar yapılan bütün antlaşmaların hükümsüz olduğunu kabul etmişlerdir. Bu antlaşmayla TBMM ilk kez bir büyük devlet tarafından tanınırken aynı zamanda ilk kez Misak-ı Milli'den taviz vermiştir.

Hakkında bilgi verilen bu antlaşma ile antlaşmanın yapıldığı devletin adını yazınız. (2x5 = 10 Puan)

- a) *Moskova Dostluk Antlaşması*
- b) *Sovyet Rusya*

1. “...Ulu Cami’de cuma namazı kılmak için toplanan halk, kalede dalgalanan Türk bayrağının indirildiğini görmüştür. Halktan ‘Bayraksız namaz kılınmaz.’ seslerinin yükselmesi üzerine, Ulu Cami İmamı Rıdvan Hoca halkın görüşlerine tercüman olmuş ve ‘hürriyeti elinden alınmış bir milletin cuma namazı kılamayacağını’ bildirmiştir. Bunun üzerine halk, kaleye doğru sel gibi akmaya ve kaleye tırmanmaya başlamıştır...” Rıdvan Hoca’nın yaktığı bu kıvılcım şehrin Fransız işgalinden kurtarılmasını sağlamıştır.

Milli Mücadele sürecinde yaşanan bu olay hangi şehirde yaşanmıştır? Yazınız. (6 Puan)

Maras

2. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ve Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyetleri’nin öncülüğünde 23 Temmuz’da doğu illerinden gelen 54 delegenin katılımıyla toplandı. Başkanlığını Mustafa Kemal’in yaptığı Erzurum Kongresi 7 Ağustos’ ta çalışmalarını tamamladı. Kongrede alınan kararlar arasında “ Manda ve himaye kabul edilemez.” ve “Mebusan meclisi derhal toplanmalıdır.” maddeleri de yer almıştır.

Alınan bu kararların amacını açıklayınız. (2x5 = 10 Puan)

- a) *Tam bağımsızlığı sağlamak*
- b) *İstanbul Hükümetinin meclis tarafından denetlenmesini sağlamak*

3. 20–22 Ekim 1919 tarihleri arasında, Temsil Heyeti adına Mustafa Kemal ve İstanbul Hükümeti adına Bahriye Nazırı Salih Paşa arasında yapılan Amasya Görüşmeleri yapıldı.

Bu görüşmelerin önemini açıklayınız. (10 Puan)

Temsil Heyeti’nin vartığı İstanbul Hükümeti tarafından resmen tanınmış oldu. Böylece Millî Mücadele hareketi hukuki bir nitelik kazandı. Bu başarı halkın bağımsızlığa ve kurtulusa olan inancını artırdı.

4. İtilaf Devletleri 17 Şubat 1920’de kamuoyuna açıklanan Misak- ı Millî kararlarını beklentilerine aykırı buldular ve bu kararları geri alması için Mebusan Meclisine baskı yaptılar. İngilizlerin Osmanlı Devleti’ne yaptığı baskılar sonucunda Ali Rıza Paşa Hükümeti istifa etti (3 Mart 1920). Yeni hükümet Salih Paşa tarafından kuruldu. Baskı ve tehditlerini giderek artıran İtilaf Devletleri, 150 Türk aydınını tutukladı ve bir gün sonra İstanbul’u resmen işgal ettiler (16 Mart 1920). Tüm bu gelişmeler karşısında Mustafa Kemal bir takım tedbirler aldı.

Bu tedbirlerden dört tanesini yazınız. (4x4 = 16 Puan)

- a) *İstanbul’la habertesse kesildi.*
- b) *Halkın işgale karşı mitingler yapması ve protesto telgrafları göndermesi sağlandı.*
- c) *İstanbul’daki tutuklamalara karşılık olarak Anadolu’daki İtilaf Devletleri subayları tutuklandı. İşgalci devletlerin, İstanbul ve Adana’dan Anadolu’ya yapacakları sevkıyatı önlemek için Geyve ve Uluksisla civarındaki demir yolları tahrip edildi.*

5. 23 Nisan 1920'de BMM'nin açılması sonrası Damat Ferit Paşa ve İtilaf Devletlerinin düşmanca tavırları giderek sertleşti. Ankara'da açılan Meclisin çalışmasını engelleyebilmek için her yola başvurdular. Amaçlarına ulaşip halk üzerinde baskı kurabilmek için halkı türlü yalanlarla BMM'ye karşı kışkırttılar. Böylece ülkenin farklı yerlerinde Meclise karşı ayaklanmalar çıktı.

BMM'ye yönelik ayaklanmaların nedenlerinden beş tanesini yazınız. (5x3 = 15 Puan)

- İstanbul Hükümeti'nin halkı kısırtması*
- İtilaf Devletlerinin türlü yalanlarla halkı kısırtması*
- İstanbul seyhülislamının Millî Mücadele aleyhine fetva çıkarması*
- Uzun süren savaştan halkın yorulması*
- Kuvâ-yı Milliye birliklerinin halka karşı bazı olumsuz davranışları*

6. I. İnönü Muharebesi'nin zaferle sonuçlanmasının ardından iç ve dış politikadaki gelişmeleri yazınız. (4 x 3= 12 Puan)

- Teskilat-ı Esasiye adıyla kısa ve öz bir anayasayı kabul edildi.*
- İstiklal Marşı kabul edildi.*
- Londra Konferansı düzenlendi.*
- Afganistan Dostluk ve İş Birliği Antlaşması imzalandı.*

7. "Bütün dünya tarihinde, sizin üzerinize yüklendiğiniz görev kadar ağır bir görev yüklenmiş komutanlar pek azdır. Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs (kötü) talihini de yendiniz. İstila altındaki talihsiz topraklarımızla birlikte bütün vatan, bugün en ücra köşelerine kadar zaferinizi kutluyor. Düşmanın istila hırsı, azminizin ve vatan-severliğinizin yalçın kayalarına çarparak paramparça oldu."

Mustafa Kemal Türk milletinin yıllardan beri hep savunmada kaldığını ve artık düşmana karşı taarruza geçeceğinin işaretini verdiği bu sözlerini İsmet Paşa'nın hangi savaşta elde ettiği zaferin ardından çektiği tebrik telgrafında dile getirmiştir? Yazınız. (5 Puan)

II. İnönü Muharebesi

8. 10 Temmuz 1921 tarihinden itibaren Kütahya ve Eskişehir yönünden saldırıya geçen Yunan kuvvetleri 13 Temmuz'da Afyon, 17 Temmuz'da Kütahya ve 19 Temmuz'da Eskişehir'i ele geçirmişlerdir. Türk ordusunun başlattığı karşı taarruz başarısız olunca Mustafa Kemal'in emriyle ordu, Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekildi. Bu taktiksel geri çekilişle Türk ordusunun daha fazla kayıp vermesi önlenecekti. Ancak bu durum mecliste yenilgi olarak görüldü ve büyük tartışmalara yol açtı.

Kütahya – Eskişehir Muharebeleri'nin ardından yaşanan tartışma konularından iki tanesini yazınız. (2x4 = 8 Puan)

- a) *Meclisin Kayseri'ye taşınması*
- b) *Kuva-yı Milliye'ye geri dönülmesi*

9. Kütahya – Eskişehir Muharebeleri'nde alınan yenilginin ardında Türk ordusu Sakarya Nehri'nin doğusuna kadar çekilmek zorunda kaldı. Bu geri çekiliş bir yenilgi değil askerî bir taktikti ve ordumuza zaman kazandıracak bir plandı. Kütahya– Eskişehir Muharebeleri sonrası Büyük Millet Meclisi ordunun başına Mustafa Kemal'in geçmesine karar verdi. Görevi kabul eden Mustafa Kemal, Meclisin tüm yetkilerinin (yasama, yürütme) üç aylığına kendisine verilmesini istedi. 5 Ağustos 1921'de çıkarılan Başkomutanlık Yasası ile Meclisin tüm yetkileri Mustafa Kemal'e devredildi.

Mustafa Kemal'in meclisin tüm yetkilerinin üç aylığına kendisine verilmesini istemekle neyi amaçladığını ve ilk yasama yetkisini yazınız. (2x4 = 8 Puan)

- a) *Hızlı karar atabilmek*
- b) *Tekalif-i Milliye Emirleri*

10. Tablodaki soruları cevaplayınız. (5x2 = 10 Puan)

a) TBMM'yi tanıyan ilk Müslüman devlet hangisidir?	<i>Afganistan</i>
b) TBMM'nin ilk siyasi başarısı hangi antlaşmadır?	<i>Gümri Antlaşması</i>
c) İtalya hangi savaşın ardından Anadolu'da işgal ettiği yerlerden çekilme kararı almıştır?	<i>II. İnönü Savaşı</i>
d) Mehmet Âkif İstiklal Marşı'nı kime ithafen yazmıştır?	<i>Türk ordusuna</i>
e) Yeni Türk Devleti'nin takip edeceği millî eğitim politikasının temellerini atmak için Ankara'da toplanan Maarif Kongresi hangi savaş sırasında düzenlenmiştir?	<i>Kütahya - Eskişehir Muharebeleri</i>

1. Mustafa Kemal, TBMM'nin önemini vurguladığı "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünü Rousseau'nun "Egemenlik hiçbir şekilde bırakılmaz ve devredilemez, yine o nedene bağlı olarak vekâleten yürütülemez. Egemenlik kamuoyunun iradesini içerir." sözlerinden esinlenerek söylemiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in Rousseau'nun;

- I. mutlakiyet,
- II. demokrasi,
- III. halk egemenliği

düşüncelerinin hangilerinden etkilendiği söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III D) Yalnız III

2. Osmanlı Devleti'nin çöküntüye sürüklendiği dönemde devletin varlığını sürdürmek ve dağılmasını önlemek için ileri sürülen fikirlerden biri de Osmanlıcılıktır. Bu akıma göre Osmanlı topraklarında yaşayan Türk, Ermeni, Yahudi, Arnavut, Arap, Bulgar ve Rum toplulukları Osmanlı Devleti'nin bir parçası olarak devletin yücelmesi için çalışacaktır.

Buna göre bu fikri savunan aydınların hedeflediği toplum yapısı aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilmiştir?

- A) Osmanlı milleti
- B) Osmanlı Türkleri
- C) Osmanlı azınlıkları
- D) Osmanlı ümmeti

3. Osmanlı Devleti'nin I. Balkan Savaşı'nda yenilmesinin sebepleri arasında;

- I. ordunun siyasete karışması,
- II. savaş öncesi askerlerin bir kısmının terhis edilmesi,
- III. ordunun silah ve malzeme bakımından eksiklik yaşaması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III D) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın yanında savaşa girerek aşağıdaki amaçlarından hangisini gerçekleştirmek istediği söylenemez?

- A) Kaybettiği toprakları geri almak
- B) İslamcılık fikrini gerçekleştirmek
- C) Siyasi yalnızlıktan kurtulmak
- D) Kapitülasyonlar ve dış borçlardan kurtulmak

5. Mustafa Kemal ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) İlk askeri başarısını Trablusgarp Savaşı'nda elde etmiştir.
- B) İlk askeri görevini Manastırda bulunan 3. Ordu'da yapmıştır.
- C) 31 Mart Olayı sırasında kurulan Hareket Ordusu'nun kurmay başkanlığını yapmıştır.
- D) 1913 yılında Sofya'da ataşemiliter görevinde bulunmuştur.

6. Mondros Ateşkes'te yer alan "İç güvenliği sağlayacak askeri birlikler dışında ordu terhis edilecek, bütün savaş gemilerine, ordunun araç, gereç, silah ve cephanesine el konulacaktır." maddesi ile İtilaf Devletleri aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olamaz?

- A) Anadolu'yu savunmasız bırakmak
- B) Yapılacak işgalleri kolaylaştırmak
- C) İşgalleri dünya kamuoyuna haklı göstermek
- D) İşgallere karşı oluşacak silahlı direnişi önlemek

7. Milli bilincin uyandırılması yolunda atılan ilk adım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sivas Genelgesi
- B) **Havza Genelgesi**
- C) Amasya Genelgesi
- D) Erzurum Kongresi

8. Misak-ı Milli belgesinde Batum, Ardahan, Kars ve Batı Trakya için gerekirse serbest oylama yapılabileceği görüşü yer almıştır.

Bu yörelerin hangi özelliğinden dolayı serbest oylamanın çıkarlarımıza uygun olacağı düşünülmüştür?

- A) Stratejik bakımdan önemli bölgelerde olması
- B) Uzun süreden beri Osmanlı yönetiminde bulunması
- C) **Halkın çoğunluğunun Türk ve Müslüman olması**
- D) Verimli tarım topraklarına sahip olunması

9. Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti aşağıdakilerin hangisinde oluşturularak ulusal birlik sağlanmıştır?

- A) **Sivas Kongresi**
- B) Amasya Görüşmeleri
- C) Osmanlı Mebusan Meclisi
- D) Erzurum Kongresi

10. Sevr Antlaşması'na göre Osmanlı topraklarının paylaşımında aşağıdaki devletlerden hangisinin yer aldığı söylenemez?

- A) İtalya
- B) **Rusya**
- C) Fransa
- D) İngiltere

11. Aşağıdakilerden hangisi Tekâlif-i Milliye Emirlerinin kapsamında yer almaz?

- A) **Yardımların Temsil Heyeti tarafından toplanması**
- B) Tekâlif-i Milliye komisyonlarının oluşturulması
- C) Halkın elinde bulunan ürünlerin yüzde kırkına el konulması
- D) Yazılı belge tutulmasının zorunlu olması

12. Lozan'a gönderilen Heyet Başkanı İsmet İnönü konferansta, "Biz Mondros'tan değil, Mudanya'dan geliyoruz." açıklamasını yapmıştır.

İsmet İnönü bu açıklaması ile;

- I. isteklerinde kararlı olacakları,
- II. yenik devlet muamelesi görmek istemedikleri,
- III. konferansa zafer elde edilerek geldikleri

düşüncelerinden hangilerini anlatmak istemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) **I, II ve III**

13. Mustafa Kemal İstanbul'da Harp Okulu ve Harp Akademisinde okuduğu yıllarda farklı milletlerden insanların en çok bulunduğu Galata-Pera semtinde okul arkadaşlarıyla bir araya gelerek mevcut yönetimin sıkıntılarını tartışmışlardır.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Askeri eğitime öncelik vermemiştir.
- B) **Ülke meseleleriyle ilgilenmiştir.**
- C) Farklı fikirlerin etkisinde kalmıştır.
- D) Arkadaşlarını kendi fikirleri etrafında toplamıştır.

14. Millî Mücadele'nin devam ettiği sıralarda Afganistan, işgalci güçlere karşı büyük bir direniş gösterilmesi sebebiyle Türk milletinin mücadelesine yakınlık duymuştur. I. İnönü Zaferi'nden sonra 1 Mart 1921 tarihinde Afganistan ile TBMM Hükümeti arasında Türk-Afgan Dostluk Antlaşması yapılmıştır. Bu antlaşmayla Afganistan, TBMM Hükümetini resmen tanımıştır.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşmaz?

- A) Millî Mücadele uluslararası alanda tanınmıştır.
- B) TBMM'yi tanıyan ilk devlet Afganistan'dır.
- C) Askeri başarılar siyasi başarıları getirmiştir.
- D) Afganistan ile ilişkiler iyi düzeydedir.

15. Nisan 1923'e kadar çalışan Birinci Dönem Millet Meclisi, 115 milletvekilinin katılımıyla toplanabilmişti. Meclis; çiftçi, tüccar, avukat, gazeteci, bankacı, memur, asker, tarikat şeyhi, belediye başkanı, aşiret reisi, mühendis, doktor, işçi gibi çeşitli meslek grupları ve toplumsal tabakalardan gelmiş milletvekillerinden oluşuyordu.

Bu durum BMM'nin aşağıdaki hangi özelliğini ortaya koymaktadır?

- A) Yenilikçi
- B) Halkçı
- C) Milliyetçi
- D) Kurucu

16. Maraş Kalesi'ndeki Türk bayrağı indirilip yerine Fransız bayrağı çekilince Rıdvan Hoca'nın "Özgürlüğü olmayan bir milletin cuma namazı kılması doğru olmaz!" sözü ile Maraş halkı yürüyüşe geçti ve kaleye tekrar Türk bayrağı asıldı.

"Özgürlüğü olmayan bir milletin cuma namazı kılması doğru olmaz!" ifadesi dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bağımsızlığın olmadığı yerde dini özgürlüğün mümkün olmadığı
- B) Din ile devlet işlerinin ayrı tutulmasının yararlı olacağı
- C) Siyasi ve askeri tedbirlerin yanında dinin önemli olmadığı
- D) Hoşgörülü olmanın zararlı sonuçlarının olduğu

17. "İstanbul ve Boğazlar TBMM Hükümetine bırakılacak ancak İtilaf Devletleri barış antlaşmasına kadar İstanbul'da kalacaktır." maddesi aşağıdaki antlaşmalardan hangisinin kapsamında yer almıştır?

- A) Lozan Antlaşması
- B) Kars Antlaşması
- C) Mudanya Ateşkes
- D) Ankara Antlaşması

18. Moskova Antlaşması'yla aşağıdakilerden hangisi Misak-ı Milli'den ilk taviz verilen bölgedir?

- A) Batum
- B) Hatay
- C) Musul
- D) Ardahan

19. Aşağıdaki yasalardan hangisiyle I. TBMM'nin yetkileri üç aylığına Mustafa Kemal'e verilmiştir?

- A) Teklifi Millîye
- B) Başkomutanlık
- C) Takrir-i Sükun
- D) Hiyanet-i Vataniye

20. Amasya Genelgesi'nde aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir kararın alındığı söylenemez?

- A) Manda ve himaye
- B) Bağımsızlık
- C) Vatanın bütünlüğü
- D) Millî egemenlik

1. 1789 Fransız İhtilali sonrasında yayılan milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkiledi. Çıkan azınlık isyanları sonucunda toprak kayıpları yaşandı. Sanayi İnkılabı ve kapitülasyonlar ekonomik açıdan devleti zayıflattı. Maddi sıkıntılar çeken halkın devlete olan güveni sarsıldı. Bu gelişmeler toplumsal huzurun bozulmasına neden olurken aynı zamanda kitlesel göçlerin yaşanmasına neden oldu.

Yukarıda verilen bilgiler değerlendirildiğinde Osmanlı Devleti'nin hangi alanda sorun yaşadığı söylenemez?

- A) Sosyal B) Eğitim
C) Siyasi D) İktisadi

2. Osmanlı Devleti devletini dağılmaktan kurtarmak amacıyla bütün ülke ve halkı için geçerli olan Tanzimat Fermanı'nı ilan etti. Fermanla;

- Yargılama yasalara uygun, açık ve adil hale getirildi.
- Herkesin gelirin göre vergi alınmaya başlandı.
- Devletin kişilerin mallarına el koyması usulü olan müsadere sistemi kaldırıldı.
- Kanun önünde din, dil, ırk farketmeksizin herkes eşit sayıldı.

Tanzimat Fermanı'nın getirdiği aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Mutlakiyet B) Sosyal adalet
C) Hukuk üstünlüğü D) Özel mülkiyet

3. Mustafa Kemal'in okuduğu askeri okullarda eğitim parasızdı ve dersler ihtisas sahibi öğretmenler tarafından verilmekteydi. Pozitif düşünceli, olayları objektif yorumlayabilen, milli duygulara sahip öğrenciler yetiştirilmekteydi.

Buna göre öğrenim gördüğü askeri okullar Mustafa Kemal'e;

- I. vatansever,
II. gerçekçi,
III. yenilikçi

kişilik özelliklerinden hangilerini kazandırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

4. İtalyanlar Eylül 1911'de ham madde ve pazar elde etmek için Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki son toprak parçası olan Trablusgarp'a asker çıkardı. Osmanlı Devleti bölgeye karadan ve denizden müdahalede bulunabilecek bir güce sahip değildi. Bu durum nedeniyle başta Mustafa Kemal olmak üzere bir grup genç subay gönüllü olarak Trablusgarp'a gitti. Bölgeye gelen bu gönüllü subaylar yerli halkı teşkilatlandırarak İtalyanlara karşı Trablusgarp'ı savundular.

Buna göre gönüllü subayların aşağıdaki hangi amaç doğrultusunda savaştığı söylenemez?

- A) Sömürgeciliğe karşı
B) Ekonomik kazanç elde etme
C) Ülke toprağını koruma
D) Vatanseverlik

5. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı'nın Kafkas Cephesi'ni açmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Turancılık idealini gerçekleştirmek
B) Rus ordusunun ilerleyişini Doğu Anadolu'da durdurmak
C) Brest Litovsk Antlaşması öncesine dönmek
D) Elviye-i Selase'yi (Üç Sancak: Kars, Ardahan, Batum) geri almak

- 6.

- I. Ham madde ve pazar arayışı
II. Rusların Balkanlarda izlediği Panславizm politikası
III. Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik akımı

Yukarıdakilerden hangileri I. Dünya Savaşı'nın genel nedenleri arasında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III

7. Merkezi İstanbul'dur. Halide Edip (Adivar) Ahmet Emin (Yalman) ve Refik Halid cemiyetin önemli isimleri arasında olmuştur. Sivas Kongresi'nde mandacılık fikrini savunmalarına rağmen daha sonradan bu fikirlerinden vazgeçmişlerdir.

Hakkında bilgi verilen milli varlığa düşman cemiyeti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiliz Muhipleri Cemiyeti
- B) Wilson Prensipleri Cemiyeti
- C) Teali İslam Cemiyeti
- D) Sulh ve Selamet-i Osmaniye Fırkası

8. Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı'nın başlarında Osmanlı Devleti'nin sergilediği tutumlardan biri değildir?

- A) Kapitülasyonları kaldırdığını duyurması
- B) Boğazları savaş gemilerine kapatması
- C) Ülkede genel seferberlik ilan etmesi
- D) Almanya'nın yanında yer alacağını açıklaması

9. Aşağıdakilerden hangisi Kuva-yı Milliye'nin özelliklerinden biri değildir?

- A) İşgallere karşı halkın iradesiyle kurulmuş silahlı milis güçleridir.
- B) İhtiyaçları halk tarafından karşılanmıştır.
- C) Belirli bir merkezden yönetilmiştir.
- D) Milliyetçilik duygusuyla hareket etmişlerdir.

10. Aşağıdakilerden hangisi 18 Ocak 1919'da düzenlenen Paris Barış Konferansı'nda alınan kararlardan biri değildir?

- A) Doğu Trakya'nın Yunanlılara verilmesi
- B) Milletler Cemiyetinin kurulması
- C) İzmir ve çevresinin İtalya'ya verilmesi
- D) Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin kurulması

11. Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un resmen işgal edilmesi üzerine Temsil Heyeti'nin aldığı önlemlerden biri değildir?

- A) Geyve ve Ulukışla arasındaki demir yollarının tahrip edilmesi
- B) Anadolu'daki İtilaf subaylarının tutuklanması
- C) İstanbul'la her türlü haberleşmenin kesilmesi
- D) Halkı bilinçlendirmek için İrade-i Milliye gazetesinin çıkarılması

12. 1789 yılında yaşanan Fransız İhtilali tüm dünyayı etkilediği gibi Osmanlı Devleti'ni de etkilemiştir.

Osmanlı Devleti aşağıdaki özelliklerinden hangisinin etkisiyle Fransız İhtilali'nden etkilenmiştir?

- A) Çok uluslu bir yapıya sahip olması
- B) Sınırlarının geniş olması
- C) Devletin bir hanedan tarafından yönetilmesi
- D) Memurluklarda gayrimüslimlere görev vermemesi

13. İstanbul Hükümeti'nin Mustafa Kemal'i IX. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a göndermekle;

- I. Türk-Rum çatışmasını önleme,
 - II. Samsun ve çevresinde güvenliği sağlama,
 - III. Halkın elindeki silah ve cephaneleri toplama
- amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I, II ve III

14. Mustafa Kemal'in etkilendiği düşünürlerden biri de akılcılık felsefesinin büyük temsilcilerinden olan Descartes'tir (Dekart). Descartes'e göre insanın düşüncelerinin ve yaptıklarının temelinde akılcılık vardır. Aklı ve bilimi yol gösterici olarak kabul eden ve hurafelere karşı çıkan bireyde akılcı görüşün tüm özellikleri görülür.

Buna göre Descartes, Mustafa Kemal'in aşağıdaki hangi kişilik yönünün gelişmesine katkıda bulunduğu söylenemez?

- A) Dogmatik B) İnkılapçı
C) Çağdaş D) Laik

15. Manastır Askerî İdadisinde öğretmen yeterince ilgilenmediği için Fransızcada geri kalmıştı. İlk ev izni zamanında bu duruma çözüm arayan Mustafa Kemal iki, üç ay gizlice Frerler okulunun özel sınıfına gitti. Böylece okuldakinden daha fazla Fransızca öğrendi. Fransızca sayesinde başta askerlik olmak üzere bir çok alanla ilgili eser okudu. Bu sayede güzel konuşmanın, yazmanın kural ve yolların öğrenmeye çalıştı.

Bu durum Mustafa Kemal'in hangi yönden gelişmesine katkı sağlamıştır?

- A) Milli Bilinç B) Hitabet Yeteneği
C) Akademik Başarı D) Uluslararası İlişkiler

16. "Sevr antlaşması Osmanlı Devleti'ni parampaçça edip Türk milletini de yok etmeyi hedefleyen bir ölüm fermanıdır. Avrupalı devletler, asırlardır hayalini kurdukları Türkleri yok etme planlarının gerçekleşeceğini düşünmüşlerdir. Ancak bu antlaşma ölü doğmuş, hiçbir zaman yürürlüğe girmemiştir." **diyen bir tarihçi bu yargısına aşağıdakilerden hangisini gerekçe olarak göstermiştir?**

- A) Tek taraflı imzalanmasını
B) Mebusan meclisinde onaylanmamasını
C) TBMM'nin görüşünün alınmamasını
D) Sömürgecilik düşüncesiyle hazırlanmasını

17. **Erzurum Kongresi'nde aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir kararın alındığı söylenemez?**

- A) Borçlar B) Azınlıklar
C) Milli egemenlik D) Mebusan Meclisi

18. **Aşağıdakilerden hangisi I. TBMM'nin ayaklanmalara karşı aldığı tedbirler arasında yer almaz?**

- A) Tekalifi Milliye Emirlerinin yayınlanması
B) Hıyaneti Vataniye Kanununun çıkarılması
C) İstanbul Hükümeti ile resmi ilişkilerin kesilmesi
D) Şeyhülislamın yayınladığı fetvaya karşı Ankara müftüsünün bir fetva yayınlaması

19. **Antep'i işgal eden Fransızların öncelikle şehrin ileri gelenlerini tutuklaması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?**

- A) Varlıklı ailelerin mallarına el koyma
B) Bölgedeki Ermenilerin güvenliğini sağlama
C) İşgallerine karşı örgütlü bir direnişin oluşmasını önleme
D) İşgalin geçici olduğunu gösterme

20. Sovyet Rusya ile antlaşma imzalamak için Moskova'da bulunan Türk heyeti, o sıralarda yine Moskova'da bulunan bir Afgan heyetiyle karşılıklı dostluk ve iş birliği antlaşması imzaladı. Bu antlaşma ile Afganistan TBMM Hükümeti'ni hukuken tanıdı ve Misak-ı Millî'yi tanıyan ilk Müslüman ülke oldu. Antlaşmaya göre, taraflardan biri saldırıya uğrarsa diğer taraf ona yardım edecekti. TBMM Hükümeti ayrıca Afganistan'a subay ve öğretmen göndermeyi kabul etti.

Buna göre TBMM Hükümeti ile Afganistan arasında aşağıdaki hangi alanda iş birliği yapıldığı söylenemez?

- A) Diplomatik B) Ekonomik
C) Askeri D) Kültür

17.
Etkinlik

Sakarya'da Dirilen Ulus

İpuçlarından yola çıkarak harfleri karışık verilen sözcükleri doğru şekilde düzenleyiniz. Numaralandırılmış kutucuklara denk gelen harfleri numara sırasına göre birleştirip anahtar kelimeyi bulunuz.

1. Mustafa Kemal'e "Gazi" unvanının ve "Mareşal" rütbesinin verildiği savaştır.
2. Sakarya Meydan Muharebesi'nde Türk ordusunun savaştığı devlettir.
3. Güney Cephesi'ni kapatan antlaşmadır.
4. Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra Esir Değişimi Antlaşması'nın yapıldığı devlettir.
5. Kafkas Cumhuriyetleri ile imzalanan antlaşmadır.
6. Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra Dostluk Antlaşması'nın imzalandığı ülkedir.
7. Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra Anadolu'yu tamamen terkeden İtilaf devletidir.
8. Kars Antlaşması'yla kesin belirlenen Misak-ı Milli sınırimızdır.
9. İnebolu ile Ankara arasında kadınların cepheye silah ve mermi taşıdıkları güzergâhtır.

1	ARKAYSA	⇒	S A K A R Y A
2	NYTUAİNSAN	⇒	Y U N A N İ S T A N
3	NAKRAA	⇒	A N K A R A
4	GNİLIERTE	⇒	İ N G İ L T E R E
5	SKRA	⇒	K A R S
6	KRUANAY	⇒	U K R A Y N A
7	TİYALA	⇒	İ T A L Y A
8	ĞUOD	⇒	D O Ğ U
9	YİSTLOLİALUK	⇒	İ S T İ K L A L Y O L U

ANAHTAR KELİME

D İ R İ L E N U L U S

18.
Etkinlik

Sakarya'da Dirilen Ulus

Sakarya Meydan Savaşı ve sonrasında yaşanan gelişmelerle ilgili kavramların harflerini kullanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız. (Not: Aynı kavramı birden fazla sorunun cevabında kullanabilirsiniz.)

a. Mareşal

b. Sakarya

c. Kars

d. Fransa

e. Yunanistan

f. Ankara

g. Kayseri

h. Hatay

1

1683 II.Viyana Kuşatması'ndan beri Türk ordusunun Avrupalılar karşısında devam eden geri çekiliş sürecini sona erdiren savaş hangisidir?

b

2

TBMM'nin Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan ile imzaladığı antlaşma hangisidir?

c

3

Fransızların Güney Cephesi'nden çekilmeyi kabul ettiği antlaşma hangisidir?

f

4

Savaşta üstün yararlılık gösteren üst derece komutanlara yasayla verilen rütbe hangisidir?

a

5

Ankara Anrtlaşması TBMM ile hangi devlet arasında yapılmıştır?

d

6

Sakarya Zaferi'nden sonra hangi devletin ordusu ağır kayıplar vererek taarruz gücünü kaybetmiştir?

e

7

Doğu sınırlarımızın kesinleştiği antlaşma hangisidir?

c

8

Sakarya Zaferi'nin ardından meclisin hangi şehre taşınması tartışmaları sona erdirmiştir?

g

9

Ankara Antlaşması'yla Fransa hangi şehir hariç işgal ettiği yerleri boşaltmıştır?

h

19.
Etkinlik

Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Savaşı

Verilen soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI

Çetin pazarlıklar ve tartışmaların ardından 11 Ekim 1922 tarihinde İsmet Paşa'nın temsilci olduğu TBMM ile İtilaf Devletleri (İngiltere, Fransa, İtalya) arasında Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı.

Antlaşmaya göre:

- Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki silahlı çatışmalar sona erecektir.
- Yunanlar Meriç Nehri sınır olmak üzere Doğu Trakya'yı boşaltacaktır.
- İstanbul ve Boğazlar TBMM Hükûmetine bırakılacaktır.

Mudanya Ateşkes Antlaşması'yla Millî Mücadele'nin askeri safhası sona erdi, diplomatik safhası başladı. Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazlar savaş yapılmadan işgalden kurtarıldı. Boğazların ve İstanbul'un yönetiminin TBMM'ye devredilmesiyle Osmanlı Devleti hukuken yok sayıldı. Yunanların Anadolu'daki işgallerinin başarısızlıkla sonuçlanması İngiltere'de Lloyd George (Lloyd Corc) Hükûmetinin istifasına yol açtı.

1. TBMM Hükümeti Mudanya Ateşkes Antlaşması'nı hangi devletlerle imzalamıştır?
İngiltere, İtalya, Fransa

2. Mudanya Ateşkes Antlaşması Milli Mücadele'nin hangi safhasını sona erdirmiştir?
Askeri safhası

3. Mudanya Ateşkes Antlaşması'yla savaş yapılmadan kurtarılan yerler nerelerdir?
Doğu Trakya, İstanbul, Boğazlar

4. Mudanya Ateşkes Antlaşması Osmanlı Devleti açısından nasıl bir sonuç ortaya çıkarmıştır?
Hukuken sona ermiştir.

5. Yunanlıların Anadolu'daki başarısızlığı İngiltere'de hangi hükümetin istifasına yol açmıştır?
Lloyd Corc Hükümeti

20.
Etkinlik

Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Savaşı

Mustafa Kemal'in aşağıdaki sözleri hangi savaşların yaşandığı süreçte söylediğini yazınız.

1

"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sathı bütün vatandır."

Sakarya Savaşı

2

"Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir! İleri!"

Büyük Taarruz

3

"Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz."

II. İnönü Savaşı

4

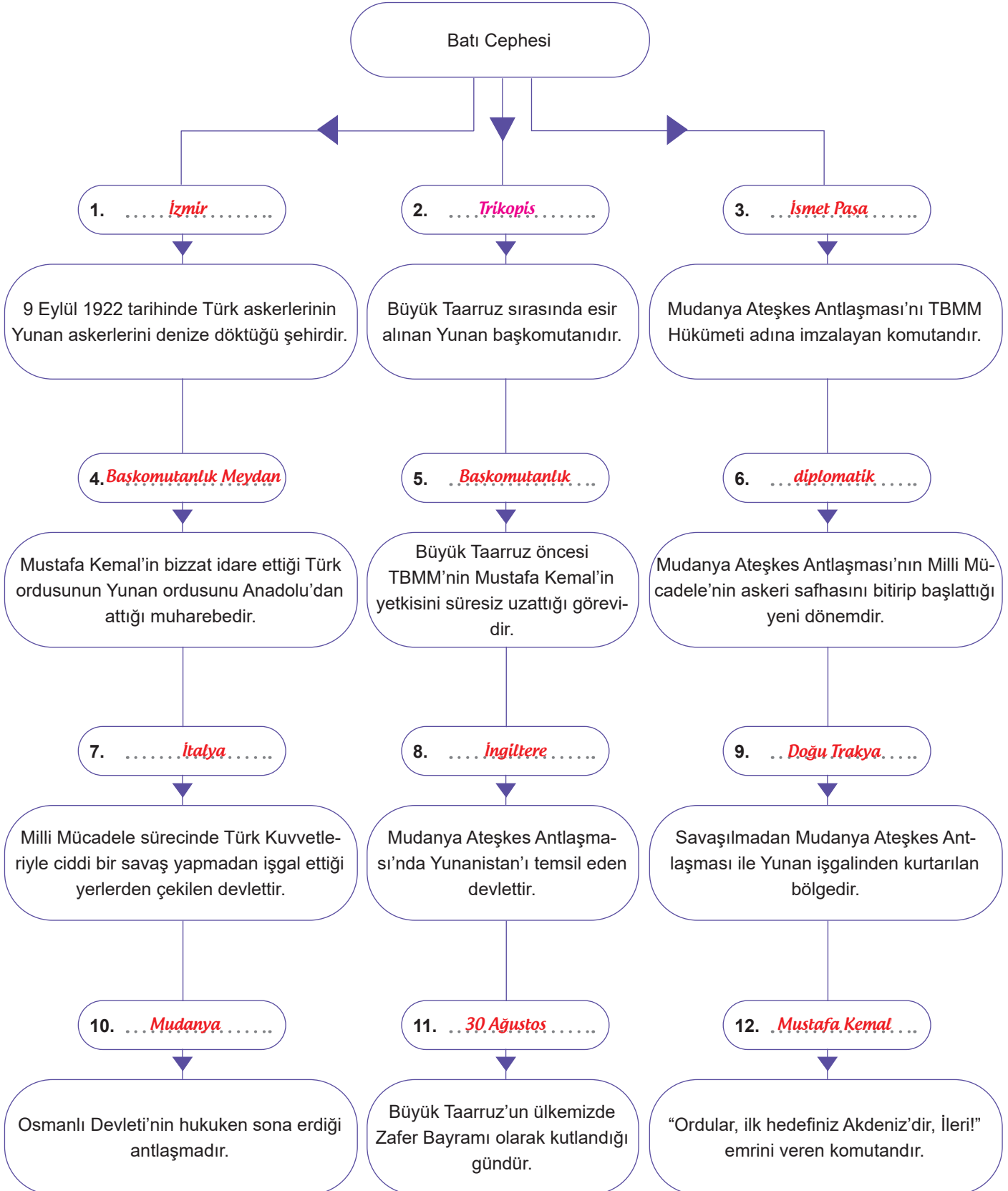
Cehaletle, ilkelikle savaş, düşmanla savaştan daha az önemli değildir.

Kütahya - Eskişehir Savaşları

21.
Etkinlik

Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Savaşı

Aşağıdaki hiyerarşik kavram haritasında verilen bilgilerin hangi kavrama ait olduğunu örnekteki gibi yazınız.

22.
Etkinlik

Batı Cephesi'nde Türk Halkının Mücadelesi ve Düzenli Ordunun Başarıları

Aşağıdaki tabloda Millî Mücadele'de Batı Cephesi'nde gerçekleştirilen savaşlara ait bir diyagram yer almaktadır. Kategori listesindeki ifadeleri diyagramda uygun olan yerlere yazınız.

KATEGORİ LİSTESİ

Yıl	Strateji	Sonuç	Komutan
1921 1922	Taarruz	Kaybettik	Mustafa Kemal İsmet İnönü Refet Bele

SÖZ / GELİŞME

- “Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs (kötü) talihini de yendiniz. İstila altındaki talihsiz topraklarımızla birlikte bütün vatan, bugün en ücra köşelerine kadar zaferinizi kutluyor.”
- Yunanlılar Çerkez Ethem İsyanı'nı fırsata çevirmek istediler.
- Ordu kontrollü bir şekilde Sakarya Nehri'nin doğusuna kadar çekildi.
- “Hatt-ı müdafaa yoktur, sath-ı müdafaa vardır. O sath, bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı, vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça terk edilemez.”
- “Onlara 9 Eylül'de İzmir'de görüşebileceğimizi bildirdim. Ben söz verdiğim gibi 9 Eylül'de oradaydım. Ama onlar yoktu.”

BATI CEPHESİ MUHAREBELERİ

Savaş	I. İnönü	II. İnönü	Eskişehir - Kütahya	Sakarya	Büyük Taarruz
Yıl	1921	1921	1921	1921	1922
Strateji	Savunma	Savunma	Savunma	Savunma	Taarruz
Sonuç	Kazandık	Kazandık	Kaybettik	Kazandık	Kazandık
Komutanlar	İsmet İnönü - Refet Bele	İsmet İnönü - Refet Bele	İsmet İnönü	Mustafa Kemal	Mustafa Kemal
Söz / Gelişme	2	1	3	4	5

23.
Etkinlik

Bağımsızlığın Teminatı: Lozan Barış Antlaşması

Aşağıda Lozan'a katılan devletlerin bayrakları verilmiştir. Bu bayrakların altına ilgili olduğu devletin adını yazınız.

Fransa

İngiltere

Sovyet Rusya

ABD

Yugoslavya

İtalya

Bulgaristan

Romanya

Japonya

Türkiye

Yunanistan

Gözlemci olarak katıldı.

Karadeniz ve Boğazlar ile ilgili katıldılar.

1. *ABD*2. *Bulgaristan*3. *Sovyet Rusya*

Görüşmelerin tümünde yer aldılar.

4. *Türkiye*5. *Fransa*6. *İngiltere*7. *Yugoslavya*8. *İtalya*9. *Yunanistan*10. *Japonya*11. *Romanya*

24.
Etkinlik

Bağımsızlığın Teminatı: Lozan Barış Antlaşması

Lozan Antlaşması'nda alınan aşağıdaki kararların hangi konu başlıklarına ait olduğunu bulunuz.

Borçlar

Batı sınırı

Kapitülasyonlar

Suriye sınırı

Boğazlar

Nüfus mübadelesi

Musul sorunu

Savaş tazminatı

Azınlıklar

Yabancı okullar

1

Suriye sınırı

20 Ekim 1921'de Fransızlarla imzalanan Ankara Antlaşması'ndaki şartlar ve güney sınırimız aynen kabul edildi.

2

Kapitülasyonlar

Milli ve ekonomik gelişmemizi engelleyen adli ve mali sınırlamalar kesin olarak kaldırıldı.

3

Azınlıklar

Ülkede yaşayan tüm gayrimüslimler Türk vatandaşı olarak kabul edildi.

4

Batı sınırı

Meriç Nehri sınır olarak kabul edildi. Doğu Trakya Türklere, Batı Trakya ise Yunanlara bırakıldı.

5

Savaş tazminatı

Yunanistan Anadolu'da yaptığı tahribat nedeniyle Karaağaç'ı Türkiye'ye bıraktı.

6

Nüfus mübadelesi

İstanbul'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler hariç Türkiye'deki Rumlarla Yunanistan'daki Türkler karşılıklı yer değiştirecek.

7

Yabancı okullar

Ülkedeki bütün okullar Türk Milli Eğitim Bakanlığına bağlanacak.

8

Borçlar

Düyun-u Umumiye İdaresi kaldırıldı. Osmanlı borçları, Osmanlı Devleti'nin yıkılmasıyla ortaya çıkan yeni devletler ve Türkiye arasında paylaşılacaktır.

9

Boğazlar

Başkanı Türk olan uluslararası bir komisyona tarafından yönetilecek. Barış zamanında ticari gemilerin geçişi serbest olacak.

10

Musul sorunu

Yaşanan sorun Lozan Konferansı'ndan sonraki dokuz ay içinde Türkiye ile İngiltere arasında yapılacak ikili görüşmelerle çözüme kavuşturulacak.

25.
Etkinlik

Bağımsızlığın Teminatı: Lozan Barış Antlaşması

Verilen bilgilere göre kavramların doğrusunu örnekteki gibi yazınız.

1

Lozan Konferansı'na TBMM adına katıldı.

Ö İ S T N İ N M E Ü

İ S M E T İ N Ö N Ü

6

Türkiye'nin Lozan'da nüfus mübadelesi ve savaş tazminatı konularında sorun yaşadığı devlettir.

N A S İ N A T N Y U

Y U N A N İ S T A N

2

Mustafa Kemal'in Lozan'a katılarak Türk heyetinden taviz verilmemesini istediği konudur.

Y R U E N İ M E U D R

E R M E N İ Y U R D U

7

Lozan'da kapitülasyonların kaldırılmasıyla Türkiye'nin bağımsızlığını elde ettiği konudur.

K O E İ M N O

E K O N O M İ

3

Lozan'da Gökçeada ve Bozcaada'nın verildiği devlettir.

E Ü Y İ T R K

T Ü R K İ Y E

8

Lozan Konferansı'nın yapıldığı ülkedir.

S İ E İ V R Ç

İ S V İ Ç R E

4

Lozan Konferansı'nda On İki Ada'nın bırakıldığı devlettir.

Y T A L İ A

İ T A L Y A

9

Lozan'da Misak-ı Milli'ye aykırı olarak sınırlarımız dışında kalan şehirdir.

A Y T A H

H A T A Y

5

Lozan'da Türkiye'yi Boğazlar konusunda destekleyen devlettir.

S A O V T E R Y Y U S

S O V Y E T R U S Y A

10

Lozan'da herhangi bir çözüme kavuşturulamadığı için ertelenen tek sorundur.

L U M U S

M U S U L

26.
Etkinlik

Bağımsızlığın Teminatı: Lozan Barış Antlaşması

Verilen haritalara göre aşağıdaki bilgilerin doğru yada yanlış olduğunu belirleyiniz.

Sevr Antlaşması Sonrası

Lozan Antlaşması Sonrası

	Cümleler	Doğru / Yanlış
1	Lozan Barış Antlaşması'nda çözülemeyen sorun yoktur.	Yanlış
2	TBMM Lozan'da Boğazlar bölgesinde tam bağımsızlık sağlayamamıştır.	Doğru
3	Lozan Barış Antlaşması Sevr Barış Antlaşması'na göre daha kazançlıdır.	Doğru
4	Lozan Barış Antlaşması'nda Misak-ı Milli'ye uygun çizilmeyen sınırlar vardır.	Doğru
5	Sevr Antlaşması toprak bütünlüğünü korumaya yöneliktir.	Yanlış
6	Lozan Barış Antlaşması'yla egemenlik haklarımız kesin olarak sağlanmıştır.	Yanlış

27.
Etkinlik

Bağımsızlığın Teminatı: Lozan Barış Antlaşması

Aşağıdaki yorumların Lozan Antlaşması'nın verilen maddelerinden hangisine ait olduğunu harfleri kullanarak belirtiniz.

a. Kapitülasyonlar kaldırılacak

c. Boğazların yönetimi, başkanlığını Türkiye'nin yapacağı uluslararası bir komisyona bırakılacak

b. Yunanistan Türkiye'ye savaş tazminatı verecek

d. Türkiye'deki tüm azınlıklar Türk vatandaşı kabul edilecek.

1

Bu madde egemenlik haklarımızı zedeleyici niteliktedir.

c

2

Bu madde ile Yunanistan savaş suçlusunu kabul edilmiştir.

b

3

Bu madde ile Avrupalıların azınlık haklarını bahane ederek Türkiye'nin iç işlerine karışması engellenmiştir.

d

4

Bu madde ile milli ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar ortadan kaldırılmıştır.

a

28.
Etkinlik

Millî Mücade'nin Sanata ve Edebiyata Yansımaları

Aşağıda Milli Mücadele sürecini konu alan bazı eserler verilmiştir. Bu eserlerin edebiyat ve sanat ürünlerine yansımaları ile ilgili kutucuklara yazınız.

EDEBİYAT

Türk'ün Ateşle İmtihanı

Ateşten Gömlek

Yaban

Sodom ve Gomore

Yorgun Savaşçı

Küçük Ağa

Türk'ün Ateşle İmtihanı

Ateşten Gömlek

İstiklâl Harbi'nde Mermi Taşıyan Kadınlar Tablosu

Yaban

Zeybekler Tablosu

Sodom ve Gomore

Yorgun Savaşçı

Küçük Ağa

Siperde Mektup Okuyan Askerler Tablosu

SANAT

İstiklâl Harbi'nde Mermi Taşıyan Kadınlar Tablosu

Zeybekler Tablosu

Siperde Mektup Okuyan Askerler Tablosu

29.
Etkinlik

Millî Mücade'nin Sanata ve Edebiyata Yansımaları

Millî Mücadele'yi konu alan aşağıdaki eserlerin kimlere ait olduklarını yazınız.

Halide Edip Adıvar

Kâzım Karabekir

Kemal Tahir

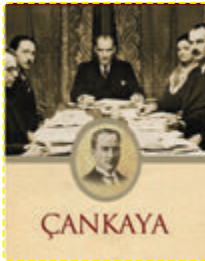
Mustafa Kemal Atatürk

Turgut Özakman

Falih Rıfki Atay

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Ali Fuat Cebesoy

NUTUK
SÖYLEV

ÇANKAYA

TÜRK'ÜN ATEŞLE
İMTİHANI

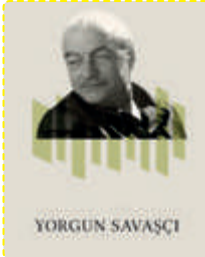
Halide Edip Adıvar

MİLLÎ MÜCADELE
HATIRALARI

Ali Fuat Cebesoy

Şu Çılgın
TÜRKLER

Turgut Özakman

YORGUN SAVAŞÇI

Kemal Tahir

Yaban

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

İstiklâl Harbimiz
I. CİT

Kâzım Karabekir

4.

ÜNİTE ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

SİYASİ ALANDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

- Saltanatın Kaldırılması
- Ankara'nın Başkent Oluşu
- Cumhuriyet'in ilanı
- Halifeliğin Kaldırılması
- Şerîye ve Evkaf Vekâleti ile Erkan-ı Harbiye Vekâleti'nin Kaldırılması
- 1924 Anayasası

EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANLARINDA MEYDA- NA GELEN GELİŞMELER

- Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- Harf İnkılabı
- Millet Mektepleri
- Türk Tarih Kurumu
- Türk Dil Kurumu
- Üniversite Reformu
- Cumhuriyet Türkiyesi'nde Sanat
- Atatürk ve Spor

SAĞLIK ALANINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINI OLUŞTURAN ESASLAR

ÇAĞDAŞ TÜRKİYE'NİN TEMELİ ATATÜRK İLKELERİ

- Cumhuriyetçilik
- Milliyetçilik
- Halkçılık
- Devletçilik
- Laiklik
- İnkılapçılık

HUKUK - TOPLUMSAL ALANINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

- Türk Medeni Kanunu
- Kıyafette Çağdaşlaşma
- Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması
- Takvim, Saat ve Ölçü Birimlerinin Değişmesi
- Soyadı Kanunu

EKONOMİ ALANINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

- Türkiye İktisat Kongresi
- Tarımda Modernleşme ve Atatürk Orman Çiftliği
- Sanayi ve Ticaret Alanında Yaşanan Gelişmeler
- Kabotaj Kanunu

HEDEFİMİZ ÇAĞDAŞ UYGARLIK

- Nutuk
- Onuncu Yıl Nutku
- Cumhuriyet'in Sağladığı Kazanımlar
- Kişilik Özellikleriyle Atatürk

ÇAĞDAŞ TÜRKİYE'NİN TEMELİ ATATÜRK İLKELERİ**Cumhuriyetçilik**

Millet iradesini ve demokratik yaşam biçimini esas alan bir yönetim şeklidir.

Anahtar Kelimeler

- Ulusal egemenlik
- Seçim
- Demokrasi
- Çok partili hayat
- Millet meclisi
- Temsil hakkı

Milliyetçilik

Kendi milletine dayanarak, milletin değerlerini esas alan, çıkarlarını korumayı amaçlayan düşünce sistemidir.

Anahtar Kelimeler

- Ulusal bağımsızlık
- Ortak vatan
- Kültür birliği
- Ortak geçmiş
- Milli birlik ve beraberlik
- Dil ve kader birliği

Halkçılık

Bütün vatandaşların yasalar önünde eşit olmalarını, devlet imkânlarından eşit olarak yararlanmalarını esas alan ve her türlü ayrıcalığı reddeden ilkedir.

Anahtar Kelimeler

- Eşitlik
- Dayanışma
- Sosyal devlet
- Kanun üstünlüğü
- Halkın refah ve huzuru
- Toplumsal iş birliği

Devletçilik

Devletin gerekli gördüğü ekonomik, sosyal, kültürel vb. alanlara müdahale etmesi, vatandaşların gelişmesi ve yücelmesi için gerekli çalışmaları yapmasıdır.

Anahtar Kelimeler

- Milli kalkınma
- Milli bankacılık
- Devlet planlaması
- Ekonomik refah
- Ekonomik yatırım
- Kamulaştırma

Laiklik

Devlet düzeninin ve hukuk kurallarının dine göre değil akla ve bilime dayandırılmasıdır.

Anahtar Kelimeler

- Çağdaşlaşma
- Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması
- Düşünce özgürlüğü
- Din ve vicdan özgürlüğü
- Tutucu olmama

İnkılapçılık

Eski kurumların kaldırılarak yerlerine çağın gereklerine uygun yeni ve modern kurumların açılmasıdır.

Anahtar Kelimeler

- Sürekli değişim
- Batılılaşma
- Medeniyet
- Akıl ve bilim
- Dinamik yapı
- Yenilik

SİYASİ ALANDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER**Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922)**

- Osmanlı Devleti resmen sona erdi.
- İki başlı yönetim sona erdi.
- Ulusal egemenlik yolunda büyük bir adım atıldı.

Ankara'nın Baskent Olması (13 Ekim 1923)

- İstanbul'un güvenli olmaması
- Milli Mücadele'de merkez olması
- Coğrafi konumun uygun olması
- nedenleriyle başkent oldu.

Cumhuriyet'in İlanı (29 Ekim 1923)

- Hükümet meclis sisteminden kabine sistemine geçildi.
- Hükümet bunalımı sona erdi.
- Ulusal egemenlik resmîyet kazandı.

Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)

- İnkılapların önü açıldı.
- Cumhuriyet rejimi pekişti.
- Osmanlı hanedanı yurt dışına çıkarıldı.

1924 Anayasası (10 Nisan 1924)

- Devletin temel kurulları ve yetkileri belirlendi.
- Vatandaşların temel hak ve hürriyetleri güvence altına alındı.

HUKUK ALANINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

Hukuk Alanındaki Yeniliklerin Amacı

- ➔ Hukuk birliğinin olmaması
- ➔ Mecelle'nin çağın gerisinde kalması
- ➔ Hukuk alanında modernleşmeyi gerçekleştirmek
- ➔ Devlete laik bir karakter kazandırmak
- ➔ Batı medeniyeti içinde yer almak

Medeni Kanun'un Kabulü (17 Şubat 1926)

- ➔ Tek eşlilik benimsendi.
- ➔ Resmi nikâh zorunlu hâle geldi.
- ➔ Kadına boşanma hakkı verildi.
- ➔ Mirasta kadın - erkek eşitliği sağlandı.
- ➔ Kadına istediği meslekte çalışma hakkı verildi.
- ➔ Mahkemelerde kadının şahitliği kabul edildi.

EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANLARINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

Tevhid-i Tedrisat Kanunu (3 Mart 1924)

Amaç: Çağdaş, laik ve ulusal bir eğitim sistemi oluşturmak.

Sonuç

- ➔ Eğitim ve öğretimde birlik sağlandı.
- ➔ İlköğretim zorunlu ve parasız oldu.
- ➔ Medreseler kapatıldı.
- ➔ Yabancı okullar da dahil tüm okullar MEB'e bağlandı.

Harf İnkılabı (1 Kasım 1928)

Amaç: Okuma yazmayı kolaylaştırmak.

Sonuç

- ➔ Konuşma dili ile yazı dili arasındaki uyumsuzluk giderildi.
- ➔ 24 Kasım 1928'de açılan Millet Mektepleri ile ülke genelinde okuma yazma seferberliği başlatıldı.
- ➔ Çok sayıda kitap basıldı.

Türk Tarih Kurumu (12 Nisan 1931)

Amaç: Türk milleti aleyhindeki olumsuz görüşleri gidermek.

Sonuç

- ➔ Milli tarih bilinci gelişti.
- ➔ Türklerin köklü bir medeniyet olduğu ispatlandı.
- ➔ Dört ciltlik Türk tarihi kitabı çıkarıldı.
- ➔ Türklerin dünya ve İslam tarihine katkıları ortaya konuldu.

Türk Dil Kurumu (12 Temmuz 1932)

Amaç: Türkçenin zenginliklerini ortaya koymak

Sonuç

- ➔ Dilde sadeleşme gerçekleşti.
- ➔ Milli dil hâline getirildi.
- ➔ Dil birliği sağlandı.
- ➔ Bilimsel terimlere Türkçe karşılık bulmak için çalışmalar başlatıldı.
- ➔ Türkçenin kuralları belirlendi.

Üniversite Reformu (1 Ağustos 1933)

Amaç: Yükseköğretim alanında çağdaş eğitim vermek.

Sonuç

- ➔ İstanbul Üniversitesi açıldı.
- ➔ Öğretim üyelerinin çağdaş ve laik bir anlayışla yetiştirilmesine imkân sağlandı.
- ➔ Albert Malche'nin hazırladığı rapor doğrultusunda üniversite reformu başlatıldı.

Güzel Sanatlar ve Spordaki Gelişmeler

Amaç: Sağlıklı ve mutlu bir Türk toplumu oluşturmak.

Sonuç

- ➔ Güzel Sanatlar Akademisi açıldı.
- ➔ Müzik öğretmeni yetiştirmek için Musiki Muallim Mektebi açıldı.
- ➔ Başta ata sporu güreş olmak üzere diğer spor dallarına destek verildi.

TOPLUMSAL ALANDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

Amaç: Laik, milli ve çağdaş bir toplum oluşturmak.

Kıyafette Çağdaşlaşma (25 Kasım 1925)

- Mustafa Kemal ilk kez bu inkılabı Kastamonu / İnebolu'da başlattı.
- Toplumda kılık kıyafet konusunda birlik sağlandı.
- 3 Aralık 1934'te dini liderler hariç din adamlarının ibadethane dışında dini kıyafetle dolaşmaları yasaklandı.

Soyadı Kanunu (21 Haziran 1934)

- Toplumda ayrıcalık belirten san, nam ve unvanlar ile ahlaka aykırı lakaplar yasaklandı.
- Herkese Türkçe soyadı alma zorunluluğu getirildi.
- Askerlik, evlenme, tapu, vergi gibi işlerde yaşanan karışıklık giderildi.

Tekke ve Zaviye ve Türbelerin Kapatılması (30 Kasım 1925)

- Türk toplumunda çağdaşlaşma ve laikleşme yolunda önemli bir adım atıldı.
- Şehlik, dervişlik, dedelik, babalık, falcılık, büyücülük ve muskacılık yasaklandı.
- Tarihte yaşamış Türk büyüklerinin türbeleri hariç diğer türbeler kapatıldı.

Takvim, Saat ve Ölçü Birimlerinin Değişmesi

- 1 Ocak 1926 tarihinde Miladi takvim uygulanmaya başlandı.
- 24 Mayıs 1928 tarihinde uluslararası rakamlar kabul edildi.
- 1 Nisan 1931 tarihinde ağırlık ve uzunluk ölçüleri kabul edildi.
- 1935'te hafta sonu tatili cumadan pazara alındı.

EKONOMİ ALANINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

Amaç: Milli ve bağımsız bir ekonomik model oluşturmak.

- 17 Şubat 1923 tarihinde düzenlenen İzmir İktisat Kongresi ile ulusal ekonominin esasları belirlendi.
- Aşar vergisi kaldırıldı.
- Tarım Kredi Kooperatifleri kuruldu.
- Ziraat Enstitüsü kuruldu.
- Kabotaj Kanunu çıkarıldı.

- İş Bankası kuruldu.
- Teşvik ve Sanayi Kanunu çıkarıldı.
- I. Beş Yıllık Sanayi Planı uygulandı.
- Reji İdaresi (Tütün Tekeli) kaldırıldı.
- Merkez Bankası kuruldu.
- Milli Hava Ulaştırma Teşkilatı kuruldu.

SAĞLIK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR VE BU ALANDAKİ GELİŞMELER

Amaç: Sağlıklı bir Türk toplumu oluşturmak.

- 1920'de Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kuruldu.
- Bulaşıcı hastalıklara (sıtma, trahom, frengi vs.) karşı Hıfzıssıhha Enstitüsü kuruldu.
- 1924'de Numune hastaneleri açıldı.

- 1924'de Veremle Mücadele Cemiyeti kuruldu.
- 1935'te Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyetini Atatürk Türkiye Kızılay Cemiyeti olarak değiştirdi.

HEDEFİMİZ ÇAĞDAŞ UYGARLIK

Cumhuriyetin Türk Toplumuna Sağladığı Kazanımlar	Bir Devrin Tanığı: Nutuk	Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi	Onuncu Yıl Nutku
<ul style="list-style-type: none"> ➔ Türk milletine özgür ve bağımsız yaşama imkânı sağlar. ➔ Bütün bireylerin yasa önünde eşit olmasını sağlar. 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Mustafa Kemal'in 1919-1927 yılları arasındaki (Kurtuluş Savaşı, Cumhuriyet'in ilanı, İnkılaplar) yaşananları belgelere dayandırarak hazırladığı edebi eserdir. 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Atatürk'ün Türk gençlerine takip etmesi gereken yolu gösterdiği hitabesidir. ➔ Nutuk'un sonuç bölümünü meydana getirir. 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Atatürk'ün Milli Mücadele yıllarından başlayarak kısa sürede bağımsızlığın kazanılması ve uygar milletler arasına girme yolunda alınan mesafeye vurgu yaptığı nutkudur.

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINI OLUŞTURAN ESASLAR

<p>Milli Tarih Bilinci</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Milli tarih bilincine sahip olmak, aynı zamanda bir arada ve bağımsız yaşamının da başlıca dayanağıdır. ➔ Türk milleti, milli tarih bilincine sahip olduğunu Kurtuluş Savaşı'nda bir araya gelerek göstermiştir. 	<p>Vatan ve Millet Sevgisi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Atatürk ilke ve inkılaplarının temelinde vatan ve millet sevgisi bulunmaktadır. ➔ Atatürk'e göre; hiçbir sevgi, vatan ve millet sevgisinin üzerinde değildir.
<p>Milli Bağımsızlık ve Özgürlük</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Türk milleti, yüzyıllarca süren bağımsızlık ve özgürlüğünden hiç vazgeçmemiştir. ➔ En güzel örneği, Kurtuluş Savaşı'nın parolası olan "Ya İstiklâl, ya ölüm!"dür. 	<p>Milli Kültürün Geliştirilmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Atatürk, çağdaşlaşma ve Batılılaşma yolunda giriştiği inkılaplarda, her zaman milli kültüre büyük önem vermiştir. ➔ Atatürk, çağdaşlaşma yolunda kültürel olarak da taklitçilikten kaçınılmasını istemiştir.
<p>Türk Milletini Çağdaş Uygarlık Düzeyinin Üzerine Çıkarma İdeali</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Çağdaşlaşma, bağımsızlıktan uzak durmak ve her zaman gelişmelere, bilim ve teknolojiye açık olmak demektir. ➔ Çağdaşlaşma Türk halkının her konuda çağı yakalamasını amaçlar. 	<p>Millî Birlik ve Beraberlik</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Milli birlik ve beraberlik, kişilerin karşılıklı sevgi ve saygı duygusuyla birbirine bağlanması ve ortak amaçlara yönelmesidir. ➔ Atatürk'e göre milli varlığımızın temeli, milli birlik ve beraberlikte bulunmaktadır.
<p>Egemenliğin Millete Ait Olusu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Egemenliğin kayıtsız, şartsız millete ait olmasıdır. ➔ Atatürk'e göre millet iradesi her şeyin üzerindedir. ➔ Egemenliğin kullanılması hiçbir sınıfa bırakılamaz. 	<p>Millî Dil</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Dil; bir milletin sahip olduğu bütün gelenek ve göreneklerinin, önemli değerlerinin sonraki kuşaklara aktarılmasında aracılık yapar. ➔ Milli şuurun en kuvvetli kaynağı dildir.

1.

Etkinlik

Çağdaş Türkiye'nin Temeli Atatürk İlkeleri

Verilen anahtar kelimelerin aşağıdaki hangi ilkelere ait olduğunu yazınız.

Eşitlik	Din özgürlüğü	Dinamizm	Milli egemenlik	Türk	İktisat
Yenilik	Akılcılık	Kalkınma	Milli	Sosyal devlet	Siyaset
Siyasi parti	Karma ekonomi	Vatan	Ekonomik Planlama	Bilimsellik	Eski kurumları değiştirme
Modern	Din	Kültür	Halkın yararı	Milli irade	Seçim
İstiklal	Sosyal adalet	Devlet bankalarının açılması	Yönetim	Çağdaşlaşma	Devletin fabrika açması
Bağımsızlık	Ayrıcalıklara karşı olma	Oy verme	Uygarlık	Fırsat eşitliği	Sınıfsız toplum
Vicdan özgürlüğü	İbadet özgürlüğü	Dinsel ayırım gözetmeme	Milli birlik ve beraberlik	Muasır	Sermaye

Cumhuriyetçilik	Halkçılık	İnkılapçılık
<i>Milli egemenlik</i>	<i>Eşitlik</i>	<i>Dinamizm</i>
<i>Siyaset</i>	<i>Sosyal devlet</i>	<i>Yenilik</i>
<i>Siyasi parti</i>	<i>Halkın yararı</i>	<i>Eski kurumları değiştirme</i>
<i>Milli irade</i>	<i>Sosyal adalet</i>	<i>Modern</i>
<i>Seçim</i>	<i>Ayrıcalıklara karşı olma</i>	<i>Çağdaşlaşma</i>
<i>Yönetim</i>	<i>Fırsat eşitliği</i>	<i>Uygarlık</i>
<i>Oy verme</i>	<i>Sınıfsız toplum</i>	<i>Muasır</i>

Laiklik	Devletçilik	Milliyetçilik
<i>Din özgürlüğü</i>	<i>İktisat</i>	<i>Türk</i>
<i>Akılcılık</i>	<i>Kalkınma</i>	<i>Milli</i>
<i>Bilimsellik</i>	<i>Karma ekonomi</i>	<i>Vatan</i>
<i>Din</i>	<i>Ekonomik planlama</i>	<i>Kültür</i>
<i>Vicdan özgürlüğü</i>	<i>Devlet bankalarının açılması</i>	<i>İstiklal</i>
<i>İbadet özgürlüğü</i>	<i>Devletin fabrika açması</i>	<i>Bağımsızlık</i>
<i>Dinsel ayırım gözetmeme</i>	<i>Sermaye</i>	<i>Milli birlik ve beraberlik</i>

2.

Etkinlik

Çağdaş Türkiye'nin Temeli Atatürk İlkeleri

Aşağıdaki yenilik hareketlerinin Atatürk ilkelerinden hangileriyle ilgili olduğunu bulunuz.

	Gelişmeler	Atatürk İlkeleri
1	Çok partili hayata geçme çalışmalarının yapılması	<i>Cumhuriyetçilik</i>
2	Devletin aşı kampanyaları düzenlemesi ve sağlık alanında çalışmalar yapılması	<i>Halkçılık</i>
3	Saltanatın kaldırılması	<i>Cumhuriyetçilik</i>
4	Cumhuriyet Dönemi'nde temel tüketim mallarının fiyatlarının devlet tarafından belirlenmesi	<i>Devletçilik</i>
5	Kılık Kıyafet ve Şapka Kanunu'nun yapılması	<i>İnkılapçılık</i>
6	Yabancı okullarda Türkçe, tarih ve coğrafya derslerinin Türk öğretmenler tarafından okutulması	<i>Milliyetçilik</i>
7	Etibank ve Sümerbankın kurulması	<i>Devletçilik</i>
8	Demir yollarının yapılması	<i>Devletçilik</i>
9	"Devletin dini İslam'dır." maddesinin 1928 yılında Anayasa'dan çıkarılması	<i>Laiklik</i>
10	Kabotaj Kanunu'nun kabul edilmesi	<i>Milliyetçilik</i>
11	İzmir İktisat Kongresi'nin toplanması	<i>Devletçilik</i>
12	Anayasaların kabul edilmesi	<i>Cumhuriyetçilik</i>
13	Harf devrimi ile okul çağını geçmiş halkı okuryazar yapmak için seferberliğin başlaması	<i>İnkılapçılık</i>
14	Aşar vergisinin kaldırılması	<i>Halkçılık</i>
15	Şeker fabrikalarının açılması	<i>Devletçilik</i>
16	Türk Dil Kurumu'nun açılması	<i>Milliyetçilik</i>
17	Medeni Kanun'la kadın-erkek eşitliğinin sağlanması	<i>Halkçılık</i>
18	İlköğretimin parasız ve zorunlu hâle getirilmesi	<i>Halkçılık</i>
19	Millet Mekteplerinin açılması	<i>Halkçılık</i>
20	Şeriyeye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması	<i>Laiklik</i>

3.

Etkinlik

Çağdaş Türkiye'nin Temeli Atatürk İlkeleri

Laiklik ilkesi ile ilgili inkılap ve kazanımların daha çok hangi alanlarda gerçekleştiğini ilgili bölüme yazınız.

Din adamlarının, ibadet yerleri dışında dinsel kıyafetlerle dolaşmalarının yasaklanması

Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi

Medreselerin kapatılması

Anayasa'dan "Devletin dini İslam'dır." ifadesinin çıkarılması ve Türk devletinin laik olduğu ifadesinin eklenmesi

Karma eğitime geçilmesi

Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması

Laikliğin, dinin çıkar aracı olarak kullanılmasına ve yozlaştırılmasına engel olması

Hukuk kurallarının akla, mantığa ve bilime dayandırılarak çağdaşlaştırılması

Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi

Halifeliğin kaldırılması

Laikliğin, din ve mezhep ayrımı yapmadığı için ulusal birliğin sağlanmasına katkıda bulunması

Vatandaşların inançlarına bakılmaksızın kanun önünde eşit hâle getirilmesi

Eğitimin Laikleşmesi

1. *Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi*
2. *Medreselerin kapatılması*
3. *Karma eğitime geçilmesi*

Hukukun Laikleşmesi

1. *Hukuk kurallarının akla, mantığa ve bilime dayandırılarak çağdaşlaştırılması*
2. *Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi*
3. *Vatandaşların inançlarına bakılmaksızın kanun önünde eşit hâle getirilmesi*

Toplumsal Hayatta Laikleşme

1. *Din adamlarının, ibadet yerleri dışında dinsel kıyafetlerle dolaşmalarının yasaklanması*
2. *Laikliğin, dinin çıkar aracı olarak kullanılmasına ve yozlaştırılmasına engel olması*
3. *Laikliğin, din ve mezhep ayrımı yapmadığı için ulusal birliğin sağlanmasına katkıda bulunması*

Devlet Yönetiminin Laikleşmesi

1. *Anayasa'dan "Devletin dini İslam'dır." ifadesinin çıkarılması ve Türk devletinin laik olduğu ifadesinin eklenmesi*
2. *Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması*
3. *Halifeliğin kaldırılması*

4.

Etkinlik

Çağdaş Türkiye'nin Temeli Atatürk İlkeleri

Aşağıdaki açıklamaların Atatürk ilkelerinden hangilerine ait olduklarını yazınız.

Hiçbir sınıfa, zümreye, aileye ve kişiye ayrıcalık tanınmamasıdır. Bütün vatandaşların devlet hizmetlerinden eşit olarak ücretsiz yararlanmasını amaçlar.

1

Halkçılık

Millet iradesini ve demokratik yaşam biçimini esas alır. Ülkenin bir hanedan tarafından yönetilmesine son verir. Egemenlik hakkını halka verir.

2

Cumhuriyetçilik

Akıl ve bilime önem verilmiştir. Toplumun çağdaşlaşmasının yolunu açmıştır. Vatandaşları, inanç ayrımı yapmadan kanun önünde eşit konuma getirmiştir.

3

Laiklik

Eğitim, sağlık, kültür ve sanat alanlarında devlet tarafından yatırımlar yapılmasını, toplumun temel ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanmasını amaçlamıştır.

4

Devletçilik

Her koşulda ulusal bağımsızlığın savunulmasıdır. Çağdaş uygarlık yolunda millî birlik ve beraberliği güçlendiren temel unsurdur.

5

Milliyetçilik

Çağının gerisinde kalmış, toplumun ihtiyaçlarına yanıt vermeyen kurumların ortadan kaldırılması, çağın gereklerine uygun kurumların kurulmasıdır.

6

İnkılapçılık

5.

Etkinlik

Çağdaş Türkiye'nin Temeli Atatürk İlkeleri

Tabloda Atatürk'ün verilen sözlerinin hangi ilkelerle ilgili olduğunu belirtiniz.

	İlkeler	İlgili Sözler
1	<i>İnkılapçılık</i>	Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılapların, (devrimlerin) gayesi Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş ve bütün anlam ve görüşleriyle uygar bir toplum haline ulaştırmaktır.
2	<i>Milliyetçilik</i>	Temel ilke, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu ilke, ancak tam istiklâl sahibi olmakla gerçekleştirilebilir.
3	<i>Cumhuriyetçilik</i>	Artık hükümet ile millet arasında geçmişteki ayrılık kalmamıştır. Hükümet millet ve millet hükümettir.
4	<i>Laiklik</i>	Din bir vicdan meselesidir. Herkes vicdanının emrine uymakta serbesttir. Biz dine saygı gösteririz. Düşünüşe ve düşünceye karşı değiliz.
5	<i>Devletçilik</i>	Kesin zaruret olmadıkça, piyasalara karışılmaz; bununla beraber, hiçbir piyasa da boş değildir.
6	<i>Halkçılık</i>	Türkiye Cumhuriyeti halkını ayrı ayrı sınıflardan oluşmuş değil fakat kişisel ve sosyal hayat için iş bölümü itibarıyla çeşitli mesleklere ayrılmış bir toplum olarak görmek esas prensiplerimizdendir.

6.

Etkinlik

Çağdaş Türkiye'nin Temeli Atatürk İlkeleri

Verilen gelişmelerin aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangileriyle ilgili olduğunu yazınız.

TBMM'nin açılması

Kapitülasyonların kaldırılması

Cumhuriyetin ilanı

Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi

Mandacılığın reddedilmesi

Aşar vergisinin kaldırılması

İstiklâl Marşı'nın kabulü

Kadınlara seçme seçilme hakkının verilmesi

Unvan ve lakapların kaldırılması

I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması

Maden Tetkik Arama Enstitüsünün kurulması

Sümerbankın kurulması

Cumhuriyetçilik

1. *TBMM'nin açılması*
2. *Cumhuriyetin ilanı*
3. *Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi*

Milliyetçilik

1. *Mandacılığın reddedilmesi*
2. *İstiklâl Marşı'nın kabulü*
3. *Kapitülasyonların kaldırılması*

Halkçılık

1. *Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi*
2. *Aşar vergisinin kaldırılması*
3. *Unvan ve lakapların kaldırılması*

Devletçilik

1. *Sümerbankın kurulması*
2. *I. Bes Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması*
3. *Maden Tetkik Arama Enstitüsünün kurulması*

7.

Etkinlik

Siyasi Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki inkıpların hangi alanlarda (Siyasi, sosyal, kültür, ekonomi, eğitim) gerçekleştirildiğini bulunuz.

1 Saltanatın kaldırılması

Siyasi

2 Türk Tarih Kurumu'nun kurulması

Kültür

3 Maarif Teşkilatı hakkında kanun çıkarılması

Eğitim

4 Takvim, saat ve ölçülerde değişiklik

Sosyal

5 Tarım Kredi Kooperatiflerinin kurulması

Ekonomi

8.

Etkinlik

Siyasi Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki açıklamaların siyasi alandaki inkılaplardan hangilerine ait olduğunu yazınız.

1

Osmanlı Devleti resmen sona erdi.

Millî egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.

Laiklik konusunda ilk adım atıldı.

İtilaf Devletlerinin Lozan Konferansı'nda ikilik çı-karmalarının önüne geçilmiş oldu.

Saltanatın kaldırılması

TBMM Türkiye'de tek yasal otorite hâline geldi.

Meclis, Osmanlı hanedanından Abdülmecit Efendi'yi halife seçti.

Ülke yönetimindeki iki başlılık sona erdi.

17 Kasım 1922'de son padişah Mehmet Vahdetin bir İngiliz gemisi ile İstanbul'dan ayrıldı.

2

Başbakanlık makamı oluşturuldu.

Meclis hükümeti sisteminden kabine sistemine geçildi.

Devlet başkanlığı sorunu çözüme kavuşturuldu.

Devletin rejimi belirlendi.

Cumhuriyet'in ilanı

Devletin adı belli oldu.

Yapılacak inkılaplar için uygun ortam hazırlandı.

Ulusal egemenlik gerçekleşti.

Kuvvetler ayrılığı yolunda önemli bir adım atıldı.

3

İstanbul'un Boğazlar nedeniyle saldırıya açık olması

Millî Mücadele'nin merkezi olması

Anadolu'nun ortasında yer alması

Yeni Türk devletinin Osmanlı'nın devamı olmadığını gösterme düşüncesi

Ankara'nın baskent olması

İsmet Paşa ve arkadaşlarının hazırladığı kanun tasarisinin mecliste kabul edilmesi

Türk milletini bağımsızlığa kavuşturan kararların burada alınması

Askeri ve siyasi yönden güvenilir bir konumda olması

Yeni devletin merkezinin neresi olacağı tartışmalarına son verilmesi istenmesi

9.

Etkinlik

Siyasi Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Saltanatın kaldırılması ile ilgili verilen ifadeleri uygun olan başlıkların altına yazınız.

Saltanatın Kaldırılmasının Nedenleri

- *Ulusal egemenlik ilkesine ters düşmesi*
- *Lozan Konferansı'na İstanbul Hükümetinin de davet edilmesi*
- *İstanbul Hükümetinin Milli Mücadele aleyhindeki çalışmaları*
- *Ülke idaresindeki ikiliklere son verilmek istenmesi*

- Ulusal egemenlik ilkesine ters düşmesi
- Laiklik yolunda ilk adımın atılması
- Lozan Konferansı'na İstanbul Hükümetinin de davet edilmesi
- TBMM'nin Abdülmecit Efendi'yi halife seçmesi
- Milli egemenlik anlayışının güçlenmesi
- İstanbul Hükümetinin Milli Mücadele aleyhindeki çalışmaları
- Devlet başkanlığı sorununun ortaya çıkması
- Ülke idaresindeki ikiliklere son verilmek istenmesi

Saltanatın Kaldırılmasının Sonuçları

- *Laiklik yolunda ilk adımın atılması*
- *TBMM'nin Abdülmecit Efendi'yi halife seçmesi*
- *Milli egemenlik anlayışının güçlenmesi*
- *Devlet başkanlığı sorununun ortaya çıkması*

10.

Etkinlik

Siyasi Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Verilen kavramların aşağıdaki sorulardan hangilerine ait cevaplar olduğunu bulunuz.

Fethi Okyar

Mustafa Kemal Atatürk

Vahdettin

Rıfat Börekçi

Abdülmecit

Kabine

İsmet İnönü

Hükümet Bunalımı

Sorular

1. Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte geçilen meclisin çalışma sistemidir.
2. Cumhuriyet'in ilanına giden süreçte yaşanan sorundur.
3. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanıdır.
4. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk başbakanıdır.
5. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk meclis başkanıdır.
6. Osmanlı Devleti'nin son padişahıdır.
7. Saltanatın kaldırılmasıyla TBMM tarafından seçilen Osmanlı'nın son halifesidir.
8. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Diyanet İşleri Başkanı olmuştur.

Cevaplar*Kabine**Hükümet Bunalımı**Mustafa Kemal Atatürk**İsmet İnönü**Fethi Okyar**Vahdettin**Abdülmecit**Rıfat Börekçi*

11.
Etkinlik

Siyasi Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Halifeliğin kaldırılması ile ilgili verilen cümleleri uygun olan başlıkların altına rakamları kullanarak yazınız.

- Halife Abdülmecit Efendi'nin devlet başkanı gibi hareket etmesi
- İnkıpların önündeki engelin kalkması
- Ümmet toplumundan ulus toplumuna geçilmesi
- Hindistan Müslüman liderlerinin halifelik için başbakan İsmet İnönü'ye tehdit içerikli mektup göndermeleri
- Halifelik makamı nedeniyle iç işlerine karışılmasının önlenmesi
- Halifenin ümmetçi fikri ile hareket etmesi
- İki başlı yönetime son verilmesi
- Yenilik karşıtlarının halifenin etrafında toplanması

Halifeliğin Kaldırılmasının Nedenleri

1, 4, 6, 8

Halifeliğin Kaldırılmasının Sonuçları

2, 3, 5, 7

12.
Etkinlik

Siyasi Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Verilen kurumlardan uygun olanları aşağıdaki boş alanlara yazınız.

Erkan-ı Harbiye

Vakıflar Genel
Müdürlüğü

Milli Savunma
Bakanlığı

Genelkurmay
Başkanlığı

Şer'îye ve Evkâf
Vekâleti

Diyanet İşleri
Başkanlığı

1. Şer'îye ve Evkâf Vekâleti

Osmanlı Devleti'nde din işleri ve vakıf hizmetleri bu kurum tarafından yürütülüyordu. Halifeliğin kaldırıldığı gün, bu kurum da kaldırıldı.

Yerine

3. Diyanet İşleri Başkanlığı

- Din işlerinden sorumludur. İslam dininin esaslarını iyi bilen personelin yetişmesini sağlamak gibi görevleri bulunmaktadır.

Yerine

4. Vakıflar Genel Müdürlüğü

- Vakıf mallarının korunması ve amacına uygun şekilde işletilmesi amacıyla bu kurum oluşturuldu.

2. Erkan-ı Harbiye Vekâleti

Osmanlı Devleti'nde askerlik işlerinden sorumlu olan savaş bakanlığı kaldırıldı.

Yerine

5. Milli Savunma Bakanlığı

- Ülke savunması başta olmak üzere savaş sırasında sivil halkın zarar görmesini engellemek en önemli amacıdır.

Yerine

6. Genelkurmay Başkanlığı

- Türk ordusunun eğitiminden ve savaşa hazır hale gelmesinden sorumlu merkez teşkilatıdır.

13.

Etkinlik

Siyasi Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Verilen özelliklerin aşağıdaki anayasalardan hangilerine ait olduğunu belirtiniz.

Büyük Millet Meclisi	Bağımsız Mahkemeler	Güçler ayrılığı ilkesi	Güçler birliği ilkesi
Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakanlar Kurulu	Büyük Millet Meclisi Hükümeti	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
1921 Anayasası		1924 Anayasası	
Yasama: <i>Büyük Millet Meclisi</i>		Yasama: <i>Türkiye Büyük Millet Meclisi</i>	
Yürütme: <i>Büyük Millet Meclisi Hükümeti</i>		Yürütme: <i>Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakanlar Kurulu</i>	
Yargı: <i>Büyük Millet Meclisi</i>		Yargı: <i>Bağımsız Mahkemeler</i>	
Uygulama: <i>Güçler birliği ilkesi</i>		Uygulama: <i>Güçler ayrılığı ilkesi</i>	

14.

Etkinlik

Hukuk Alanında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki ifadeleri ait oldukları başlıkların altına yazınız.

MECELE	Tek eşle evlilik zorunluluğu vardır.	MEDENİ KANUN
• <i>Din kurallarına göre karar verilir.</i>	Din kurallarına göre karar verilir.	• <i>Tek eşle evlilik zorunluluğu vardır.</i>
• <i>Mirasta eşitlik yoktur.</i>	Şahitlikte kadın ve erkek eşittir.	• <i>Şahitlikte kadın ve erkek eşittir.</i>
• <i>Sadece eşya ve borçlar hukukunu esas alır.</i>	Mirasta eşitlik yoktur.	• <i>Mirasta eşitlik vardır.</i>
• <i>Mahkemelerde kadınların şahitliği kabul edilmez.</i>	Sadece eşya ve borçlar hukukunu esas alır.	• <i>Kadın boşanma hakkına sahiptir.</i>
• <i>Erkekler birden fazla kadınla evlenebilir.</i>	Mirasta eşitlik vardır.	• <i>Resmî nikâh zorunludur.</i>
	Mahkemelerde kadınların şahitliği kabul edilmez.	
	Kadın boşanma hakkına sahiptir.	
	Erkekler birden fazla kadınla evlenebilir.	
	Resmî nikâh zorunludur.	

15.
Etkinlik

Eğitim ve Kültür Alanlarında Meydana Gelen Gelişmeler

Eğitim ve kültür alanlarında yapılan aşağıdaki yeniliklerin kronolojik sıralamasını yapınız.

16.
Etkinlik

Eğitim ve Kültür Alanlarında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıda verilen bilgilerden hareketle boş bırakılan alanlara uygun inkılabı, tarihi ve ilkeyi yazınız.

1	<i>Türk Tarih Kurumu</i>
Tarih	<i>12 Nisan 1931</i>
Amaç	<ul style="list-style-type: none"> Avrupalıların Türklerin sarı ırktan olduğu iddialarını çürütmek Türk tarihini bir bütün olarak araştırmak Türklerin dünya medeniyetine katkılarını ortaya koymak
İlke	<i>Milliyetçilik</i>

2	<i>Türk Dil Kurumu</i>
Tarih	<i>12 Temmuz 1932</i>
Amaç	<ul style="list-style-type: none"> Türk dilini yabancı dillerin etkisinden kurtarmak Türkçeyi bilim dili hâline getirmek Türk dilini bilimsel olarak incelemek
İlke	<i>Milliyetçilik</i>

3	<i>Üniversite Reformu</i>
Tarih	<i>1 Ağustos 1933</i>
Amaç	<ul style="list-style-type: none"> Bilimsel gelişmeleri hızlandırmak Bilim insanlarının yetiştirilmesini sağlamak Milletin yaşam seviyesini yükseltmek
İlke	<i>İnkılapçılık</i>

4	<i>Harf İnkılabı</i>
Tarih	<i>1 Kasım 1928</i>
Amaç	<ul style="list-style-type: none"> Milli eğitim ışığının ülkenin en uzak köşelerine kadar ulaşmasını sağlamak Okuma yazmayı kolaylaştıracak alfabe değişikliği yapmak Türkçenin kolayca okunup yazılmasını sağlamak
İlke	<i>İnkılapçılık</i>

17.
Etkinlik

Eğitim ve Kültür Alanlarında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki kutucuklarda yer alan inkılapları ilgili olduğu boşluğa yazınız. (Not: İnkılaplar birden fazla yere yazılabilir.)

Tevhid-i Tedrisat Kanunu

Türk Tarih Kurumu

Millet Mektepleri

Harf İnkılabı

Üniversite Reformu

Türk Dil Kurumu

1

Türk Dil Kurumu

İlk başkanlığını Samih Rifat'ın yaptığı kurumun adıdır.

2

Üniversite Reformu

1932 yılında Atatürk'ün daveti üzerine Türkiye'ye gelen İsviçreli profesör Albert Malche'nin hazırladığı rapor doğrultusunda başlatılan yenilik hareketidir.

3

Türk Tarih Kurumu

İlk başkanlığını Tevfik Bıyıklıoğlu'nun yaptığı kurumdur.

4

Tevhid-i Tedrisat Kanunu

Bu düzenleme ile medreseler kapatılarak bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.

5

Harf İnkılabı

Bu yenilik hareketinin amacı konuşma dili ile yazı dili arasındaki farkı ortadan kaldırmaktır.

6

Millet Mektepleri

Bu yenilik hareketiyle okuryazar olmayan yetişkinlere yeni Türk harflerini tanıtarak okuma ve yazmayı öğretmek amaçlanmıştır.

7

Millet Mektepleri

Bu okullarda halka yeni Türk alfabesini öğrettiği için Mustafa Kemal Atatürk'e 24 Kasım 1928'de Başöğretmen unvanı verilmiştir.

8

Üniversite Reformu

Bu yenilik hareketi ile Osmanlı'nın ilk üniversitesi sayılan Darülfunun kapatılarak yerine İstanbul Üniversitesi açılmıştır.

9

Tevhid-i Tedrisat Kanunu

Bu yenilik hareketiyle eğitim ve öğretimde birlik sağlanmış ve eğitime çağdaş bir nitelik kazandırılmıştır.

10

Türk Dil Kurumu

Bu kurum Türkçenin; Arapça ve Farsça gibi dillerin etkisinden kurtarılması için faaliyetler yürütmüştür.

11

Türk Tarih Kurumu

Bu kurum yaptığı çalışmalarla Türklerin dünya medeniyetine olan katkılarını ispatlamıştır.

18.
Etkinlik

Eğitim ve Kültür Alanlarında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki soruların cevaplarını harfleri kullanarak bulunuz.

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu doğrultusunda yapılan yenilikler nelerdir?

c, i, o

2. Üniversite Reformu doğrultusunda yapılan yenilikler nelerdir?

e, n, p

3. Türk Dil Kurumunun amaçları nelerdir?

b, k, l

4. Güzel sanatlar ve spor alanında yaşanan gelişmeler nelerdir?

a, g, j, m

5. Türk Tarih Kurumunun amaçları nelerdir?

d, f, h

a. Sanayi Nefise Mektebi Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürüldü.

b. Türkçeyi yabancı dillerin etkisinden kurtararak sadeleştirmek.

c. Devletin izni olmadan okul açılması yasaklandı.

d. Türk milletinin köklü bir uygarlığa sahip olduğunu ispatlamak.

e. Üniversitelerin akademik personel, bina ve malzeme ihtiyaçları giderildi.

f. Ümmetçi tarih anlayışından milli tarih anlayışına geçmek.

g. Tiyatro, bale ve opera gibi sanat dalları desteklendi.

h. Türk tarihi ile ilgili birçok bilgiyi gün yüzüne çıkarmak.

i. İlköğretim zorunlu ve ücretsiz hâle getirildi.

j. Müzik öğretmeni yetiştirmek için Musiki Muallim Mektebi açıldı.

k. Türkçeyi bilim dili hâline getirmek.

l. Türkçeyi zengin bir dil haline getirmek.

m. Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı kuruldu.

n. 1935'te Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi açıldı.

o. Karma eğitim sistemi benimsendi.

p. 1933 yılında Yüksek Ziraat Enstitüsü açıldı.

19.

Etkinlik

Eğitim ve Kültür Alanlarında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıda verilen ifadelerden hareketle boş bırakılan yerlere gelmesi gereken inkıpları yazınız.

1

1927 yılında, Atatürk'ün öncülüğünde bir alfabe komisyonu kuruldu.

Bu komisyon alfabe değişikliği ile ilgili yapılması gerekenleri anlatan bir "Elifba Raporu" hazırladı.

Amaç ülkede okuma yazmayı kolaylaştırarak okur-yazar oranını artırmaktı.

20 Mayıs 1928'de Arap harfleri kaldırılarak Latin harfleri kabul edilmiştir.

Harf İnkılabı

2

Çağın gereklerini karşılayabilmek için Milli Eğitim Bakanlığı Darülfununu kapatmıştır.

Darülfunun yerine 1933 yılında İstanbul Üniversitesi açılmıştır.

Yabancı bilim adamları üniversiteye öğretim görevlisi olarak getirilmiştir.

Deney, gözlem ve uygulamalı eğitime önem verilmiştir.

Üniversite Reformu

3

Yabancı okullara Türkçe, tarih ve coğrafya dersleri konulmuştur.

Türkçe, tarih ve coğrafya derslerinin Türk öğretmenler tarafından okutulması sağlanmıştır.

Medreseler kapatılarak kültür çatışması önlenmeye çalışılmıştır.

Bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.

Tevhid-i Tedrisat Kanunu

4

Türk tarihinin sadece Osmanlı tarihiyle sınırlı olmadığı gösterilmiştir.

Türklerin dünya uygarlıklarına yaptıkları hizmetler ortaya koyulmuştur.

Ümmetçi tarih anlayışı yerine milli tarih anlayışı geliştirilmiştir.

Milli kültürümüz geliştirilmiş ve zenginliği ortaya konulmuştur.

Türk Tarih Kurumu

20.
Etkinlik

Toplumsal Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki bilgilerin hangi inkılap hareketlerine ait olduğunu yazınız. (Not: Aynı inkılap birden fazla yere yazılabilir.)

Soyadı Kanunu

1

Osmanlı'da insanlar, doğdukları yere ya da aile lakaplarına göre adlandırılıyordu. Bu durum özellikle askerlik, okul, miras, tapu, evlilik, mahkeme gibi resmi işlerde karışıklığa yol açıyordu. Bu sorunları gidermek için çıkarılan bir kanundur.

Mustafa Kemal Türkiye halkının dış görünüşü ile uygar ve ileri insanlar olduğunu göstermesi gerektiğini düşünüyordu. 25 Kasım 1925'te yapılan bir inkılapla fes ve kalpak giyilmesi yasaklandı. Mustafa Kemal bu inkılap hareketini ilk olarak Kastamonu'ya yaptığı gezi sırasında başlatmıştır.

2

Sapka İnkılabı

Tekke, Zaviye ve Türbelerin

kapatılması

3

Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde İslam dininin birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularını halka işlemişlerdir ve toplumla devlet arasında uzlaştırıcı bir rol üstlenmişlerdir. Ancak Milli Mücadele döneminde daha sonra inkılaplara karşı zararlı çalışmalar yürüttüler. Bu nedenle bu dini kurumlar 30 Kasım 1925'te kapatılmıştır.

Bu inkılap hareketi ile toplumda ayrıcalık belirten rütbe, memurluk, yabancı ırk ve millet isimleri ile ağa, hacı, paşa, efendi, hoca, molla, hafız gibi lakap ve unvanlar yasaklandı.

4

Soyadı Kanunu

Tekke, Zaviye ve Türbelerin

kapatılması

5

Bu inkılap hareketi ile toplumsal alanda çağdaşlaşma ve laikleşme adına önemli bir adım atıldı. Şeyh, derviş, mürit, dede ve seyit gibi unvanlar yasaklandı.

Ülkenin farklı yerlerinde farklı birimler kullanılıyordu. Bu durum uluslararası ilişkilerde ve sosyal hayatın birçok alanında karışıklığa neden oluyordu. Batılı devletlerle ticari, sosyal ve kültürel ilişkileri artan Türkiye'nin ilişkilerini düzenli hâle getirmek için yaptığı inkılaptır.

6

Takvim, saat ve ölçülerde

değişiklik

21.
Etkinlik

Toplumsal Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Verilen isimlerin aşağıdaki başlıklardan hangilerine ait olduğunu belirtiniz.

Sadiye Hanım

Türkan Akyol

Sabiha Gökçen

Leyla Aytaman

Tansu Çiller

Gül Esin

İlk kadın
başbakan1. *Tansu Çiller*İlk kadın
muhtar2. *Gül Esin*İlk kadın
belediye
başkanı3. *Sadiye Hanım*İlk kadın
vali4. *Leyla Aytaman*İlk kadın
pilot5. *Sabiha Gökçen*İlk kadın
bakan6. *Türkan Akyol*22.
Etkinlik

Toplumsal Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki açıklamaları verilen kavramlardan uygun olanı ile tamamlayınız.

Milletvekili olma

TBMM

Rumi

İnebolu

Kilogram

1. Osmanlı Devleti'nin mali işlerde kullandığı takvimdir.

Rumi

2. Osmanlı'da kullanılan okka ve dirhem yerine kullanılmaya başlanan ağırlık ölçü birimidir.

Kilogram

3. Mustafa Kemal'e "Atatürk" soyadını veren kurumdur.

TBMM

4. Türk kadınının birçok Avrupa ülkesindeki kadınlardan önce 1934 yılında elde ettiği siyasi hakları.

Milletvekili olma

5. Mustafa Kemal şapka inkılabını başlattığı Kastamonu ilinin ilçesidir.

İnebolu

23.
Etkinlik

Toplumsal Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Verilen kavramları aşağıda ilgili olduğu alanlara yazınız.

Metre	Okka, dirhem	Uluslararası rakamlar	Alaturka saat	Hicri takvim, Rumi takvim	
Arşın, endaze, kulaç	Uluslararası saat	Miladi takvim	Arapça rakamlar	Kilogram	
	Takvim	Saat	Rakamlar	Ağırlık Ölçü Birimleri	Uzunluk Ölçü Birimleri
Eski	Hicri takvim, Rumi takvim	Alaturka saat	Arapça rakamlar	Okka, dirhem	Arşın, endaze, kulaç
Yeni	Miladi takvim	Uluslararası saat	Uluslararası rakamlar	Kilogram	Metre

24.
Etkinlik

Toplumsal Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıda amaçları verilen yeniliklerin isimlerini ve hangi ilke ile ilgili olduklarını örnekteki gibi yazınız. (Birden fazla ilke yazılabilir.)

Toplumsal Alanda Yapılan İnkıplar

<p>1</p> <p>Amaç Resmi işlerdeki karışıklıkları önlemek ve Türk milletine milli kimlik kazandırmak</p>	<p>2</p> <p>Amaç Türk toplumuna çağdaş bir görünüm kazandırmak</p>	<p>3</p> <p>Amaç Halkın dini duygularının istismar edilmesini önleyerek inanç ayrılığına son vermek</p>	<p>4</p> <p>Amaç Avrupalı devletlerle sosyal ve ekonomik ilişkileri kolaylaştırarak ülkedeki farklı uygulamalara son vermek</p>
<p>Yapılan İnkılap</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Soyadı Kanunu</i> 	<p>Yapılan İnkılap</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Sapka Kanunu ve Kıyafette Değişiklik</i> 	<p>Yapılan İnkılap</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması</i> 	<p>Yapılan İnkılap</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişim</i>
<p>Ait Olduğu İlke</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Halkçılık</i> <i>Milliyetçilik</i> 	<p>Ait Olduğu İlke</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Halkçılık</i> <i>Laiklik</i> <i>İnkılapçılık</i> 	<p>Ait Olduğu İlke</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Halkçılık</i> <i>Laiklik</i> 	<p>Ait Olduğu İlke</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Halkçılık</i> <i>İnkılapçılık</i>

25.
Etkinlik

Toplumsal Alanda Meydana Gelen Gelişmeler

Verilen ifadelerin aşağıdaki başlıklardan hangilerine ait olduğunu belirtiniz.

Herkese bir soyadı verilmiş ve toplumda eşitlik için önemli bir adım adılmıştır.

Kişiler giydikleri kıyafet ve taktıkları başlıklara göre sınıflara ayrılmıştır.

Avrupalı birçok ülkeden önce Türk kadını yönetime katılma hakkını elde etmiştir.

Takvim, saat ve ölçülerde değişiklikler yapılmasıyla ülkedeki farklı uygulamalara son verilmiştir.

Falcılık, büyüçülük ve muskacılık yapılarak toplumun dini duyguları sömürülmüştür.

Şahitlik, miras ve nikâh gibi konularda kadınlar ve erkekler aynı haklara sahip olmuşlardır.

Resmi işlerde ayrıcalık belirten unvanlar kaldırılmış ve yaşanan karışıklıklar giderilmiştir.

Siyasi ve toplumsal alanlarda erkekler kadınlardan daha fazla hakka sahip olmuştur.

Din adamları dini kıyafetlerini mesleklerini yaptıkları yerler dışında da giymiştir.

Toplum içinde şeyh, dede, mürşiti, hacı, hoca gibi lakap ve unvanlar yaygın olarak kullanılmıştır.

Ölçü ve takvimde yapılan yeniliklerle Batılı devletlerle yaşanan ticari sorunlar çözülmüştür.

Tekke ve zaviye mensupları devlet içinde, din işlerinin yanında siyasi alanda da etkili olmuşlardır.

C
U
M
H
U
R
İ
Y
E
T

Ö
N
C
E
S
İ

1. *Falcılık, büyüçülük ve muskacılık yapılarak toplumun dini duyguları sömürülmüştür.*
2. *Din adamları dini kıyafetlerini mesleklerini yaptıkları yerler dışında da giymiştir.*
3. *Kişiler giydikleri kıyafet ve taktıkları başlıklara göre sınıflara ayrılmıştır.*
4. *Siyasi ve toplumsal alanlarda erkekler kadınlardan daha fazla hakka sahip olmuştur.*
5. *Toplum içinde şeyh, dede, mürşit, hacı, hoca gibi lakap ve unvanlar yaygın olarak kullanılmıştır.*
6. *Tekke ve zaviye mensupları devlet içinde, din işlerinin yanında siyasi alanda da etkili olmuştur.*

C
U
M
H
U
R
İ
Y
E
T

S
O
N
R
A
S
I

1. *Herkese bir soyadı verilmiş ve toplumda eşitlik için önemli bir adım adılmıştır.*
2. *Avrupalı birçok ülkeden önce Türk kadını yönetime katılma hakkını elde etmiştir.*
3. *Resmi işlerde ayrıcalık belirten unvanlar kaldırılmış ve yaşanan karışıklıklar giderilmiştir.*
4. *Ölçü ve takvimde yapılan yeniliklerle Batılı devletlerle yaşanan ticari sorunlar çözülmüştür.*
5. *Takvim, saat ve ölçülerde değişiklikler yapılmasıyla ülkedeki farklı uygulamalara son verilmiştir.*
6. *Şahitlik, miras ve nikâh gibi konularda kadınlar ve erkekler aynı haklara sahip olmuştur.*

26.
Etkinlik

Ekonomi Alanında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki açıklamaları verilen ifadelerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

Kâzım Karabekir	Misak-ı İktisad (Ekonomi Andı) Kararları	İzmir	İş Bankası	II. Dünya Savaşı	Kabotaj Kanunu
Teşvik-i Sanayi Kanunu	ABD	Atatürk Orman Çiftliği	Devletçilik	Aşar vergisi	Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü

BEN KİMİM? BEN NEYİM?

1	17 Şubat 1923 tarihinde ekonomik alanda düzenlenen kongrede alınan kararların adıyım. <i>Misak-ı İktisad (Ekonomi Andı) Kararları</i>	7	Türkiye İktisat Kongresi'nin başkanlığını yapan kişiyim. <i>Kâzım Karabekir</i>
2	Türk deniz ve limanlarında yük ve yolcu taşıma hakkının Türk vatandaşlarına verilen kanunun adıyım. <i>Kabotaj Kanunu</i>	8	Modern tarım yöntemini uygulamak için Ankara'da açılan çiftliğin adıyım. <i>Atatürk Orman Çiftliği</i>
3	Özel teşebbüse destek olmak için çıkarılan kanunun adıyım. <i>Tesvik-i Sanayi Kanunu</i>	9	Yeraltı zenginliklerinin tespit ve işletilmesi için 1935 yılında kurulan enstitünün adıyım. <i>Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü</i>
4	Türkiye İktisat Kongresi'nin toplandığı şehirim. <i>İzmir</i>	10	II. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulanmasını engelleyen savaşım. <i>II. Dünya Savaşı</i>
5	Cumhuriyet'in ilk yıllarında özel sektörün desteklenmesi için kurulan Türkiye'nin ilk özel bankasıyım. <i>İş Bankası</i>	11	Tarım alanında köylüyü rahatlatmak için yürürlükten kaldırılan vergiyim. <i>Aşar vergisi</i>
6	1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın başladığı ülkeyim. <i>ABD</i>	12	Özel sektörün yetersiz kaldığı durumlarda devletin devreye girmesini sağlayan Atatürk ilkesiyim. <i>Devletçilik</i>

27.
Etkinlik

Ekonomi Alanında Meydana Gelen Gelişmeler

Verilen gelişmeleri ilgili olduğu başlıkların altına yazınız.

İlk tank imalatı başladı.

Aşar vergisi kaldırıldı.

Yüksek Ziraat Enstitüsü kuruldu.

Çiftçinin eğitilmesine önem verildi.

Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı.

Türkiye Taşkömürü Kurumu kuruldu.

Kırıkkale mermi fabrikası üretime başladı.

Çiftçiye fidan ve tohum yardımı yapıldı.

Bursa'da kumaş fabrikası açıldı.

Karabük demir - çelik fabrikası açıldı.

İstanbul cam ve deri fabrikası açıldı.

Milli İktisad ve Tasarruf Cemiyeti kuruldu.

SANAYİ

TARIM

1. İlk tank imalatı başladı.

Ziraat Bankası aracılığıyla çiftçilerin sermaye ihtiyaçları karşılandı.

1. Aşar vergisinin kaldırılması.

2. Kırıkkale mermi fabrikası üretime başladı.

I. Beş Yıllık Kalkınma Planı oluşturuldu.

2. Çiftçinin eğitilmesine önem verildi.

3. Karabük demir-çelik fabrikası açıldı.

Toprak Mahsulleri Ofisi açıldı.

3. Toprak Mahsulleri Ofisi açıldı.

4. Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı.

Atatürk Orman Çiftliği kuruldu.

4. Çiftçiye fidan ve tohum yardımı yapıldı.

5. İstanbul cam ve deri fabrikası açıldı.

Tarım Kredi Kooperatifleri açıldı.

5. Ziraat Bankası aracılığıyla çiftçilerin sermaye ihtiyaçları karşılandı.

6. I. Beş Yıllık Kalkınma Planı oluşturuldu.

Uşak şeker fabrikası açıldı.

6. Yüksek Ziraat Enstitüsü kuruldu.

7. Türkiye Taşkömürü Kurumu kuruldu.

Köylüye yeni tarım ürünleri tanıtıldı.

7. Atatürk Orman Çiftliği kuruldu.

8. Bursa'da kumaş fabrikası açıldı.

Makineleşmeyi sağlamak için Pulluk Kanunu çıkarıldı.

8. Tarım Kredi Kooperatifleri açıldı.

9. Uşak şeker fabrikası açıldı.

9. Köylüye yeni tarım ürünleri tanıtıldı.

10. Makineleşmeyi sağlamak için Pulluk Kanunu çıkarıldı.

10. Milli İktisad ve Tasarruf Cemiyeti kuruldu.

28.
Etkinlik

Ekonomi Alanında Meydana Gelen Gelişmeler

Verilen kavramları aşağıdaki uygun olan ifadelerin altına örnekteki gibi yazınız.

Sosyal devlet

Devletçilik

Liberal ekonomi

Tasarruf bilinci

Ekonomik bağımsızlık

Sanayileşme

Türk halkı vakitte, servette ve ithalatta israftan kaçınır.

1

Tasarruf bilinci

Halkın refahını artıracak çalışmalar yapan devlet anlayışıdır.

4

Sosyal devlet

Fabrika üretimine geçiş sağlanmalıdır.

2

Sanayileşme

Özel girişimcinin yapamadıklarını devletin yapmasıdır.

5

Devletçilik

Yerli üretime ağırlık verilerek dışa bağımlılıktan ülke kurtarılmalıdır.

3

Ekonomik bağımsızlık

Serbest piyasa ekonomisidir. Bu modelde özel girişimci ön plandadır.

6

Liberal ekonomi

29.
Etkinlik

Ekonomi Alanında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıda ekonomik alanında yapılmış olan yenilikleri kronolojik olarak sıralayınız.

1

1923

İzmir İktisat Kongresi'nin toplanması

2

1924

Türkiye İş Bankasının kurulması

3

1925

Asar vergisinin kaldırılması

4

1926

Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması

5

1927

Tesvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması

6

1933

I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması

Aşar vergisinin kaldırılması

Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması

I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması

İzmir İktisat Kongresi'nin toplanması

Türkiye İş Bankasının kurulması

Tesvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması

30.
Etkinlik

Sağlık Alanında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki ifadelerin başlıklarına uygun olan kavramları yazınız.

Himaye-i Etfal

İstanbul

Kızılay

Hulusi Behçet

Hilal-i Ahdar

Yeşilay

Umumi Hıfzıssıhha

İzmir

Refik Saydam

1. *İstanbul*

Cumhuriyet'in ilk yıllarında verem hastalığıyla mücadele etmek için sanatoryumun kurulduğu şehirdir.

2. *Himaye-i Etfal*

Öksüz ve yetim kalan çocuklar için 1921 yılında kurulan cemiyettir.

3. *Yeşilay*

Hilal-i Ahdar Cemiyeti'nin Atatürk Dönemi'nde aldığı isimdir.

4. *Hilal-i Ahdar*

1920 yılında Osmanlı Devleti tarafından sağlık alanında kurulan cemiyettir.

5. *Refik Saydam*

Cumhuriyet Dönemi'nin ilk sağlık bakanıdır.

6. *Hulusi Behçet*

İlk defa bir hastalığın tanımını yapan ve Behçet hastalığını bulan doktordur.

7. *Kızılay*

Hilal-i Ahmer Cemiyeti'nin 1935'te aldığı isimdir.

8. *Umumi Hıfzıssıhha*

1930'da koruyucu sağlık hizmetleri ile ilgili önemli düzenlemeler içeren kanundur.

9. *İzmir*

Cumhuriyet'in ilk yıllarında veremle mücadele etmek için dispanserin kurulduğu şehirdir.

31.
Etkinlik

Sağlık Alanında Meydana Gelen Gelişmeler

Aşağıdaki ifadeleri verilen sözcüklerle tamamlayınız.

Sıtma

Adnan Adıvar

Hilal-i Ahmer

BCG

Numune

Hıfzıssıhha
Enstitüsü

	İfadeler	Sözcükler
1	1925'te Ankara, Sivas, Trabzon, Diyarbakır, İstanbul ve Erzurum'da açılan hastanelerdir.	<i>Numune</i>
2	Ağız yoluyla uygulanan verem aşısıdır.	<i>BCG</i>
3	I. TBMM'nin ilk sağlık bakanıdır.	<i>Adnan Adıvar</i>
4	1928'de kurulan aşı evlerinin daha sonra aldığı isimdir.	<i>Hıfzıssıhha Enstitüsü</i>
5	Cumhuriyet'in ilk yıllarında en yaygın olan bulaşıcı hastalıklardan biridir.	<i>Sıtma</i>
6	Milli Mücadele'de özellikle Batı Cephesi'nde önemli sorumluluklar alan sağlık cemiyetidir.	<i>Hilal-i Ahmer</i>

32.
Etkinlik

Hedefimiz Çağdaş Uygarlık

Aşağıdaki açıklamaların karşısındaki cevaplardan hangisiyle ilgili olduğunu noktalı alana yazınız.

1

Atatürk'ün "1919 yılı mayısının 19'uncu günü Samsun'a çıktım." sözleriyle başlayıp "Gençliğe Hitabe" ile tamamladığı eser hangisidir?

Nutuk

Cumalı Ordugâhi

Nutuk

3

Atatürk'ün tarihten matematiğe, askerlikten siyasete kadar kendisini geliştirmesi hangi kişilik özelliğini göstermektedir?

Çok yönlülük

İnkılapçılık

Çok yönlülük

2

Atatürk'ün üç bölümden oluşan Nutuk adlı eserinin ikinci bölümü hangi dönemi anlatmaktadır?

I. TBMM Dönemi

Genelgeler ve Kongreler Dönemi

I. TBMM Dönemi

4

Atatürk'ün 29 Ekim 1923'te TBMM önünde, Türk milletine hitaben yaptığı konuşma tarihe hangi isimle geçmiştir?

Onuncu Yıl Nutku

Onuncu Yıl Nutku

Gençliğe Hitabe

33.
Etkinlik

Hedefimiz Çağdaş Uygarlık

Aşağıdaki gelişmelerin Nutuk'taki hangi bölümde yer aldığını örnekteki gibi bulunuz.

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü
2. Saltanatın kaldırılması
3. Türk Medeni Kanunu'nun kabulü
4. Temsil Heyeti'nin oluşturulması

5. Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışı
6. Sakarya Meydan Savaşı'nın yapılması
7. Amasya Genelgesi'nin yapılması
8. Ankara'nın merkez seçilmesi

9. Birinci İnönü Savaşı'nın yapılması
10. Şapka inkılabının yapılması
11. Halifeliğin kaldırılması
12. Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması

Nutuk 1. Bölüm (1919 - 1920)

4, 5, 7, 8

Nutuk 2. Bölüm (1920 - 1923)

2, 6, 9, 12

Nutuk 3. Bölüm (1923 - 1927)

1, 3, 10, 11

34.
Etkinlik

Hedefimiz Çağdaş Uygartık

Aşağıdaki soruları Onuncu Yıl Nutku'nda yer alan bu bölüme göre cevaplayınız.

- “Yurttaşlarım! Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli, Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir...”
- Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medeni memleketleri seviyesine çıkaracağız. Milletimizi en geniş refah vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Millî kültürümüzü, muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız.
- Çünkü Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır, Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti millî birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmıştır.
- Ve çünkü Türk milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale, müspet ilimdir...”
- Şunu da ehemmiyetle tebarüz ettirmeliyim ki, yüksek bir insan cemiyeti olan Türk milletinin tarihî bir vasfı da güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir. Bunun içindir ki milletimizin yüksek karakterini, yorulmaz çalışkanlığını, fitrî zekâsını, ilme bağlılığını, güzel sanatlara sevgisini ve millî birlik duygusunu mütemadiyen ve her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek inkişaf ettirmek millî ülkümüzdür.

1

Soru:

Ülkenin geleceği için hedeflerin anlatıldığı cümle hangisidir?

Cevap:

Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medeni memleketleri seviyesine çıkaracağız, Milletimizi en geniş refah vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız, Millî kültürümüzü, muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız.

2

Soru:

Türk milletinin vurgulanan özellikleri hangileridir?

Cevap:

Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır, Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti millî birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmıştır.

3

Soru:

Millî kültürümüzün ulaştırılmak istendiği hedef nedir?

Cevap:

Muasır Medeniyet Seviyesi

4

Soru:

Türk milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale nedir?

Cevap:

Müspet ilim

5

Soru:

Atatürk'ün işlerin en büyüğü olarak gördüğü en büyük başarısı hangisidir?

Cevap:

Türkiye Cumhuriyeti

6

Soru:

Türk milleti hangi sayede güçlükleri yenmesini bilmıştır?

Cevap:

Millî birlik ve beraberlik

7

Soru:

Yurdumuzu dünyanın hangi seviyesine çıkaracağız?

Cevap:

Dünyanın en mamur ve en medeni memleketleri seviyesine

35.
Etkinlik

Atatürk İlke ve İnkılaplarını Oluşturan Temel Esaslar

Verilen Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı temel esasların aşağıdaki açıklamalardan hangilerine ait olduğunu bulunuz.

Milli birlik ve beraberlik

Milli kültürün geliştirilmesi

Akılcılık ve bilimsellik

Çağdaşlaşma

Milli bağımsızlık

Ülke bütünlüğü

Milli egemenlik

Milli tarih bilinci

1. Geçmişten koparılan milletler yaşayamazlar, hamle yapamazlar. Geleceğe yürümek için geçmişe dönüp bakarız.

Milli tarih bilinci

2. Halkın yönetime katıldığı ve yönetimde söz sahibi olduğu yönetim biçimi cumhuriyettir. Atatürk bu konuda "Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir." demiştir.

Milli egemenlik

3. Atatürk "Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarı için en gerçek yol gösterici ilimdir, fendir." demiştir.

Akılcılık ve bilimsellik

4. Atatürk inkılaplarının hedeflerinden biri olmuştur. Sürekli kendimizi yenilemek hedeflerimiz arasında olmalıdır.

Çağdaşlaşma

5. Bireyler "Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez." ilkesi gereği her durumda vatan için şehit olmayı göze alır.

Ülke bütünlüğü

6. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasındaki en büyük etkidir. Aynı duygu etrafında birleşmiş bir milleti hiçbir kuvvet esir alamaz ve yıkamaz.

Milli birlik ve beraberlik

7. Türk milleti tarihin hiçbir döneminde devletsiz kalmamış ve esir yaşamamıştır. Başka devletlerin boyunduruğu altına girmeyi kabul etmemiştir.

Milli bağımsızlık

8. Bir milletin tarih boyunca edindiği birikimlerin tümüdür. Millî ve manevi değerlerimizdir.

Milli kültürün geliştirilmesi

36.
Etkinlik

Atatürk İlke ve İnkılaplarını Oluşturan Temel Esaslar

Atatürk'ün ilke ve inkılaplarını oluşturan temel esaslarla ilgili aşağıdaki sözlerinin karşısına verilen ifadelerden uygun olanı yazınız.

Hayallere değil, gerçeklere dayanır.

Hak ve özgürlükleri koruyucudur.

Evrensel ve barışçıldır.

Çağdaş uygarlığı temel alır.

Bağımsızlık ve millî egemenlik temeline dayanır.

Millî birlik ve beraberliği esas alır.

Kaynağı Türk millî kültürüdür.

Laik düşünceye dayanır. Akılcı ve bilimseldir.

	Sözler	İfadeler
1	Her şeyden önce kendi kuvvetimize dayanıp varlığımızı koruyarak millet ve memleketin gerçek mutluluğuna çalışmak... Rastgele bitmeyen emeller peşinde milleti uğraştırmamak, zarara uğratmamak... Medeni dünyadan medeni ve insanca muameleyi, karşılıklı dostluğu beklemektir.	<i>Hayallere değil gerçeklere dayanır.</i>
2	Türkiye halkı; ırksal veya dinsel ve kültürel yönden birleşmiş, bir diğerine karşı karşılıklı hürmet ve fedakârlık hisleriyle dolu ve kaderi, geleceği ve menfaatleri ortak olan bir toplumdur.	<i>Millî birlik ve beraberliği esas alır.</i>
3	Hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve yok olma vardır. Her ilerlemenin ve kurtuluşun anası hürriyettir. Yeter ki devlet hâkimiyetini milletin refahına, mutluluğuna ve vatandaş hürriyetlerinin sağlanmasına kullansın.	<i>Hak ve özgürlükleri koruyucudur.</i>
4	Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılapların gayesi, Türkiye Cumhuriyeti halkını bütün anlam ve görünüşüyle uygar bir toplum hâline ulaştırmaktır.	<i>Çağdaş uygarlığı temel alır.</i>
5	Milletlerarası anlaşmazlıklar, ancak iyi niyetle ve genel çıkarlar adına karşılıklı fedakârlık yolu ile hâlledilebilir. Komşuları ve bütün devletler ile iyi geçinmek, Türkiye siyasetinin esasıdır.	<i>Evrensel ve barışçıldır.</i>
6	Türkiye Cumhuriyeti yalnız iki şeye güvenir: Biri milletin kararı, diğeri en acı ve zor şartlar içinde dünyanın takdirlerini hakkı ile kazanmaya layık olan ordumuzun kahramanlığı.	<i>Bağımsızlık ve millî egemenlik temeline dayanır.</i>
7	Eski devrin boş inançlarından, yabancı fikirlerden, Doğu'dan ve Batı'dan gelebilen tüm etkilerden tamamen uzak, millî karakterimiz ve tarihimizle uyumlu bir kültür kastediyorum. Kültür, ortamla uyumludur. O ortam, milletin karakteridir.	<i>Kaynağı Türk millî kültürüdür.</i>
8	Hiçbir tutarlı kanıtı dayanmayan birtakım geleneklerin, inanışların korunmasında ısrar eden milletlerin ilerlemesi çok güç olur; belki de hiç olmaz.	<i>Laik düşünceye dayanır. Akılcı ve bilimseldir.</i>

37.
Etkinlik

Atatürk İlke ve İnkıplarını Oluşturan Temel Esaslar

Verilen Atatürk ilke ve inkıplarının temel esaslarını aşağıdaki ilgili olduğu ifadenin altına yazınız. (Not: Aynı temel esasları birden fazla yerde kullanabilirsiniz.)

Bağımsızlık

Milli birlik ve beraberlik

Milli egemenlik

Milli kültür

Çağdaşlaşma

Ülke bütünlüğü

Milli tarih bilinci

Özgürlük

Akılcılık ve bilimsellik

Güçlü bir devlet millet iradesine dayanarak yoluna devam edebilir.

Yarını inşa edecek ilhamı ve yolunuza aydınlatacak ışığı geçmişimizde buluruz.

“Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarı için en gerçek yol gösterici ilimdir, fendir.”

1

Milli egemenlik

2

Milli tarih bilinci

3

Akılcılık ve bilimsellik

“ Bir amaca doğru yürürken, kişisel düşünce ve çıkarları bir tarafa bırakarak, el ele vermek icap eder; başarının sırrı budur.”

Türk çocuğu atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır.

Milletlerin esirliği üzerine kurulmuş müesseseler her tarafta yıkılmaya mahkûmdurlar.

4

Milli birlik ve beraberlik

5

Milli tarih bilinci

6

Bağımsızlık

Her birey istediğini düşünmek, istediğine inanmak hak ve hürriyetine sahiptir.

Toplu bir milleti istila etmek dağınık bir milleti istila etmek gibi kolay değildir.

Bir milletin tarih boyunca edindiği birikimlerin tümüdür. Milli ve manevi değerlerimizdir.

7

Özgürlük

8

Milli birlik ve beraberlik

9

Milli kültür

Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.

Milletimizi medeniyet nimetlerine kavuşturamaya çalışacağız ve bunu yapmaya mecburuz.

Bir milletin kendi geleceğini, bir devletin kendi iç ve dış siyasetini kendisinin belirleyebilmesidir.

10

Ülke bütünlüğü

11

Çağdaşlaşma

12

Bağımsızlık

ÜNİTE DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

MUSTAFA KEMAL'E SUİKAST GİRİŞİMİ

- Suikast Girişimi

ÇOK PARTİLİ YAŞAMA GEÇİŞ DENEMELERİ

- Cumhuriyet Halk Fırkası
- Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
- Serbest Cumhuriyet Fırkası

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

- Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler

ÇOK PARTİLİ YAŞAMA GEÇİŞ DENEMELERİ

Demokratik Yaşamın Özellikleri

- Düşüncelerin özgür bir şekilde ifade edilmesini sağlar.
- Çok partili hayata imkân tanır.
- Farklı düşüncelerin gelişmesine imkân sağlar.
- Vatandaşların ülke yönetimine katılmasını sağlar.

Cumhuriyet Halk Fırkası (9 Eylül 1923)

- İlk Genel Başkan:** Mustafa Kemal
- Cumhuriyet'in ilk yıllarında ekonomi alanına devletçilik modelini uyguladı.
 - İki dereceli seçim sistemini savundu.
 - Cumhuriyetçilik ve laiklik anlayışına bağlıdır.
 - İnkıpların tamamına yakınıni gerçekleştirmiştir.

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (17 Kasım 1924)

- İlk Genel Başkan:** Kâzım Karabekir
- Liberal ekonomi modelini savundu.
 - Tek dereceli seçim sistemini savundu.
 - Cumhuriyetçilik ilkesine bağlıdır.
 - İnkıpların belli bir sürece yayılarak yapılmasını savunur.
 - Cumhurbaşkanı'nın tarafsızlığını savunur.

Serbest Cumhuriyet Fırkası (12 Ağustos 1930)

- İlk Genel Başkan:** Fethi Okyar
- Liberal ekonomiyi savundu.
 - Tek dereceli seçim sistemini savundu.
 - Cumhuriyetçilik ve laiklik anlayışına bağlıdır.
 - Kadınlara siyasi hakların verilmesini sağladı.
 - Vergilerin yeniden düzenlenmesini savundu.

MUSTAFA KEMAL'E SUİKAST GİRİŞİMİ - TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi

- Mustafa Kemal'in 15 Haziran 1926 tarihinde İzmir'e yapacağı gezi sırasında düzenlenecek suikast girişimidir.
- Mustafa Kemal suikast girişimini kendisine değil cumhuriyet rejimine yönelik olduğunu beyan etmiştir.
- Giritli Şevki'nin pişmanlığı üzerine suikast planı ortaya çıkmıştır.
- Suikast planını düzenleyenler tutuklanarak İstiklal Mahkemelerinde cezalandırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler

- Türkiye; Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü konumundadır.
- Jeopolitik konum Türkiye'nin aynı zamanda tehditlere maruz kalmasına da neden olmaktadır.
- Uluslararası enerji koridoru işlevi görmektedir.
- Tehditler karşısında milli birlik ve beraberlik duygusu en önemli savunma gücüdür.
- Sahip olduğu jeopolitik konum Türkiye'yi dünya siyasetinde söz sahibi yapmaktadır.
- Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceğini milli ruha sahip gençliğe emanet etmiştir.

1.

Etkinlik

Çok Partili Yaşama Geçiş Denemeleri

Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

	Parti	Kısaltması	Savunduğu Seçim Sistemi	Kuruluş Tarihi ve İlk Genel Başkanı	Savunduğu Ekonomi İlkesi
1	Cumhuriyet Halk Fırkası	CHF	İki dereceli seçim sistemi	9 Eylül 1923 Mustafa Kemal	Devletçilik
2	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	TCF	Tek dereceli seçim sistemi	17 Kasım 1924 Kâzım Karabekir	Liberalizm
3	Serbest Cumhuriyet Fırkası	SCF	Tek dereceli seçim sistemi	12 Ağustos 1930 Fethi Bey (Okyar)	Liberalizm

2.

Etkinlik

Çok Partili Yaşama Geçiş Denemeleri

Aşağıda verilen açıklamaların hangi partiye ait olduğunu belirtiniz.

1	Şeyh Said İsyanı'nın ardından Takrir-i Sükûn Kanunu'na dayanılarak kapatılan partidir.	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
2	Mustafa Kemal Atatürk'ün yakın arkadaşı Fethi Bey'e kurduğu siyasi partidir.	Serbest Cumhuriyet Fırkası
3	Cumhurbaşkanı seçilen kişinin, üyesi olduğu partiden istifa etmesi gerektiğini savunan partidir.	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
4	Kuruluşunda 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nin büyük etkisi olan partidir.	Serbest Cumhuriyet Fırkası
5	Cumhuriyet Dönemi'nde ilk kez çok partili hayata geçiş denemesi bu partinin kuruluşu ile başlamıştır.	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
6	Programında kadınlara siyasal haklar verilmesini vurgulayan partidir.	Serbest Cumhuriyet Fırkası
7	Ekonomik sıkıntılara çözüm bulmak ve hükümetin denetlenmesini sağlamak için kurulan partidir.	Serbest Cumhuriyet Fırkası
8	Kâzım Karabekir, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele gibi milletvekilleri tarafından kurulan partidir.	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
9	Halk Fırkasında milletvekilleri arasında görüş ayrılıkları yaşanınca partiden ayrılanların kurduğu partidir.	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası

3.

Etkinlik

Çok Partili Yaşama Geçiş Denemeleri

Aşağıdaki bilgileri ait oldukları siyasi partinin altına rakamları kullanarak yazınız.

1. Temeli Müdafaa-i Hukuk Grubu'na dayanır.
2. Menemen Olayı öncesinde kurucusu tarafından kapatılan partidir.
3. Türkiye'de kurulan ilk muhalefet partisidir.
4. Fethi Okyar tarafından kurulan ikinci muhalefet partisidir.
5. Türkiye'de kurulan ilk siyasi partidir.
6. İnkılapların zamana yayılarak yapılmasını savunan partidir.
7. Mustafa Kemal tarafından kurulan partidir.
8. Limanlardaki tekelleşmeye son vermeyi amaçlayan partidir.
9. Kâzım Karabekir'in başkanlığını yaptığı partidir.

Cumhuriyet Halk Fırkası

1

5

7

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası

3

6

9

Serbest Cumhuriyet Fırkası

2

4

8

4.

Etkinlik

Çok Partili Yaşama Geçiş Denemeleri

Aşağıdaki açıklamaların karşısına verilen kavramlardan uygun olanı yazınız.

Demokratik

Fırka

Devletçilik

Muhalefet

Hükümet

Liberalizm

Çok partili hayat

Çoğulculuk

	Açıklamalar	Kavramlar
1	Demokrasiye uygun olmaktır.	<i>Demokratik</i>
2	Her türlü düşüncenin ülke yönetiminde söz sahibi olmasını kabul eden siyasi düzenidir.	<i>Çok partili hayat</i>
3	Devletin ekonomik yaşama doğrudan doğruya müdahale etmesidir.	<i>Devletçilik</i>
4	İktidarda olan siyasi parti için kullanılan kavramdır.	<i>Hükümet</i>
5	İktidardaki partinin icraatlarını denetleyen diğer partilere verilen isimdir.	<i>Muhalefet</i>
6	Demokratik yaşamda birden fazla siyasi partinin mecliste yer almasıdır.	<i>Çoğulculuk</i>
7	Özel girişimlere destek vermeyi benimseyen ekonomi modelidir.	<i>Liberalizm</i>
8	Siyasi partinin diğer adıdır.	<i>Fırka</i>

1. Milli Mücadele'de her şeye rağmen milletimiz yılmamış, vatanının düşma çizmesinin altında kalmasına asla müsaade etmemiştir. Milli Mücadele boyunca binlerce canlarımız vatanı için şehadet şerbetini içerek şehitlik mertebesine yükselmiştir. Onların bize emanet ettiği bu toprakların kıymetini iyi bilelim. Ülkemize sahip çıkarak, onu ilimle, bilimle ve sanatla geliştirerek dünyanın en gelişmiş ve en güçlü ülkesi haline getirelim ki giden canlarımızın kemikleri sızlamasın.

Buna göre milletimizin Milli Mücadele'de hangi özelliğinden ödün vermediğini açıklayınız. (10 Puan)

Milli bağımsızlık

2. Sakarya Zaferi'nin sonuçlarından beş tanesini yazınız. (5x3 = 15 Puan)

- a) *1683 II. Viyana Kuşatması'ndan beri Avrupalılar karşısındaki geri çekiliş süreci sona erdi.*
- b) *Yunan ordusu ağır kayıplar vererek taarruz gücünü kaybetti.*
- c) *Halkın orduya güveni ve savaşın kazanılacağına olan inancı arttı.*
- d) *Kütahya-Eskisehir Savastlarının olumsuz etkileri ortadan kalktı.*
- e) *Mustafa Kemal Paşa'ya gazilik unvanı ve maresallik rütbesi verildi.*

3. Milli Mücadele'nin askeri safasını sona erdiren Mudanya'da Ateşkes görüşmelerinde Türkiye'yi İsmet Paşa, İngiltere'yi General Harrington (Heringtin), Fransa'yı General Charpy (Şarpi), İtalya'yı General Monbelli (Monbeli) temsil etti. Çetin pazarlıklar ve tartışmaların ardından 11 Ekim 1922 tarihinde Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı. Antlaşmada alınan kararlardan biri de İstanbul ve Boğazların TBMM Hükümeti'nin yönetimine bırakılması oldu.

Alınan bu karar Osmanlı Devleti açısından nasıl bir sonuç doğurmuştur? Açıklayınız. (10 Puan)

Osmanlı Devleti hukuken sona ermiştir.

4. "Bir süre Ankara'dan görüşmelerini takip ettim. Görüşmeler hararetli ve tartışmalı geçiyordu. Türk haklarını tanıyan olumlu bir sonuç görülmüyordu. Ben bunu pek tabii buluyordum. Çünkü barış masasında ele alınan meseleler yalnız üç dört yıllık yeni devreye ait ve onunla sınırlı kalmıyordu. Yüzyılların hesabı görülmüyordu. Bu kadar eski, bu kadar karışık ve bu kadar kirli hesapların içinden çıkmak elbette o kadar basit ve kolay olmayacaktı."

Mustafa Kemal yukarıdaki sözlerinde hangi antlaşmadan söz etmektedir? Yazınız. (5 Puan)

Lozan Antlaşması

5. Edebiyatımızdaki Kurtuluş Savaşı üzerine yazılan ilk romandır. Roman, roman kahramanlarından ateşten günlerin birbirini kovaladığı sancılı bir dönemde, İzmir'in ve kurtuluşun meşalesini yakan Ayşe Hemşire'yi çıkarır karşımıza. Hasta hâliyle şehir şehir doktorunu arayan Millî Mücadele kahramanı Ayşe Hemşire... Eser, yaşanmış olaylara dayanan gerçekçi bir romandır. Eserde coşkulu bir dil kullanılmış, canlı betimlemelere yer verilmiştir.

Hakkında bilgi verilen eserin adını ve yazarını yazınız. (2x5 = 10 Puan)

- a) *Halide Edip Adıvar*
- b) *Atesten Gömlek*

6. "Seneler geçtikçe, millî ideal verimleri güvenle çalışmada, ilerleme hevesinde millî birlik ve millî irade şeklinde gözlere daha iyi çarpmaktadır. Bu bizim için çok önemlidir; çünkü biz, esasen millî mevcudiyetin temelini, millî şuurda ve millî birlikte görmekteyiz."

Atatürk'ün bu sözü hangi ilkesiyle ilgilidir? Yazınız. (8 Puan)

Milliyetçilik

7. Siyasi alanda yapılan inkılaplara dört tane örnek yazınız. (4x3 = 12 Puan)

- a) *Cumhuriyetin ilan edilmesi*
- b) *Saltanatın kaldırılması*
- c) *Halifeliğin kaldırılması*
- d) *1924 Anayasası'nın kabul edilmesi*

8. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesinden sonra yabancı okullar Türkiye için bir sorun hâline gelmiştir. 1925 yılında bu okullarda; Tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi derslerinin Türk öğretmenler tarafından okutulması, Türk müfettişlerce denetlenmesi, derslerde Türklük aleyhinde ifadelerin yer almaması kararları alınmıştır.

Buna göre Türkiye'nin bu kanunla neyi amaçladığını açıklayınız. (10 Puan)

Eğitimde birliğin sağlanması ve millî menfaatlere göre yapılandırılması

9. Atatürk'ün temel hedefi Türkiye Cumhuriyeti'ni çağdaş medeniyetler seviyesinin üstüne çıkarmaktır. Atatürk ilke ve inkılapları yaşanan tecrübelerden ve geleceğe dair kurulan hayallerden doğmuştur. Geçmişten beslenir ama geleceğe yönelir. Belli bir zaman ve mekâna bağlı değildir. Atatürk ilke ve inkılaplarının bir felsefesi ve dayandığı temel esasları vardır.

Bu doğrultuda Atatürk ilke ve inkılaplarının temel esaslarından beş tanesini yazınız. (5x2 = 10 Puan)

- a) *Bağımsızlık ve özgürlük*
- b) *Millî birlik ve beraberlik*
- c) *Ülke bütünlüğü*
- d) *Millî tarih bilinci*
- e) *Millî kültürün geliştirilmesi*

10. Mustafa Kemal "Siyasî ve askerî zaferler ne kadar büyük olursa olsunlar, ekonomik zaferlerle taçlandırılmazsa meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner." ifadeleri doğrultusunda millî ve bağımsız bir ekonomi politikası oluşturmak için atılan ilk adımı yazınız. (10 Puan)

Türkiye İktisat Kongresi'nin düzenlenmesi

1. Mustafa Kemal Sakarya Savaşı sonrası, taarruz için ordunun yanı sıra kamuoyunu ve meclisi de hazırlamaya önem verdi. Bu amaçla halka dağıtılacak bildirimleri kaleme aldı. Bazı milletvekilleri taarruzun bir an önce yapılmasını istemekteydi. Mustafa Kemal bu milletvekillerini “Ordumuzun kararı, taarruzdur. Fakat bu taarruzu erteliyoruz. Sebebi, hazırlığımızı tamamen ikmale biraz daha zaman lazımdır. Yarım hazırlıkla, yarım tedbirle yapılacak taarruz hiç taarruz etmemekten daha fenadır.” sözleriyle yatıştırdı. Bu gelişmeler doğrultusunda ordu, 1922 yılının yaz aylarına doğru taarruza hazır hâle gelmişti.

Buna göre Mustafa Kemal’in taarruzu ertelemesinin nedenini yazınız. (10 Puan)

Ordunun eksiklerini tamamlamak

2. Sakarya Savaşı sırasında Yunan saldırılarının artması üzerine Başkomutan Mustafa Kemal Paşa düşman ordusuna karşı, çizgiye bağlı savunma hatları ile başarılı olunamayacağını görmüş ve şu emri vermiştir: “Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sathı bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı, vatandaşın kanıyla sulanmadıkça düşmana terk olunamaz. Onun için küçük büyük her birlik bulunduğu mevziden atılabilir; ama küçük büyük her birlik ilk durabildiği noktada yeniden düşmana karşı cephe kurup savaşı sürdürür. Yanındaki birliğin çekilmek zorunda kaldığını gören birlikler ona uyamaz. Bulduğu mevzide sonuna kadar dayanmak ve direnmekle yükümlüdür.” Kaybedilen savunma hatlarının yakınlarına hızlı bir şekilde yeni savunma hatları kuruluyordu. Böylece Yunan ordusu, Türk savunma hatlarının kırılmasına rağmen iç kesimlere doğru ilerleyemiyordu. Sakarya Savaşı’nda Yunanların lehine olan durum, Mustafa Kemal’in bu taktik değişikliği ile Türk ordusu lehine dönmüştür.

Buna göre Mustafa Kemal’in Sakarya Savaşı sırasında verdiği tarihi emrin savaşın seyrini değiştirmesi, onun hangi kişilik özelliklerini ortaya koymuştur? Yazınız. (2x5 = 10 Puan)

a) *Askeri dehası*

b) *İleri görüşlülüğü*

3. Milli Mücadele sürecinde yaşanan ve Sovyet Rusya’nın aracılığı ile 13 Ekim 1921’de imzalanan Kars Antlaşması hakkında tabloda verilen soruları cevaplayınız. (14 Puan)

a) Hangi savaşın ardından imzalanmıştır? (1 Puan)	<i>Sakarya Savaşı</i>
b) Katılan devletler hangileridir? (4x1 = 4 Puan)	<i>TBMM ile Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan</i>
c) Taraflar arasında hangi konularda iş birliği yapılması kararlaştırılmıştır? (4x1 = 4 Puan)	<i>Ticaret, gümrük, sağlık, güvenlik</i>
d) Önemi nedir? (5 Puan)	<i>Türkiye’nin doğu sınırı kesin seklini aldı.</i>

4. Mudanya Ateşkes Antlaşması ile çatışmalar sona erdi ve sıra barış antlaşması için yapılacak konferansa geldi. Konferansın tarafsız bir ülke olan İsviçre'nin Lozan kentinde yapılması kararlaştırıldı. Mustafa Kemal Paşa'nın ifadesiyle Lozan konferansta "birkaç yıllık değil birkaç asırlık hesaplar" görülecekti: kapitülasyonlar, Osmanlı borçları, Boğazlar, azınlıklar, Ermeni sorunu, Musul sorunu ve diğerleri... Bu nedenle Türkiye'yi, İsmet Paşa'nın başkanlığında kalabalık bir komisyonun temsil etmesine karar verildi.

Mustafa Kemal konferansa katılacak heyetten hangi konularda kesinlikle taviz verilmemesini istemiş ve bu istekle neyi hedeflemiştir? Açıklayınız.

- a) *Ermeni yurdu* / *Kapitülasyonlar* (6 Puan)
b) *Tam bağımsızlık* (4 Puan)

5.

(Başkomandan Mustafa Kemal)

1921

1928

1934

Mustafa Kemal'in zaman içinde değişen yukarıdaki imzaları değerlendirildiğinde hangi inkılap hareketlerinin gerçekleştiği söylenebilir? Yazınız. (2x5 = 10 Puan)

- a) *Soyadı Kanunu*
b) *Harf İnkılabı*

6. Aileye ve aile hukukuna büyük önem veren Atatürk "Türk kadınına bilimsel, ahlaksal, sosyal, ekonomik yaşamda erkeğin ortağı, arkadaşı, yardımcısı ve koruyucusu yapmak şarttır." ifadesiyle Türk kadınının toplumda alması gereken yeri vurgulamıştır. Türk hukukçular tarafından Avrupa'daki hukuk sistemi üzerine incelemeler yapıldı. İsviçre Medeni Kanun'u; yeni ve sade olması, sorunlara pratik ve akılcı çözümler getirmesi, çağın sosyal ihtiyaçlarına cevap verebilmesiyle öne çıktı. Bu kanun Türk toplum yapısına uygun hâle getirildikten sonra Medeni Kanun olarak kabul edildi (17 Şubat 1926).

Kabul edilen Medeni Kanun ile Türk kadınına getirilen yeniliklerden beş tanesini yazınız. (5x2 = 10 Puan)

- a) *Tek eşle evlilik kabul edildi ve evliliğe yaş sınırı getirildi*
b) *Evlenmede kadının rızasının alınması zorunlu hale getirildi.*
c) *Evlilikte resmi nikah zorunlu oldu.*
d) *Mirastan kadın ve erkeğin eşit pay alması sağlandı.*
e) *Mahkemelerde kadın ve erkeğin sahitliği eşit sayıldı.*

7. Atatürk'ün "Büyük devletler kuran atalarımız, büyük ve kapsamlı uygarlıklara da sahip olmuştur. Bunu anlamak, incelemek, Türklüğe ve dünyaya bildirmek bizler için bir borçtur." sözü doğrultusunda gerçekleştirilen inkılap hareketinin adını yazınız. (10 Puan)

Türk Tarih Kurumu

8. Eğitim konusunda ilk çalışmalar bağımsızlık mücadelesinin yürütüldüğü dönemlerde toplanan Maarif Kongresi'yle başlamıştı. Millî Mücadele'nin başarıyla sonuçlanmasından sonra Mustafa Kemal, her alanda olduğu gibi eğitim ve kültür alanında da inkılaplara ağırlık vermiştir.

Cumhuriyet döneminde eğitim ve kültür alanında yapılan inkılaplardan beş tanesini yazınız. (5x2 = 10 Puan)

- a) *Tevhid-i Tedrisat Kanunu*
- b) *Harf İnkılabı*
- c) *Millet Mekteplerinin açılması*
- d) *Türk Tarih Kurumu*
- e) *Üniversite Reformu*

9. "Türk milletini son yüzyıllarda geri bırakmış olan kurumları yıkarak yerlerine milletin en yüksek çağdaşlık seviyesine ilerlemesini sağlayacak yeni kurumlar oluşturmaktır."

Atatürk bu ifadeyle hangi ilkeyi tanımlamıştır? Yazınız. (4 Puan)

İnkılapçılık

10. Cumhuriyet Dönemi'ne gelindiğinde devletin millî egemenlik temelinde ve millî bir yönetim anlayışı ile yapılandırılması yeni bir hukuk sistemini gerektirmişti. Batılılaşmak için şeri ve örfi hukuk yerine akli ve bilimsel düşünceyi esas alan çağdaş hukuk kurallarının benimsenmesi hedeflenmişti. Gelişmiş dünya milletleri arasında yer almak için Cumhuriyet Dönemi'nde hukuk sisteminde önemli yenilikler yapılmıştı.

Paragrafa göre hukuk sisteminde yenilikler yapılırken hangi ilkelere yararlanılmıştır? Yazınız. (4x3 = 12 Puan)

- a) *Cumhuriyetçilik*
- b) *Milliyetçilik*
- c) *Laiklik*
- d) *İnkılapçılık*

1. Bu Antlaşma ile Güney Cephesi'ndeki savaş sona erdi ve cephe kapandı. Hatay hariç Türkiye'nin güney sınırı çizildi. TBMM ilk kez bir İtilaf devleti tarafından tanındı. Bu antlaşma, İtilaf Devletlerinin arasındaki anlaşmazlığın giderek artmasına ve Sevr'i gerçekleştirme arzu ve heyecanlarının giderek azalmasına neden oldu. Bu cephedeki askeri imkanlar Batı Cephesi'ne sevk edildi.

Hakkında bilgi verilen antlaşmanın ve İtilaf Devletinin adını yazınız. (2x5 = 10 Puan)

- a) *Ankara Antlaşması*
- b) *Fransa*

2. Sakarya savaşı sonrası Türk ordusunun yıpranması, silah ve cephane bakımından yetersiz olması gibi nedenlerle Yunanlara karşı bir taarruza geçilemedi. Mustafa Kemal Paşa bir an önce düşmanı tamamen yurttan atmak için taarruz hazırlıklarına başladı.

Büyük Taarruz için yapılan hazırlıklardan dört tanesini yazınız. (4x2 = 8 Puan)

- a) *Orduya taarruz için gerekli eğitimler verildi.*
- b) *20 Temmuz 1922'de Mustafa Kemal'in başkomutanlık görevi zafer kazanılıncaya kadar uzatıldı.*
- c) *Tekalif-i Millîye Emirleri bütün yurttan uygulandı.*
- d) *İstanbul'dan Anadolu'ya silah, cephane ve çeşitli matzemeler nakledildi.*

3. Lozan Antlaşması'nın Boğazlar ile ilgili kararını açıklayınız. (4x4 = 16 Puan)

- a) *İstanbul ve Çanakkale Boğazları, Türkiye başkanlığındaki "Uluslararası Boğazlar Komisyonu" tarafından yönetilecek.*
- b) *Boğazların her iki yakası askerden arındırılacak.*
- c) *Boğazlardan ticaret gemileri için geçiş serbest ve ücretsiz olacak.*
- d) *Boğazların savunulması Milletler Cemiyetinin güvencesi altında olacak.*

4. Halkçılık ilkesi bir ülkede yaşayan bireyler arasında ayrıcalık ve fark gözetmemek, halk adı verilen tek ve eşit bir insan topluluğunun var olduğuna inanmaktır. Halkçılık; halk devleti, halk yönetimi, halkın kendi geleceğine egemen olması, kısaca siyasi demokrasidir.

Bu ilke doğrultusunda yapılan inkılaplardan beş tane yazınız. (5x2 = 10 Puan)

- a) *Cumhuriyetin İlanı*
- b) *Kılık Kıyafet Kanununun kabulü*
- c) *Yeni Türk Harflerinin Kabulü*
- d) *Millet Mekteplerinin açılması*
- e) *Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi*

5. “Türkiye Cumhuriyeti halkını ayrı ayrı sınıflardan oluşmuş değil, kişisel ve sosyal hayat için iş bölümü itibariyle çeşitli mesleklere ayrılmış bir toplum olarak görmek esas prensiplerimizdendir.”

Atatürk’ün bu sözünün hangi ilke ile ilgili olduğunu yazınız. (5 Puan)

Halkçılık

6. TBMM’de 1 Kasım 1922’de kabul edilen bir kanunla, halifelik ve saltanat birbirinden ayrıldı ve saltanat kaldırıldı. Saltanatın, 16 Mart 1920 tarihinde İstanbul’un İtilaf Devletlerince işgalinden itibaren sona erdiği kabul edildi.

Saltanatın kaldırılmasının sonuçlarından dört tanesini yazınız. (4x4 = 16 Puan)

- a) *Osmanlı Devleti resmen sona erdi.*
- b) *Millî egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.*
- c) *Ülke yönetimindeki iki baslık sona erdi.*
- d) *TBMM Türkiye’de tek yasal otorite haline geldi.*

7. Türkiye İktisat Kongresi’nde alınan kararlardan sonra Türk denizcilik sektörünün millileştirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. 1 Temmuz 1926 tarihinde Kabotaj Kanunu yürürlüğe girmesiyle bu konuda önemli bir adım atılmıştır.

Kabotaj Kanunu nedir? Açıklayınız. (10 Puan)

Türk kara sularında gemi işletme ayrıcalığı yabancılardan alınarak Türk vatandaşlarına devredildi. Ayrıca Türk sahillerinin bir noktasından diğer bir noktasına malzeme ve yolcu taşıma yetkisi sadece Türk sancağı taşıyan gemilere verildi.

8. İsviçreli Prof. Dr. Albert Malche (Albirt Malç) Türkiye'ye davet edildi. Gerekli incelemeleri yapan Malche tespit ve önerilerini bir rapor hâlinde sundu. Bilimsel yayınların ve öğretim kadrosunun yabancı dil bilgisinin yeterli olmadığını tespit eden Malche, hazırladığı raporda şu önerilere yer verdi:

- Bilimsel araştırmalara ve yabancı dil eğitimine ağırlık verilmeli.
- Öğretim üyelerinin bilimsel seviyeleri yükseltilmeli.
- Spor tesisleri, pansiyon ve yemekhaneler yapılmalı.
- Eğitim faaliyetlerini desteklemek için kongreler ve konferanslar düzenlenmeli

Yukarıdaki açıklamalar hangi inkılap hareketi ile ilgilidir? Yazınız. (5 Puan)

Üniversite Reformu

9. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda ekonominin temeli tarıma dayalıydı. Devletin bütçe gelirlerinin önemli bir kısmı tarım ürünlerinden alınan "Aşar" vergisinden oluşuyordu. Ancak halkın bu vergiyi ödeyecek gücü yoktu. Anadolu halkı on yıldır aralıksız devam eden savaşlarda evlatlarını ve toprağı işleyebileceği hayvanlarını kaybetmişti. Halkın ödemekte zorlandığı Aşar vergisi 1925'te kaldırıldı.

Buna göre bu verginin kaldırılmasının iki olumlu sonucunu yazınız. (2x5 = 10 Puan)

- a) *Köylü, üzerindeki ağır bir ekonomik yükten kurtulmuş oldu.*
- b) *Tarımsal üretim hız kazandı.*

10. Ülkenin farklı yerlerinde farklı birimler kullanılıyordu. Bu da ülke içinde sosyal ve ekonomik ilişkilerde karışıklığa neden oluyordu. Türkiye kendisine model olarak Batı uygarlığını seçmişti. Türkiye'nin Batılı devletlerle olan ticari, siyasi ve kültürel ilişkileri hızla artıyordu. Batılı devletlerle olan münasebetleri daha düzenli hâle getirmek ve geliştirmek aynı zamanda ülkedeki farklı uygulamalara son vermek için bir dizi değişikliklere gidildi.

Metinde hangi yeniliklerden söz edilmiştir? Yazınız. (10 Puan)

Takvim, saat, rakam ve ölçü birimleri

5.

Etkinlik

Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi- Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler

Aşağıda boş bırakılan alanlara verilen kavramları yazınız.

Sakız

Ziya Hurşit

Jeopolitik konum

Divan-ı Harp Mahkemesi

Derviş Mehmet

Şeyh Sait İsyanı

Kâzım Karabekir

Giritli Şevki

İstiklâl Mahkemeleri

İzmir

Kubilay

Takrir-i Sükûn

Atatürk'e yönelik suikast girişiminde suikastle ilişkisi olduğu gerekçesiyle tutuklanan ünlü komutandır.

1

Kâzım Karabekir

Atatürk'e yönelik düzenlenecek suikasti planlayan milletvekilidir.

7

Ziya Hursit

Mustafa Kemal Atatürk'e suikast girişiminde bulunulan şehirdir.

2

İzmir

Şeyh Sait İsyanı'nı bastırmak için kurulan mahkemelerdir.

8

İstiklâl Mahkemeleri

"Din elden gidiyor." propagandası ile Menemen Olayı'nı başlatan kişidir.

3

Derviş Mehmet

Bir devletin bulunduğu konumdan dolayı kendisine sağladığı avantaj ve dezavantajlara denir.

9

Jeopolitik konum

Atatürk'e yönelik suikast girişiminde bulunacakların kaçmayı planladıkları adadır.

4

Sakız

Menemen Olayı'nda şehit olan asteğmendir.

10

Kubilay

Şeyh Sait İsyanı'nı bastırmak için çıkarılan kanundur.

5

Takrir-i Sükûn

Menemen Olayı'na katılanların yargılandığı mahkemedir.

11

Divan-ı Harp Mahkemesi

Uluslararası alanda Musul'un topraklarımız dışında kalmasına neden olmuştur.

6

Şeyh Sait İsyanı

Atatürk'e karşı düzenlenecek suikast girişimini ihbar eden kişidir.

12

Giritli Şevki

6.

Etkinlik

Demokratikleşme Çabaları

Aşağıda boş bırakılan alanları verilen kavramlardan yararlanarak doldurunuz.

1929	İzmir Suikasti	Serbest Cumhuriyet Fırkası	Fethi Okyar
Ali Fuat Paşa	Devletçilik	1926	Liberalizm
Siyasi parti	Cumhuriyet Halk Fırkası	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	Şükrü Bey
1	Atatürk'ün "Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır." sözünü üzerine söylediği olaydır.	→	<i>İzmir Suikasti</i>
2	Kâzım Karabekir'in kurucu genel başkanı olduğu partidir.	→	<i>Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası</i>
3	9 Eylül 1923 tarihinde kurulan Türkiye'nin ilk siyasi partisidir.	→	<i>Cumhuriyet Halk Fırkası</i>
4	Serbest Cumhuriyet Fırkasını kuran kişidir.	→	<i>Fethi Okyar</i>
5	Programında kadınlara siyasi hakların verileceğinin yer aldığı partidir.	→	<i>Serbest Cumhuriyet Fırkası</i>
6	Demokrasinin en temel ve en vazgeçilmez ögesidir.	→	<i>Siyasi parti</i>
7	Piyasa ekonomisini savunan ve üretim araçlarında özel mülkiyete destek veren ekonomi modelidir.	→	<i>Liberalizm</i>
8	Mustafa Kemal'e suikast girişiminin yapıldığı tarihtir.	→	<i>1926</i>
9	Dünya Ekonomik Bunalımı'nın çıktığı tarihtir.	→	<i>1929</i>
10	Devletin, ekonomiyi belirli bir yere kadar kontrol etmesini ifade eden ekonomik modelidir.	→	<i>Devletçilik</i>
11	Mustafa Kemal'e suikast planlayan kişilerden biridir.	→	<i>Şükrü Bey</i>
12	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurucularından biridir.	→	<i>Ali Fuat Paşa</i>

ÜNİTE

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASINDA YAŞANAN GELİŞMELER

- Yabancı Okullar Sorunu
- Dış Borçlar Sorunu
- Musul Sorunu
- Yunanistan Nüfus Mübadelesi
- Türkiye'nin Milletler Cemiyetine Girmesi
- Balkan Antantı
- Montrö Boğazlar Sözleşmesi
- Sadabad Paktı
- Hatay Sorunu

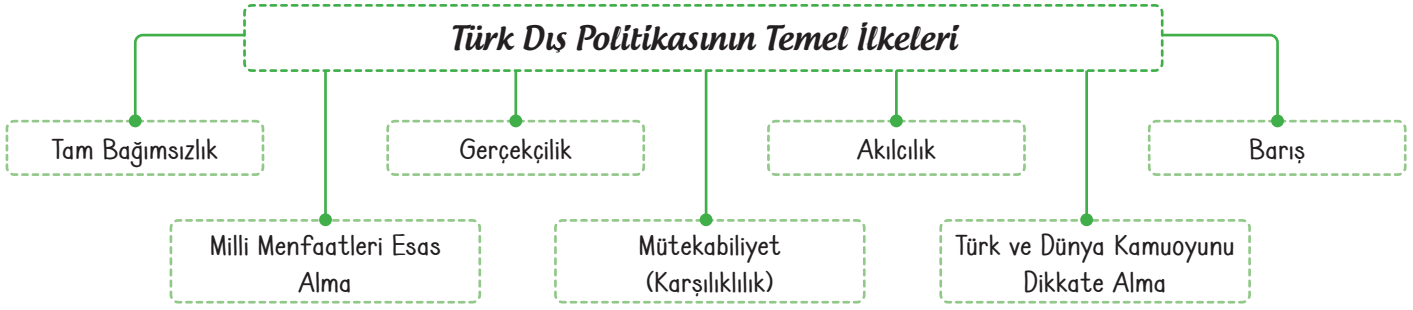
ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TEMEL İLKELERİ VE AMAÇLARI

- Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TEMEL İLKELERİ VE AMAÇLARI

Tam Bağımsızlık: Türkiye'nin siyasi, askeri, ekonomik vb. alanlarda koşulsuz bağımsızlığını ifade eder. Milli Mücadele yıllarında Mustafa Kemal'in liderliğinde "tam bağımsızlık" ilkesiyle hareket eden milletimiz, başka bir milletin mandası altına girmeyi reddetmiş ve bağımsızlığa olan inancını "Ya istiklal ya ölüm" parolasıyla dile getirmiştir.

Gerçekçilik: Türkiye, dış politikada gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşmazken mevcut şartların gereklerine göre hareket etmeyi esas alır.

Akılcılık: Akılcılık, geçmişin sorunlarına saplanıp kalmak yerine mevcut şartları değerlendirerek geleceğe yönelik kararlar almaktır. Dış politikadaki gelişmeleri iyi takip eden Atatürk, izlediği akılcı politika sonucu Boğazların Türk egemenliğine girmesini ve Hatay'ın Türkiye'ye katılmasını sağlamıştır.

Mütekabiliyet: Türkiye dış politikada barışçıl yöntemler takip etmiş, devletler arasında iş birliğinin gelişmesine önem vermiştir. Türkiye kendisine dostça yaklaşan ülkelerle iyi ilişkiler geliştirmiş ancak düşmanca tavır sergileyen ülkelere gerekli karşılığı vermekten çekinmemiştir.

Milli Menfaatleri Esas Alma: Devletler arası ilişkilerde sürekli dostluklar olmadığı gibi sürekli düşmanlıklar da yoktur. Ülke menfaatlerinin gerektirdiği şekilde hareket etmek, Atatürk'ün dış politikadaki temel ilkelerinden biri olmuştur.

Barış: "Millet hayatı tehlikeye uğramadıkça harp bir cinayettir." diyen Atatürk'ün sözüne uygun olarak Türkiye yayılmacı bir politika takip etmemiş, devletler arasındaki sorunların diplomasi ile çözülmesinden yana olmuştur.

Türk ve Dünya Kamuoyunu Dikkate Alma: Atatürk'ün takip ettiği politika, gücünü millettten almakta ve milli menfaatlere göre şekillenmektedir. Atatürk dünyada olup bitenleri de yakından takip etmiş ve dış politikada adım atarken bu gelişmeleri de dikkate almıştır.

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASINDA YAŞANAN GELİŞMELER

1. Dönem Dış Politika (1923 - 1932)

Yabancı Okullar Sorunu

- ➔ Lozan Konferans'ında; azınlık ve yabancı okulların Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması kararlaştırıldı.
- ➔ Bu okullarda Türkçe, tarih gibi derslerin Türk öğretmenler tarafından Türkçe öğretilmesi kararı alındı.
- ➔ Fransa daha sonradan bu karara uymadı.
- ➔ Türkiye, Fransa'ya bağlı okulları kapatma kararı aldı.
- ➔ Fransa bu sorunu uluslararası bir alanda görüşmeyi teklif etti.
- ➔ Türkiye iç işlerine müdahale sayarak bu konuda geri adım atmadı.
- ➔ Başta Fransız olmak üzere diğer yabancı okullar da MEB'in esaslarına uyacağını kabul etti.
- ➔ Türkiye'nin dış politikadaki ilk siyasi başarısıdır.

Musul Sorunu

- ➔ İngiltere ile yaşanan bu sorun Lozan'da çözülemedi.
- ➔ Lozan sonrası taraflar Haliç Konferansında (İstanbul) bir araya geldi.
- ➔ Sorun çözülemeyince Türkiye, meseleyi Milletler Cemiyetine taşıdı.
- ➔ Milletler Cemiyeti Musul'un İngiliz mandasındaki Irak'a bırakılmasına karar verdi.
- ➔ Türkiye bu karar karşısında savaş hazırlığına başlarken bu sırada Güneydoğu'da Şeyh Said İsyanı çıktı.
- ➔ Zor durumda kalan Türkiye 5 Haziran 1926 Ankara Antlaşması ile Musul'u İngiliz mandasındaki Irak'a bırakmak zorunda kaldı.
- ➔ Türkiye - Irak sınırı kesin olarak belirlendi.
- ➔ Türkiye'nin dış politikadaki ilk siyasi başarısızlığıdır.

Yunanistan ile Nüfus Mübadelesi

- ➔ Lozan Konferans'ında alınan karara göre Yunanistan'daki Türkler ile Türkiye'deki Rumlar karşılıklı yer değiştirecekti.
- ➔ Bu değişimde İstanbul'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler hariç tutuldu.
- ➔ Anadolu'daki Rumların bir kısmı Yunanistan yerine İstanbul'a yerleşti. Türkiye bu duruma karşı çıktı.
- ➔ İstanbul'da daha fazla Rum bırakmak isteyen Yunanistan geri adım atmayınca iki ülke arasında gerginlik çıktı.
- ➔ Yunanistan Cumhurbaşkanı Venizelos ile Atatürk karşılıklı adımlar atarak sorunu barışçıl yöntemlerle çözdüler.
- ➔ 10 Haziran 1930 tarihinde Ankara Antlaşması ile İstanbul'daki Rumların tamamı yerleşik sayıldı.

Dış Borçlar Sorunu

- ➔ Lozan Konferans'ında Osmanlı'dan kalan borçlar devletler arasında pay edildi.
- ➔ Türkiye'nin payına düşen borcun Fransızlara ödenmesi kabul edildi.
- ➔ 1929 Ekonomik Bunalım nedeniyle Türkiye borcunu ödeyemedi.
- ➔ Borç miktarının yeniden hesaplanması ve borçların nasıl ödeneceği konusunda tartışmalar yaşandı.
- ➔ 1933'te Türkiye ile Fransa arasında yapılan görüşmeler sonucunda borçlar yeniden taksitlendirildi.
- ➔ Türkiye Fransa'ya olan son taksitini 1954 yılında ödedi.

II. Dönem Dış Politika (1932 - 1939)

Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne Girmesi

- ⇒ Türkiye, Milletler Cemiyeti'nin tarafı tutumu nedeniyle ilk zamanlarda üyelik girişiminde bulunmamıştır.
- ⇒ Türkiye, uluslararası sorunların çözümünde izlediği barışçı politika ile takdir topladı.
- ⇒ İspanya ve Yunanistan'ın teklifi doğrultusunda Türkiye, Milletler Cemiyeti'ne davet edildi.
- ⇒ Dünya barışına katkıda bulunmak isteyen Türkiye, 18 Temmuz 1932 tarihinde Milletler Cemiyeti'ne üye oldu.

Balkan Antantı

- Amaç:** Yayılımcı İtalya ve Almanya'nın politikalarına karşı karşılıklı sınırları korumak
- Katılan Devletler:** Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya, Romanya (9 Şubat 1934)
- Katılmayan Devletler:** Bulgaristan, Arnavutluk
- ⇒ Antanta üye devletler birbirlerinin sınırlarını tanımayı kabul etti.
 - ⇒ Mevcut düzenin korunması için ortak karar alındı.
 - ⇒ Türkiye yayılımcı politikalara karşı batı sınırını güvence altına aldı.

Montrö Boğazlar Sözleşmesi

- ⇒ Lozan Konferansı'nda alınan karara göre Boğazlar savunmasız bırakılmıştı.
- ⇒ Almanya, İtalya ve Japonya'nın yayılımcı politikaları Türkiye'yi tedirgin etti.
- ⇒ Türkiye Milletler Cemiyetine müracaat ederek Boğazlar statüsünün yeniden belirlenmesini istedi.
- ⇒ Türkiye'nin haklı taleplerini kabul eden Milletler Cemiyeti Montrö Boğazlar Konferansı'nı düzenledi (20 Temmuz 1936).
- ⇒ Boğazlar tamamıyla Türkiye'ye devredildi.

Sadabad Paketi

- Amaç:** İtalya'nın Orta Doğu'ya yönelik yayılımcı politikasına karşı sınırları korumak
- Katılan Devletler:** Türkiye, İran, Irak, Afganistan (8 Temmuz 1937)
- Katılmayan Devlet:** Suriye
- ⇒ Antantla üye devletler birbirlerinin sınırlarını tanımayı kabul etti.
 - ⇒ Mevcut düzeni korunması için ortak karar alındı.
 - ⇒ Türkiye yayılımcı politikalara karşı doğu sınırını güvence altına aldı.

Hatay Sorunu

- ⇒ 1921 Ankara Antlaşması ile Hatay Fransız mandasındaki Suriye'ye bırakılmıştı.
- ⇒ Fransa'nın bölgeden çekilmesiyle Hatay yeniden gündeme geldi.
- ⇒ Atatürk Misak-ı Milli'nin bir parçası olan Hatay için "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalmaz." diyerek Hatay'ın Türkiye'ye katılması gerektiğini ifade etmiştir.
- ⇒ Milletler Cemiyeti'ne taşınan sorun Hatay'ın bağımsız bir devlet ortaya çıkmasını sağladı.
- ⇒ Hatay Meclisi 30 Haziran 1939 tarihinde aldığı kararla Türkiye'ye katılmayı kabul etti.

1.
Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri ve Amaçları

Verilen dış politika ilkelerini aşağıda ait olduğu açıklamanın karşısına yazınız.

Gerçekçilik

Mütekabiliyet

Akılcılık

Milli menfaatleri
esas alma

Barışçılık

Tam bağımsızlık

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASININ TEMEL İLKELERİ VE AMAÇLARI

1

Tam bağımsızlık

Bir devletin iç ve dış politikada her alanda egemenlik haklarına sahip olmasıdır.

“Ne denli zengin olursa olsun bağımsızlıktan yoksun bir ulus, uygar insanlık önünde, uşaklıktan öte bir gözle görülmeye layık olamaz.”

2

Akılcılık

Ülke ile ilgili karar alırken değişen şartları analiz etmek ve bu şartlar altında mantık kuralları çerçevesinde adım atmaktır.

“Her işin esas hedefine kısa ve kestirme yoldan ulaşmak arzu edilir olmakla beraber yolun mantıklı ve özellikle bilimsel olması şarttır.”

3

Mütekabiliyet

Bir devletin, diğer devletin vatandaşlarına veya hukuki kararlarına karşı gösterdiği tutumuna karşılık diğer devletin de aynı şekilde davranmasıdır.

“Şüphesiz, hukukumuz, şeref ve değerimize saygı gösterildikçe karşılıklı saygıda asla kusur etmeyeceğiz.”

4

Barışçılık

Bağımsız bir devlet olarak ülke içinde mutlu bir yaşam sürmeyi amaçlarken diğer milletlerin de birbiriyle iyi ilişkiler içinde yaşamasını amaçlamaktır.

“Savaş hayati ve kaçınılmaz olmalı... Öldüreceğiz diyene karşı ölmeyeceğiz diye savaşa girebiliriz. Fakat milletin hayatı tehlikeye girmeksizin savaş cinayettir.”

5

Milli menfaatleri esas alma

Bir milletin güvenlik, refah ve mutluluğu için gerekli olduğuna inandığı hedeflere ulaşmaya çalışmasıdır.

“Efendiler! Dış politikamızda başka devletlerin hukukuna tecavüz yoktur. Ancak hakkımızı, hayatımızı, memleketimizi koruyoruz ve koruyacağız.”

6

Gerçekçilik

Gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşmak yerine mevcut şartların gereklerine göre hareket etmektir.

“Büyük hayaller peşinden koşan, yapamayacağımız şeyleri yapar gibi görünen sahtekâr insanlardan değiliz...”

2.

Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri ve Amaçları

Atatürk Dönemi'ndeki dış politika gelişmelerinin hangi tarihte yaşandığını yazınız. (Not: Aynı tarih birden fazla gelişmeye yazılabilir.)

1924

1926

1928

1930

1932

1934

1936

1937

1 1926 TBMM İngiltere ile Ankara Antlaşması'nı imzalayarak Musul'u Irak'a bıraktı.

2 1932 Türkiye İspanya'nın ve Yunanistan'ın desteği ile Milletler Cemiyeti üyeliğine kabul edildi.

3 1934 İtalya ve Almanya'nın izlediği saldırgan politikalar Balkan Antantı'nın imzalanmasına neden oldu.

4 1924 Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla tüm yabancı okullar Milli Eğitim Bakanlığına bağlandı.

5 1930 Ankara'da imzalanan Nüfus Mübadelesi Antlaşması ile Türkiye ve Yunanistan arasındaki sorun tamamen çözüldü.

6 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması ile Türkiye'nin Boğazlarda asker bulundurması kabul edildi.

7 1928 Borçlar, en büyük pay Türkiye Cumhuriyeti'nin ödemesi şartıyla Osmanlı Devleti'nden ayrılan devletler arasında paylaştırıldı.

8 1937 Sadabad Paktı İtalya'nın büyük bir tehlike oluşturması nedeniyle Tahran'da imzalandı.

9 1934 Balkan Antantı'na katılan devletler, kendi aralarında ve bölge dışındaki devletlerle yapacakları antlaşmalarda birbirlerine danışma kararı aldılar.

10 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanmasıyla Boğazlar Komisyonu kaldırıldı.

11 1924 Lozan Antlaşması'na göre yabancı okulların Türk kanunlarına bağlı olmak şartıyla öğretim faaliyetlerine devam etmelerine karar verildi.

12 1926 Ankara Antlaşması'nda Musul'un Irak'a bırakılmasıyla Misak-ı Milli'den taviz verilmiş oldu.

3.

Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Atatürk Dönemi Türk dış politikasında yaşanan aşağıdaki gelişmeleri ait oldukları başlıkların altına yazınız.

Dış borçlar sorunu	Hatay sorunu	Balkan Antantı	Nüfus mübadelesi sorunu	Montrö Boğazlar Sözleşmesi
Türkiye'nin Milletler Cemiyetine katılması	Musul sorunu	Yabancı okullar sorunu	Sadabad Paktı	
I. DÖNEM TÜRK DIŞ POLİTİKASI (1923 - 1932)		II. DÖNEM TÜRK DIŞ POLİTİKASI (1932 - 1939)		
Amaç	Lozan'dan kalma sorunları çözmek	Amaç	Olası II. Dünya Savaşı'na karşı önlem almaktır.	
Gelişmeler	1. <i>Yabancı okullar sorunu</i> 2. <i>Musul sorunu</i> 3. <i>Nüfus mübadelesi sorunu</i> 4. <i>Dış borçlar sorunu</i>	Gelişmeler	1. <i>Türkiye'nin Milletler Cemiyetine katılması</i> 2. <i>Balkan Antantı</i> 3. <i>Montrö Boğazlar Sözleşmesi</i> 4. <i>Sadabad Paktı</i> 5. <i>Hatay Sorunu</i>	

4.

Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Aşağıda verilen açıklamaların karşısına getirilmesi gereken kavramı yazınız.

Musul	Balkan Antantı	Birleşmiş Milletler	Suriye
Yabancı Okullar	Fransa	Milletler Cemiyeti	Nüfus Mübadelesi

	Açıklamalar	Durum
1	Bariştan çok, büyük devletlerin emellerine hizmet eden Milletler Cemiyeti'nin yerine kurulan cemiyettir.	<i>Birleşmiş Milletler</i>
2	Lozan'dan sonra Türkiye-Yunanistan arasında yaşanan sorundur.	<i>Nüfus Mübadelesi</i>
3	I. Dünya Savaşı sonrası dünya barışını korumak için kurulan teşkilattır.	<i>Milletler Cemiyeti</i>
4	Misak-ı Millî sınırları içerisinde yer almasına rağmen uluslararası hukuka aykırı bir şekilde İngilizler tarafından işgal edilen yerdir.	<i>Musul</i>
5	Türkiye'nin dış borç konusunda en çok sorun yaşadığı devlettir.	<i>Fransa</i>
6	Türkiye'nin Atatürk Dönemi'nde dış politikadaki ilk siyasi başarıdır.	<i>Yabancı Okullar</i>
7	Nüfus mübadelesi sorununun çözümünün ardından Türk - Yunan dostluğunun başladığını gösteren siyasi iş birliğidir.	<i>Balkan Antantı</i>
8	Türkiye ile yaşadığı Hatay sorunu nedeniyle Sadabad Paktı'na katılmayan devlettir.	<i>Suriye</i>

5.

Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Aşağıdaki gelişmeleri Türkiye Cumhuriyeti açısından olumlu ve olumsuz şeklinde değerlendiriniz.

	Bilgiler	Olumlu / Olumsuz
1	Türkiye Lozan Antlaşması'nda, Boğazlar Komisyonu başkanlığına getirilmiştir.	<i>Olumsuz</i>
2	Kuruluş amacına uygun hareket edemeyen Milletler Cemiyeti barıştan çok, büyük devletlerin emellerine hizmet etmiş ve II. Dünya Savaşı'nın çıkmasına ortam hazırlamıştır.	<i>Olumsuz</i>
3	Lozan Antlaşması, Türkiye'nin hem siyasi hem de ekonomik bağımsızlığına katkıda bulunmuştur.	<i>Olumlu</i>
4	I. Dünya Savaşı'ndan sonra intikam hırsıyla hareket eden Almanya ve İtalya yeniden silahlanarak saldırgan bir politika takip etmeye başlamıştır.	<i>Olumsuz</i>
5	Lozan Antlaşması ile kapitülasyonlar kaldırılmış ve Türkiye'nin ekonomik açıdan bağımsızlığı sağlanmıştır.	<i>Olumlu</i>
6	Türkiye Milletler Cemiyetine katılarak barış yanlısı olduğunu göstermiştir.	<i>Olumlu</i>
7	Türkiye'deki yabancı okullardan Türkçe, tarih ve coğrafya dersleri Türk öğretmenler tarafından Türkçe okutulmuştur.	<i>Olumlu</i>
8	Musul, Kerkük ve Süleymaniye İngiliz mandası olan Irak'a bırakılmıştır.	<i>Olumsuz</i>

6.

Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Aşağıda boş bırakılan alanları doldurunuz.

MONTRÖ BOĞAZLAR SÖZLEŞMESİ

Tarih

18 Temmuz 1936

Yer

İsviçre'nin Montrö Kenti

Taraflar

Türkiye, İngiltere, Fransa, Sovyet Rusya, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya ve Japonya

Toplanma nedenleri

- *Japonya, Çin'in Mancurya Bölgesi'ni işgal etti.*
- *Almanya, Ren Bölgesi'ne saldırdı.*
- *İtalya Habesistan'ı işgal etti Boğazlar*

Önemi

Türkiye Boğazlar üzerinde tam egemenlik hakkını elde etmiştir.

7.
Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Verilen haritalara göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Türkiye Balkan Antantı'na katılmakla hangi sınırını güvence altına almıştır?

Batı

2. Türkiye'nin Balkanlar'da bulunan hangi sınır komşusu Balkan Antantı'na katılmamıştır?

Bulgaristan

3. Türkiye dışında antanta katılan devletler hangileridir?

A: **Romanya**
B: **Yugoslavya**
C: **Yunanistan**

4. Sadabat Pakti'na katılmakla Türkiye hangi sınırını güvence altına almıştır?

Doğu

5. Türkiye'nin sınır komşusu olmasına rağmen pakta katılmayan devlet hangisidir?

Suriye

6. Türkiye dışında pakta katılan devletler hangileridir?

A: **Irak**
B: **İran**
C: **Afganistan**

8.

Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Aşağıda boş bırakılan alanları doldurunuz.

Fransa

Arnavutluk

Ankara

Etabli

Kırım Savaşı

Balkan Antantı

Cemal Hüsnü Taray

Sadabad Paktı

Montrö

İsviçre

Suriye

Yunanistan

Duyun-u Umumiye

Şeyh Sait İsyanı

İspanya

1. Türkiye'nin Orta Doğu'da bölgesel iş birliği yaptığı paktır.

Sadabad Paktı

2. Musul'un topraklarımız dışında kalmasına neden olan olayın adıdır.

Şeyh Sait İsyanı

3. Türkiye'nin dış politikada nüfus mübadelesi sorunu yaşadığı ülkedir.

Yunanistan

4. Türkiye'nin yayılımcı politikalara karşı Batı sınırını güvence altına almak için içinde yer aldığı ittifaktır.

Balkan Antantı

5. Boğazlar Komisyonu'nun kaldırılarak Boğazlarda egemenlik hakkının Türkiye'ye verildiği anlaşmadır.

Montrö

6. Musul'un İngiltere mandasındaki Irak'a bırakılmasına neden olan anlaşmadır.

Ankara

7. Osmanlı Devleti'nin gelir kaynaklarını kontrol etmek için alacaklı devletler tarafından kurulan borçlar idaresidir.

Duyun-u Umumiye

8. Türkiye'nin Milletler Cemiyetine girmesi için öneride bulunan ülkedir.

İspanya

9. Türkiye'nin dış politikada yaşadığı nüfus mübadelesine verilen isimdir.

Etabli

10. Osmanlı Devleti'nin ilk dış borcunu aldığı savaştır.

Kırım Savaşı

11. Türkiye ile yaşadığı Hatay sorunu nedeniyle Sadabad Paktı'na katılmayan ülkedir.

Suriye

12. Boğazların durumunu görüşmek için konferansın toplandığı ülkedir.

İsviçre

13. İtalya'nın baskısından çekinip Balkan Antantı'na katılmayan ülkedir.

Arnavutluk

14. Türkiye'nin Milletler Cemiyetindeki ilk temsilcisidir.

Cemal Hüsnü Taray

15. Türkiye'nin yabancı okullar konusunda en çok sorun yaşadığı ülkedir.

Fransa

9.

Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Aşağıda verilen gelişmelerin hangi sonucu doğurduğunu örnekteki gibi bulunuz.

GELİŞMELER

1 Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla tarih dersi Türk öğretmenler tarafından Türkçe okutuldu.

d

2 Türkiye 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı nedeniyle borcunu ödeyemedi.

j

3 Türkiye Milletler Cemiyetine üye oldu.

a

4 Türkiye Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni imzaladı.

c

5 Türkiye Sadabad Paketi'ni imzaladı.

b

6 Türkiye İngiltere ile Ankara Antlaşması'ni imzaladı.

h

7 Türkiye'nin diplomatik girişimleri sonucunda Balkan Antantı imzalandı.

f

8 Türkiye 1926'da çıkardığı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun'a uymayan yabancı okulları kapattı.

i

9 Anadolu'daki Rumlar ve Yunanistan'daki Türkler yer değiştirdi.

g

10 Nüfus mübadelesinin çözülmesi Türk - Yunan dostluğunu geliştirdi.

e

SONUÇLAR

a Türkiye Dünya barışına katkı sağladı.

b Türkiye doğu sınırının güvenliğini sağladı.

c Türkiye Boğazlar üzerinde tam egemenlik sağladı.

d Milli kültürün korunması sağlandı.

e İki ülke arasındaki bu yakınlaşma Balkan Antantı'nın imzalanmasına ortam hazırladı.

f Türkiye batı sınırının güvenliğini sağladı.

g Nüfus mübadelesi sorunu çözüldü.

h Musul İngiliz mandasındaki Irak'a bırakıldı.

i Böylece yabancı devletlerin eğitim yoluyla iç işlerimize karışması engellenmiş oldu.

j Türkiye 1933 yılında borçlarını yeniden taksitlendirdi ve 1954 yılında son taksitini ödedi.

10.
Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Aşağıdaki etkinliği yönergeye göre yapınız.

Yönerge: Etkinliğe 1. sorudan başlayınız. Cevapladığınız sorunun doğru cevabını karşılayan sayılar, çözmeniz gereken bir sonraki soruyu belirtmektedir. Doğru cevabın yanında yazan harfler ise şifreyi oluşturan harfleri belirtmektedir. Bu harfler kullanılarak şifre bulunacaktır. En son soruda 1. soruya tekrar dönülürse şifre bulunmuştur.

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu gereği Türk okulları hangi bakanlığa bağlandı?

C	Kültür Bakanlığı	7
D	Milli Eğitim Bakanlığı	11

2. Türkiye II. Dünya Savaşı öncesi dünya barışına katkıda bulunmak için hangi teşkilata katılmıştır?

L	Birleşmiş Milletler	11
O	Milletler Cemiyeti	4

3. Lozan Konferansı'nda Türkiye ve İngiltere arasında dokuz ay içinde çözülmesi istenilen sorun hangisidir?

Ş	Musul	9
T	Hatay	8

4. Balkan devletlerinden hangisi komşu ülke topraklarından hak iddia ettiği için Balkan Antantı'na katılmamıştır?

F	Arnavutluk	5
L	Bulgaristan	10

5. Tevhid-i Tedrisat Yasası gereği 1926'da çıkarılan kanun hangisidir?

A	Maarif Teşkilatı	1
K	Millet Mektepleri	9

6. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanmasında hangi devletin yayılımcı politikası etkili olmuştur?

İ	Almanya	7
K	Sovyet Rusya	5

7. Ankara Antlaşması ile Irak petrol gelirlerinin %10'unun 25 yıl boyunca ödeneceği ülke hangisidir?

K	İngiltere	5
H	ABD	11

8. İtalya'nın Orta Doğu'nun güvenliğini tehdit etmesi bölgede hangi iş birliğini doğurmuştur?

T	Sadabad Paketi	6
B	Akdeniz Paketi	7

9. Türkiye 1929'da savaşın ulusal politika aracı olarak kullanılmasını yasaklayan hangi pakta katıldı?

A	Sadabad	4
P	Briand Kellog	2

10. Türkiye Boğazlar üzerindeki tam egemenlik hakkını hangi- siyle elde etmiştir?

O	Lozan Antlaşması	7
İ	Montrö Sözleşmesi	8

11. Osmanlı borçlarının ödeme şeklinin belirlendiği konferans hangisidir?

İ	Lozan	3
K	Londra	6

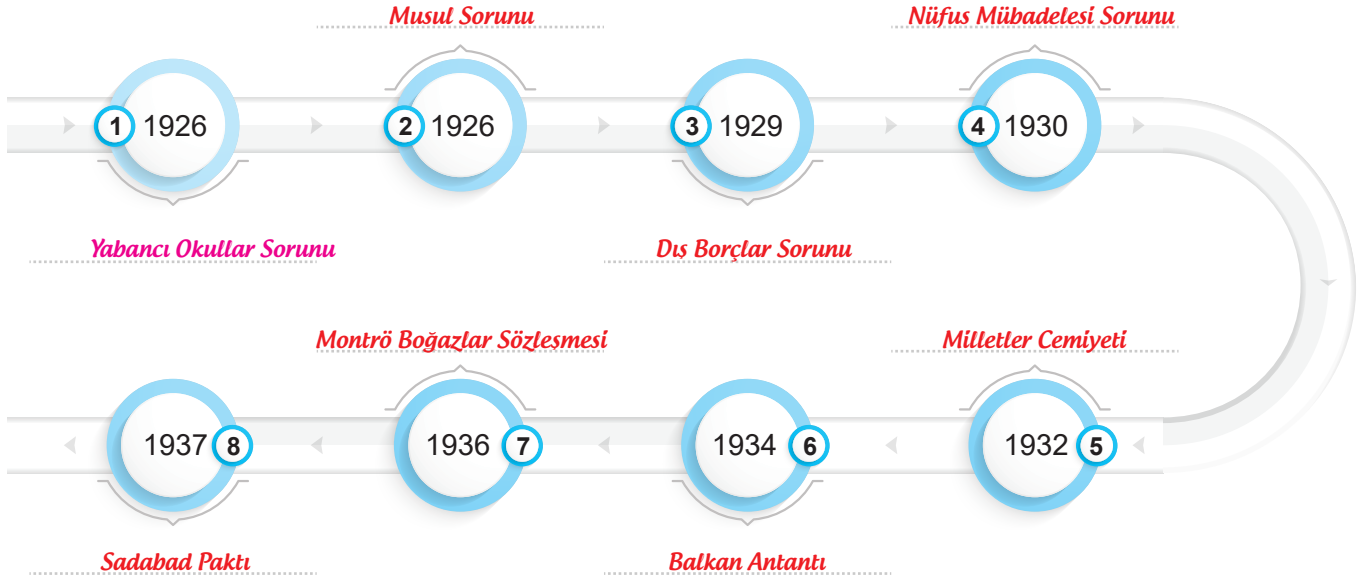
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
D	İ	Ş	P	O	L	İ	T	İ	K	A

11.
Etkinlik

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler

Aşağıdaki soruların cevaplarını verilen tarihlerden de yararlanarak boş bırakılan alanlara örnekteki gibi yazınız.

1. Fransa ile yaşanan hangi sorun çözüldü?

2. İngiltere ile yaşanan hangi sorun çözüldü?

3. Osmanlı Devleti'nden kalan hangi sorun daha çok Fransa ile yaşandı?

4. Yunanistan'ın İstanbul'da daha fazla Rum bırakmak istemesi nedeniyle Türkiye ile yaşadığı sorun nedir?

5. Dünya barışına katkı sağlamak isteyen Türkiye hangi teşkilata üye oldu?

6. Türkiye II. Dünya Savaşı öncesinde batı sınırlarının güvenliğini sağlamak için hangi ittifaka üye olmuştur?

7. Boğazların tam anlamıyla güvenliği, yetki ve sorumluluğu hangi antlaşmayla Türkiye'ye verildi?

8. İtalya'nın Orta Doğu'ya yönelik yayılımcı politikasına karşı bölge devletlerinin kurduğu güvenlik paktı nedir?

12.
Etkinlik

Hatay'ın Türkiye'ye Katılması

Aşağıdaki soruları verilen kavramlardan yararlanarak cevaplayınız.

Fransa

30 Haziran 1939

Sandler

Tayfur Sökmen

Abdülгани
Türkmen

Ankara
Antlaşması

1	Hatay Meclisi hangi tarihte Türkiye'ye katılma kararı almıştır?	30 Haziran 1939
2	Hatay'ın 1921 yılında Suriye'ye bırakılması hangi antlaşma ile kabul edilmiştir?	Ankara Antlaşması
3	Bağımsızlığını ilan eden Hatay Cumhuriyeti cumhurbaşkanlığına kim seçilmiştir?	Tayfur Sökmen
4	Hatay sorunu hangi ülke ile yaşanmıştır?	Fransa
5	Hatay Cumhuriyeti başbakanlığına seçilen kişi kimdir?	Abdülгани Türkmen
6	Milletler Cemiyetinin Hatay'ın geleceği ile ilgili hazırladığı rapordur.	Sandler

ÜNİTE

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

İNSAN ESERLERİ İLE
YAŞAR

İKİNCİ DÜNYA
SAVAŞI'NIN TÜRKİYE'YE
ETKİLERİ

ATATÜRK SON YOLCULUĞUNDA

Atatürk'ün Vefatı

- ➔ Atatürk önemli ilk sağlık sorununu Cumhuriyet'in ilanından yaklaşık 10 gün sonra yaşamıştır.
- ➔ 1937 yılında ilerlemeye başlayan Atatürk'ün sağlık sorunları 1938 yılı başından itibaren kaygı verici boyutlara ulaşmıştır.
- ➔ Atatürk'e siroz başlangıcı teşhisi konulmuştur.
- ➔ Hastalığına rağmen başta Hatay sorunu olmak üzere devlet işlerini aksatmamıştır.
- ➔ Zaman zaman kısmi iyileşmeler görülse de Atatürk'ün sağlığı gittikçe bozulmuştur.
- ➔ 10 Kasım 1938 Perşembe günü sabah saat 09.05'te Dolmabahçe Sarayı'nda vefat etmiştir.

Atatürk'ün Vefatının Yurt İçindeki Yankıları

- ➔ Atatürk'ün vefatı ülkede derin bir üzüntüyle karşılandı.
- ➔ Gencinden yaşlısına bütün vatandaşlar ona duydukları vefadan dolayı cenaze törenine katıldı.
- ➔ Halit Fahri Ozansoy ıstırabını "Nasıl ki Atatürk'ü anlatırken kelimeler aciz kalırsa bugünkü kederimizi de anlatacak kelime bulamıyoruz. Bizler bu kederi taşıyamıyoruz." sözleriyle dile getiriyordu.

Atatürk'ün Vefatının Yurt Dışındaki Yankıları

- ➔ Atatürk Türkiye sınırlarını aşan bir liderdi.
- ➔ Tunus, Cezayir, Hindistan, Pakistan gibi sömürge altında yaşayan mazlum insanların mücadelesinde örnek oldu.
- ➔ Hindistan halkı ona "Asya'nın kurtarıcısı" unvanını verdi.
- ➔ Batılı ve doğulu birçok devlet liderleri Atatürk hakkında birçok demeç yayınladı.

İNSAN ESERLERİ İLE YAŞAR

- ➔ Atatürk çok yönlü bir insandı.
- ➔ O; hem asker, hem devlet adamı hem de fikir adamıdır.
- ➔ Atatürk yaşamın her döneminde kitapla bütünleşmiştir.
- ➔ Yerli ve yabancı birçok fikir adamının eserlerini en ince ayrıntısına kadar incelemiştir.

- ➔ Atatürk, askerlik hayatının ilk yıllarından başlamak üzere birçok eser yazmıştır.
- ➔ Yazdığı eserlerin en kapsamlı olanı Nutuk'tur.
- ➔ Nutuk 1919 ile 1927 yılları arasında kapsayan (Kurtuluş Savaşı, Cumhuriyet'in ilanı, inkılap hareketleri) gelişmeleri anlatan birinci elden kaynaktır.

Atatürk'ün Eserleri

- ➔ Takımın Muharebe Talimi
- ➔ Cumalı Ordugâhı
- ➔ Birinci Ta'biye Meselesinin Hâlli
- ➔ Taktik Tatbikat Gezisi 1
- ➔ Bölüğün Muharebe Eğitimi
- ➔ Zabıt ve Kumandan İle Hasbihâl
- ➔ Medeni Bilgiler, Nutuk, Geometri
- ➔ Taktik Meselenin Çözümü ve Emirlerin Yazılmasına İlişkin Öğütler
- ➔ Ta'lim ve Terbiye-i Askeriye Hakkında Nokta-i Nazarlar

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI

II. Dünya Savaşı'nın Nedenleri

- ➔ I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan barış antlaşmalarının sorunları daha da büyütmesi
- ➔ Almanya'nın Versay Antlaşmasını tanımaması
- ➔ Mihver Devletler (Almanya, İtalya, Japonya) ile Müttefik Devletler (ABD, İngiltere, Fransa, SSCB) denilen grupların ortaya çıkması

II. Dünya Savaşı'nın Sonuçları

- ➔ Savaş Müttefik Devletlerin galibiyetiyle sonuçlandı.
- ➔ ABD'nin Japonya'ya attığı atom bombaları yüz binlerce sivilin hayatını kaybetmesine neden oldu.
- ➔ Savaş dünyada 60 milyona yakın insanın hayatını kaybetmesine neden oldu.
- ➔ Birleşmiş Milletler Teşkilatı kuruldu.

Savaşa Girmeyen Galip Devlet Türkiye

- ➔ Türkiye sahip olduğu jeopolitik konumu nedeniyle savaşa girmesi için büyük bir baskıya maruz kaldı.
- ➔ Türkiye'yi savaşa çekmekte kararlı olan Müttefik Devletler 1943 yılında Adana ve Kahire'de düzenledikleri konferansla baskılarını arttırdılar.
- ➔ "Yurtta barış, dünyada barış." ilkesini dış politikada temel alan Türkiye iki grup arasında denge politikası yürüterek tarafsızlığını korudu.
- ➔ 1945 yılında savaş Müttefik Devletler tarafından kazanıldı.
- ➔ Türkiye Yalta Konferansı'nda alınan karar gereği kurulan BM'ye üye olmak için simgesel olarak Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etti.
- ➔ Böylece Türkiye savaşa dahil olmadan galip devletler arasında yer aldı.

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ

- ➔ Türkiye savaşa girmemesine rağmen savaşın etkisiyle ağır ekonomik ve sosyal sorunlar yaşadı.
- ➔ Bütçesinin çoğunluğunu savunmaya ayırdı. Bu nedenle ekonomik yatırımlar durma noktasına geldi.
- ➔ Genç nüfusun çoğunluğu askere alınca nüfus artışı azaldı.
- ➔ Üretimin durması hayat pahalılığını da beraberinde getirdi.
- ➔ Başta ekmek olmak üzere temel gıda ürünleri karne ile satıldı.

- ➔ Devlet karaborsacılığı engellemek, üretim, dağıtım ve tüketimi kontrol etmek için Milli Koruma Kanunu çıkardı.
- ➔ Aşırı fiyatları engellemek için narh uygulamasını getirdi.
- ➔ Savaş sırasında aşırı zenginleşen kesimler için varlık vergisi çıkarıldı.
- ➔ Tarımsal üretimi bilimsel yöntemlerle arttırmak için Köy Enstitüleri açıldı.
- ➔ Toprak Mahsulleri Vergisi Kanunu çıkarıldı.

TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ

- ➔ Türkiye batıyla ilişkilerini geliştirmek ve desteklerini almak için demokratik uygulamalara hız verdi.
- ➔ Tek partili dönemin getirdiği ekonomik sorunlar halkın tepkisine neden oldu.
- ➔ Tepkilerin artması muhalefet partilerinin kurulmasını zorunlu hâle getirdi.

- ➔ 1945 yılında Milli Kalkınma Partisi kuruldu.
- ➔ 1946 yılında CHP'den ayrılan Adnan Menderes ve arkadaşlarının kurduğu Demokrat Parti seçimlere katıldı.
- ➔ Demokrat Parti 10 yıl boyunca (1950 - 1960) iktidar olmuştur.
- ➔ Türkiye ilk kez bu tarihte çok partili seçim gerçekleştirdi.

1.

Etkinlik

Atatürk Son Yolculuğunda

Aşağıdaki soruların cevaplarını verilen kavramlardan yararlanarak boş bırakılan alanlara yazınız.

1. *Etnografya Müzesi*

Atatürk'ün naaşının geçici kabrine konulduğu müze hangisidir?

2. *Dolmabahçe Sarayı*

Atatürk'ün hayata gözlerini yumduğu yer neresidir?

3. *İsmet İnönü*

Atatürk'ün ölümünden sonra seçilen cumhurbaşkanı kimdir?

4. *Hatay Sorunu*

Atatürk, hastalığının ilerlemesine rağmen hangi sorunla yakından ilgilenmiştir?

5. *Nihat Yaşar Belger*

Atatürk'e hastalığının teşhisini koyan doktor kimdir?

- ★ Hatay Sorunu
- ★ Nihat Yaşar Belger
- ★ Dolmabahçe Sarayı
- ★ Türk Tarih Kurumu
- ★ 10 Kasım 1938
- ★ Ankara
- ★ Anadolu Ajansı
- ★ Emin Onat - Orhan Arda
- ★ Etnografya Müzesi
- ★ İsmet İnönü
- ★ Siroz

6. *10 Kasım 1938*

Atatürk kaç yılında vefat etmiştir?

7. *Anadolu Ajansı*

Atatürk'ün hastalığına dair ilk resmi bildiri nerede yayınlanmıştır?

8. *Siroz*

Atatürk'ün ölümüne sebep olan hastalığın adı nedir?

9. *Emin Onat - Orhan Arda*

Anıtkabir'in Türk mimarları hangileridir?

10. *Ankara*

Etnografya Müzesi hangi şehirdedir?

11. *Türk Tarih Kurumu*

Atatürk İş Bankasındaki hissesinden kaynaklanan gelirden hangi kuruma pay vermiştir?

2.

Etkinlik

Atatürk Son Yolculuğunda

Yabancı devlet başkanlarının Atatürk hakkında söylediklerinin onun kişilik özelliklerinden hangilerine ait olduğunu yazınız.

Lider olması

Milletini sevmesi

Evrensel olması

İleri görüşlü olması

Askeri deha olması

Vatansever olması

Çok yönlü olması

Barışsever olması

1 “Avrupa'nın savaş sonrasındaki tarihî liderlerini başarılarına göre sıraya koyan eksiksiz bir liste oluştursaydık asker, yaratıcı, reformcu, modern Türkiye'nin kurucusu Cumhurbaşkanlığı Kemal Atatürk bu listenin en başlarında yer alırdı.”

(Los Angeles Times, ABD, 11 Kasım 1938)

Çok yönlü olması

2 “Mustafa Kemal hırpalanmış, silahı elinden alınmış olan bir milletle tarihe yeni bir devir açmak için mücadeleye girişti ve bu mücadelesinde ruh kudretinin dünya yüzündeki bütün silahlardan üstün olduğunu ispat etti.”

(Prof. Dr. Herbert Melzig, Alman Tarihçi)

Vatansever olması

3 “Atatürk'ün hayatı ve eseri yalnız Türkiye için değil, dünyanın bütün hür ulusları için de ilham kaynağı olmaya devam edecektir.”

(Chiang Kai-shek (Çang Kay Şek), Çin Devlet Başkanı)

Evrensel olması

4 “Çelik gibi azim ve gayreti, uzağı gören akıl ve hikmetle birleştirmiş olan bu gerçek halk önderi ve devlet adamıdır.”

(Illustrierte Zeitung Dergisi, Almanya)

İleri görüşlü olması

5 “O ; şahsi kazanç ve şöret peşinde koşan basit bir diktatör değil, gelecek nesiller için sağlam temeller atmaya uğraşan bir kahramandı.”

(Glays Baker, Amerikalı Kadın Gazeteci)

Milletini sevmesi

6 “Mustafa Kemal öldü. Barış kubbesinin Doğu sütunu yıkıldı. Artık cihanda barışı kimse garanti edemez.”

(Kont De Chambrun, Eski Fransız Büyükelçisi)

Barışsever olması

7 “Bu derece yüksek hilkatte bir adama sahip olduklarından dolayı, Türklere gıpta ediyoruz.”

(Tahran Gazetesi, İran, 11 Kasım 1938)

Lider olması

8 “Atatürk doğuştan bir askerdir ve yaradılıştan bir komutandır.”

(Jâescke, Alman profesörü)

Askeri deha olması

3.
Etkinlik

İnsan Eserleri ile Yaşar

Aşağıdaki eserleri uygun olan başlıkların altına yazınız.

MUSTAFA KEMAL'İN YAZDIĞI ESERLER

Ta'lim ve Terbiye-i Askeriye Hakkında
Nokta-i Nazarlar

Atatürk'ün Hatıra Defteri

Taktik Tatbikat Gezisi 1

Medeni Bilgiler

Bölüğün Muharebe Eğitimi

Atatürk'ten Mektuplar

Taktik Meselenin Çözümü ve Emirlerin
Yazılmasına İlişkin Öğütler

Hatıra Notları 1916

Cumalı Orduğâhı

Takımın Muharebe Talimi

Geometri

Nutuk

Birinci Ta'biye Meselesinin Hâlli

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri

Karlsbad Hatıraları

Zabit ve Kumandan İle Hasbihal

Mustafa Kemal'in Askerlik İle İlgili Yazdığı Eserler

1. *Ta'lim ve Terbiye-i Askeriye Hakkında Nokta-i Nazarlar*
2. *Taktik Tatbikat Gezisi 1*
3. *Bölüğün Muharebe Eğitimi*
4. *Taktik Meselenin Çözümü ve Emirlerin Yazılmasına İlişkin Öğütler*
5. *Cumalı Orduğâhı*
6. *Takımın Muharebe Talimi*
7. *Birinci Ta'biye Meselesinin Hâlli*
8. *Zabit ve Kumandan İle Hasbihal*

Atatürk'ün Askerlik Dışında Yazdığı Eserler

1. *Atatürk'ün Hatıra Defteri*
2. *Medeni Bilgiler*
3. *Atatürk'ten Mektuplar*
4. *Hatıra Notları 1916*
5. *Geometri*
6. *Nutuk*
7. *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri*
8. *Karlsbad Hatıraları*

4.

Etkinlik

İkinci Dünya Savaşı

Aşağıdaki haritada yer alan devletlerin hangi grupta olduğunu yazınız.

Mihver Devletler

1. *Almanya*
2. *İtalya*
3. *Japonya*

Müttefik Devletler

1. *İngiltere*
2. *Fransa*
3. *ABD*
4. *Sovyet Rusya*

5.

Etkinlik

İkinci Dünya Savaşı

Aşağıdaki soruları verilen kavramları kullanarak cevaplayınız.

Yalta

Versay

San Francisco

Faşizm

Mihver Devletleri

Normandiya

İtalya

ABD

Polonya

Japonya

	Sorular	Cevaplar
1	İkinci Dünya Savaşı Almanya'nın 1 Eylül 1939'da nereye saldırmasıyla başladı?	<i>Polonya</i>
2	Japonya'nın Pearl Harbour Üssü'ne saldırması sonucu savaşa giren ülke hangisidir?	<i>ABD</i>
3	İkinci Dünya Savaşı'nı kaybeden blok hangisidir?	<i>Mihver Devletleri</i>
4	ABD, İngiltere ve SSCB 1945 yılının Şubat ayında hangi konferansta dünyanın geleceğini planlamak için bir araya gelmiştir?	<i>Yalta</i>
5	Birleşmiş Milletler Teşkilatı hangi konferansta kurulmuştur?	<i>San Francisco</i>
6	II. Dünya Savaşı'nda taraf değiştiren mihver devleti hangisidir?	<i>İtalya</i>
7	Almanya'nın karşı çıktığı I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan antlaşma hangisidir?	<i>Versay</i>
8	Uzak Doğu'da genişleme politikası izleyen mihver devleti hangisidir?	<i>Japonya</i>
9	Almanya'nın yenilgiye uğrayarak savaştan çekilmesine neden olan müttefiklerin çıkarması hangisidir?	<i>Normandiya</i>
10	II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olan aşırı milliyetçiliği ifade eden kavram hangisidir?	<i>Faşizm</i>

6.
Etkinlik

İkinci Dünya Savaşı

Aşağıdaki soruların cevapları petek bulmacada harfleri karışık bir şekilde verilmiştir. Bu cevapları örnekteki gibi düzenleyerek rengi ile beraber yazınız.

1. Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda Almanya'nın imzaladığı hangi antlaşma İkinci Dünya Savaşı'na neden olmuştur?

2. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra SSCB önderliğinde hangi blok kurulmuştur?

3. Japonya'nın hangi ülkeye saldırması İkinci Dünya Savaşı'na neden olmuştur?

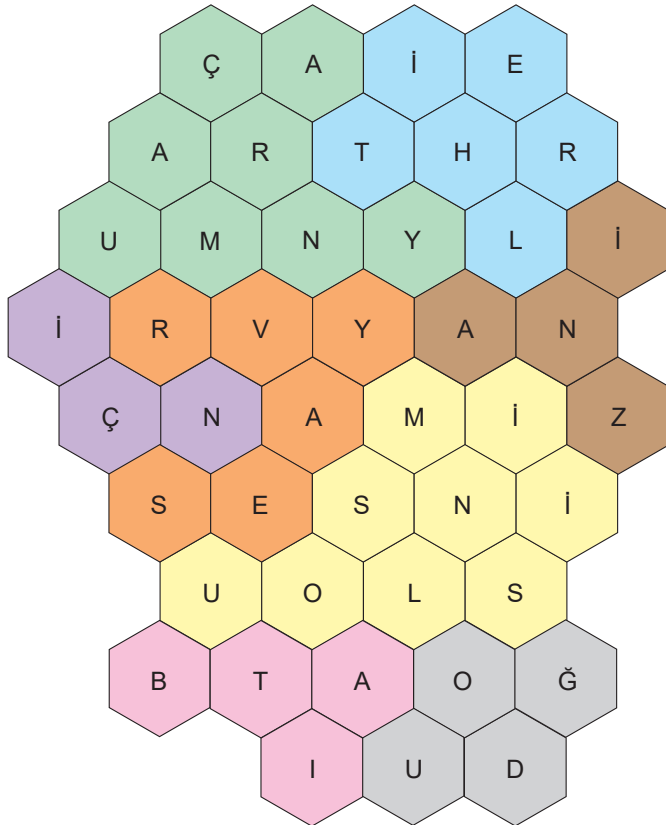
4. İkinci Dünya Savaşı'nda İtalya'nın başındaki lider kimdir?

5. İtalya'nın hangi ülkeye saldırması İkinci Dünya Savaşı'na neden olmuştur?

6. İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya'nın başındaki lider kimdir?

7. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD önderliğinde hangi blok kurulmuştur?

8. Almanya'da 1933 yılında hangi parti yönetime gelmiştir?

CEVAP

1. *Versay*

2. *Doğu*

3. *Çin*

4. *Mussolini*

5. *Mancurya*

6. *Hitler*

7. *Batı*

8. *Nazi*

RENK

1. *Turuncu*

2. *Gri*

3. *Mor*

4. *Sarı*

5. *Yeşil*

6. *Mavi*

7. *Pembe*

8. *Kahverengi*

7.

Etkinlik

İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye Etkileri

Verilen ifadeleri aşağıdaki uygun olan başlıkların altına örnekteki gibi yazınız.

a. Toplum hayatında kısıtlamalar getirildi.

b. Genç nüfus silah altına alınınca ülke nüfusu azaldı.

c. Türkiye savaş boyunca denge politikası izledi.

d. Türkiye Birleşmiş Milletler Teşkilatına üye olabilmek için kağıt üzerinde savaşa girdi.

e. Şehirlerde belli saatlerden sonra sokağa çıkma yasağı uygulandı.

f. Ekmek, un ve şeker gibi temel tüketim malzemeleri karne ile dağıtılmaya başladı.

g. Türkiye'nin savaşa girmesi için müttefik devletler aralarında konferanslar yaptı.

h. Savaşı fırsata çevirip yüksek gelir elde edenlerden varlık vergisi alındı.

i. Sanayi ve tarım ürünlerinde düşüş yaşandı.

1. İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye siyasi etkileri nelerdir?

c

d

g

2. İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye ekonomik etkileri nelerdir?

f

h

i

3. İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye sosyal etkileri nelerdir?

a

b

e

8.

Etkinlik

İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye Etkileri

Aşağıdaki soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

Milli Koruma Kanunu

Karartma

Narh

Varlık Vergisi

Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu

Köy Enstitüsü

1. İkinci Dünya Savaşı sırasında haksız kazanç elde edenlerden bir defaya mahsus alınan vergi hangisidir?

Varlık Vergisi

2. Hükümetin İkinci Dünya Savaşı sırasında üretim, dağıtım ve tüketim faaliyetlerini kontrol altına almak için çıkardığı kanun hangisidir?

Milli Koruma Kanunu

3. Tarımsal üretimi bilimsel yöntemlerle artırmak için açılan enstitü hangisidir?

Köy Enstitüsü

4. Fiyat artışlarını kontrol etmek için hangi uygulama getirilmiştir?

Narh

5. Türkiye İkinci Dünya Savaşı sırasında büyük şehirlerde hava saldırılarına karşı geceleri hangi tedbiri almıştır?

Karartma

6. Arazisi olmayan veya mevcut arazi ihtiyacını karşılayamayan köylüye toprak dağıtmak için çıkarılan kanun hangisidir?

Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu

1. Türkiye; Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birleştiği bir bölgede yer alır. Ülkemiz konumu itibariyle dünyanın önemli ülkelerinden biridir. Bir tarafında zengin petrol yataklarına sahip Orta Doğu ülkeleri, diğer tarafında ise sanayileşmiş Avrupa devletleri bulunmaktadır. Ürettikleri ürünler bakımından birbirine muhtaç olan bu iki bölge arasındaki yollar Türkiye'den geçmektedir. Ayrıca üç tarafının denizlerle çevrili olması Türkiye'nin stratejik açıdan önemini oldukça artırmaktadır.

Verilen metinde Türkiye'nin hangi özelliği hakkında bilgi verilmiştir? Yazınız. (10 Puan)

Coğrafi konumu / Jeopolitik önemi

2. Demokratik yönetimlerin bulunduğu ülkelerde egemenliğin kaynağı millettir ve son söz yine milletindir. Millet, seçim yoluyla yönetime katılır. Aynı amaç ve düşüncede olan insanlar bir araya gelerek siyasi parti veya sivil toplum kuruluşları kurarlar. Böylece insanlar düşüncelerini ve isteklerini daha rahat ifade etme imkanı bulur. Farklı görüş ve düşüncedeki insanların bir araya gelerek oluşturdukları siyasi partiler demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından biridir. Halk, yönetimde kendini temsil edecek kişileri ve siyasi partileri seçer.

Buna göre demokrasilerde farklı siyasi partilerin bulunmasının faydasını açıklayınız. (10 Puan)

Farklı görüşlerin mecliste temsil edilmesini ve yönetimde yer almasını sağlar.

3. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kapatılmasından sonra Türkiye, 1930'a kadar tek partiyle yönetilmeye devam etti. Ülkenin tek partiyle yönetilmesi alternatif fikirlerin yönetime yansımaya ve iktidar partisinin icraatlarının denetlenmesine engel oluyordu. Öte yandan 1929 Dünya Ekonomik Krizi Türkiye'yi de etkilemiş; halkın yaşadığı sıkıntılar hükümete tepki göstermesine neden olmuştu. Bu durumun farkında olan Gazi Mustafa Kemal, yakın arkadaşı Fethi Bey'den yeni bir parti kurmasını istedi. Bu isteği yerine getiren Fethi Bey, Cumhuriyet Halk Fırkasından ayrılan bazı milletvekillerinin katılımıyla Serbest Cumhuriyet Fırkasını kurdu (12 Ağustos 1930).

Buna göre Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulmasının nedenlerini açıklayınız. (2x5 = 10 Puan)

a) *Hükümetin ekonomi politikalarını denetleyecek ve alternatif politikalar üretecek.*

b) *Farklı fikirlerin yönetime yansımaya ve iktidar partisinin icraatlarının denetlemek*

4. Türkiye dış politikada barışçıl yöntemler takip etmiş, devletler arasında iş birliğinin gelişmesine önem vermiştir. Türkiye kendisine dostça yaklaşan ülkelerle iyi ilişkiler geliştirmiş ancak düşmanca tavır sergileyen ülkelere gerekli karşılığı vermekten çekinmemiştir. Örneğin nüfus mübadelesi sorununda Batı Trakya'da Türklerin mallarına el koyan Yunanistan'ın bu adımına karşılık olarak Türkiye de İstanbul'da yaşayan Rumların mallarına el koymuştur. **Verilen metinde Türk dış politikasının dayandığı temel ilkelerin hangisinden söz edilmiştir? Yazınız. (10 Puan)**

Mütekabiliyet

5. Atatürk Dönemi'nde Türkiye dış politikada, önce Lozan Antlaşması ile ilgili sorunların çözümüne odaklanmış, daha sonra da yeni bir dünya savaşı tehlikesine karşı ülke güvenliğini sağlamaya yönelik çalışmalar yapmıştır.

Lozan Barış Antlaşması'nda çözülemeyip dış politikada yeniden gündeme gelen sorunlardan dört tanesini yazınız. (4x2 = 8 Puan)

- a) *Yabancı Okullar Sorunu*
- b) *Musul Sorunu*
- c) *Nüfus Mübadelesi Sorunu*
- d) *Dış Borçlar Sorunu*

6. I. Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan barış antlaşmaları dünyaya barış getirmedii. İntikam hırsıyla hareket eden Almanya ve İtalya yeniden silahlanarak saldırgan bir politika takip etmeye başladı. Bu devletlerin Balkanlar ve Akdeniz üzerinde takip ettikleri yayılmacı politika, Türkiye'yi bölge güvenliği açısından tedbir almaya yöneltti. Türkiye bu doğrultuda hem batı hem de doğu sınırlarının güvenliğini sağlamak için bölgesel ittifaklara öncülük etti.

Metinde sözü edilen ittifakların adını yazınız. (2x6 = 12 Puan)

- a) *Balkan Antantı*
- b) *Sadabat Pakti*

7. Lozan Barış Antlaşması'na göre Boğazların yönetimi, başkanı Türk olan uluslararası bir komisyona bırakılmıştı. Ayrıca Boğaz'ın her iki yakasında on beşer kilometrelik alan, askerden arındırılmıştı. Yayılmacı devletlerin faaliyetleri güvenliğini tehlikeye düşürmekteydi. Bu nedenle Türkiye Milletler Cemiyetine başvurarak Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin yapılmasını sağladı.

Türkiye'yi kaygılandıran bu devletleri işgal ettikleri bölgelerle birlikte yazınız. (3x4 = 12 Puan)

- a) *Japonya* / *Çin'in Mancurya Bölgesi'ni işgal etti.*
- b) *Almanya* / *Ren Bölgesi'ne saldırdı.*
- c) *İtalya* / *Habesistan'ı işgal etti.*

8. Daily Mail gazetesinde yayımlanan bir makalede o günkü Türkiye'nin durumundan bahsederken şu satırlara yer verilmiştir: "Bugün Türkiye büyük ve yeni bir memleketdir. Harp sonrasının dehşet ve bitkinliğinden çıkmış olan Türkiye, Atatürk'ün dimağında vücut bulmuştur. Onun başarıları yalnız memleketin içinde Avrupalılaşmayla sınırlı kalmıyordu. İdare ettiği dış politika, Türkiye'yi batı devletlerinin dostluk çerçevesi içine koydu ve eski düşmanlardan yeni dostlar yaptı."

Atatürk için "Eski düşmanlardan yeni dostlar yaptı." sözü onun hangi dış politika ilkesi ile ilgilidir? Yazınız. (10 Puan)

Barış

9. 1939–1945 yılları arasında yaşanan II. Dünya Savaşı Avrupa, Pasifik ve Kuzey Afrika olmak üzere üç cephede cereyan etmiştir. Bu savaş oluşturulan iki grup arasında yapılmıştır.

II. Dünya Savaşı'nda oluşturulan grupların adını ve bu gruplarda yer alan devletleri yazınız. (10 Puan)

- a) Grup adı ve devletleri: *Mihver Devletler: Almanya, İtalya, Japonya*
- b) Grup adı ve devletleri: *Müttefik Devletler: İngiltere, Fransa, Sovyetler Birliği ve ABD*

10. Türkiye her ne kadar II. Dünya Savaşı'na girmemiş olsa da sürekli üzerinde esen savaş rüzgarlarından fazlasıyla etkilenmiştir. Altı yıl süren ve tüm dünyada etkili olan bu savaş, Türkiye'nin sosyal ve ekonomik alanda büyük sorunlar yaşamasına neden olmuştur.

Yaşanan ekonomik sorunların önüne geçebilmek için Türkiye'nin aldığı tedbirlerden dört tanesini yazınız. (4x2 = 8 Puan)

- a) *Millî Korunma Kanunu*
- b) *Narh uygulaması*
- c) *Yarluk Vergisi Kanunu*
- d) *Ekmek, un, şeker ve et gibi temel tüketim malzemeleri "karne" ile dağıtılması*

1. Mustafa Kemal Sakarya Savaşı'nda atından düşerek yaralandığı hâlde savaşı cephe karargâhından idare etti. Türk ordularının Başkomutanı Mustafa Kemal savaştın en kritik noktasında şu tarihi emri verdi. "Hattı müdafaa (savunma hattı) yoktur, sathı müdafaa (savunma alanı) vardır. O sath (alan) bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı milletin kanıyla sulanmadıkça bırakılmaz."

Mustafa Kemal'in bu sözüyle aşağıdakilerden hangisini ifade ettiği söylenemez?

- A) Savunmanın vatanın bir bölgesiyle sınırlandırılmayacağını
- B) Tüm yurdun savunulacağını
- C) Savaşın sınırlı bir hat üzerinde yapılmayacağını
- D) Savaşın kısa sürede bitireceğini

2. "Bizim bu büyük zaferimizin doğuracağı büyük sonuçlar, yalnız Türkiye'nin yazgısı üzerine etkili olmakla kalmayacak, aynı zamanda bütün zulüm görmüş milletlerin, kendi yaşam ve bağımsızlıklarını tehdit eden ve baskılayan zalimler aleyhine hareket için yürek lendirecektir."

Mustafa Kemal bu ifadeleriyle Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin hangi yönüne vurgu yapmıştır?

- A) Sömürge altında yaşayan milletlere örnek olmasına
- B) Kendi başkomutanlığında yapılmasına
- C) Türk milletinin en büyük zaferi olmasına
- D) Türk milletinin topyekûn mücadeleye etmesine

3. İtilaf Devletleri Lozan'da yapılacak Barış Konferansı'na hem İstanbul Hükûmeti'ni hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'ni davet etmişlerdir.

Bu durumun;

- I. iki hükûmeti birbirine düşürme,
- II. TBMM Hükûmeti'ni taviz vermeye zorlama,
- III. yapılacak antlaşmada avantaj elde etme

amaçlarından hangilerinin gerçekleştirilmesine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

4. Mustafa Kemal tarafından Lozan'a gidecek heyete görüşmeler sırasında izleyecekleri yöntem konusunda talimatlar verilmiştir. Buna göre, bazı konularda kesinlikle taviz verilmeyecek, anlaşmaya varılmazsa görüşmeler kesilecek, barışın imzasından vazgeçilecekti.

Buna göre Mustafa Kemal Türk heyetinden;

- I. kapitülasyonlar,
- II. Ermeni yurdu,
- III. yabancı okullar

konularının hangilerinde taviz vermemelerini istemiştir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) II ve III

5. Aşağıdakilerden hangisi Fransa'nın Ankara Antlaşması ile TBMM'yi tanımada etkili olan gelişmelerden biri değildir?

- A) Sakarya Savaşı'nın kazanılması
- B) TBMM'nin uluslararası alanda etkinliğinin artması
- C) İtilaf Devletleri arasındaki anlaşmazlıkların artması
- D) Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması

6. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün çok partili hayata geçilmesini istemesinin nedenlerinden biri değildir?

- A) Mevcut iktidar partisinin denetlenememesi
- B) Demokratik hayatın geliştirilmesi
- C) Tek partili yönetimin cumhuriyet rejimine ters düşmesi
- D) Tek partili hayatın inkılapların yapılmasını zorlaştırması

7. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk ilkelerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Türk toplumunun ihtiyaçlarından doğmuştur.
- B) Birbirinden farklı fikirlere sahip ilkeler topluluğudur.
- C) Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesine çıkarmayı amaçlamıştır.
- D) Gelişmelere açıktır ve taklitçi değildir.

8. Aşağıdakilerden hangisi laiklik ilkesi doğrultusunda yapılan inkılaplar arasında yer almaz?

- A) Soyadı Kanunu'nun çıkarılması
- B) Saltanatın kaldırılması
- C) Tekke ve Zaviyelerin kapatılması
- D) Halifeliğin kaldırılması

9. Aşağıdakilerden hangisi inkılapçılık ilkesi doğrultusunda yapılan yenilik hareketlerinden biri değildir?

- A) Saltanatın kaldırılarak yerine cumhuriyetin ilan edilmesi
- B) Serbest ekonomi siyasetinden devletçiliğe geçilmesi
- C) Kıyafet değişikliğinin yapılması
- D) Ölçü ve takvimde yapılan yeniliklerin yapılması

10. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde Türkiye'nin dış politikada sorun yaşadığı devletlerden biri değildir?

- A) Yunanistan
- B) İngiltere
- C) Romanya
- D) Fransa

11. Atatürk "Medeni Bilgiler" kitabındaki notlarında şu açıklamaya yer vermiştir: "Bu ilkeye göre irade ve hakimiyet, milletin tümüne aittir ve ait olmalıdır. Demokrasi ilkesi, milli hâkimiyet şekline dönüşmüştür... Demokrasi esasına dayanan hükümetlerde hâkimiyet halka, halkın çoğunluğuna aittir."

Verilen açıklamada aşağıdaki kavramlardan hangileri arasındaki ilişkiye değinilmiştir?

- A) Din ve bilim
- B) Sanat ve edebiyat
- C) Halkçılık ve demokrasi
- D) Coğrafya ve yönetim

12. "Yeni Türkiye'nin kurucusu ve yapıcısı olan o meşhur Mustafa Kemal Paşa'nın şahsında büyük asker, büyük devlet adamı ve büyük şef ölmüştür. O'nun daha evvel Gelibolu Yarımadası'ndaki epik (destansı) mücadelede İngilizlere karşı talihi tersine çevirmiş olan askerî dehası, nihayet kendi davasına tam ve parlak bir zafer temin etmiştir. Hasta Adam'ın ölümü için ayin yapmış olan Avrupa otoritelerini mahcup etmiştir."

Atatürk'ün ölümünün ardından İngiliz basınında yer almış bu haberde onun hangi yönüne vurgu yapılmamıştır?

- A) Millî bir devlet kurduğuna
- B) Liderliğine
- C) Askeri bir deha olduğuna
- D) Aşırı milliyetçi biri olduğuna

13. Lozan Antlaşması'nda Boğazların yönetimi Türkiye'nin başkanlığını yaptığı bir komisyona bırakılması ve Türkiye'nin Boğazların iki yakasında asker bulunduramaması kararı kabul edilmişti.

Aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle Boğazlar Komisyonu kaldırarak Boğazların yönetimi tamamen Türkiye'ye verilmiştir?

- A) 1926 Ankara
- B) Montrö Sözleşmesi
- C) Yalta Konferansı
- D) Balkan Antantı

14. Aşağıdakilerden hangisi Türk dış politikasının temel ilkelerinden biri değildir?

- A) Uluslararası hukuka bağlı kalmak
- B) Milli politikayı komşu devletlerin fikirleri doğrultusunda uygulamak
- C) Dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmek
- D) Gerçekleştirilemeyecek emeller peşinde koşmak

15. Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye’de yaşanan gelişmelerden biri değildir?

- A) Askerlik süresinin uzatılması
- B) Nüfus artışın hızla düşmesi
- C) Toprak mahsulleri vergisini getirilmesi
- D) Narh sisteminin kaldırılması

16. Japonya’nın Pearl Harbor’a saldırması üzerine II. Dünya Savaşı’na giren ve savaşın sona erdirilmesinde etkili olan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) SSCB
- B) İngiltere
- C) Bulgaristan
- D) ABD

17. Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya Savaşı’nın nedenlerinden biri değildir?

- A) I. Dünya Savaşı sonrası yenilen devletlerle ağır şartlar içeren antlaşmalar yapılması
- B) Doğu Bloku içerisinde yer alan devletlerin bağımsız hareket etmek istemeleri
- C) Dünya Ekonomik Buhranı’nın ortaya çıkması
- D) İtalya’nın saldırgan bir politika izlemesi

18. II. Dünya Savaşı siyasal, toplumsal ve ekonomik açıdan birçok sonuç doğurmuştur.

Buna göre;

- I. verem ve tifüs gibi hastalıkların yayılması,
- II. sivil halkın hayatını kaybetmesi,
- III. doların uluslararası para birimi haline gelmesi

gelişmelerinden hangileri İkinci Dünya Savaşı’nın ekonomik sonuçları arasında yer alır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) I ve III

19. İkinci Dünya Savaşı başlamış ve kısa bir sürede geniş bir alana yayılmıştır. Savaşın her iki tarafı da Türkiye’yi savaşa dahil etmek için girişimlerde bulunmuştur. Türkiye İkinci Dünya Savaşı’na fiilen katılmasa da bu savaştan oldukça fazla etkilenmiştir. Ülkemizde birçok ürünün fiyatlarında artışlar olmuş ayrıca tarım, sanayi alanlarında üretim durma noktasına gelmiştir.

Buna göre Türkiye’nin İkinci Dünya Savaşı’nda;

- I. kültür,
- II. sosyal,
- III. ekonomik

alanlarının hangilerinden etkilendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) II ve III

20. “Çünkü toplumdaki farklı kesimlerin düşünceleri meclise yansıtacak, böylece hem hükümetin uygulamaları kontrol edilecek hem de cumhuriyetin temel ilkesi olan ulusal egemenlik anlayışı pekişmiş olacak.” açıklamasını yapan tarih öğretmeni öğrencilerinden gelen aşağıdaki hangi soruyu cevaplamıştır?

- A) Çok partili hayata neden ihtiyaç vardır?
- B) Hükümet kurmak neden gereklidir?
- C) Güçler birliği ilkesinden neden vazgeçildi?
- D) Kadınlara siyasi hakların verilmesinin nedenleri nelerdir?

1. “Her safhasıyla düşünölmüş, hazırlanmış, idare edilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış olan bu harekât; Türk ordusunun, Türk subay ve komuta heyetinin yüksek kudret ve kahramanlığını tarihe bir kere daha yazdıran muazzam bir eserdir. Bu eser, Türk milletinin hürriyet ve istiklal düşüncesinin ölümsüz bir abidesidir. Bu eseri yaratan bir milletin evladı, bir ordunun başkomutanı olduğum için bahtiyarlığım sonsuzdur.”

Buna göre Mustafa Kemal Büyük Taarruz ’un hangi özelliğinden söz etmemiştir?

- A) Her aşaması planlanarak yapılmış bir savaştır.
- B) Türk milletinin bağımsız yaşama gayesini kanıtlayan büyük bir zaferdir.
- C) Türklüğün kahramanlığını dünyaya ispatlayan bir savaştır.
- D) Türk tarihinin ilk taarruz savaşdır.

2. İsmet İnönü’nün Lozan Konferansı’nda yaptığı konuşmada “Bu dakikada bile hâla bir milyondan fazla masum Türk, Küçük Asya ovalarında ve yaylalarında evsiz, ekmeksiz... dolaşıyor. Efendiler, çok ıstırap çektik, çok kan akıttık... Bütün uygar uluslar gibi özgürlük ve bağımsızlık istiyoruz.” demişti.

İsmet İnönü “Bütün uygar uluslar gibi özgürlük ve bağımsızlık istiyoruz.” ifadesi ile aşağıdakilerden hangisine uyulmasını istemiştir?

- A) Ekonomik birliğin kurulmasına
- B) Eşitlik ilkesinin uygulanmasına
- C) Devletçilik politikasının uygulanmasına
- D) Yoksul toplumlara yardım edilmesine

3.

- I. Seçimler tek dereceli yapılacaktır.
- II. Yabancı sermayenin ölkemize girmesi sağlanacaktır.
- III. Kadınların siyasi haklara kavuşması sağlanacaktır.
- IV. Limanlardaki tekelleri uygulamalar kaldırılacaktır.

Serbest Cumhuriyet Fırkası’nın programında yer alan yukarıdaki ilkelerden hangileri Türkiye’de demokrasinin güçlenmesine katkıda bulunduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) I ve III
- D) I, II ve III

4. **Aşağıdakilerde hangisi cumhuriyetin ilanı ile çözüme kavuşan sorunlardan biri değildir?**

- A) Hükümet bunalımı
- B) Devletin adı
- C) Rejim sorunu
- D) Seçim süresi

5. Atatürk, İbrahim Çallı’dan bir resim sergisi açmasını istedi. Sergide, “Zeybekler” adlı bir tablo Mustafa Kemal Paşa tarafından eleştirildi. Atatürk’ün “Biz karnımızı doyuracak ekme bulamıyorduk, bu yağız at nasıl semirmiş böyle?” eleştirisi üzerine Çallı, hemen eline fırça ve boya alarak resimde görünen atı, cılız güçsüz bir ata dönüştürdü.

Buna göre Mustafa Kemal “Biz karnımızı doyuracak ekme bulamıyorduk, bu yağız at nasıl semirmiş böyle?” ifadesiyle resmi hangi özelliğinden dolayı eleştirmiştir?

- A) Millî Mücadele’nin zor koşullarda kazanıldığını yansıtmaması
- B) Millî birlik ve beraberliği yansıtmaması
- C) Çağdaş nitelikler taşıyaması
- D) Siyasi bir nitelik taşıması

6. **Mustafa Kemal’in Büyük Taarruz öncesi mecliste yaptığı konuşmasındaki “Bizim en önemli ödevimiz topraklarımızda bulunan düşmanı süngülerimizle bu topraklardan çıkarmaktır. Bunu yapmadıkça politika anlamsız bir söz olarak kalır.” sözleri değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisini anlatmak istediği söylenebilir?**

- A) Tür ordusu elindeki kısıtlı imkânlarla büyük bir mücadele vermektedir.
- B) Savaş alanında zafer elde etmeden siyasi zafer beklemek boş yere bir bekleyiştir.
- C) Savaş her koşulda çözüm getiren en geçerli yöntemdir.
- D) İtilaf Devletlerinin arasındaki görüş ayrılığı fırsata dönüştürülmelidir.

7. Aşağıdakilerden hangisi halkçılık ilkesinin faydalarından biri değildir?

- A) Milletin bütün fertlerini kanun önünde eşit hale getirmesi
- B) Herkese devlet hizmetlerinde eşit yararlanma imkanı sağlaması
- C) **Yönetici sınıfa daha fazla imtiyaz sağlaması**
- D) Halkın devlet yönetiminde söz sahibi olmasını sağlaması

8. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde devletçilik politikasının ön plana çıkmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın yaşanması
- B) **Siyasi çekişmelerin yaşanması**
- C) Teknik eleman sıkıntısının yaşanması
- D) Özel girişimcinin elinde yeteri kadar sermayenin bulunmaması

9. Kastamonu'da fes ve sarığı eleştiren Atatürk; "fikrimiz, zihniyetimiz tepeden tırnağa kadar medeni olacaktır. Medeniyet öyle bir ateştir ki, ona kayıtsız kalanları yakar ve mahveder." demiştir.

Buna göre Atatürk yeni bir Türk toplumu oluştururken;

- I. çağdaş bir görünüm sağlama,
- II. tek tip kıyafet uygulamasını getirme,
- III. laik bir düzen oluşturma

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek istemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi Türk Tarih Kurumunun kuruluş amaçlarından biri değildir?

- A) Türklerin köklü ve zengin bir tarihe sahip olduğunu bilimsel yöntemlerle belirlemek
- B) Uygarlığın tüm insanlığın ortak malı olduğunu savunmak
- C) **Osmanlı'nın ulusal tarih anlayışını devam ettirmek**
- D) Türklerin dünya ve İslam tarihine katkılarını ortaya çıkarmak

11. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde toplumsal hayatı düzenlemek amacıyla yapılan inkılaplardan biri değildir?

- A) Kılık–Kıyafet Kanunu'nun çıkarılması
- B) **Maarif Teşkilatı Hakkındaki Kanun'un çıkarılması**
- C) Takvim, saat ve ölçülerde değişikliklerin yapılması
- D) Soyadı Kanunu'nun çıkarılması

12. Türkiye aşağıdakilerden hangisine II. Dünya Savaşı'ndan sonra üye olmuştur?

- A) Milletler Cemiyeti
- B) Balkan Antantı
- C) Sadabad Paktı
- D) **NATO**

13. Nüfus mübadelesi sorununun çözümünün ardından Türkiye ile Yunanistan arasında başlayan olumlu ilişkilere Romanya ve Yugoslavya'nın da katılmasıyla oluşturulan uluslararası teşkilat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) **Balkan Antantı**
- B) Sadabat Paktı
- C) Küçük Antant
- D) Balkan Paktı

14. 1930 yılından itibaren dünyada bir savaş gerginliğinin oluşması, İtalya ve Almanya'nın saldırgan tutumu, Türkiye'ye aşağıdaki sorunlardan hangisinin çözümünde kolaylık sağlamıştır?

- A) Musul
B) Boğazlar
C) Borçlar
D) Yabancı okullar

15. Atatürk Nutuk'ta "Efendiler! Bu nutkumla ulusal varlığı sona ermiş sanılan büyük bir milletin bağımsızlığını nasıl kazandığını, bilim ve tekniğin en son prensiplerine dayanan ulusal ve çağdaş bir devletin nasıl kurulduğunu ifadeye çalıştım. Bugün ulaştığımız netice yüzyıllardan beri çekilen millî felaketlerin yarattığı uyanıklığın sonucu ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanların bedelidir." demiştir.

Buna göre Atatürk Nutuk adlı eserinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ulusal ve çağdaş niteliklere sahip bir devletin kurulduğuna
B) Yeni Türk devletinin dayandığı esaslara
C) Bağımsızlığın bir bedelinin olduğuna
D) Geleneksel kurumların değiştirilmesine karşı olduğuna

16. Türkiye, Faşist İtalya ve Nazi Almanya'nın yayılımcı politikalarına karşı 1934'te Balkan Antantı'nın, 1937'de Sadabat Paktı'nın kurulmasını sağlayarak batısında ve doğusunda barış ortamı oluşturacak bir ittifak ve güvenlik sistemi kurmuştur.

Türkiye'nin bu politikaları ile öncelikle aşağıdakilerden hangisini amaçladığı savunulabilir?

- A) Bölgedeki komşularıyla dostluk kurarak sınırlarını güvence altına almak
B) Bölge ülkeleri arasında lider devlet olmak
C) Dünyada çıkabilecek büyük bir savaşı önlemek
D) Devletler arasındaki silahlanmayı azaltmaya çalışmak

17. Almanya, I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan Versay Antlaşması'nın sonuçlarından memnun değildi. Ayrıca I. Dünya Savaşı'ndan galip çıkan devletlerin mağlup olan devletlerle imzalamış oldukları barış antlaşmaları ağır savaş tazminatlarını da beraberinde getirdi.

Yukarıdaki parçada II. Dünya Savaşı'nın hangi nedeninden söz edilmiştir?

- A) I. Dünya Savaşı sonucunda çözüme kavuşturulamayan sorunlardan
B) Hitlerin Almanya'da iktidara gelmesinden
C) Savaş tazminatlarının düşük tutulmasından
D) Versay Antlaşması'nın geçersiz sayılmasından

18. Türkiye'nin II. Dünya Savaşı sırasında uyguladığı "denge siyaseti" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her iki tarafla da iyi ilişkiler kuracaktır.
B) Savaşın taraflarını barıştıracaktır.
C) Savaşı kendi çıkarlarına göre kullanacaktır.
D) Güçlü olan tarafta savaşa katılacaktır.

19. Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'de izlenen ekonomik politikalardan biri değildir?

- A) Mal darlığını hafifletmek
B) Büyük yatırımlar gerçekleştirmek
C) Fiyat artışlarını frenlemek
D) Karaborsa ile mücadele etmek

20. Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya Savaşı'nın sonuçlarından biri değildir?

- A) Savaşı demokrasiyi savunan ülkeler kazanmıştır.
B) Birleşmiş Milletler Cemiyeti kurulmuştur.
C) Devletler arasındaki ekonomik rekabet son bulmuştur.
D) Dünya iki bloklu bir düzene geçmiştir.

1. ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

1. ETKİNLİK

1. Coğrafi Keşifler	4. Aydınlanma Çağı
2. Rönesans Hareketleri	5. Fransız İhtilali
3. Reform Hareketleri	6. Sanayi İnkılabı

2. ETKİNLİK

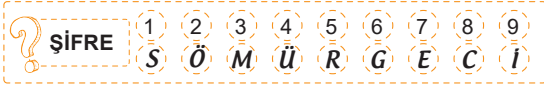
1. Fransız İhtilali: Adalet, İnsan hakları, Özgürlük, Eşitlik
2. Sanayi İnkılabı: Ham madde, Pazar arayışı, Fabrika, Sömürgecilik

3. ETKİNLİK

1. Aydınlanma Çağı	4. Reform Hareketleri
2. Coğrafi Keşifler	5. Fransız İhtilali
3. Rönesans Hareketleri	6. Sanayi İnkılabı

4. ETKİNLİK

1. Milliyetçilik	5. Bastıl
2. Dokumacılık	6. Aydınlanma Çağı
3. Sosyal	7. Sanayi İnkılabı
4. İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi	8. James Watt
	9. Krallık

5. ETKİNLİK

1. Milliyetçilik	6. I. Meşrutiyet
2. II. Meşrutiyet	7. II. Abdülhamit
3. Islahat Fermanı	8. Sultan Abdülmecit
4. Genç Osmanlılar	9. Meşrutiyet
5. Tanzimat Fermanı	10. İttihat ve Terakki

6. ETKİNLİK

1. Tanzimat Fermanı	5. II. Meşrutiyet
2. I. Meşrutiyet	6. I. Meşrutiyet
3. Islahat Fermanı	7. Tanzimat Fermanı
4. II. Meşrutiyet	8. Islahat Fermanı

7. ETKİNLİK

1. Osmanlıcılık	4. Türkçülük	7. İslamcılık
2. İslamcılık	5. Osmanlıcılık	8. Batıcılık
3. Batıcılık	6. Türkçülük	9. Osmanlıcılık

8. ETKİNLİK

1. Sosyal Durum	5. Ekonomik Durum
2. Kültürel Durum	6. Sosyal Durum
3. Ekonomik Durum	
4. Kültürel Durum	

9. ETKİNLİK

1. Mahalle Mektebi, Selanik, 1886
2. Askeri Rüştiye, Selanik, 1893
3. Şemsi Efendi Okulu, Selanik, 1886
4. Askeri İdadi, Manastır, 1896
5. Harp Okulu, İstanbul, 1899
6. Harp Akademisi, İstanbul, 1902
7. Mülkiye Rüştiyesi, Selanik, 1893

10. ETKİNLİK

1. Bağımsızlık – Vatanseverlik
2. Bağımsızlık – Demokrasi
3. İnkılapçılık
4. Milliyetçilik – Vatanseverlik
5. Demokrasi
6. Vatanseverlik – Milliyetçilik

11. ETKİNLİK

1. İdealistliği (Ne kadar zengin ve refah içinde olursa olsun, bağımsızlıktan yoksun bir millet, medeni insanlık karşısında uşak olmak mevkiinden yüksek bir davranışa hak kazanamaz.)
2. Çok yönlülüğü (Atatürk; yönetim, eğitim, hukuk, askerlik ve ekonomik gibi pek çok konuda milletini aydınlatmıştır.)
3. Vatanseverliği (Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize başka kuvvetler kaim olabilir.)
4. İleri görüşlülüğü (Yolunda yürüyen bir yolcunun yalnız ufku görmesi kâfi değildir. Muhakkak ufkun ötesini de görmesi ve bilmesi lazımdır.)
5. İnkılapçılığı (Artık duramayız. Sürekli ileri gideceğiz. Geriye ise hiç gidemeyiz. Millet açıkça bilmelidir: Uygarlık öyle güçlü bir ateştir ki ona uzak kalanları yakar ve yok eder.)
6. Liderliği (Millet üzüntü ve keder bilmemelidir. Önderlerin vazifesi, hayatı neşe ve şevkle karşılamak hususunda milletlerine yol göstermektir.)

12. ETKİNLİK

1. J. J. Rousseau	4. Voltaire
2. Ziya Gökalp	5. Montesquieu
3. Mehmet Emin Yurdakul	6. Namık Kemal

13. ETKİNLİK

1. Fransa	4. Trablusgarp
2. Manastır	5. Şam
3. Sofya	

14. ETKİNLİK

5 → 12 → 13 → 20 → 30

15. ETKİNLİK

1. Midye – Enez	4. Arnavutluk
2. Sırbistan, Yunanistan, Bulgaristan, Karadağ	5. Osmanlı Devleti
3. Bulgaristan	6. Yunanistan

16. ETKİNLİK

- I. Balkan Savaşı
- Bab-ı Ali Baskını
- 31 Mart Olayı
- I. Balkan Savaşı
- Picardie Manevraları
- Trablusgarp Savaşı
- 31 Mart Olayı
- II. Balkan Savaşı
- II. Balkan Savaşı
- Trablusgarp Savaşı
- a) 31 Mart Olayı b) Picardie Manevraları c) Trablusgarp Savaşı d) I. Balkan Savaşı e) Bab-ı Ali Baskını f) II. Balkan Savaşı

17. ETKİNLİK

Etkinlikte öğrenci kendisini değerlendirecektir.

2. ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

1. ETKİNLİK

1. Genel	4. Özel	7. Özel
2. Özel	5. Genel	8. Genel
3. Genel	6. Genel	9. Genel

2. ETKİNLİK

Savaş Öncesi Bloklar (İtilaf Devletleri)

- İngiltere
- Fransa
- Rusya

Savaş Öncesi Bloklar (İttifak Devletleri)

1. Almanya	2. İtalya
3. Avusturya – Macaristan İmparatorluğu	

Savaş Sırasındaki Bloklar (İtilaf Devletleri)

1. İngiltere	6. Yunanistan
2. Fransa	7. Sırbistan
3. İtalya	8. Romanya
4. Rusya	9. Brezilya
5. ABD	10. Japonya

Savaş Sırasındaki Bloklar (İttifak Devletleri)

- Almanya
- Osmanlı Devleti
- Avusturya – Macaristan İmparatorluğu
- Bulgaristan

3. ETKİNLİK

- İtalya
- Rusya
- Fransa
- İngiltere
- Almanya
- Avusturya – Macaristan

4. ETKİNLİK

- İtalya
- Fransa
- Sırbistan
- Almanya
- Rusya
- Japonya
- ABD
- Avusturya Macaristan İmparatorluğu
- İtalya
- İngiltere

5. ETKİNLİK

Osmanlı'nın Savaşa Girmek İstemesinin Nedenleri

Kaybettiği toprakları geri almak
Siyasi ywalnızlıktan kurtulmak
İttihat ve Terakki Hükümetinin Alman hayranlığı
Turancılık idealini gerçekleştirmek

Almanya'nın Osmanlı'yı Yanında Savaşa Sokmak İstemesinin Nedenleri

Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan yararlanmak
Cephe yükünden kurtulmak
Osmanlı Devleti'nin halifelik gücünden yararlanmak
Orta Doğu petrollerine ulaşmak

Osmanlı'nın Savaşa Girmesine Yol Açan Gemilerin İsimleri

Goben - Midilli

Osmanlı'ya Ait Gemilerin Limanlarını Bombaladığı Devlet

Rusya

Osmanlı'nın Savaşa Girmesiyle Yaşanan Gelişmeler

Savaşın süresi uzamıştır.
İngiltere Kıbrıs'ı resmen işgal etmiştir.
Savaş geniş alanlara yayılmıştır.

Gizli antlaşmalar yürürlüğe girmiştir.

6. ETKİNLİK

1. Galiçya Cephesi	6. Irak Cephesi
2. Romanya Cephesi	7. Suriye Cephesi
3. Makedonya Cephesi	8. Kanal Cephesi
4. Çanakkale Cephesi	9. Hicaz – Yemen Cephesi
5. Kafkas Cephesi	

7. ETKİNLİK

1. Kafkasya Cephesi	4. Çanakkale Cephesi
2. Kanal Cephesi	5. Irak Cephesi
3. Suriye Cephesi	6. Hicaz – Yemen Cephesi

8. ETKİNLİK

- Musul, Rakka, Çanakkale, Samsun, Merzifon, İzmit, Adapazarı, Eskişehir
- Suriye, Mersin, Maraş, Urfa, Antep, Antakya, Adana, Edirne, Zonguldak, Bursa, Balıkesir
- Aydın, Muğla, Burdur, Isparta, Antalya
- İzmir, Manisa, Midye
- Kars, Sarıkamış
- Artvin
- İstanbul

9. ETKİNLİK

- Mondros Ateşkes Antlaşması
- Wilson İlkeleri
- Mondros Ateşkes Antlaşması
- Wilson İlkeleri
- Mondros Ateşkes Antlaşması
- Mondros Ateşkes Antlaşması
- Wilson İlkeleri
- Wilson İlkeleri
- Mondros Ateşkes Antlaşması
- Wilson İlkeleri
- Mondros Ateşkes Antlaşması

10. ETKİNLİK

- Osmanlı Devleti sömürge konumuna düşürülmüştür.
- Osmanlı Devleti'ni savunmasız hale getirmeyi ve işgalleri kolaylaştırmayı amaçlamıştır.
- Ulusal bir mücadelenin başlatılmasının önüne geçilmek istenmiştir.
- Osmanlı deniz gücünün kontrol altına alınması amaçlanmıştır.

- İleride kurulması amaçlanan Ermeni devletine zemin hazırlamayı amaçlamıştır.

11. ETKİNLİK

1. İzmir	4. Süleyman Fethi Bey
2. Hasan Tahsin	5. Amiral Bristol Raporu
3. Milletler Cemiyeti	

12. ETKİNLİK

1. Hatay / Dört Yol	4. İzmir
2. Mondros Ateşkes	5. Fransa
3. Yunanistan	6. Paris Barış Antlaşması

13. ETKİNLİK

Yararlı (Milli) Cemiyetler

- Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
 Redd-i İlhak Cemiyeti
 İzmir Müdafaa-i Hukuk-u Osmaniye Cemiyeti
 Kilikyalılar Cemiyeti
 Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
 Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti
 Milli Kongre Cemiyeti
 Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

Milli Varlığa Düşman Cemiyetler

- İngiliz Muhipleri Cemiyeti
 Wilson Prensipleri Cemiyeti
 Kürt Teali Cemiyeti
 Teali İslam Cemiyeti
 Hürriyet ve İtilaf Fırkası
 Sulh ve Selameti Osmaniye Fırkası

Rumların Kurduğu Cemiyetler

- Mavri Mira
 Pontus Rum
 Etnik-i Eterya

Ermenilerin Kurduğu Cemiyetler

- Hınçak
 Taşnak

Yahudilerin Kurduğu Cemiyetler

- Alyans İsrailit
 Makabi

14. ETKİNLİK

- Wilson İlkeleri Cemiyeti
- Hürriyet ve İtilaf Fırkası
- Kürt Teali Cemiyeti
- İngiliz Muhipleri Cemiyeti
- Sulh ve Selamet-i Osmaniye Fırkası
- Teali İslam Cemiyeti

15. ETKİNLİK

1. Mavri Mira, Rumlar
2. Pontus Rum, Rumlar
3. Etnik-i Eteryâ, Rumlar
4. Hınçak – Taşnak, Ermeniler
5. Hınçak – Taşnak, Ermeniler
6. Alyans – İsrailit, Makabi, Yahudiler

16. ETKİNLİK

1. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
2. İzmir Müdafaa-i Hukuk-u Osmaniye Cemiyeti
3. Milli Kongre Cemiyeti
4. Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
5. Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti
6. Kilikyalılar Cemiyeti
7. Redd-i İlhak Cemiyeti
8. Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

17. ETKİNLİK

1. Mavri Mira
2. Etnik-i Eteryâ
3. Hınçak – Taşnak
4. Hınçak – Taşnak
5. Pontus Rum

18. ETKİNLİK

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti: 5, 8, 10

Kilikyalılar Cemiyeti: 1, 3, 12

Redd-i İlhak Cemiyeti: 2, 4, 6

Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti: 7, 9, 11

19. ETKİNLİK

1. Etnik-i Eteryâ
2. İzmir Müdafaa-i Hukuk
3. Teali İslam
4. Kürt Teali
5. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk
6. Trakya Paşaeli
7. Mavri Mira
8. Hürriyet ve İtilaf
9. Sulh ve Selamet-i Osmaniye
10. İngiliz Muhipleri
11. Taşnak ve Hınçak
12. Trabzon Muhafaza-i Hukuk
13. Kilikyalılar

14. Wilson Prensipleri

15. Milli Kongre

16. Pontus Rum

17. Alyans İsrailit – Makabi

I. DÖNEM I. YAZILI SINAVLARI SENARYO-1

1. Aydınlanma Çağı dogmatik düşüncenin yerine aklın ön plana çıktığı deneye, gözleme ve sorgulamaya dayanan özgür düşüncüyü getirmiştir.

Not: Bu çerçevedeki ifadeler doğru cevap kabul edilecektir.

2.

- a) Tanzimat Fermanı
- b) Islahat Fermanı
- c) I. Meşrutiyet
- d) II. Meşrutiyet

3. Osmanlıcılık

4. Çevresi / Yakın çevresi

Not: Bu çerçevedeki ifadeler doğru cevap kabul edilecektir.

5. Teşkilatçılığını

6.

- a) 1789 Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımının etkisi
- b) Sanayi İnkılabı'nın sonucunda ham madde ve pazar arayışının artması
- c) Sömürgecilik yarışı
- d) Devletler arası bloklaşma ve silahlanma yarışı yer almıştır.

7. İngiltere

8.

- a) Kafkas Cephesi
- b) Kanal Cephesi
- c) Çanakkale Cephesi
- d) Irak Cephesi
- e) Hicaz-Yemen Cephesi

9. Osmanlı topraklarının işgaline hukuki zemin hazırlamayı amaçlamıştır.

10. Kuvâ-yı Millîye, millî kuvvetler demektir. Milis kuvvetler olarak da adlandırılmaktadır. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Osmanlı ordusunun dağıtılması, ülkenin dört bir yandan işgal edilmesi ve Osmanlı hükümetlerinin işgallere sessiz kalması üzerine, Türk halkının vatanseverlik duygusuyla bir araya gelerek oluşturduğu bölgesel ve düzensiz direniş kuvvetlerine denir.

Not: Bu çerçevedeki ifadeler doğru cevap kabul edilecektir.

I. DÖNEM I. YAZILI SINAVLARI SENARYO-2

1. Sanayi İnkılabı Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın ham madde kaynağı ve açık pazarı haline gelmesinde önemli rol oynadı.
2. Selânik Askeri Rüştiyesi

3. Namık Kemal
4. Trablusgarp Savaşı
- 5.
- a) Osmanlı Devleti'ni Balkanlardan tamamen atmak
- b) Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ
- c) Londra Antlaşması
- d) Bulgaristan'nın en fazla pay alan devlet olması
- 6.
- a) Tarafsızlığını ilan etti.
- b) Boğazları ulaşımına kapattı.
- c) Ülke genelinde seferberlik başlattı.
- d) Kapitülasyonları kaldırdığını duyurdu.
7. Manda ve himaye
8. İtilaf Devletleri yapacakları işgallere karşı Türk milletinin birleşerek direnişe geçmesini engellemeyi amaçlamıştır.
- Not: Bu çerçevedeki ifadeler doğru cevap kabul edilecektir.**
9. İzmir ve çevresinin Yunanlara verilmesini önlemek için kuruldu. Bölgedeki millî direnişi teşkilatlandırmak için Balıkesir ve Alaşehir'de kongreler düzenledi. Batı Cephesi'nin oluşturulmasında önemli rol oynadı.
- Not: Bu çerçevedeki ifadeler doğru cevap kabul edilecektir.**
- 10.
- a) Hürriyet ve İtilaf Fırkası
- b) Wilson Prensipleri Cemiyeti
- c) Kürt Teali Cemiyeti
- d) Sulh ve Selameti Osmaniye Fırkası
- e) Teali İslam Cemiyeti
- f) İngiliz Muhipleri Cemiyeti

I. DÖNEM I. YAZILI SINAVLARI SENARYO-3

1. Milliyetçilik – Osmanlıcılık – İslamcılık – Türkçülük
2. Osmanlı Devleti Düyûn-u Umûmiye teşkilatının etkisiyle ekonomik bağımsızlığını kaybetti.
3. İleri görüşlülüğü
4. Manastır Askeri İdadisi
- 5.
- a) Siyasi yalnızlıktan kurtulmak
- b) Kaybedilen toprakları geri almak
- c) Kapitülasyonlardan kurtulmak
- d) İttihat ve Terakki Partisinin Alman hayranlığı
6. Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesiyle birlikte yeni cepheler açılacak bu sayede Almanya'nın bazı cephelerdeki savaşı yükü hafifleyecekti. Osmanlı Devleti'nin coğrafi konumundan yararlanılarak İngilizlerin yolu kesilecekti. İslam dünyasının dinî halifesi olan Osmanlı padişahının gücünden faydalanılarak İngilizlerin sömürgeleriyle bağlantıları koparılacaktı.

- 7.
- a) Çanakkale Boğazı'nı geçip İstanbul'u işgal ederek Osmanlı Devleti'ni teslim almayı
- b) Karadeniz'e geçip müttefikleri Rusya'ya yardım göndermeyi
- c) Elde edecekleri zafer sayesinde savaşa girmemiş devletleri kendi yanlarında savaşa çekmeyi hedeflemişlerdir.
8. I. Dünya Savaşı'nın Sonuçları
- a) Savaşı İtilaf Devletleri kazanmış, İttifak Devletleri kaybetmiştir. Yenilen devletlerle ayrı ayrı ve şartları oldukça ağır antlaşmalar imzalanmıştır.
- b) Şehirler yakılıp yıkılmış, milyonlarca insan hayatını kaybetmiştir.
- c) Büyük ekonomik kayıplar yaşanmıştır.
- d) Devletler arası dengeler bozulmuş, sınırlar değişmiştir. Böylece Avrupa'nın siyasi haritası yeniden çizilmiştir.
- e) İmparatorlukların yıkılmasıyla yeni devletler ortaya çıkmıştır. (Estonya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Polonya, Yugoslavya)
- f) Bazı ülkelerde yeni rejimler (Komünizm, Faşizm, Nazizm) ortaya çıkmıştır.
- g) Tanklar, kimyasal silahlar ve denizaltılar ilk kez kullanılmıştır.
- h) Savaşta cephe gerisinde sivil kayıpların fazla olması sivil savunma teşkilatının kurulmasını sağlamıştır.
- i) Sömürgeciliğin yerini manda ve himaye sistemi almıştır.
- k) Uluslararası barışı sağlamak için Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kurulmuştur.
- l) I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan antlaşmaların çok ağır şartlar taşıması ve sınırların çizilmesinde milliyet prensibine dikkat edilmemesi yeni sorunlara yol açmış ve ikinci bir dünya savaşının yaşanmasına neden olmuştur.
- 9.
- a) Sivas Kongresi
- b) Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
10. Mondros Ateşkes Anlaşması gereği ordumuzun terhis edilmesi, Anadolu'nun yer yer işgal edilmesi, işgallere karşı İstanbul Hükümetinin tepkisiz kalması, Türk milletinin bağımsızlığına düşün olması, azınlık cemiyetlerinin buldukları bölgelerde Tür halkına şiddet ve baskı uygulamaları

20. ETKİNLİK

1. İstanbul'dan ayrılış	5. Erzurum Kongresi
2. Samsun'a çıkış	6. Sivas Kongresi
3. Havza Genelgesi	7. Amasya Görüşmesi
4. Amasya Genelgesi	8. Ankara'nın merkez seçilmesi

21. ETKİNLİK

1. 9. Ordu Müfettişliği	6. 9. Ordu Müfettişliği
2. Samsun Raporu	7. Havza Genelgesi
3. Amasya Genelgesi	8. 9. Ordu Müfettişliği
4. Amasya Genelgesi	9. Amasya Genelgesi
5. Havza Genelgesi	10. Samsun Raporu

22. ETKİNLİK

Gereke: 1, 2

Yöntem: 3

Amaç: 3

Temsil Heyeti Oluşturma Fikri: 4

Milli Egemenlik: 3, 5, 6

23. ETKİNLİK

1. Amasya Genelgesi	4. Havza Genelgesi
2. Amasya Genelgesi	5. Havza Genelgesi
3. Havza Genelgesi	6. Amasya Genelgesi

24. ETKİNLİK

1. Sivas Kongresi	9. Sivas Kongresi
2. Amasya Görüşmeleri	10. Amasya Görüşmeleri
3. Sivas Kongresi	11. Erzurum Kongresi
4. Erzurum Kongresi	12. Erzurum Kongresi
5. Sivas Kongresi	13. Sivas Kongresi
6. Erzurum Kongresi	14. Amasya Görüşmeleri
7. Erzurum Kongresi	15. Erzurum Kongresi
8. Amasya Görüşmeleri	

25. ETKİNLİK

Erzurum Kongresi: 1, 2, 3, 7, 9

Sivas Kongresi: 4, 5, 6, 8, 10

26. ETKİNLİK

1. Jeopolitik	3. İletişim	5. Askeri
2. Askeri	4. Siyasi	6. Ulaşım

27. ETKİNLİK

1. İrade-i Milliye	3. Açıksöz
2. Anadolu Ajansı	4. Hakimiyet-i Milliye

28. ETKİNLİK

1. Kapitülasyonlar	4. Sınırlar
2. Azınlıklar	5. Arap illeri
3. Boğazlar	6. Referandum

29. ETKİNLİK

- Osmanlı Mebusan Meclisi
- Manastırlı Hamdi Bey
- İstanbul'un Resmen İşgali

30. ETKİNLİK

1. 23 Nisan 1920	7. Mustafa Kemal
2. Meclis Hükümeti	8. Temsil Heyeti
3. Şerif Bey	9. Milli Egemenlik
4. Kurucu Meclis	10. Damat Ferit Paşa
5. Güçler Birliği	11. Halk Meclisi
6. 24 Nisan 1920	12. Teşkilat-ı Esasiye

31. ETKİNLİK

Savaş Meclisi: 4

Güçler Birliği İlkesi: 1

Kurucu Meclis: 6

Meclis Hükümeti: 2

Halk Meclisi: 3

Olağanüstü Meclis: 8

Milli Meclis: 7

Yasama Yetkisi: 5

32. ETKİNLİK

- İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği, Güneydoğu Anadolu
- İstanbul Hükümeti, Marmara Bölgesi
- İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği, Marmara ve Batı Karadeniz
- İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği, İç Anadolu
- Azınlıklar, Doğu Anadolu
- Kuvay-ı Milliye, Batı Anadolu
- İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği, Batı Anadolu
- İstanbul Hükümeti, Marmara Bölgesi
- Kuvay-ı Milliye, Batı Anadolu
- İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği, Güneydoğu Anadolu
- İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği, İç Anadolu
- İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliği, Doğu Anadolu
- Azınlıklar, Doğu Karadeniz

33. ETKİNLİK

1. Hıyanet-i Vataniye Kanunu	4. Anadolu Ajansı
2. İstiklâl Mahkemeleri	5. Firari Kanunu
3. İrşad (Öğüt)	

34. ETKİNLİK

1. Ekonomik	6. Siyasi
2. Askeri	7. Siyasi
3. Siyasi	8. Askeri
4. Askeri	9. Ekonomik
5. Ekonomik	

35. ETKİNLİK

Sarı: Boğazlar Bölgesi

Kırmızı: Yunanistan

Turuncu: Fransa

Yeşil: İtalya

Pembe: İngiltere

Mavi: Ermenistan

Mor: Osmanlı

3. ÜNİTE: MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

1. ETKİNLİK

Doğu Cephesi: 1, 4, 5, 7, 10, 11

Güney Cephesi: 2, 3, 6, 8, 9, 12

2. ETKİNLİK

1. Gümrü

3. Hatay

5. Şanlı

2. Doğu

4. Gazi

6. Maraş

3. ETKİNLİK

1. Sütçü İmam

3. Ali Saip Bey

2. Şahin Bey

4. Rıdvan Hoca

4. ETKİNLİK

1. Kâzım Karabekir

2. Onikiler

3. Brest – Litovsk Antlaşması

4. Sütçü İmam

5. General Harbord Raporu

6. Gümrü Antlaşması

5. ETKİNLİK

1. Milli Kongre Cemiyeti

2. Ali Fuat Paşa

3. Balıkesir – Alaşehir Kongresi

4. İsmet Paşa

5. Erzurum Kongresi

6. Mondros

7. Gediz Muharebesi

8. İzmir

6. ETKİNLİK

1. Uluslararası

5. Ulusal

2. Ulusal

6. Uluslararası

3. Uluslararası

7. Ulusal

4. Ulusal

8. Ulusal

7. ETKİNLİK

a. Milli egemenlik ilkesi

b. Meclis Hükümeti sistemi

c. Güçler birliği ilkesi

d. Yeni bir devletin kurulduğunun kanıtı

8. ETKİNLİK

1. İtilaf Devletleri TBMM'ye hukuken tanımıştır.

2. Sevr

3. I. İnönü Savaşı

4. Bekir Sami Bey

5. Sadrazam Tevfik Paşa

9. ETKİNLİK

1. Mehmet Akif Ersoy

2. Afganistan

3. Moskova

4. Hamdullah Suphi

5. Askeri

6. Osman Zeki Üngör

7. Kültürel

8. İstiklâl Marşı

9. Kahraman Ordumuza

10. ETKİNLİK

1. Ortak hareket etme

2. Sevr Antlaşması'nın reddedilmesi

3. Misak-ı Milli'den taviz

4. Kapitülasyonların reddedilmesi

5. Misak-ı Milli

6. Boğazların geleceği

11. ETKİNLİK

1. Batı

2. Londra

3. İsmet İnönü

4. İstiklal Marşı

5. Birinci İnönü

6. Londra

7. Dış politika

8. Teşkilat-ı Esasi

9. Afganistan

10. Moskova

11. Birinci İnönü

Şifre: BATI CEPHESİ

12. ETKİNLİK

1. Moskova Antlaşması

2. II. İnönü Muharebesi

3. İtalya

4. Kuvay-ı Milliye

5. Teşkilat-ı Esasiye

6. Afganistan Dostluk Antlaşması

7. İstiklal Marşı

8. Sovyet Rusya

9. Fransa

13. ETKİNLİK

1. Batı Cephesi

2. TBMM

3. Refet Bele

4. Zonguldak

5. TBMM – Yunanlılar

6. İtalya

7. Sevr

8. İsmet Paşa

14. ETKİNLİK

1. Sakarya Nehri

2. Kayseri

3. Başkomutanlık Yasası

15. ETKİNLİK

1. Ankara	3. Maarif
2. Hamdullah Suphi	4. Eskişehir – Kütahya

16. ETKİNLİK

1. Başkomutanlık Yasası	4. Yasama
2. Tekalif-i Milliye Emirleri	5. Başkomutanlık
3. İstiklal Mahkemeleri	

I. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI SENARYO-1

- Mustafa Kemal'in 9. Ordu müfettişliği kapsamındaki görevleri şunlardır:
 - Bölgede iç güvenliğin sağlanması, yerleştirilmesi ve güvenliği bozan olayların ortaya çıkış sebeplerinin araştırılması
 - Bölgedeki silah ve cephanenin toplatılarak muhafaza altına alınması
 - Bölgede yer aldığı iddia edilen Türk direniş kuvvetlerinin dağıtılması
- Milli bilinci uyandırmayı
- Gereke:** Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.

Yöntem: Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- Millî Mücadele'nin bir merkezden yürütülmesi ve daha etkili çalışmalar yapılması amaçlandı.
- Milli sınırlar
 - Boğazlar
 - Kapitülasyonlar
 - Halk oylaması (Referandum)
 - Azınlıklar
- İhtilalci
 - Güçler birliği ilkesine sahip olması
- Osmanlı Anayasası'na (Kanun-i Esasi) göre uluslararası bir antlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için meclis tarafından onaylanması gerekmektedir. Oysaki Sevr Antlaşması, fiilen işbaşında olmayan Mebusan Meclisi tarafından onaylanmamıştır. Osmanlı Hükûmeti tarafından "Saltanat Şurası" adı altında oluşturulan bir komisyon tarafından bu antlaşma onaylanmışsa da hukuki geçerliliği yoktur.
- Ermenistan
 - Gümrü Antlaşması
- Londra Konferansı
 - İtilaf Devletleri TBMM'nin varlığını ilk kez hukuken tanımıştır.

10.

- Moskova Dostluk Antlaşması
- Sovyet Rusya

I. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI SENARYO-2

- Maraş
- Tam bağımsızlığı sağlamak
 - İstanbul Hükûmetinin meclis tarafından denetlenmesini sağlamak
- Temsil Heyeti'nin varlığı İstanbul Hükûmeti tarafından resmen tanınmış oldu. Böylece Millî Mücadele hareketi hukuki bir nitelik kazandı. Bu başarı halkın bağımsızlığa ve kurtuluşuna olan inancını artırdı.
- İstanbul'un resmen işgaline karşı Mustafa Kemal şu tedbirleri almıştır:
 - İstanbul'la haberleşme kesildi.
 - Halkın işgale karşı mitingler yapması ve protesto telgrafları göndermesi sağlandı.
 - İstanbul'daki tutuklamalara karşılık olarak Anadolu'daki İtilaf Devletleri subayları tutuklandı.
 - İşgalci devletlerin, İstanbul ve Adana'dan Anadolu'ya yapacakları sevkiyatı önlemek için Geyve ve Ulukışla civarındaki demir yolları tahrip edildi.
 - Anadolu'da bulunan resmi ve sivil bütün kurumların para ve kıymetli eşya miktarları tespit edildi ve bunların İstanbul'a gönderilmesi yasaklandı.
- Ayaklanmaların genel nedenleri şunlardır:
 - İstanbul Hükûmeti'nin halkı kışkırtması
 - İtilaf Devletlerinin türlü yalanlarla halkı kışkırtması
 - İstanbul şeyhülislamının Millî Mücadele aleyhine fetva çıkarması
 - Uzun süren savaşlardan halkın yorulması
 - Kuvâ-yı Millîye birliklerinin halka karşı bazı olumsuz davranışları
 - Azınlıkların çalışmaları ve bağımsızlık istemeleri
 - Bazı Kuvâ-yı Millîye birliklerinin düzenliye orduya katılmak istememeleri
- Teşkilat-ı Esasiye adıyla kısa ve öz bir anayasayı kabul edildi.
 - İstiklal Marşı kabul edildi.
 - Londra Konferansı düzenlendi.
 - Afganistan Dostluk ve İş Birliği Antlaşması imzalandı.
 - Moskova Antlaşması imzalandı.
- II. İnönü Muharebesi
- Mecliste yaşanan tartışma konuları:
 - Meclisin Kayseri'ye taşınması
 - Kuva-yı Milliye'ye geri dönülmesi
 - Mustafa Kemal'in sorumlu tutulması ve ordunun başına geçmesi

9.

- a) Hızlı karar alabilmek
b) Tekalif-i Millîye Emirleri

10.

- a) Afganistan
b) Gümrü Antlaşması
c) II. İnönü Savaşı
d) Türk ordusuna
e) Kütahya – Eskişehir Muharebeleri

I. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI SENARYO-3

1. Mustafa Kemal Rousseau'nun; demokrasi ve halk egemenliği ile ilgili düşüncelerinden etkilenmiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.
2. Osmanlılık fikrini savunan aydınlar Osmanlı topraklarında yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturmayı amaçlamışlardır. Doğru cevap A seçeneğidir.
3. Osmanlı Devleti; I. Balkan Savaşı öncesi askerlerin bir kısmını terhis etmesi, ordu komutanları arasında siyasi anlaşmazlıkların yaşanması, birden fazla cephede mücadele etmesi, ordunun silah ve malzeme bakımından eksiklik yaşaması, orduyu sevk edecek ulaşım ve haberleşmenin yetersiz olması gibi nedenlerle savaşı kaybetti. Doğru cevap D seçeneğidir.
4. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girme nedenleri: Kaybedilen toprakları geri almak istemesi, İttihat ve Terakki Fırkası'nın Alman hayranlığı, kapitülasyonlar ve Düyun-u Umumiye borçlarından kurtulma düşüncesi, siyasi yalnızlıktan kurtulmak istemesi ve İttihatçıların Orta Asya'daki Türklerle ilişki kurarak Turancılık idealini gerçekleştirme hayalidir. Doğru cevap B seçeneğidir.
5. Mustafa Kemal'in ilk askeri görevini 1905 yılında Şam'da 5. Ordu'da yapmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.
6. İtilaf Devletlerinin askeri birlikleri dağıtmak istemlerinin amacı; devleti savunmasız bırakarak işgalleri kolaylaştırmak ve işgallere karşı oluşacak silahlı direnişi engelleyerek ülkede güvenliği kendi denetimlerinde tutmak. Doğru cevap C seçeneğidir.
7. Milli bilincin uyandırılması yolunda atılan ilk adım Havza Genelgesi'dir. Doğru cevap B seçeneğidir.
8. Wilson İkeleri'nden biri de "Her ulus çoğunlukta olduğu yerde kendi geleceğini kendisi tayin edebilecek" maddesidir. Bu ilke doğrultusunda hareket edilerek halkın çoğunluğunu Türk ve Müslümanların oluşturduğu Batum, Ardahan, Kars ve Batı Trakya'da halk oylamasına gidilmesi istenmiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.
9. Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Sivas Kongresi'nde oluşturularak ulusal birlik sağlanmıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.
10. Sevr Antlaşması ile yapılan paylaşımında Rusya yer almamış-

tir. Çünkü Sovyet Rusya rejim değişikliğinin ardından İtilaf Devletlerinden ayrılmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

11. Temsil Heyeti, TBMM açılmasıyla kaldırılmıştır. Tekalif-i Millîye Emirleri TBMM'nin Mustafa Kemal'e verdiği Başkomutanlık Yasası çerçevesinde Mustafa Kemal tarafından çıkarılmıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.
12. "Biz Mondros'tan değil, Mudanya'dan geliyoruz." açıklaması ile İsmet Paşa kararlı olduklarını, yenik devlet muamelesi görmek istemediklerini ve Lozan'a Kurtuluş Savaşı gibi büyük bir zaferden geldiklerini ifade etmeye çalışmıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.
13. Paragrafta verilen "...okul arkadaşlarıyla bir araya gelerek mevcut yönetimin sıkıntılarını tartışmışlardır." ifadesinden Mustafa Kemal'in ülke meseleleriyle ilgilendiği bilgisine ulaşılabilir. Doğru cevap B seçeneğidir.
14. I. İnönü Zaferi'nden sonra ..." ifadesinden C seçeneğine, "... 1 Mart 1921 tarihinde Afganistan ile TBMM Hükümeti arasında Türk – Afgan Dostluk Antlaşması yapılmıştır. Bu antlaşmayla Afganistan, TBMM Hükümetini resmen tanımıştır." ifadelerinden de A ve D seçeneklerine ulaşılmaktadır. Ancak "TBMM'yi tanıyan ilk devlet Afganistan'dır." yargısı yanlıştır. Çünkü TBMM'yi tanıyan ilk devlet Ermenistan'dır. Doğru cevap B seçeneğidir.
15. Birinci Dönem Millet Meclisinin; çiftçi, tüccar, avukat, gazeteci, bankacı, memur, asker, tarikat şeyhi, belediye başkanı, aşiret reisi, mühendis, doktor, işçi gibi çeşitli meslek grupları ve toplumsal tabakalardan gelmiş milletvekillerinden oluşması halkçı bir meclis olduğunu gösterir. Doğru cevap B seçeneğidir.
16. Rıdvan Hoca'nın "Özgürlüğü olmayan bir milletin cuma namazı kılması doğru olamaz!" sözünden bağımsızlığın olmadığı yerde dini özgürlüğün mümkün olamayacağı yorumu yapılabilir. Doğru cevap A seçeneğidir.
17. "İstanbul ve Boğazlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ne bırakılacak" maddesi Mudanya Ateşkes Antlaşması'nda yer almıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.
18. Moskova Antlaşması'yla Batum'un Gürcistan'a verilmesi, Misak-ı Milli'de verilen ilk tavizdir. Doğru cevap A seçeneğidir.
19. Başkomutanlık Yasası'yla Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetkileri üç aylığına Mustafa Kemal Paşa'ya verilmiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.
20. Manda ve himaye konusu ilk kez Erzurum Kongresi'nde gündeme gelmiş ve reddedilmiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

I. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI SENARYO-4

1. Paragrafta sözü edilen azınlık isyanları ve toprak kayıplarının siyasi, ekonomik açıdan zayıflama ve halkın maddi sıkıntılar çekmesi iktisadi ve toplumsal huzurun bozulup kitlesel alanla ilgili sorunların yaşandığı göstermektedir. Doğru cevap B seçeneğidir.
2. Tanzimat Fermanı'nın getirdiği düzenlemeler padişahır tek başına söz sahibi olduğu mutlakiyet anlayışı ile ilişkilendirilemez. Doğru cevap A seçeneğidir.
3. Paragrafta yer alan pozitif düşüncü ifadesinden yenilikçi; objektif yorumlamayı bilen ifadesinden gerçekçi; milli duygulara sahip ifadesinden ise vatansever özellikler çıkarılabilir. Doğru cevap D seçeneğidir.
4. Mustafa Kemal ve arkadaşları Trablusgarp'a gönüllü olarak gitmiş ve bölgedeki yerel halkı örgütleyerek sömürgeciliğe karşı ve vatanseverlik duygusu içinde Osmanlı topraklarını İtalya'ya karşı korumaya çalışmışlardır. Ancak bölge Osmanlı toprağı olduğu için Trablusgarp'a ekonomik amaçlı değil koruma amaçlı gidilmiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.
5. 1914 yılında açılan Kafkas Cephesi'nin nedenleri arasında Brest Litovsk Antlaşması yer almaz. 1918 yılında yapılan bu antlaşma ile Rusya I. Dünya Savaşı'ndan çekilmiş ve Kafkas Cephesi kapanmıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.
6. I. Dünya Savaşı'nın genel nedenleri şunlardır: Fransız İhtilali'nin meydana getirdiği milliyetçilik akımı, Sanayi İnkılâbı'nın doğurduğu sömürgecilik, silahlanma yarışı ve bloklaşma, ham madde ve pazar arayışı. Doğru cevap B seçeneğidir.
7. Wilson Prensipleri Cemiyeti: Merkezi İstanbul'dur. Halide Edip (Adivar) Ahmet Emin (Yalman) ve Refik Halid cemiyetin önemli isimleri arasında olmuştur. Sivas Kongresi'nde mandacılık fikrini savunmalarına rağmen daha sonradan bu fikirlerinden vazgeçmişlerdir. Doğru cevap B seçeneğidir.
8. I. Dünya Savaşı çıktığında tarafsızlığını ilan eden Osmanlı "Almanya'nın yanında savaşa gireceğini açıklamamıştır." Doğru cevap D seçeneğidir.
9. Kuva-yı Milliye; belirli bir merkezden yönetilmeyen düzensiz birliklerdir. Doğru cevap C seçeneğidir.
10. İzmir ve çevresi Yunanlılara verilmiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.
11. İstanbul 16 Mart 1920 yılında resmen işgal edilmiştir. İrade-i Milliye gazetesi ise 4-11 Eylül 1919 tarihinde düzenlenen Sivas Kongresi'nde alınan kararlar doğrultusunda çıkarılmıştır. Doğru cevap E seçeneğidir.
12. Osmanlı ülkesinde farklı milletlerden insanların birlikte yaşadığı çok uluslu bir devlettir. Ülkenin sınırları genişledikçe yönetilen millet sayısı da artmıştır. 1789 yılında yaşanan Fransız İhtilali tüm dünyayı etkilediği gibi Osmanlı Devleti'ni de etkilemiştir. Uzun yıllardır ülke sınırları içerisinde yaşayan azınlıklar ile ilgili sorunlar baş göstermeye başlamış özellikle Balkanlarda yaşayan milletler teker teker bağımsızlıklarını ilan etmeye başlamışlardır. Doğru cevap A seçeneğidir.

13. Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a gönderilmesinin nedenleri:

- Halka silah dağıtan kuruluşları ortadan kaldırma
- Samsun ve çevresinde güvenliği sağlamak
- Türk-Rum çatışmasını önlemek
- Türk halkının elindeki silah ve cephaneleri toplamak
- Bölgedeki orduları terhis etme

Doğru cevap D seçeneğidir.

14. Dogmatik: Çeşitli öğretiler ve asla değişmeyeceği kabul edilen mutlak değerleri kabul eden, bu bilgilerin mutlak hakikat olduğunu, inceleme, tartışma yahut araştırmaya ihtiyacın olmadığını savunan anlayışa verilen isimdir. Yeniliklere kapalı bir anlayış olduğu için aklı ve bilimi yol gösterici olarak kabul etmez. Doğru cevap A seçeneğidir.

15. Mustafa Kemal'in Manastır Askerî İdadisinde iken Fransızca sayesinde güzel konuşmanın, yazmanın kural ve yolların öğrenmesi onda hitabet yeteneğinin gelişmesine katkı sağlamıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

16. Sevr Antlaşması ölü doğmuş, hiçbir zaman yürürlüğe girmemiştir. Çünkü Osmanlı Anayasası'na (Kanun-ı Esasi) göre uluslararası bir antlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için meclis tarafından onaylanması gerekmektedir. Oysaki Sevr Antlaşması, fiilen işbaşında olmayan Mebusan Meclisi tarafından onaylanmamıştır. Osmanlı Hükûmeti tarafından "Saltanat Şurası" adı altında oluşturulan bir komisyon tarafından bu antlaşma onaylanmışsa da hukuki geçerliliği yoktur. Doğru Cevap B Seçeneğidir.

17. Erzurum Kongresi'nde borçlarla ilgili herhangi bir konu gündeme gelmemiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

18. Tekalifi Milliye Emirleri ordunun ihtiyacını karşılamak için Kütahya-Eskişehir Muharebeleri'nden sonra yayınlamıştır. TBMM'ye karşı çıkarılan isyanlara yönelik alınan tedbirlerle ilgisi yoktur. Doğru cevap A seçeneğidir.

19. Fransızlar yaptıkları işgallere karşı şehirde örgütlü bir direnişin oluşmasını önlemek için şehrin ileri gelenlerini tutuklamışlardır. Doğru cevap C seçeneğidir.

20. Metinde verilen "Afgan heyetiyle karşılıklı dostluk ve iş birliği antlaşması imzaladı." ifadesinden diplomatik; "Antlaşmaya göre, taraflardan biri saldırıya uğrarsa diğer taraf ona yardım edecekti. TBMM Hükûmeti ayrıca Afganistan'a subay göndermek" ifadesinden askeri; TBMM Hükûmetinin öğretmen göndermesi ise kültür alanında iş birliğine gidildiğini göstermektedir. Doğru Cevap B Seçeneğidir

17. ETKİNLİK

1. Sakarya	4. İngiltere	7. İtalya
2. Yunanistan	5. Kars	8. Doğu
3. Ankara	6. Ukrayna	9. İstiklal Yolu

ANAHTAR KELİME D İ R İ L E N Ü L Ü S

18. ETKİNLİK

1. Sakarya	4. Mareşal	7. Kars
2. Kars	5. Fransa	8. Kayseri
3. Ankara	6. Yunanistan	9. Hatay

19. ETKİNLİK

1. İngiltere, İtalya, Fransa
2. Askeri safhası
3. Doğu Trakya, İstanbul, Boğazlar
4. Hukuken sona ermiştir.
5. Loyd Corc Hükümeti

20. ETKİNLİK

1. Sakarya Savaşı
2. Büyük Taarruz
3. II. İnönü Savaşı
4. Kütahya – Eskişehir Savaşları

21. ETKİNLİK

1. İzmir	7. İtalya
2. Trikopis	8. İngiltere
3. İsmet Paşa	9. Mudanya
4. Başkomutanlık Meydan	10. 30 Ağustos
5. Başkomutanlık	11. Mustafa Kemal
6. Diplomatik	

22. ETKİNLİK

- I. İnönü:** 1921, Savunma, Kazandık, İsmet İnönü - Refet Bele, 2
II. İnönü: 1921, Savunma, Kazandık, İsmet İnönü - Refet Bele, 1
Eskişehir - Kütahya: 1921, Savunma, Kaybettik, İsmet İnönü, 3
Sakarya: 1921, Savunma, Kazandık, Mustafa Kemal, 4
Büyük Taarruz: 1922, Taarruz, Kazandık, Mustafa Kemal, 5

23. ETKİNLİK

1. ABD	7. Yugoslavya
2. Bulgaristan	8. İtalya
3. Sovyet Rusya	9. Yunanistan
4. Türkiye	10. Japonya
5. Fransa	11. Romanya
6. İngiltere	

24. ETKİNLİK

1. Suriye sınırı	7. Yabancı okullar
2. Kapitülasyonlar	8. Borçlar
3. Azınlıklar	9. Boğazlar
4. Batı sınırı	10. Musul sorunu
5. Savaş tazminatı	
6. Nüfus mübadelesi	

25. ETKİNLİK

1. İsmet İnönü	5. Sovyet Rusya	9. Hatay
2. Ermeni Yurdu	6. Yunanistan	10. Musul
3. Türkiye	7. Ekonomi	
4. İtalya	8. İsviçre	

26. ETKİNLİK

1. Yanlış	3. Doğru	5. Yanlış
2. Doğru	4. Doğru	6. Yanlış

27. ETKİNLİK

1. Boğazların yönetimi, başkanlığını Türkiye'nin yapacağı uluslararası bir komisyona bırakılacak
2. Yunanistan Türkiye'ye savaş tazminatı verecek
3. Türkiye'deki tüm azınlıklar Türk vatandaşı kabul edilecek
4. Kapitülasyonlar kaldırılacak

28. ETKİNLİK

Edebiyat: Türk'ün Ateşle İmtihanı, Ateşten Gömlek, Yaban, Sodom ve Gomore, Yorgun Savaşçı, Küçük Ağa
Sanat: İstiklâl Harbi'nde Mermi Taşıyan Kadınlar Tablosu, Zeybekler Tablosu, Siperde Mektup Okuyan Askerler Tablosu

29. ETKİNLİK

- **Nutuk:** Mustafa Kemal Atatürk
- **Çankaya:** Falih Rıfki Atay
- **Türk'ün Ateşle İmtihanı:** Halide Edip Adıvar
- **Milli Mücadele Hatıraları:** Ali Fuat Cebesoy
- **Şu Çılgın Türkler:** Turgut Özakman
- **Yorgun Savaşçı:** Kemal Tahir
- **Yaban:** Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- **İstiklal Harbimiz:** Kâzım Karabekir

4. ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

1. ETKİNLİK

Cumhuriyetçilik: Milli egemenlik, Siyaset, Siyasi parti, Milli irade, Seçim, Yönetim, Oy verme

Halkçılık: Eşitlik, Sosyal devlet, Halkın yararı, Sosyal adalet, Ayrıcalıklara karşı olma, Fırsat eşitliği, Sınıfsız toplum

İnkılapçılık: Dinamizm, Yenilik, Eski kurumları değiştirme, Modern, Çağdaşlaşma, Uygarlık, Muasır

Laiklik: Din özgürlüğü, Akılcılık, Bilimsellik, Din, Vicdan özgürlüğü, İbadet özgürlüğü, Dinsel ayırım gözetmeme

Devletçilik: İktisat, Kalkınma, Karma ekonomi, Ekonomik planlama, Devlet bankalarının açılması, Devletin fabrika açması, Sermaye

Milliyetçilik: Türk, Milli, Vatan, Kültür, İstiklal, Bağımsızlık, Milli birlik ve beraberlik

2. ETKİNLİK

1. Cumhuriyetçilik	10. Milliyetçilik	11. Devletçilik
2. Halkçılık		12. Cumhuriyetçilik
3. Cumhuriyetçilik		13. İnkılapçılık
4. Devletçilik		14. Halkçılık
5. İnkılapçılık		15. Devletçilik
6. Milliyetçilik		16. Milliyetçilik
7. Devletçilik		17. Halkçılık
8. Devletçilik		18. Halkçılık
9. Laiklik		19. Halkçılık
		20. Laiklik

3. ETKİNLİK

Eğitimin Laikleşmesi

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu
2. Medreselerin kapatılması
3. Karma eğitime geçilmesi

Hukukun Laikleşmesi

1. Hukuk kurallarının akla, mantığa ve bilime dayandırılarak çağdaştırılması
2. Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi
3. Vatandaşların inançlarına bakılmaksızın kanun önünde eşit hâle getirilmesi

Toplumsal Hayatta Laikleşme

1. Din adamlarının, ibadet yerleri dışında dinsel kıyafetlerle dolaşmalarının yasaklanması
2. Laikliğin, dinin çıkar aracı olarak kullanılmasına ve yozlaştırılmasına engel olması
3. Laikliğin, din ve mezhep ayrımı yapmadığı için ulusal birliğin sağlanmasına katkıda bulunması

Devlet Yönetiminin Laikleşmesi

1. Amasya'dan "Devletin dini İslam'dır." ifadesinin çıkarılması ve Türk devletinin laik olduğu ifadesinin eklenmesi
2. Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması
3. Halifeliğin kaldırılması

4. ETKİNLİK

1. Halkçılık	3. Laiklik	5. Milliyetçilik
2. Cumhuriyetçilik	4. Devletçilik	6. İnkılapçılık

5. ETKİNLİK

1. İnkılapçılık	4. Laiklik
2. Milliyetçilik	5. Devletçilik
3. Cumhuriyetçilik	6. Halkçılık

6. ETKİNLİK

Cumhuriyetçilik

1. TBMM'nin açılması
2. Cumhuriyet'in ilanı
3. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi

Milliyetçilik

1. Mandacılığın reddedilmesi
2. İstiklâl Marşı'nın kabulü
3. Kapitülasyonların kaldırılması

Halkçılık

1. Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
2. Aşar vergisinin kaldırılması
3. Unvan ve lakapların kaldırılması

Devletçilik

1. Sümerbank'ın kurulması
2. I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması
3. Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün kurulması

7. ETKİNLİK

1. Siyasi	3. Eğitim	5. Ekonomi
2. Kültür	4. Sosyal	

8. ETKİNLİK

1. Saltanatın kaldırılması
2. Cumhuriyet'in ilanı
3. Ankara'nın başkent olması

9. ETKİNLİK

Saltanatın Kaldırılmasının Nedenleri

- Ulusal egemenlik ilkesine ters düşmesi
- Lozan Konferansı'na İstanbul Hükümetinin de davet edilmesi
- İstanbul Hükümetinin Milli Mücadele aleyhindeki çalışmaları
- Ülke idaresindeki ikiliklere son verilmek istenmesi

Saltanatın Kaldırılmasının Sonuçları

- Laiklik yolunda ilk adımın atılması
- TBMM'nin Abdülmecit Efendi'yi halife seçmesi
- Milli egemenlik anlayışının güçlenmesi
- Devlet başkanlığı sorununun ortaya çıkması

10. ETKİNLİK

1. Kabine	5. Fethi Okyar
2. Hükümet Bunalımı	6. Vahdettin
3. Mustafa Kemal Atatürk	7. Abdülmecit
4. İsmet İnönü	8. Rifat Börekçi

11. ETKİNLİK

Halifeliğin Kaldırılmasının Nedenleri: 1, 4, 6, 8
Halifeliğin Kaldırılmasının Sonuçları: 2, 3, 5, 7

12. ETKİNLİK

1. Şer'iye ve Evkâf Vekâleti	4. Vakıflar Genel Müdürlüğü
2. Erkan-ı Harbiye Vekâleti	5. Milli Savunma Bakanlığı
3. Diyanet İşleri Başkanlığı	6. Genelkurmay Başkanlığı

13. ETKİNLİK

1921 Anayasası

Yasama: Büyük Millet Meclisi

Yürütme: Büyük Millet Meclisi Hükümeti

Yargı: Büyük Millet Meclisi

Uygulama: Güçler birliği ilkesi

1924 Anayasası

Yasama: Türkiye Büyük Millet Meclisi

Yürütme: Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakanlar Kurulu

Yargı: Bağımsız Mahkemeler

Uygulama: Güçler ayrılığı ilkesi

14. ETKİNLİK

Mecelle

- Din kurallarına göre karar verilir.
- Mirasta eşitlik yoktur.
- Sadece eşya ve borçlar hukukunu esas alır.
- Mahkemelerde kadınların şahitliği kabul edilmez.
- Erkekler birden fazla kadınla evlenebilir.

Medeni Kanun

- Tek eşle evlilik zorunluluğu vardır.
- Şahitlikte kadın ve erkek eşittir.
- Mirasta eşitlik vardır.
- Kadın boşanma hakkına sahiptir.
- Resmi nikâh zorunludur.

15. ETKİNLİK

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu	4. Türk Tarih Kurumu
2. Harf İnkılabı	5. Türk Dil Kurumu
3. Millet Mektepleri	6. Üniversite Reformu

16. ETKİNLİK

1. Türk Tarih Kurumu, 12 Nisan 1931, Milliyetçilik
2. Türk Dil Kurumu, 12 Temmuz 1932, Milliyetçilik
3. Üniversite Reformu, 1 Ağustos 1933, İnkılapçılık
4. Harf İnkılabı, 1 Kasım 1928, İnkılapçılık

17. ETKİNLİK

1. Türk Dil Kurumu	7. Millet Mektepleri
2. Üniversite Reformu	8. Üniversite Reformu
3. Türk Tarih Kurumu	9. Tevhid-i Tedrisat Kanunu
4. Tevhid-i Tedrisat Kanunu	10. Türk Dil Kurumu
5. Harf İnkılabı	11. Türk Tarih Kurumu
6. Millet Mektepleri	

18. ETKİNLİK

1. c, i, o 2. e, n, p 3. b, k, l 4. a, g, j, m 5. d, f, h

19. ETKİNLİK

1. Harf İnkılabı	3. Tevhid-i Tedrisat Kanunu
2. Üniversite Reformu	4. Türk Tarih Kurumu

20. ETKİNLİK

1. Soyadı Kanunu
2. Şapka İnkılabı
3. Tekke, Zaviye ve Türbelerin kapatılması
4. Soyadı Kanunu
5. Tekke, Zaviye ve Türbelerin kapatılması
6. Takvim, saat ve ölçülerde değişiklik

21. ETKİNLİK

1. Tansu Çiller	4. Lela Aytaman
2. Gül Esin	5. Sabiha Gökçen
3. Sadiye Hanım	6. Türkan Akyol

22. ETKİNLİK

1. Rumi	4. Milletvekili olma
2. Kilogram	5. İnebolu
3. TBMM	

23. ETKİNLİK

Eski

Takvim: Hicri takvim, Rumi takvim

Saat: Alaturka saat

Rakamlar: Arapça rakamlar

Ağırlık Ölçü Birimleri: Okka, dirhem

Uzunluk Ölçü Birimleri: Arşın, endaze, kulaç

Yeni

Takvim: Miladi takvim

Saat: Uluslararası saat

Rakamlar: Uluslararası rakamlar

Ağırlık Ölçü Birimleri: Kilogram

Uzunluk Ölçü Birimleri: Metre

24. ETKİNLİK

1. Soyadı Kanunu, Halkçılık, Milliyetçilik
2. Şapka Kanunu ve Kıyafette Değişiklik, Halkçılık, Laiklik, İnkılapçılık
3. Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması, Halkçılık, Laiklik
4. Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişim, Halkçılık, İnkılapçılık

25. ETKİNLİK

Cumhuriyet Öncesi

1. Falcılık, büyücülük ve muskacılık yapılarak toplumun dini duyguları sömürülmüştür.
2. Din adamları dini kıyafetlerini mesleklerini yaptıkları yerler dışında da giymiştir.
3. Kişiler giydikleri kıyafet ve taktıkları başlıklara göre sınıflara ayrılmıştır.
4. Siyasi ve toplumsal alanlarda erkekler kadınlardan daha fazla hakka sahip olmuştur.
5. Toplum içinde şeyh, dede, mürşit, hacı, hoca gibi lakap ve unvanlar yaygın olarak kullanılmıştır.
6. Tekke ve zaviye mensupları devlet içinde, din işlerinin yanında siyasi alanda da etkili olmuşlardır.

Cumhuriyet Sonrası

1. Herkese bir soyadı verilmiş ve toplumda eşitlik için önemli bir adım adılmıştır.
2. Avrupalı birçok ülkeden önce Türk kadını yönetime katılma hakkını elde etmiştir.
3. Resmi işlerde ayrıcalık belirten unvanlar kaldırılmış ve yaşanan karışıklıklar giderilmiştir.
4. Ölçü ve takvimde yapılan yeniliklerle Batılı devletlerle yaşanan ticari sorunlar çözülmüştür.
5. Takvim, saat ve ölçülerde değişiklikler yapılmasıyla ülkedeki farklı uygulamalara son verilmiştir.
6. Şahitlik, miras ve nikâh gibi konularda kadınlar ve erkekler aynı haklara sahip olmuşlardır.

26. ETKİNLİK

1. Misak-ı İktisad (Ekonomi Andı) Kararları	7. Kâzım Karabekir
2. Kabotaj Kanunu	8. Atatürk Orman Çiftliği
3. Teşvik-i Sanayi Kanunu	9. Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü
4. İzmir	10. II. Dünya Savaşı
5. İş Bankası	11. Aşar Vergisi
6. ABD	12. Devletçilik

27. ETKİNLİK

Sanayi

1. İlk tank imalatı başladı.
2. Kırıkkale mermi fabrikası üretime başladı.
3. Karabük demir-çelik fabrikası açıldı.

4. Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı.
5. İstanbul cam ve deri fabrikası açıldı.
6. I. Beş Yıllık Kalkınma Planı oluşturuldu.
7. Türkiye Taşkömürü Kurumu kuruldu.
8. Bursa'da kumaş fabrikası açıldı.
9. Uşak şeker fabrikası açıldı.
10. Makineleşmeyi sağlamak için Pulluk Kanunu çıkarıldı.

Tarım

1. Aşar vergisi kaldırıldı.
2. Çiftçinin eğitilmesine önem verildi.
3. Toprak Mahsulleri Ofisi açıldı.
4. Çiftçiye fidan ve tohum yardımı yapıldı.
5. Ziraat Bankası aracılığıyla çiftçilerin sermaye ihtiyaçları karşılandı.
6. Yüksek Ziraat Enstitüsü kuruldu.
7. Atatürk Orman Çiftliği kuruldu.
8. Tarım Kredi Kooperatifleri açıldı.
9. Köylüye yeni tarım ürünleri tanıtıldı.
10. Milli İktisad ve Tasarruf Cemiyeti kuruldu.

28. ETKİNLİK

1. Tasarruf bilinci	4. Sosyal devlet
2. Sanayileşme	5. Devletçilik
3. Ekonomik bağımsızlık	6. Liberal ekonomi

29. ETKİNLİK

1. İzmir İktisat Kongresi'nin toplanması
2. Türkiye İş Bankasının kurulması
3. Aşar vergisinin kaldırılması
4. Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması
5. Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması
6. I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması

30. ETKİNLİK

1. İstanbul	6. Hulusi Behçet
2. Himaye-i Etfal	7. Kızılay
3. Yeşilay	8. Umumi Hıfzıssıhha
4. Hilal-i Ahdar	9. İzmir
5. Refik Saydam	

31. ETKİNLİK

1. Numune	4. Hıfzıssıhha Enstitüsü
2. BCG	5. Sıtma
3. Adnan Adıvar	6. Hilal-i Ahmer

32. ETKİNLİK

1. Nutuk	3. Çok yönlülük
2. I. TBMM Dönemi	4. Onuncu Yıl Nutku

33. ETKİNLİK

Nutuk 1. Bölüm (1919 - 1920): 4, 5, 7, 8

Nutuk 2. Bölüm (1920 - 1923): 2, 6, 9, 12

Nutuk 3. Bölüm (1923 - 1927): 1, 3, 10, 11

34. ETKİNLİK

1. Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medeni memleketleri seviyesine çıkaracağız. Milletimizi en geniş refah vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Millî kültürümüzü, muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız.
2. Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır, Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti millî birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmiştir.
3. Muasır Medeniyet Seviyesi
4. Müspet ilim
5. Türkiye Cumhuriyeti
6. Millî birlik ve beraberlik
7. Dünyanın en mamur ve en medeni memleketleri seviyesine

35. ETKİNLİK

1. Millî tarih bilinci	5. Ülke bütünlüğü
2. Millî egemenlik	6. Millî birlik ve beraberlik
3. Akılcılık ve bilimsellik	7. Millî bağımsızlık
4. Çağdaşlaşma	8. Millî kültürün geliştirilmesi

36. ETKİNLİK

1. Hayallere değil gerçeklere dayanır.
2. Millî birlik ve beraberliği esas alır.
3. Hak ve özgürlükleri koruyucudur.
4. Çağdaş uygarlığı temel alır.
5. Evrensel ve barışçıldır.
6. Bağımsızlık ve millî egemenlik temeline dayanır.
7. Kaynağı Türk millî kültürüdür.
8. Laik düşünceye dayanır. Akılcı ve bilimseldir.

37. ETKİNLİK

1. Millî egemenlik	7. Özgürlük
2. Millî tarih bilinci	8. Millî birlik ve beraberlik
3. Akılcılık ve bilimsellik	9. Millî kültür
4. Millî birlik ve beraberlik	10. Ülke bütünlüğü
5. Millî tarih bilinci	11. Çağdaşlaşma
6. Bağımsızlık	12. Bağımsızlık

5. ÜNİTE: DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

1. ETKİNLİK

1. CHF, İki dereceli seçim sistemi, 9 Eylül 1923 – Mustafa Kemal, Devletçilik
2. TCF, Tek dereceli seçim sistemi, 17 Kasım 1924 – Kâzım Karabekir, Liberalizm

3. SCF, Tek dereceli seçim sistemi, 12 Ağustos 1930 – Fethi Bey (Okyar), Liberalizm

2. ETKİNLİK

1. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
2. Serbest Cumhuriyet Fırkası
3. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
4. Serbest Cumhuriyet Fırkası
5. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
6. Serbest Cumhuriyet Fırkası
7. Serbest Cumhuriyet Fırkası
8. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
9. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası

3. ETKİNLİK

Cumhuriyet Halk Fırkası: 1, 5, 7

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası: 3, 6, 9

Serbest Cumhuriyet Fırkası: 2, 4, 8

4. ETKİNLİK

1. Demokratik	5. Muhalefet
2. Çok partili hayat	6. Çoğulculuk
3. Devletçilik	7. Liberalizm
4. Hükümet	8. Fırka

2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVLARI SENARYO-1

1. Tam bağımsızlık / Millî bağımsızlık / Ulusal bağımsızlık
2. Sakarya Zaferi'nin önemli sonuçları;
 - a) 1683 II. Viyana Kuşatması'ndan beri Avrupalılar karşısındaki geri çekiliş süreci sona erdi.
 - b) Yunan ordusu ağır kayıplar vererek taarruz gücünü kaybetti.
 - c) Halkın orduya güveni ve savaşın kazanılacağına olan inancı arttı.
 - d) Kütahya-Eskişehir Savaşlarının olumsuz etkileri ortadan kalktı.
 - e) Mustafa Kemal Paşa'ya gazilik unvanı ve mareşallik rütbesi verildi.
 - f) TBMM'nin uluslararası alanda saygınlığı arttı.
 - g) Kafkas cumhuriyetleriyle (Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan) TBMM arasında 13 Ekim 1921'de Kars Antlaşması imzalandı.
 - h) Fransa'yla TBMM arasında 20 Ekim 1921'de Ankara Antlaşması imzalandı.
 - i) İtilaf Devletleri TBMM'ye barış önerisinde bulundu. Ancak Sevr tekrar gündeme getirildiği için bu öneri kabul edilmedi.
 - k) İtalyanlar Anadolu'da işgal ettikleri yerlerden tamamen çekildi.
 - l) İngilizler ile esir değişimi antlaşması yapıldı.
3. Osmanlı Devleti hukuken sona ermiştir.
4. Lozan Antlaşması / Lozan Konferansı

5.
a) Halide Edip Adıvar
b) Ateşten Gömlek
6. Milliyetçilik
7.
a) Cumhuriyetin ilan edilmesi
b) Saltanatın kaldırılması
c) Halifeliğin kaldırılması
d) 1924 Anayasası'nın kabul edilmesi
f) Çok partili hayata geçiş denemeleri
g) Ankara'nın başkent seçilmesi
h) 1921 Anayasası'nın kabul edilmesi
i) TBMM'nin açılması
8. Eğitimde birliğin sağlanması ve millî menfaatlere göre yapılandırılması / millî kültüre zarar verilmesini önlemek
9.
a) Bağımsızlık ve özgürlük
b) Millî birlik ve beraberlik
c) Ülke bütünlüğü
d) Millî tarih bilinci
e) Millî kültürün geliştirilmesi
f) Egemenliğin millete ait olması
g) Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma ideali
10. Türkiye İktisat Kongresi'nin düzenlenmesi / İzmir İktisat Kongresi'nin düzenlenmesi

2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVLARI SENARYO-2

1. Ordunun eksiklerini tamamlamak (Not: Bu çerçevedeki cevaplar doğru kabul edilecek)
2.
a) Askeri dehası
b) İleri görüşlülüğü
3.
a) Sakarya Savaşı
b) TBMM ile Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan
c) Ticaret, gümrük, sağlık, güvenlik
d) Türkiye'nin doğu sınırı kesin şekline aldı.
4.
a) Ermeni yurdu / Kapitülasyonlar
b) Tam bağımsızlık
5.
a) Soyadı Kanunu
b) Harf İnkılabı
6. Türk Medeni Kanunu ile;
a) Tek eşle evlilik kabul edildi ve evliliğe yaş sınırı getirildi.
b) Evlenmede kadının rızasının alınması zorunlu hale getirildi.
c) Evlilikte resmi nikah zorunlu oldu.
d) Mirastan kadın ve erkeğin eşit pay alması sağlandı.

- e) Mahkemelerde kadın ve erkeğin şahitliği eşit sayıldı.
f) Kadınlara istediği mesleğe girme hakkı tanındı.
g) Kadınların boşanma hakkı erkeklerle eşit hale getirildi.
7. Türk Tarih Kurumu
8.
a) Tevhid-i Tedrisat Kanunu
b) Harf İnkılabı
c) Millet Mekteplerinin açılması
d) Türk Tarih Kurumu
e) Türk Dil Kurumu
f) Üniversite Reformu
9. İnkılapçılık
10. Cumhuriyet Dönemi'ne gelindiğinde devletin millî egemenlik (Cumhuriyetçilik) temelinde ve millî bir yönetim anlayışı (Milliyetçilik) ile yapılandırılması yeni bir hukuk sistemini gerektirmişti. Batılaşmak için şeri ve örfi hukuk yerine akli ve bilimsel düşüncüyü (Laiklik) esas alan çağdaş hukuk kurallarının (İnkılapçılık) benimsenmesi hedeflenmişti. Gelişmiş dünya milletleri arasında yer almak için Cumhuriyet Dönemi'nde hukuk sisteminde önemli yenilikler yapılmıştı.

2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVLARI SENARYO-3

1.
a) Ankara Antlaşması
b) Fransa
2. Yapılan başlıca hazırlıklar şunlardır:
a) Orduya taarruz için gerekli eğitimler verildi.
b) 20 Temmuz 1922'de Mustafa Kemal'in başkomutanlık görevi zafer kazanılıncaya kadar uzatıldı.
c) Tekalif-i Millîye Emirleri bütün yurttta uygulandı.
d) İstanbul'dan Anadolu'ya silah, cephane ve çeşitli malzemeler nakledildi.
e) Dışişleri Bakanı Yusuf Kemal Bey siyasi destek aramak üzere Avrupa'ya gönderildi.
3.
a) İstanbul ve Çanakkale Boğazları, Türkiye başkanlığındaki "Uluslararası Boğazlar Komisyonu" tarafından yönetilecek.
b) Boğazların her iki yakası askerden arındırılacak.
c) Boğazlardan ticaret gemileri için geçiş serbest ve ücretsiz olacak.
d) Boğazların savunulması Milletler Cemiyetinin güvencesi altında olacak.
4.
Halkçılık ilkesi ve doğrultusunda yapılan inkılaplar;
a) Cumhuriyetin İlanı
b) Kılık Kıyafet Kanununun kabulü
c) Yeni Türk Harflerinin Kabulü
d) Millet Mekteplerinin açılması
e) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi
f) Soyadı Kanunu

- g) Tevhid-i Tedrisat Kanunu
 ı) Tekke ve zaviyelerin kapatılması
 k) Aşar vergisinin kapatılması
 l) Halifeliğin kaldırılması
 m) Saltanatın kaldırılması
5. Halkçılık
 6. Saltanatın kaldırılması şu sonuçları ortaya çıkardı:
 a) Osmanlı Devleti resmen sona erdi.
 b) Millî egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.
 c) Ülke yönetimindeki iki başlılık sona erdi.
 d) TBMM Türkiye'de tek yasal otorite haline geldi.
 e) Laiklik konusunda ilk adım atıldı.
 e) İtilaf Devletleri'nin Lozan Konferansı'nda ikilik çıkarmalarına izin verilmedi.
 7. Türk kara sularında gemi işletme ayrıcalığı yabancılardan alınarak Türk vatandaşlarına devredildi. Ayrıca Türk sahillerinin bir noktasından diğer bir noktasına malzeme ve yolcu taşıma yetkisi sadece Türk sancağı taşıyan gemilere verildi.
 8. Üniversite Reformu
 9.
 a) Köylü, üzerindeki ağır bir ekonomik yükten kurtulmuş oldu.
 b) Tarımsal üretim hız kazandı.
 10. Takvim, saat, rakam ve ölçü birimleri

5. ETKİNLİK

1. Kâzım Karabekir	7. Ziya Hurşit
2. İzmir	8. İstiklâl Mahkemeleri
3. Derviş Mehmet	9. Jeopolitik konum
4. Sakız	10. Kubilay
5. Takrir-i Sükûn	11. Divan-ı Harp Mahkemesi
6. Şeyh Sait İsyanı	12. Giritli Şevki

6. ETKİNLİK

1. İzmir Suikasti	6. Siyasi Parti
2. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	7. Liberalizm
3. Cumhuriyet Halk Fırkası	8. 1926
4. Fethi Okyar	9. 1929
5. Serbest Cumhuriyet Fırkası	10. Devletçilik
	11. Şükrü Bey
	12. Ali Fuat Paşa

6. ÜNİTE: ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

1. ETKİNLİK

1. Tam bağımsızlık
2. Akılcılık
3. Mütekabiliyet
4. Barışçılık
5. Milli menfaatleri esas alma
6. Gerçekçilik

2. ETKİNLİK

1. 1926	5. 1930	9. 1934
2. 1932	6. 1936	10. 1936
3. 1934	7. 1928	11. 1924
4. 1924	8. 1937	12. 1926

3. ETKİNLİK

I. Dönem Türk Dış Politikası (1923 - 1932)

1. Yabancı okullar sorunu
2. Musul sorunu
3. Nüfus mübadelesi sorunu
4. Dış borçlar sorunu

II. Dönem Türk Dış Politikası (1932 - 1939)

1. Türkiye'nin Milletler Cemiyetine katılması
2. Balkan Antantı
3. Montrö Boğazlar Sözleşmesi
4. Sadabad Pakti
5. Hatay sorunu

4. ETKİNLİK

1. Birleşmiş Milletler	5. Fransa
2. Nüfus Mübadelesi	6. Yabancı Okullar
3. Milletler Cemiyeti	7. Balkan Antantı
4. Musul	8. Suriye

5. ETKİNLİK

1. Olumsuz	5. Olumlu
2. Olumsuz	6. Olumlu
3. Olumlu	7. Olumlu
4. Olumsuz	8. Olumsuz

6. ETKİNLİK

Tarih: 18 Temmuz 1936

Yer: İsviçre'nin Montrö Kenti

Taraflar: Türkiye, İngiltere, Fransa, Sovyet Rusya, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya ve Japonya

Toplanma Nedenleri:

- Japonya, Çin'in Mançurya Bölgesi'ni işgal etti.
- Almanya, Ren Bölgesi'ne saldırdı.
- İtalya Habeşistan'ı işgal etti Boğazlar

Önemi: Türkiye Boğazlar üzerinde tam egemenlik hakkını elde etmiştir.

7. ETKİNLİK

1. Batı
2. Bulgaristan
3. **A:** Romanya, **B:** Yugoslavya, **C:** Yunanistan
4. Doğu
5. Suriye
6. **A:** Irak, **B:** İran, **C:** Afganistan

8. ETKİNLİK

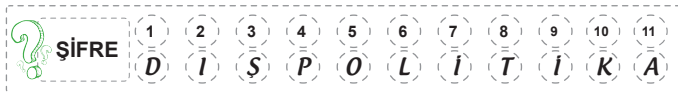
1. Sadabad Paktı	9. Etabli
2. Şeyh Sait İsyanı	10. Kırım Savaşı
3. Yunanistan	11. Suriye
4. Balkan Antantı	12. İsviçre
5. Montrö	13. Arnavutluk
6. Ankara	14. Cemal Hüsnü Taray
7. Duyun-u Umumiye	15. Fransa
8. İspanya	

9. ETKİNLİK

1. Milli kültürün korunması sağlandı.
2. Türkiye 1933 yılında borçlarını yeniden taksitlendirdi ve 1954 yılında son taksitini ödedi.
3. Türkiye Dünya barışına katkı sağladı.
4. Türkiye Boğazlar üzerinde tam egemenlik sağladı.
5. Türkiye doğu sınırının güvenliğini sağladı.
6. Musul İngiliz mandasındaki Irak'a bırakıldı.
7. Türkiye batı sınırının güvenliğini sağladı.
8. Böylece yabancı devletlerin eğitim yoluyla iç işlerimize karışması engellenmiş oldu.
9. Nüfus mübadelesi sorunu çözüldü.
10. İki ülke arasındaki bu yakınlaşma Balkan Antantı'nın imzalanmasına ortam hazırladı.

10. ETKİNLİK

1. Milli Eğitim Bakanlığı	7. İngiltere
2. Milletler Cemiyeti	8. Sadabad Paktı
3. Musul	9. Briand Kellog
4. Bulgaristan	10. Montrö Sözleşmesi
5. Maarif Teşkilatı	11. Lozan
6. Almanya	

11. ETKİNLİK

1. Yabancı Okullar Sorunu	5. Milletler Cemiyeti
2. Musul Sorunu	6. Balkan Antantı
3. Dış Borçlar Sorunu	7. Montrö Boğazlar Sözleşmesi
4. Nüfus Mübadelesi sorunu	8. Sadabad Paktı

12. ETKİNLİK

1. 30 Haziran 1939	4. Fransa
2. Ankara Antlaşması	5. Abdülğani Türkmen
3. Tayfur Sökmen	6. Sandler

7. ÜNİTE: ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

1. ETKİNLİK

1. Etnografya Müzesi	7. Anadolu Ajansı
2. Dolmabahçe Sarayı	8. Siroz
3. İsmet İnönü	9. Emin Onat – Orhan Arda
4. Hatay Sorunu	10. Ankara
5. Nihat Yaşar Belger	11. Türk Tarih Kurumu
6. 10 Kasım 1938	

2. ETKİNLİK

1. Çok yönlü olması	5. Milletini sevmesi
2. Vatansız olması	6. Barışsever olması
3. Evrensel olması	7. Lider olması
4. İleri görüşlü olması	8. Askeri deha olması

3. ETKİNLİK

Mustafa Kemal'in Askerlik İle İlgili Yazdığı Eserler

1. Ta'lim ve Terbiye-i Askeriye Hakkında Nokta-i Nazarlar
2. Taktik Tatbikat Gezisi 1
3. Bölüğün Muharebe Eğitimi
4. Taktik Meselenin Çözümü ve Emirlerin Yazılmasına İlişkin Öğütler
5. Cumalı Ordugâhi
6. Takımın Muharebe Talimi
7. Birinci Ta'biye Meselesinin Hâlli
8. Zabıt ve Kumandan ile Hasbihal

Mustafa Kemal'in Askerlik Dışında Yazdığı Eserler

1. Atatürk'ün Hatıra Defteri
2. Medeni Bilgiler
3. Atatürk'ten Mektuplar
4. Hatıra Notları 1916
5. Geometri
6. Nutuk
7. Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri
8. Karlsbad Hatıraları

4. ETKİNLİK

Mihver Devletler

1. Almanya	2. İtalya	3. Japonya

Müttefik Devletler

1. İngiltere	3. ABD
2. Fransa	4. Sovyet Rusya

5. ETKİNLİK

1. Polonya	6. İtalya
2. ABD	7. Versay
3. Mihver Devletleri	8. Japonya
4. Yalta	9. Normandiya
5. San Francisco	10. Faşizm

6. ETKİNLİK

Cevap

1. Versay	5. Mançurya
2. Doğu	6. Hitler
3. Çin	7. Batı
4. Mussolini	8. Nazi

Renk

1. Turuncu	5. Yeşil
2. Gri	6. Mavi
3. Mor	7. Pembe
4. Sarı	8. Kahverengi

7. ETKİNLİK

1. c, d, g	2. f, h, i	3. a, b, e

8. ETKİNLİK

- Varlık Vergisi
- Milli Koruma Kanunu
- Köy Enstitüsü
- Narh
- Karartma
- Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu

2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI SENARYO-1

- Coğrafi konumu / Jeopolitik önemi
- Farklı görüşlerin mecliste temsil edilmesini ve yönetimde yer almasını sağlar. (Bu çerçevede verilecek cevaplar doğru kabul edilecek)
- Hükûmetin ekonomi politikalarını denetleyecek ve alternatif politikalar üretecek
 - Farklı fikirlerin yönetime yansımalarına ve iktidar partisinin icraatlarının denetlemek

NOT: Bu çerçevede verilecek cevaplar doğru kabul edilecek
- Müttekabilyet
- Yabancı Okullar Sorunu
 - Musul Sorunu
 - Nüfus Mübadelesi Sorunu
 - Dış Borçlar Sorunu
- Balkan Antantı
 - Sadabat Paketi
- Japonya / Çin'in Mançurya Bölgesi'ni işgal etti.
 - Almanya / Ren Bölgesi'ne saldırdı.
 - İtalya / Habeşistan'ı işgal etti.

- Barış: "Millet hayatı tehlikeye uğramadıkça harp bir cinayettir." diyen Atatürk'ün sözüne uygun olarak Türkiye yayımlacı bir politika takip etmemiş, devletler arasındaki sorunların diplomasi ile çözülmesinden yana olmuştur. Uluslararası ilişkilerde, tarihî dostluk ve düşmanlık yerine, değişen şartlar ve karşılıklı yarar ilişkileri esas alınarak birçok ülkeyle dostluklar kurulmuştur.

Not: Cevap Barış olacak (Yurtta Barış Dünyada Barış)

9.

a) **Mihver Devletler:** Almanya, İtalya, Japonya

b) **Müttekab Devletler:** İngiltere, Fransa, Sovyetler Birliği ve ABD

10.

- Millî Korunma Kanunu
- Narh uygulaması
- Varlık Vergisi Kanunu
- Ekmek, un, şeker ve et gibi temel tüketim malzemeleri "karne" ile dağıtılması

2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI SENARYO-2

- Sakarya Savaşı sırasında verilen emir dikkate alındığında, savunmanın vatanın bir bölgesiyle sınırlandırılmayacağı, tüm yurdun savunulacağı ve savaşın sınırlı bir hat üzerinde yapılmayacağı sonucuna ulaşılır. Bu emrin savaşın bir an önce bitirilmesi için verildiği söylenemez. Doğru cevap D seçeneğidir.
- Mustafa Kemal ifadelerinin genelinde Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin sömürge altında yaşayan milletlere örnek olmasına vurgu yapmıştır. Doğru Cevap A Seçeneğidir.
- İtilaf Devletleri Lozan'da yapılacak Barış Konferansı'na hem İstanbul Hükûmeti'ni hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'ni davet ederek, iki hükûmeti birbirine düşürmeyi, TBMM Hükûmeti'ni taviz vermeye zorlamayı ve yapılacak antlaşmada avantaj elde etmeyi amaçlamışlardır. Doğru cevap D seçeneğidir.
- Lozan'a katılan Türk heyetine, kapitülasyonlar ve Ermeni yurdu konusunda kesinlikle taviz vermemeleri istenmiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.
- Mudanya Ateşkes Antlaşması, Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nden sonra imzalanmıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.
- Cumhuriyetin ilk yıllarında ülkede çok partili hayata geçiş denemeleri yapıldı. Ancak rejim ve inkılap karşıtları bu partilerde yer alarak yeniliklere karşı isyanlar çıkarınca çok partili hayata bir süreliğine ara verildi. İnkılapların kolaylıkla yapılması için ülke tek parti tarafından (Cumhuriyet Halk Fırkası) yönetildi. Dolayısıyla tek partili hayat inkılapların yapılmasını kolaylaştırmıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.
- Atatürk ilkeleri birbirini bütünleyen, tamamlayan ilkeler topluluğudur. Doğru cevap B seçeneğidir.

8. Soyadı Kanunu toplum içinde kullanılan san, şan, nam, lakap, rütbe, unvan gibi kavramları yasaklayarak sosyal eşitliği sağladığı için halkçılık ilkesiyle ilişkilidir. Doğru cevap A seçeneğidir.
9. Serbest ekonomi politikasında devletçiliğe geçilmesi zorunlu bir durumdur. İnkılapçılık ilkesiyle ilgisi yoktur. Doğru cevap B seçeneğidir.
10. Atatürk Dönemi'nde dış politikada Yunanistan ile nüfus mübadelesi, İngiltere ile Musul, Fransa ile borçlar ve Hatay, Suriye ile Hatay gibi sorunlar yaşanmıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.
11. Atatürk "Medeni Bilgiler" kitabındaki notlarında şu açıklamaya yer vermiştir: "Bu ilkeye göre irade ve hakimiyet, milletin tümüne aittir ve ait olmalıdır (Demokrasi). Demokrasi ilkesi, milli hâkimiyet şekline dönüşmüştür... Demokrasi esasına dayanan hükümetlerde hâkimiyet halka, halkın çoğunluğuna (Halkçılık) aittir. Doğru cevap C seçeneğidir.
12. "Yeni Türkiye'nin kurucusu (A seçeneği) ve yapıcısı olan o meşhur Mustafa Kemal Paşa'nın şahsında büyük asker, büyük devlet adamı ve büyük şef ölmüştür (B seçeneği). O'nun daha evvel Gelibolu Yarımadası'ndaki epik (destansı) mücadelede İngilizlere karşı talihi tersine çevirmiş olan askerî zekası, nihayet kendi davasına tam ve parlak bir zafer temin etmiştir (C seçeneği). Hasta Adam'ın ölümü için ayın yapmış olan Avrupa otoritelerini mahcup etmiştir." Doğru cevap D seçeneğidir.
13. 1936 yılında Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanmasıyla Boğazlar Komisyonu kaldırılmış, Boğazların yönetimi tamamen Türkiye'ye verilmiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.
14. Atatürk, halkın desteğini almayan hiçbir politikanın başarılı olamayacağına inanmıştır. Atatürk'ün takip ettiği politika, gücünü millettten almakta ve millî menfaatlere göre şekillenmektedir. Atatürk; yaptığı yurt gezilerinde halkın beklentilerini görmüş, iç ve dış politikasını kamuoyunun bu beklentilerini dikkate alarak şekillendirmiştir. Dolayısıyla milli politika Türk halkının isteği doğrultusunda uygulanır. Doğru cevap B seçeneğidir.
15. Türkiye başta temel gıda olmak üzere piyasadaki malların fiyat artışını engellemek için narh sistemini uygulamıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.
16. Japonya'nın Pearl Harbor'a saldırması üzerine II. Dünya Savaşı'na giren ve savaşın sona erdirilmesinde etkili olan devlet ABD'dir. Doğru cevap D seçeneğidir.
17. Dünya, II. Dünya Savaşı sonrası Batı ve Doğu bloklarına ayrılmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.
18. II. Dünya Savaşı siyasal, toplumsal ve ekonomik açıdan birçok sonuç doğurmuştur. Bunlardan verem ve tifüs gibi hastalıkların yayılması ve sivil halkın hayatını kaybetmesi toplumsal, doların uluslararası para birimi haline gelmesi ise ekonomik sonuçlar arasında yer alır. Doğru cevap C seçeneğidir.
19. İkinci Dünya Savaşı başlamış ve kısa bir sürede geniş bir alana yayılmıştır. Savaşın her iki tarafı da Türkiye'yi savaşa dahil etmek için girişimlerde bulunmuştur. Türkiye İkinci Dünya Savaşı'na fiilen katılmasa da bu savaştan oldukça fazla etkilenmiştir. Bu etkilenen alanlardan biri de ekonomi olmuştur. Ülkemizde birçok ürünün fiyatlarında artışlar olmuş, tarım ve sanayi alanlarında üretim durma noktasına gelmiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.
20. Çok partili hayatta toplumdaki farklı kesimlerin düşünceleri meclise yansır, muhalefet partilerin aracılığıyla hem hükümetin uygulamaları kontrol edilir hem de cumhuriyetin temel ilkesi olan ulusal egemenlik anlayışı pekişmiş olur. Doğru cevap A seçeneğidir.

2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVLARI SENARYO-3

1. "Her safhasıyla düşünülmüş, hazırlanmış, idare edilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış olan bu harekât" ifadesinden A seçeneğine; "Bu eser, Türk milletinin hürriyet ve istiklal düşüncesinin ölümsüz bir abidesidir." ifadesinden B seçeneğine; "Türk ordusunun, Türk subay ve komuta heyetinin yüksek kudret ve kahramanlığını tarihe bir kere daha yazdıran muazzam bir eserdir." ifadesinden C seçeneğine ulaşılabılır. Doğru Cevap D Seçeneğidir.
2. İsmet İnönü "Bütün uygar uluslar gibi özgürlük ve bağımsızlık istiyoruz." ifadesi ile uluslararası alanda eşitlik ilkesine uyulmasını ve Türklerin diğer uluslara verilen haklarla aynı haklara sahip olmasını istediği söylenebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.
3. Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın parti programında yer alan seçimlerin tek dereceli yapılması ve kadınlara siyasi hakların verilmesi Türk demokrasinin güçlenmesine yönelik hazırlanmış ilkelerdir. Doğru cevap C seçeneğidir.
4. Seçim süresi konusunda bir sorun yaşanmamıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.
5. Mustafa Kemal "Biz karnımızı doyuracak ekmek bulamıyorduk, bu yağız at nasıl semirmiş böyle?" ifadesiyle resmi Millî Mücadele'nin zor koşullarda kazanıldığını yansıtmaması nedeniyle eleştirmiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

6. Mustafa Kemal'in Büyük Taarruz öncesi mecliste yaptığı konuşmasındaki "Bizim en önemli ödevimiz topraklarımızda bulunan düşmanı süngülerimizle bu topraklardan çıkarmaktır. Bunu yapmadıkça politika anlamsız bir söz olarak kalır." sözleriyle savaş alanında zafer elde etmeden siyasi zafer beklemenin boş yere bir bekleyiş olduğunu anlatmaya çalışmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.
7. Halkçılık ilkesi hiç kimseye, aileye, zümreye ve sınıfa imtiyaz tanımaz. Her alandaki ayrımcılığa karşıdır. Siyasi alanda yapılan ayrımlara da karşıdır. Doğru cevap C seçeneğidir.
8. Atatürk Dönemi'nde Türkiye'de devletçilik politikasına geçilmesinin nedenleri:
- 1929 dünya ekonomik bunalımının etkisi
 - Yetişmiş teknik personel yetersizliği
 - Özel girişimcinin ekonomik kalkınmayı sağlayamaması
 - Özel girişimcinin elinde yeteri kadar sermayenin bulunmaması

Doğru cevap B seçeneğidir.

9. Atatürk şapka inkılabıyla laik ve çağdaş bir toplum oluşturmayı amaçlamıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.
10. Türk tarihi Orta Asya'daki ilk Türk devletlerinden Türkiye Cumhuriyeti'ne kadar bir bütündür. Her bir Türk devleti, kendisinden önceki devletlerin kültürel mirasını devralmış ve bu mirası geliştirerek sonrakilere aktarmıştır. Türk kültürünün bu bütünlük içerisinde incelenmesi, aktarılan mirasın korunarak geliştirilmesi gerekir. Oysaki Osmanlı Devleti'nde bu bütünlüğe dikkat edilmemiş, Türk tarihinin genellikle İslami dönemi incelenmiştir. Dolayısıyla Osmanlı'da ulusal bir tarih anlayışı gelişmemiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.
11. Maarif Teşkilatı Hakkındaki Kanun eğitim alanında yapılan düzenlemeler arasında yer almaktadır. Doğru cevap C seçeneğidir.
12. II. Dünya Savaşı 1939–1945 yılları arasında gerçekleşmiştir. Türkiye;
- **Milletler Cemiyeti:** 1932'de üye oldu.
 - **Kellog Paktı:** 1929'da üye oldu.
 - **Sadabad Paktı:** 1937'de üye oldu.
 - **Kuzey Atlantik Paktı (NATO):** 1952'de üye oldu.
 - **Balkan Antantı:** 1934'de üye oldu.
- Doğru cevap D seçeneğidir.
13. Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya'nın katıldığı teşkilat Balkan Antantı'dır. Doğru cevap A seçeneğidir.
14. 1930 yılından itibaren dünyada bir savaş gerginliğinin oluşması, İtalya ve Almanya'nın saldırgan tutumu, Türkiye'nin Montrö Boğazlar Sözleşmesini imzalayarak Boğazlar sorunun çözümünü kolaylaştırmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

15. Nutuk'tan alınan açıklamaya bakıldığında Atatürk'ün Nutuk'ta ulusal ve çağdaş niteliklere sahip bir devletin kurulduğuna, yeni Türk devletinin dayandığı esaslara ve bağımsızlığın bir bedelinin olduğuna vurgu yaptığı görülür. Ancak Atatürk geleneksel kurumların değiştirilmesine karşı değil tam tersine çağdaş yeniliklerden yanadır. Doğru cevap D seçeneğidir.

16. Türkiye, Faşist İtalya ve Nazi Almanya'nın yayılcı politikalarına karşı 1934'te Balkan Antantı'nın, 1937'de Sadabat Paktı'nın kurulmasını sağlayarak batısında ve doğusunda barış ortamı oluşturacak bir ittifak ve güvenlik sistemi kurmuştur. Türkiye'nin bu politikaları ile öncelikle bölgedeki komşularıyla dostluk kurarak sınırlarını güvence altına almayı amaçlamıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.

17. I. Dünya Savaşı sonrasında yapılan barış antlaşmalarının doğurduğu sorunlar çözüme kavuşturulamamış ve Almanya gibi devletlerin büyük tepkisine neden olmuştur. Doğru cevap A seçeneğidir.

18. Türkiye II. Dünya Savaşı'nda denge siyaseti izlemiştir. Denge siyaseti ile Türkiye'nin Mihver ve Müttefik devletlerle iyi ilişkiler kuracağı anlaşılmaktadır. Doğru cevap A seçeneğidir.

19. Türkiye II. Dünya Savaşı sırasında ülke gelirinin önemli bir kısmını savunmaya ayırdığı için ülke ekonomisinin büyüme ve gelişmeye yönelik faaliyetlerine ara vermiştir. Daha çok yaşanan ekonomik sıkıntıların giderilmesine yönelik uygulamaları devreye koymuştur. Doğru cevap B seçeneğidir.

20. II. Dünya Savaşı sonrası dünya ABD'nin öncülüğünde Batı Bloku ve SSCB'nin öncülüğünde Doğu Bloku olmak üzere yeni bir düzene geçti. Bu dönemde bloklar arası ekonomik rekabet artarak devam etti. Doğru cevap C seçeneğidir.

www.ortaokuldata.com Dijital Eğitim Platformunun tanıtım ve kullanım videoları için karekodu okutunuz.

Dijital Eğitim Platformunda Neler Var?

Bu seti alan öğretmen ve öğrencilerin tamamı Dijital Eğitim Platformuna sınırsız sahip olacaktır. Dijital Eğitim Platformunda

- Deneme sınavları çözme,
- Soru çözme,
- Konu çalışma,
- Yapay zeka destekli istatistiksel raporlar alma,
- Süreç odaklı dijital öğrenci takip sistemi,
- Ders kitabının dijital içerikleri,
- Akıllı tahta uygulamaları

gibi birçok özelliğe sahiptir.

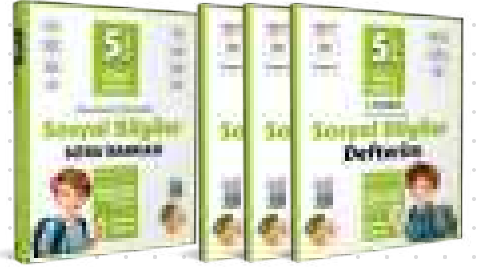
Dijital Eğitim Platformu Nasıl Kullanılır?

- Öğretmenin sisteme üye olması
 1. Öğretmen kendisi ortaokuldata.com'dan üyelik yapabilir.
 2. 0 (542) 262 03 37 whatsapp hattından yardım alarak üyelik yaptırabilir.
- Öğretmen, öğrenci listesini sisteme girdikten sonra öğrencilerin kullanıcı adı ve şifreleri otomatik oluşturulacak veya öğrenci listesini 0 (542) 262 03 37 whatsapp hattına göndererek sistem tarafından öğrenci şifreleri oluşturulacaktır.
- Öğrenci, öğretmeninden alacağı şifre ile sisteme giriş yapabilecektir.

* Sınırsız kullanım süresi 1 eğitim-öğretim yılıdır.

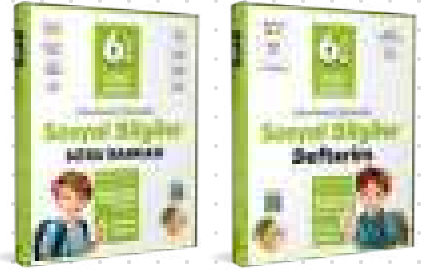
5. Sınıf

Soru Bankası, DeFTERim

6. Sınıf

Soru Bankası, DeFTERim

7. Sınıf

Soru Bankası, DeFTERim

8. Sınıf

Soru Bankası, DeFTERim

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi 1518 Sok.
Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

Nasıl Sipariş Edebilirim?

Kitapçınızdan talep edebilir veya 0 505 099 24 84 telefon hattından bilgi alabilirsiniz.

9 786052 806210